

การศึกษาแนวทางพัฒนาคุณธรรมจริยธรรมของนักเรียนระดับมัธยมศึกษาตอนปลายในจังหวัด
สุพรรณบุรี : การประเมินความต้องการจำเป็น

โดย
นางสาวกมลทิพย์ ใจสัจจะ

วิทยานิพนธ์นี้เป็นส่วนหนึ่งของการศึกษาตามหลักสูตรศึกษาศาสตรมหาบัณฑิต
สาขาวิชาวิธีวิทยาการวิจัยทางการศึกษา แผน ก แบบ ก 2 ปริญญามหาบัณฑิต

ภาควิชาพื้นฐานทางการศึกษา

บัณฑิตวิทยาลัย มหาวิทยาลัยศิลปากร

ปีการศึกษา 2563

ลิขสิทธิ์ของบัณฑิตวิทยาลัย มหาวิทยาลัยศิลปากร

การศึกษาแนวทางพัฒนาคุณธรรมจริยธรรมของนักเรียนระดับมัธยมศึกษาตอนปลายใน
จังหวัดสุพรรณบุรี : การประเมินความต้องการจำเป็น

โดย
นางสาวกมลทิพย์ ใจสัจจะ

วิทยานิพนธ์นี้เป็นส่วนหนึ่งของการศึกษาตามหลักสูตรศึกษาศาสตรมหาบัณฑิต
สาขาวิชาวิธีวิทยาการวิจัยทางการศึกษา แผน ก แบบ ก 2 ปริญญามหาบัณฑิต
ภาควิชาพื้นฐานทางการศึกษา
บัณฑิตวิทยาลัย มหาวิทยาลัยศิลปากร
ปีการศึกษา 2563
ลิขสิทธิ์ของบัณฑิตวิทยาลัย มหาวิทยาลัยศิลปากร

MORAL PRINCIPLES AND ETHICAL DEVELOPMENT FOR HIGH SCHOOL
STUDENTS IN SUPHANBURI : NEEDS ASSESSMENT

A Thesis Submitted in Partial Fulfillment of the Requirements
for Master of Education (EDUCATIONAL RESEARCH METHODOLOGY)

Department of Education Foundations

Graduate School, Silpakorn University

Academic Year 2020

Copyright of Graduate School, Silpakorn University

หัวข้อ	การศึกษาแนวทางพัฒนาคุณธรรมจริยธรรมของนักเรียนระดับ มัธยมศึกษาตอนปลายในจังหวัดสุพรรณบุรี : การประเมินความ ต้องการจำเป็น
โดย	กมลทิพย์ ใจสัจจะ
สาขาวิชา	วิธีวิทยาการวิจัยทางการศึกษา แผน ก แบบ ก 2 ปริญญา มหาบัณฑิต
อาจารย์ที่ปรึกษาหลัก	อาจารย์ ดร. พิทักษ์ สุพรรณโณภาพ

บัณฑิตวิทยาลัย มหาวิทยาลัยศิลปากร ได้รับพิจารณาอนุมัติให้เป็นส่วนหนึ่งของการศึกษา
ตามหลักสูตรศึกษาศาสตรมหาบัณฑิต

.....คณบดีบัณฑิตวิทยาลัย
(รองศาสตราจารย์ ดร.จุไรรัตน์ นันทานิช)

พิจารณาเห็นชอบโดย

.....ประธานกรรมการ
(รองศาสตราจารย์ ดร.ไชยยศ ไพวิทยศิริธรรม)

.....อาจารย์ที่ปรึกษาหลัก
(อาจารย์ ดร.พิทักษ์ สุพรรณโณภาพ)

.....อาจารย์ที่ปรึกษาร่วม
(ผู้ช่วยศาสตราจารย์ ดร.ยุวรี ญาณปรีชาเศรษฐ)

.....ผู้ทรงคุณวุฒิภายนอก
(ผู้ช่วยศาสตราจารย์ ดร.มิ่งขวัญ ภาคสัญไชย)

59264303 : วิธีวิทยาการวิจัยทางการศึกษา แผน ก แบบ ก 2 ปริญญามหาบัณฑิต

คำสำคัญ : บทคัดย่อไทย

นางสาว กมลทิพย์ ใจสัจจะ: การศึกษาแนวทางพัฒนาคุณธรรมจริยธรรมของนักเรียนระดับมัธยมศึกษาตอนปลายในจังหวัดสุพรรณบุรี : การประเมินความต้องการจำเป็น อาจารย์ที่ปรึกษาวิทยานิพนธ์หลัก : อาจารย์ ดร. พิทักษ์ สุพรรณโณภาพ

59264303 : วิธีวิทยาการวิจัยทางการศึกษา แผน ก แบบ ก 2 ปริญญามหาบัณฑิต

คำสำคัญ : การพัฒนาคุณธรรมจริยธรรม , การประเมินความต้องการจำเป็น

นางสาว กมลทิพย์ ใจสัจจะ : การศึกษาแนวทางพัฒนาคุณธรรมจริยธรรมของนักเรียนระดับมัธยมศึกษาตอนปลายในจังหวัดสุพรรณบุรี : การประเมินความต้องการจำเป็น อาจารย์ที่ปรึกษาวิทยานิพนธ์ : อาจารย์ ดร. พิทักษ์ สุพรรณโณภาพ. 200 หน้า

การวิจัยในครั้งนี้เป็นการศึกษาแนวทางพัฒนาคุณธรรมจริยธรรมของนักเรียนระดับมัธยมศึกษาตอนปลายในจังหวัดสุพรรณบุรี : การประเมินความต้องการจำเป็น มีวัตถุประสงค์ 1) เพื่อศึกษาความต้องการจำเป็นในการพัฒนาคุณธรรมจริยธรรมของนักเรียนระดับชั้นมัธยมศึกษาตอนปลายในจังหวัดสุพรรณบุรี 2) เพื่อวิเคราะห์สาเหตุที่ส่งผลต่อความต้องการจำเป็นด้านคุณธรรมจริยธรรมของนักเรียนระดับชั้นมัธยมศึกษาตอนปลายในจังหวัดสุพรรณบุรี 3) เพื่อศึกษาแนวทางการพัฒนาคุณธรรมจริยธรรมของนักเรียนระดับชั้นมัธยมศึกษาตอนปลายในจังหวัดสุพรรณบุรี กลุ่มตัวอย่าง คือ นักเรียนระดับมัธยมศึกษาตอนปลายที่กำลังศึกษาอยู่ในสถานศึกษาจังหวัดสุพรรณบุรี ปีการศึกษา 2561 จำนวนโรงเรียน 32 แห่ง จำนวนนักเรียนทั้งสิ้น 500 คน โดยวิธีการสุ่มอย่างง่าย (Simple random sampling) และผู้ให้ข้อมูลสำคัญในการเก็บรวมข้อมูลเชิงคุณภาพเกี่ยวกับแนวทางการพัฒนาคุณธรรมจริยธรรมได้แก่ผู้บริหารสถานศึกษา ครูผู้สอน พระภิกษุ ตัวแทนผู้ประกอบการ ผู้นำท้องถิ่นและศึกษานิเทศก์ รวมจำนวน 9 คน เครื่องมือที่ใช้ในการวิจัยเชิงปริมาณได้แก่ แบบสอบถามความต้องการจำเป็น การวิจัยเชิงคุณภาพได้แก่ การวิจัยเป็นแบบบันทึกการสนทนากลุ่ม (Focus Group Discussion) สถิติที่ใช้ในงานวิจัยได้แก่ ค่าสถิติพื้นฐาน ค่าดัชนีความต้องการจำเป็น($PNI_{Modified}$) และค่าการวิเคราะห์เมทริกซ์

ผลการวิจัย พบว่า

1. ผลการประเมินความต้องการจำเป็นด้วยการวิเคราะห์ค่าดัชนี $PNI_{Modified}$ ในภาพรวมตามการประเมินของนักเรียน มีค่าเท่ากับ 0.15 เมื่อพิจารณาเป็นรายข้อพบว่า ด้านความขยันหมั่นเพียร มีค่าดัชนี $PNI_{Modified}$ เท่ากับ 0.21 รองลงมา คือ ด้านความมีสติสัมปชัญญะ เท่ากับ 0.18 และสุดท้าย คือ ด้านความมีวินัย เท่ากับ 0.11

2. ผลการวิเคราะห์สาเหตุพบว่า อยู่ในส่วนที่ 2 คือ การพัฒนาคุณธรรมจริยธรรมอยู่ในระดับดี เมื่อพิจารณาโรงเรียนขนาดเล็ก พบว่า เกือบทุกด้าน อยู่ในส่วนที่ 2 คือ การพัฒนาคุณธรรมจริยธรรมอยู่ในระดับดี แต่ด้านความซื่อสัตย์สุจริต พบว่ามีข้อคำถามจำนวน 1 ข้อ ได้แก่ ข้อ 7 ด้านความขยันหมั่นเพียร พบว่ามีข้อคำถามจำนวน 2 ข้อ ได้แก่ ข้อ 2 และข้อ 5 และด้านความมีวินัย พบว่ามีข้อคำถามจำนวน 1 ข้อ ได้แก่ ข้อ 5 อยู่ในส่วนที่ 3 มีผลการพัฒนาคุณธรรมจริยธรรมที่ต้องปรับปรุง ส่วนโรงเรียนขนาดกลาง พบว่า ความต้องการจำเป็นด้านคุณธรรมจริยธรรมทั้ง 5 ด้าน อยู่ในส่วนที่ 2 คือ การพัฒนาคุณธรรมจริยธรรมอยู่ในระดับดี แต่ด้านความขยันหมั่นเพียร พบว่ามีข้อคำถามจำนวน 2 ข้อ ได้แก่ ข้อ 5 และ ข้อ 6 อยู่ในส่วนที่ 3 มีผลการพัฒนาคุณธรรมจริยธรรมที่ต้องปรับปรุง และโรงเรียนขนาดใหญ่ พบว่า ความต้องการจำเป็นด้าน

คุณธรรมจริยธรรมทั้ง 5 ด้าน อยู่ในส่วนที่ 2 คือ การพัฒนาคุณธรรมจริยธรรมอยู่ในระดับดี

3. ผลการศึกษาการศึกษาแนวทางพัฒนาคุณธรรมจริยธรรม พบว่า ด้านการจัดการเรียนการสอน ส่งเสริมให้นักเรียนได้ปฏิบัติกิจกรรมที่เกี่ยวข้องกับคุณธรรมจริยธรรมและการจัดการเรียนการสอนแบบบูรณาการหลักไตรสิกขา ส่วนด้านการจัดกิจกรรมนักเรียน เช่น โครงการโรงเรียนวิถีพุทธ โครงการโรงเรียนคุณธรรม โครงการค่ายพุทธบุตร เป็นต้น และด้านสภาพแวดล้อมในสถานศึกษา ควรส่งเสริมให้จัดสภาพแวดล้อมให้เป็นธรรมชาติ มีการจัดป้ายนิเทศ สุภาพชนและคำพังเพย

ภาควิชาพื้นฐานทางการศึกษา

บัณฑิตวิทยาลัย มหาวิทยาลัยศิลปากร

ลายมือชื่อนักศึกษา

ปีการศึกษา 2563

ลายมือชื่ออาจารย์ที่ปรึกษาวิทยานิพนธ์ 1..... 2.....

59264303 : Major (EDUCATIONAL RESEARCH METHODOLOGY)

Keyword : abstract

MISS KAMONTHIP JAISADJA : MORAL PRINCIPLES AND ETHICAL DEVELOPMENT FOR HIGH SCHOOL STUDENTS IN SUPHANBURI : NEEDS ASSESSMENT THESIS ADVISOR : PITAK SUPANNOPAPH, Ph.D.

59264303 : Educational Research Methodology Plan A Type A2 Master's Degree

Keywords : moral, ethical development, needs assessment

MISS. Kamonthip Jaisatja : Moral Principles and Ethical Development for high school students in Suphanburi : Needs assessment. 200 pp.

Thesis Advisor: Dr.PITAK SUPHANNOPAP

This research was to study the moral and ethical development guidelines of high school students in Suphanburi Province: Needs Assessment. Objective: 1) To study the needs of moral and ethical development of high school students in Suphanburi Province 2) To analyze the reasons for the moral and moral needs of high school students in Suphanburi Province. 3) To study the moral and ethical development guidelines of high school students in Suphanburi Province. The sample consisted of high school students studying in Suphanburi school year 2018 from 32 schools. A total of 500 students by simple random sampling method and key data providers in the collection of analytical data. The quality of moral and ethical development approaches includes school administrators, teachers, monks, parents, and local leaders; a total of 9 samples were studied. The tools used in the quantitative research is Necessity Questionnaire and qualitative research include a form of focus group discussion. The statistics used in the research were: Basic statistics Necessary Demand Index ($PNI_{Modified}$) and Matrix Analysis Value.

The results of the research were as follows:

1. Needs Assessment Results by the overall $PNI_{Modified}$ Index Analysis in accordance with The student's assessment was 0.15 when considered individually. For perseverance, the $PNI_{Modified}$ index was 0.21, followed by the consciousness of 0.18, and finally, the discipline of 0.11.

2. The result of the cause analysis showed that in part 2 is moral and ethical development at the level Considering the smaller schools, almost all areas were in part 2, namely the development of morality and ethics at a good level. There was a number of questions, namely item 7, diligence It was found that there were 2 questions, 2 and 5, and the discipline. It was found that there were 1 questionnaire, namely item 5, in part 3, which had the results of moral and ethical development that needed to be improved. For medium schools, it was found that the five aspects of moral and ethical needs were in part 2, namely development of morality and ethics at a good level. Diligence, was found

that there were 2 questions, namely, No. 5 and No. 6, in Part 3. There were results for moral and ethical development that needed to be improved. In large schools there is the need for morality and ethics in all 5 areas was in part 2, namely development of morality and ethics at a good level.

3. The results of the study of the moral and ethical development of high school students in the educational institutes of Suphanburi Province found that the teaching and learning Encourage students to practice activities related to morality, ethics and integrated teaching and learning management. As for organizing student activities such as the Buddhist school project Moral School Project The Five Precepts School Project, Buddhabut Camp Project School Bank Program And the environment in educational institutions Should promote the setting of the environment to be natural As well as the organization of supervision signs Proverbs and aphorisms

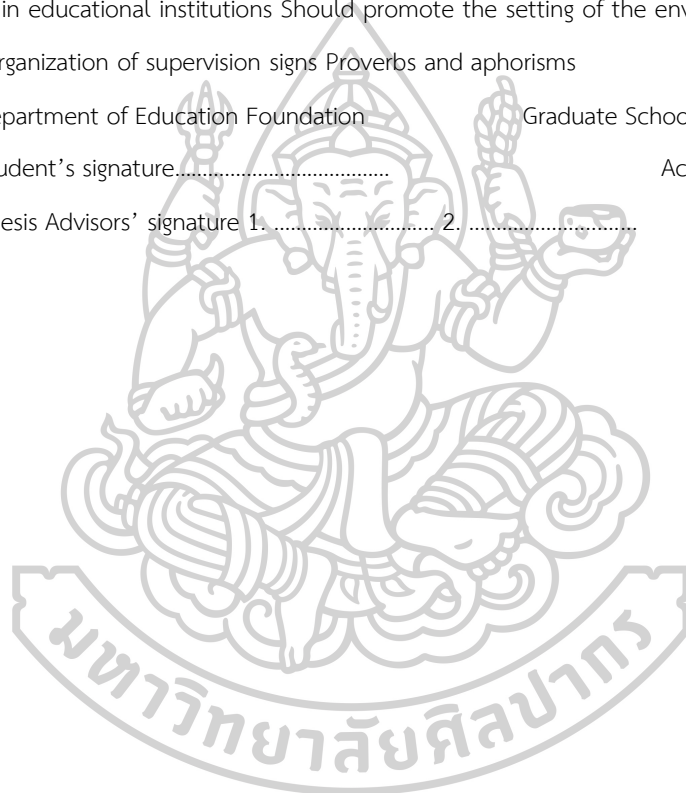
Department of Education Foundation

Graduate School, Silpakorn University

Student's signature.....

Academic Year 2020

Thesis Advisors' signature 1..... 2.....

กิตติกรรมประกาศ

วิทยานิพนธ์ฉบับนี้สำเร็จไปได้ด้วยดีจากความเมตตา ความกรุณาดูแลเอาใจใส่ ติดตาม ให้คำแนะนำและคำปรึกษา ตลอดจนการตรวจสอบความถูกต้อง แก้ไขข้อบกพร่อง และช่วยเหลือในทุกๆ ด้าน จากอาจารย์ ดร. พัทธ์ชัย สุพรรณโณภาพ อาจารย์ที่ปรึกษาวิทยานิพนธ์หลักและผู้ช่วยศาสตราจารย์ ดร.ยุวรี ญาณปรีชาเศรษฐ อาจารย์ที่ปรึกษาวิทยานิพนธ์ร่วม รองศาสตราจารย์ ดร. ไชยยศ ไพวิทยศิริธรรม ประธานสอบวิทยานิพนธ์ และผู้ช่วยศาสตราจารย์ ดร.มิ่งขวัญ ภาคสัญไชย ผู้ทรงคุณวุฒิ ที่กรุณาให้คำแนะนำ และข้อเสนอแนะที่เป็นประโยชน์ ส่งผลให้วิทยานิพนธ์มีความถูกต้องและสมบูรณ์ยิ่งขึ้น ผู้วิจัยมีความซาบซึ้งในความกรุณาอย่างยิ่งและขอกราบขอบพระคุณทุกท่านเป็นอย่างสูง

ขอขอบพระคุณรองศาสตราจารย์ พระครูสุนทรธรรมโสภณ รองศาสตราจารย์ ดร. ไชยยศ ไพวิทยศิริธรรม ผู้ช่วยศาสตราจารย์สาธิต จันทรวินิจ อาจารย์ ดร.วรรณิ์ เจิมสุรวงศ์ ดร. สุริยะ รูปหมอก ที่กรุณาเป็นผู้เชี่ยวชาญตรวจสอบและแก้ไขเครื่องมือในการวิจัย และผู้บริหาร คณะครู และนักเรียนโรงเรียนมัธยมศึกษาในจังหวัดสุพรรณบุรี ที่ให้ความร่วมมือในการตอบแบบสอบถามและคณะผู้ที่เกี่ยวข้องกับการพัฒนาคุณธรรมจริยธรรมในจังหวัดสุพรรณบุรี ที่ให้ความร่วมมือในการให้ข้อมูลการสนทนากลุ่ม (Focus Group Discussion) เพื่อเป็นแนวทางในการทำวิทยานิพนธ์ให้สมบูรณ์ยิ่งขึ้น

ขอขอบพระคุณท่านเจ้าของหนังสือ วารสาร เอกสาร และวิทยานิพนธ์ทุกเล่ม ที่ผู้วิจัยได้นำมาศึกษาและอ้างอิงในการทำวิจัยให้วิทยานิพนธ์สมบูรณ์และสำเร็จลุล่วงไปได้ด้วยดี

ขอขอบพระคุณอาจารย์หทัยณัฐ แก้วบัวดี ที่ได้เสียสละเวลาอันมีค่าให้ความรู้และคอยชี้แนะแนวทางในการทำวิจัยครั้งนี้ และผู้บริหาร คณะครูโรงเรียนสระยาโยสมวิทยาทุกท่านที่ส่งเสริมสนับสนุนและเป็นกำลังใจในการศึกษาตลอดมา ขอขอบคุณพี่ๆ และเพื่อนๆ สาขาวิชาวิทยาการวิจัยทางการศึกษาทุกคนที่คอยดูแลและเป็นกำลังใจเสมอมา

สุดท้ายนี้ ผู้วิจัยขอน้อมรำลึกถึงพระคุณของคุณบิดา มารดา และญาติพี่น้อง ทุกคนในครอบครัว ที่เป็นกำลังใจ ส่งเสริมสนับสนุนการศึกษา ให้ผู้วิจัยมีความเพียรพยายามในการศึกษาจนสำเร็จการศึกษา หากคุณค่าและประโยชน์อันใดที่เกิดจากการทำวิทยานิพนธ์ฉบับนี้ ผู้วิจัยขอมอบให้กับทุกท่านที่กล่าวมา

กมลทิพย์ ใจสัจจะ

สารบัญ

	หน้า
บทคัดย่อภาษาไทย.....	ง
บทคัดย่อภาษาอังกฤษ	ฉ
กิตติกรรมประกาศ	ช
สารบัญ.....	ณ
สารบัญตาราง.....	ฉ
สารบัญรูปภาพ.....	ฅ
บทที่ 1 บทนำ	1
ความเป็นมาและความสำคัญของปัญหา.....	1
คำถามการวิจัย	4
วัตถุประสงค์ของการวิจัย.....	5
ขอบเขตการวิจัย.....	5
กรอบแนวคิดที่ใช้ในการวิจัย.....	8
บทที่ 2 วรรณกรรมที่เกี่ยวข้อง.....	9
ทฤษฎีการพัฒนาคุณธรรมจริยธรรม.....	9
แนวคิดเกี่ยวกับการประเมินความต้องการจำเป็น.....	36
งานวิจัยที่เกี่ยวข้อง	46
บทที่ 3 วิธีดำเนินการวิจัย	63
ขั้นตอนที่ 1 การวิจัยเชิงปริมาณ.....	63
ประชากร และกลุ่มตัวอย่าง	63
ขั้นตอนการดำเนินการวิจัย.....	65
เครื่องมือที่ใช้ในการวิจัย.....	66

การเก็บรวบรวมข้อมูล.....	68
การวิเคราะห์ข้อมูล และสถิติที่ใช้ในการวิเคราะห์ข้อมูล	68
สถิติที่ใช้ในการวิเคราะห์ข้อมูล	69
ขั้นตอนที่ 2 การวิจัยเชิงคุณภาพ	70
ผู้ให้ข้อมูลสำคัญ.....	70
เครื่องมือที่ใช้ในการวิจัย.....	71
การเก็บรวบรวมข้อมูล.....	71
การวิเคราะห์ข้อมูล.....	73
บทที่ 4 ผลการวิเคราะห์ข้อมูล	74
ตอนที่ 1 ผลการศึกษาสภาพปัญหาคุณธรรมและวิเคราะห์สาเหตุที่ส่งผลต่อความต้องการจำเป็น ด้านคุณธรรมจริยธรรมของนักเรียนระดับมัธยมศึกษาตอนปลายในจังหวัดสุพรรณบุรี	74
ตอนที่ 2 ผลการวิเคราะห์แนวทางพัฒนาคุณธรรมจริยธรรมของนักเรียนระดับมัธยมศึกษา ตอนปลายในจังหวัดสุพรรณบุรี : การประเมินความต้องการจำเป็น	133
บทที่ 5 สรุปผลการวิจัย อภิปรายผล และข้อเสนอแนะ	145
สรุปผลการวิจัย.....	145
อภิปรายผล.....	149
ข้อเสนอแนะ	162
รายการอ้างอิง	163
ภาคผนวก.....	168
ภาคผนวก ก	169
ภาคผนวก ข	172
ภาคผนวก ค	180
ภาคผนวก ง.....	185
ภาคผนวก จ	188

ภาคผนวก ฉ 194

รายการอ้างอิง 196

ประวัติผู้เขียน 197

..... 8

..... 8

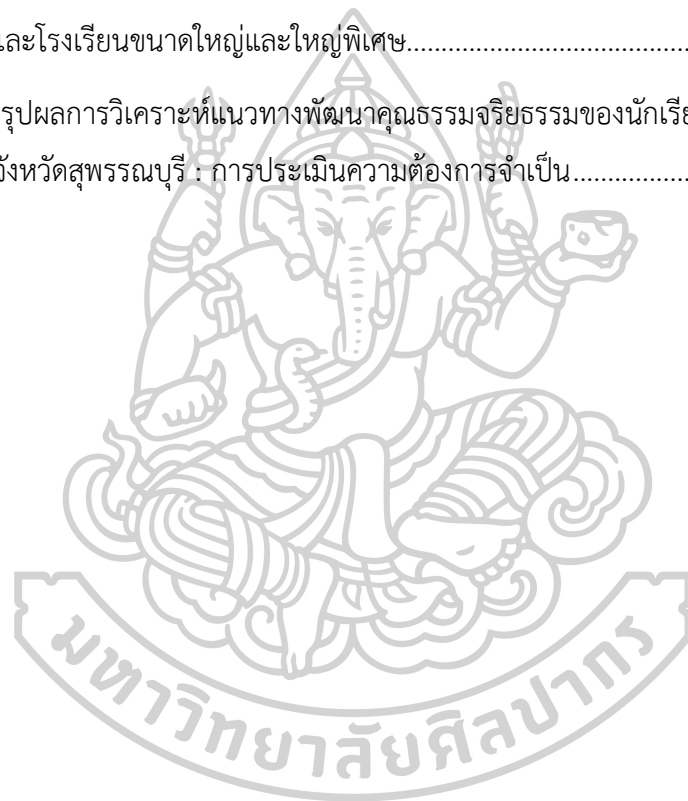

สารบัญตาราง

หน้า

ตารางที่ 1 แสดงประชากรและกลุ่มตัวอย่างนักเรียนระดับมัธยมศึกษาตอนปลายที่กำลังศึกษาอยู่ใน	64
ตารางที่ 2 สถานภาพของผู้ตอบแบบสอบถามของโรงเรียนทั้ง 3 ขนาด ดังนี้	75
ตารางที่ 3 แสดงผลการวิเคราะห์ทั้ง 5 ด้านของสภาพที่เป็นอยู่ สภาพที่ควรจะเป็น ลำดับความสำคัญ	76
ตารางที่ 4 แสดงผลการประเมินความต้องการจำเป็นในการพัฒนาคุณธรรมจริยธรรมของนักเรียน .	78
ตารางที่ 5 แสดงผลการประเมินความต้องการจำเป็นในการพัฒนาคุณธรรมจริยธรรมของนักเรียน .	80
ตารางที่ 6 แสดงผลการประเมินความต้องการจำเป็นในการพัฒนาคุณธรรมจริยธรรมของนักเรียน ระดับมัธยมศึกษาตอนปลายในจังหวัดสุพรรณบุรี ด้านความรับผิดชอบ	82
ตารางที่ 7 แสดงผลการประเมินความต้องการจำเป็นในการพัฒนาคุณธรรมจริยธรรมของนักเรียน ระดับมัธยมศึกษาตอนปลายในจังหวัดสุพรรณบุรี ด้านความขยันหมั่นเพียร	84
ตารางที่ 8 แสดงผลการประเมินความต้องการจำเป็นในการพัฒนาคุณธรรมจริยธรรมของนักเรียน ระดับมัธยมศึกษาตอนปลายในจังหวัดสุพรรณบุรี ด้านความมีวินัย	86
ตารางที่ 9 สรุปผลการประเมินความต้องการจำเป็นในการพัฒนาคุณธรรมจริยธรรมของนักเรียน ระดับมัธยมศึกษาตอนปลายในจังหวัดสุพรรณบุรี ของโรงเรียนขนาดเล็ก	88
ตารางที่ 10 แสดงผลการประเมินความต้องการจำเป็นในการพัฒนาคุณธรรมจริยธรรมของนักเรียน ระดับมัธยมศึกษาตอนปลายในจังหวัดสุพรรณบุรี ของโรงเรียนขนาดเล็ก ด้านความ ซื่อสัตย์สุจริต	90
ตารางที่ 11 แสดงผลการประเมินความต้องการจำเป็นในการพัฒนาคุณธรรมจริยธรรมของนักเรียน ระดับมัธยมศึกษาตอนปลายในจังหวัดสุพรรณบุรี ของโรงเรียนขนาดเล็ก ด้านความมี สติสัมปชัญญะ	92
ตารางที่ 12 แสดงผลการประเมินความต้องการจำเป็นในการพัฒนาคุณธรรมจริยธรรมของนักเรียน ระดับมัธยมศึกษาตอนปลายในจังหวัดสุพรรณบุรี ของโรงเรียนขนาดเล็ก ด้านความ รับผิดชอบ	95

ตารางที่ 24 แสดงผลการประเมินความต้องการจำเป็นในการพัฒนาคุณธรรมจริยธรรมของนักเรียน ระดับมัธยมศึกษาตอนปลายในจังหวัดสุพรรณบุรี ของโรงเรียนขนาดใหญ่และใหญ่พิเศษ	124
ตารางที่ 25 แสดงผลการประเมินความต้องการจำเป็นในการพัฒนาคุณธรรมจริยธรรมของนักเรียน ระดับมัธยมศึกษาตอนปลายในจังหวัดสุพรรณบุรี ของโรงเรียนขนาดใหญ่และใหญ่พิเศษ	127
ตารางที่ 26 แสดงผลการประเมินความต้องการจำเป็นในการพัฒนาคุณธรรมจริยธรรมของนักเรียน ระดับมัธยมศึกษาตอนปลายในจังหวัดสุพรรณบุรี ของโรงเรียนขนาดใหญ่และใหญ่พิเศษ	130
ตารางที่ 27 ภาพรวมการประเมินความต้องการจำเป็นทั้ง 5 ด้าน ของโรงเรียนขนาดเล็ก โรงเรียน ขนาดกลาง และโรงเรียนขนาดใหญ่และใหญ่พิเศษ.....	132
ตารางที่ 28 สรุปผลการวิเคราะห์แนวทางพัฒนาคุณธรรมจริยธรรมของนักเรียนระดับมัธยมศึกษา ตอนปลายในจังหวัดสุพรรณบุรี : การประเมินความต้องการจำเป็น.....	143

สารบัญรูปภาพ

	หน้า
ภาพที่ 1 กรอบแนวคิดในการวิจัย	8
ภาพที่ 2 ทฤษฎีต้นไม้อจริยธรรมระบุจิตลักษณะ 8 ประการที่เป็นสาเหตุของพฤติกรรมของคนไทย ..	21
ภาพที่ 3 ทฤษฎีแห่งการเรียนรู้ของแบนคูรา	24
ภาพที่ 4 ผลการประเมินความต้องการจำเป็นโดยใช้การวิเคราะห์เมทริกซ์.....	45
ภาพที่ 5 เมทริกซ์ความสัมพันธ์ระหว่างสภาพที่ควรจะเป็นอยู่และสภาพที่ควรจะเป็น	70
ภาพที่ 6 ผลการวิเคราะห์เมทริกซ์การประเมินความต้องการจำเป็นในการพัฒนาคุณธรรมจริยธรรม	77
ภาพที่ 7 ผลการวิเคราะห์เมทริกซ์การประเมินความต้องการจำเป็นในการพัฒนาคุณธรรมจริยธรรม	79
ภาพที่ 8 ผลการวิเคราะห์เมทริกซ์การประเมินความต้องการจำเป็นในการพัฒนาคุณธรรมจริยธรรม	81
ภาพที่ 9 ผลการวิเคราะห์เมทริกซ์การประเมินความต้องการจำเป็นในการพัฒนาคุณธรรมจริยธรรม	83
ภาพที่ 10 ผลการวิเคราะห์เมทริกซ์การประเมินความต้องการจำเป็นในการพัฒนาคุณธรรมจริยธรรม	85
ภาพที่ 11 ผลการวิเคราะห์เมทริกซ์การประเมินความต้องการจำเป็นในการพัฒนาคุณธรรมจริยธรรม	87
ภาพที่ 12 ผลการวิเคราะห์เมทริกซ์การประเมินความต้องการจำเป็นในการพัฒนาคุณธรรมจริยธรรม	89
ภาพที่ 13 ผลการวิเคราะห์เมทริกซ์การประเมินความต้องการจำเป็นในการพัฒนาคุณธรรมจริยธรรม	92
ภาพที่ 14 ผลการวิเคราะห์เมทริกซ์การประเมินความต้องการจำเป็นในการพัฒนาคุณธรรมจริยธรรม	94

ภาพที่ 15 ผลการวิเคราะห์เมทริกซ์การประเมินความต้องการจำเป็นในการพัฒนาคุณธรรมจริยธรรม	97
.....	
ภาพที่ 16 ผลการวิเคราะห์เมทริกซ์การประเมินความต้องการจำเป็นในการพัฒนาคุณธรรมจริยธรรม	100
.....	
ภาพที่ 17 ผลการวิเคราะห์เมทริกซ์การประเมินความต้องการจำเป็นในการพัฒนาคุณธรรมจริยธรรม ของนักเรียนระดับมัธยมศึกษาตอนปลายในจังหวัดสุพรรณบุรี ของโรงเรียนขนาดเล็ก ด้าน ความมีวินัย.....	102
ภาพที่ 18 ผลการวิเคราะห์เมทริกซ์การประเมินความต้องการจำเป็นในการพัฒนาคุณธรรมจริยธรรม ของนักเรียนระดับมัธยมศึกษาตอนปลายในจังหวัดสุพรรณบุรี ของโรงเรียนขนาดกลาง.....	104
ภาพที่ 19 ผลการวิเคราะห์เมทริกซ์การประเมินความต้องการจำเป็นในการพัฒนาคุณธรรมจริยธรรม ของนักเรียนระดับมัธยมศึกษาตอนปลายในจังหวัดสุพรรณบุรี ของโรงเรียนขนาดกลาง ด้านความซื่อสัตย์สุจริต	107
ภาพที่ 20 ผลการวิเคราะห์เมทริกซ์การประเมินความต้องการจำเป็นในการพัฒนาคุณธรรมจริยธรรม ของนักเรียนระดับมัธยมศึกษาตอนปลายในจังหวัดสุพรรณบุรี ของโรงเรียนขนาดกลาง ด้านความมีสติสัมปชัญญะ.....	109
ภาพที่ 21 ผลการวิเคราะห์เมทริกซ์การประเมินความต้องการจำเป็นในการพัฒนาคุณธรรมจริยธรรม ของนักเรียนระดับมัธยมศึกษาตอนปลายในจังหวัดสุพรรณบุรี ของโรงเรียนขนาดกลาง ด้านความรับผิดชอบ	111
ภาพที่ 22 ผลการวิเคราะห์เมทริกซ์การประเมินความต้องการจำเป็นในการพัฒนาคุณธรรมจริยธรรม ของนักเรียนระดับมัธยมศึกษาตอนปลายในจังหวัดสุพรรณบุรี ของโรงเรียนขนาดกลาง ด้านความขยันหมั่นเพียร	114
ภาพที่ 23 ผลการวิเคราะห์เมทริกซ์การประเมินความต้องการจำเป็นในการพัฒนาคุณธรรมจริยธรรม ของนักเรียนระดับมัธยมศึกษาตอนปลายในจังหวัดสุพรรณบุรี ของโรงเรียนขนาดกลาง ด้านความมีวินัย.....	117
ภาพที่ 24 ผลการวิเคราะห์เมทริกซ์การประเมินความต้องการจำเป็นในการพัฒนาคุณธรรมจริยธรรม ของนักเรียนระดับมัธยมศึกษาตอนปลายในจังหวัดสุพรรณบุรี ของโรงเรียนขนาดใหญ่และ ใหญ่พิเศษ.....	118

ภาพที่ 25 ผลการวิเคราะห์เมทริกซ์การประเมินความต้องการจำเป็นในการพัฒนาคุณธรรมจริยธรรม ของนักเรียนระดับมัธยมศึกษาตอนปลายในจังหวัดสุพรรณบุรี ของโรงเรียนขนาดใหญ่และ ใหญ่พิเศษ ด้านความซื่อสัตย์สุจริต.....	121
ภาพที่ 26 ผลการวิเคราะห์เมทริกซ์การประเมินความต้องการจำเป็นในการพัฒนาคุณธรรมจริยธรรม ของนักเรียนระดับมัธยมศึกษาตอนปลายในจังหวัดสุพรรณบุรี ของโรงเรียนขนาดใหญ่และ ใหญ่พิเศษ ด้านความมีสติสัมปชัญญะ.....	123
ภาพที่ 27 ผลการวิเคราะห์เมทริกซ์การประเมินความต้องการจำเป็นในการพัฒนาคุณธรรมจริยธรรม ของนักเรียนระดับมัธยมศึกษาตอนปลายในจังหวัดสุพรรณบุรี ของโรงเรียนขนาดใหญ่และ ใหญ่พิเศษ ด้านความรับผิดชอบ.....	126
ภาพที่ 28 ผลการวิเคราะห์เมทริกซ์การประเมินความต้องการจำเป็นในการพัฒนาคุณธรรมจริยธรรม ของนักเรียนระดับมัธยมศึกษาตอนปลายในจังหวัดสุพรรณบุรี ของโรงเรียนขนาดใหญ่และ ใหญ่พิเศษ ด้านความขยันหมั่นเพียร.....	129
ภาพที่ 29 ผลการวิเคราะห์เมทริกซ์การประเมินความต้องการจำเป็นในการพัฒนาคุณธรรมจริยธรรม ของนักเรียนระดับมัธยมศึกษาตอนปลายในจังหวัดสุพรรณบุรี ของโรงเรียนขนาดใหญ่และ ใหญ่พิเศษ ด้านความมีวินัย.....	132

บทที่ 1

บทนำ

ความเป็นมาและความสำคัญของปัญหา

จากกระแสโลกาภิวัตน์ และความก้าวหน้าทางเทคโนโลยีในปัจจุบัน มีแนวโน้มส่งผลกระทบต่อความมั่นคง และเสถียรภาพของประเทศไทยในหลายมิติ ทั้งภัยคุกคามภายนอก ในเรื่อง การขยายอิทธิพลและการเพิ่มบทบาทของประเศมหาอำนาจในภูมิภาคต่างๆ ของโลก อาชญากรรมข้ามชาติและการก่อการร้าย และภัยคุกคามภายในประเทศ ได้แก่ ความเห็นต่างทางความคิด และอุดมการณ์ของคนในชาติ การสร้างสถานการณ์ในจังหวัดชายแดนภาคใต้ และการคุกคามทางเศรษฐกิจ โดยอาชญากรรมคอมพิวเตอร์ และในศตวรรษที่ 21 กระแสโลกาภิวัตน์นี้กำลังเปลี่ยนผ่าน “สังคมฐานความรู้ หรือ Knowledge Based Society ” เป็นสังคมที่เน้นเรื่องคุณค่าของคน ซึ่งจำเป็นต้องอยู่บนพื้นฐานของคุณลักษณะสำคัญ คือ “ความรู้ที่กำกับด้วยคุณธรรม” (สำนักงานคณะกรรมการข้าราชการพลเรือน, 2551: 23) สุวิทย์ เมษินทรีย์ (2555 : 8) ได้กล่าวว่า ในศตวรรษที่ 21 โลกกำลังค่อยๆ เปลี่ยนจาก “โลกที่คงรูป ”สู่ “โลกที่เลื่อนไหล” โลกที่คงรูป “เป็นโลกของการพึ่งพิง”ที่ผู้คนมีการปฏิสัมพันธ์กัน ส่วนโลกที่เลื่อนไหลเป็น “โลกที่ผู้คนมีความเป็นอิสระ” มากขึ้นควบคู่กับ “โลกที่ผู้คนต้องพึ่งพาอาศัยกัน” ประเด็นที่น่าสนใจ คือ ขณะที่โลกกำลังปรับเปลี่ยนฐานรากของการศึกษาที่ประกอบด้วย “ความรู้” และ “คุณธรรม” มิได้เปลี่ยนแปลงไปตามพลวัตโลก ทั้งนี้ เพราะการที่จะสามารถอยู่ได้ในโลกที่ผู้คนมีความอิสระได้นักเรียนต้องมี “ความรู้” ในขณะที่เดียวกันจะสามารถอยู่ได้ในโลกที่ผู้คนต้องพึ่งพาอาศัยกันได้นักเรียนต้องมี “คุณธรรม” ดังนั้นภายใต้โลกใบนี้ ผู้คนต้องการทั้งความรู้และคุณธรรมในระดับที่เข้มข้นมากขึ้น

การจัดทำแผนพัฒนาเศรษฐกิจ และสังคมแห่งชาติ ฉบับที่ 12 สำนักงานคณะกรรมการพัฒนาการเศรษฐกิจ และสังคมแห่งชาติ (สศช.) ได้จัดทำบนพื้นฐานของกรอบยุทธศาสตร์ชาติ 20 ปี (พ.ศ. 2560–2579) ซึ่งเป็นแผนหลักของการพัฒนาประเทศ และเป้าหมายการพัฒนาที่ยั่งยืน (Sustainable Development Goals: SDGS) รวมทั้งการปรับโครงสร้างประเทศไทยไปสู่ประเทศไทย 4.0 ตลอดจนประเด็นการปฏิรูปประเทศ นอกจากนี้ได้ให้ความสำคัญกับการมีส่วนร่วมของภาคีการพัฒนาทุกภาคส่วน ทั้งในระดับกลุ่มอาชีพระดับภาค และระดับประเทศในทุกขั้นตอนของแผนพัฒนาเศรษฐกิจ และสังคมแห่งชาติ ฉบับที่ 12 อย่างกว้างขวางและต่อเนื่องเพื่อร่วมกันกำหนดวิสัยทัศน์ และทิศทางการพัฒนาประเทศรวมทั้งร่วมจัดทำรายละเอียดยุทธศาสตร์ของแผนพัฒนาเศรษฐกิจ และสังคมแห่งชาติ ฉบับที่ 12 เพื่อมุ่งสู่ “ความมั่นคง มั่งคั่งและยั่งยืน”โดยการเตรียมพร้อมด้านกำลังคนและการเสริมสร้างศักยภาพของประชากร ในทุกช่วงวัย มุ่งเน้นการ

ยกระดับคุณภาพทุนมนุษย์ของประเทศ โดยพัฒนาคนให้เหมาะสมตามช่วงวัย เพื่อให้เติบโตอย่างมีคุณภาพ การหล่อหลอมให้คนไทยมีค่านิยมตามบรรทัดฐานที่ดีทางสังคมเป็นคนดีมีสุขภาวะที่ดี มีคุณธรรมจริยธรรม มีระเบียบวินัย และมีจิตสำนึกที่ดีต่อสังคมส่วนรวม การพัฒนาทักษะที่สอดคล้องกับความต้องการในตลาดแรงงาน และทักษะที่จำเป็นต่อการดำรงชีวิตในศตวรรษที่ 21 ของคนในแต่ละช่วงวัยตามความเหมาะสม การเตรียมความพร้อมของกำลังคนด้านวิทยาศาสตร์และเทคโนโลยีที่จะเปลี่ยนแปลงโลกในอนาคต ตลอดจนการยกระดับคุณภาพการศึกษาสู่ความเป็นเลิศ การสร้างเสริมให้คนมีสุขภาพดีที่เน้นการปรับเปลี่ยนพฤติกรรมทางสุขภาพ และการลดปัจจัยเสี่ยงด้านสภาพแวดล้อมที่ส่งผลต่อสุขภาพ (แผนพัฒนาเศรษฐกิจและสังคมแห่งชาติฉบับที่ 12 (พ.ศ. 2560-2564 : 1 - 4)

ยุทธศาสตร์การพัฒนาประเทศ มีทั้งหมด 10 ยุทธศาสตร์ โดยมี 6 ยุทธศาสตร์ตามกรอบยุทธศาสตร์ชาติ 20 ปีและอีก 4 ยุทธศาสตร์ที่เป็นปัจจัยสนับสนุน ซึ่งยุทธศาสตร์ที่เกี่ยวข้อง คือ ยุทธศาสตร์ที่ 1 การเสริมสร้างและพัฒนาศักยภาพทุนมนุษย์ของประเทศไทยยังมีปัญหาในด้านคุณภาพคนในแต่ละช่วงวัย โดยผลลัพธ์ทางการศึกษาของเด็กวัยเรียนค่อนข้างต่ำการพัฒนาความรู้ และทักษะของแรงงานไม่ตรงกับตลาดงาน ในขณะที่คนไทยจำนวนไม่น้อยยังไม่สามารถคัดกรองและเลือกรับ 12 วัฒนธรรมได้อย่างเหมาะสม ซึ่งส่งผลต่อวิกฤตค่านิยม ทศนคติ และพฤติกรรมในการดำเนินชีวิต การพัฒนาในระยะต่อไปจึงต้องให้ความสำคัญกับการวางรากฐานการพัฒนาคนให้มีความสมบูรณ์ เพื่อให้คนไทยมีทศนคติ และพฤติกรรมตามบรรทัดฐานที่ดีของสังคมได้รับการศึกษาที่มีคุณภาพสูงตามมาตรฐานสากล และสามารถเรียนรู้ด้วยตนเองอย่างต่อเนื่อง มีสุขภาวะที่ดีขึ้น คนทุกช่วงวัยมีทักษะความรู้ และความสามารถเพิ่มขึ้น รวมทั้งสถาบันทางสังคมมีความเข้มแข็งและมีส่วนร่วมในการพัฒนาประเทศเพิ่มขึ้น ซึ่งแนวทางการพัฒนาที่สำคัญ ประกอบด้วย 1) ปรับเปลี่ยนค่านิยมคนไทยให้มีความคุณธรรมจริยธรรม มีวินัย จิตสาธารณะ และพฤติกรรมที่พึงประสงค์ อาทิ ส่งเสริมให้มีกิจกรรมการเรียนการสอนทั้งใน และนอกห้องเรียนที่สอดแทรกคุณธรรมจริยธรรม ความมีระเบียบวินัย และจิตสาธารณะ 2) พัฒนาศักยภาพคนให้มีทักษะความรู้ และความสามารถในการดำรงชีวิตอย่างมีคุณค่า อาทิ ส่งเสริมเด็กปฐมวัยให้มีการพัฒนาทักษะทางสมอง และทางสังคมที่เหมาะสมเด็กวัยเรียนและวัยรุ่นมีทักษะการคิดวิเคราะห์อย่างเป็นระบบ 3) ยกระดับคุณภาพการศึกษาและการเรียนรู้ตลอดชีวิต อาทิ ปรับระบบบริหารจัดการสถานศึกษาขนาดเล็ก ให้มีการจัดทรัพยากรร่วมกันให้มีขนาดและจำนวนที่เหมาะสม 4) ลดปัจจัยเสี่ยงด้านสุขภาพและให้ทุกภาคส่วนคำนึงถึงผลกระทบต่อสุขภาพ อาทิ ส่งเสริมให้มีกิจกรรมทางสุขภาพ และโภชนาการที่เหมาะสมกับวัย ปรับปรุงมาตรการทางกฎหมาย และภาษีในการควบคุมผลิตภัณฑ์ที่ส่งผลเสียต่อสุขภาพ 5) เพิ่มประสิทธิภาพการบริหารจัดการระบบสุขภาพภาครัฐ และปรับระบบการเงินการคลังด้านสุขภาพ อาทิ ปรับระบบบริหารจัดการทรัพยากรร่วมกันระหว่างสถานพยาบาลทุกสังกัดในเขตพื้นที่สุขภาพ 6)

พัฒนาระบบการดูแลและสร้างสภาพแวดล้อมที่เหมาะสมกับสังคมสูงวัย อาทิ ผลักดันให้มีกฎหมาย การดูแลผู้สูงอายุระยะยาว และ 7) ผลักดันให้สถาบันทางสังคมมีส่วนร่วมพัฒนาประเทศอย่าง เข้มแข็ง อาทิ กำหนดมาตรการดูแลครอบครัวที่เปราะบาง และส่งเสริมสถาบันการศึกษาให้เป็นแหล่ง บริการความรู้ทางวิชาการที่ทุกคนเข้าถึงได้ยุทธศาสตร์การพัฒนาประเทศ (แผนพัฒนาเศรษฐกิจและ สังคมแห่งชาติฉบับที่ 12 พ.ศ. 2560-2564 : 11 – 12)

ปัจจุบันมีการเปลี่ยนแปลงชีวิตที่เคยเรียบง่ายกับเปลี่ยนเป็นการแข่งขัน เป็นสังคมบริโภคนิยม ไร้น้ำใจ ต่างคนต่างอยู่ เอารอดเอาเปรียบไม่คำนึงถึงศีลธรรม ซึ่งวิกฤติทางสังคมที่เป็นปัญหาใหญ่โดยเฉพาะพฤติกรรมของเยาวชนที่ไม่ค่อยเหมาะสม บางพฤติกรรมนำมาซึ่งการเสียชื่อเสียงของตนเองครอบครัว และสถาบันการศึกษาบางพฤติกรรมนำไปสู่การสูญเสียชีวิต (สุทัศน์พงษ์ กุลบุตร, 2550) ได้กล่าวถึงปัญหาที่เกิดขึ้นในกลุ่มของเยาวชนทุกคนต่างลงความเห็นตรงกันว่าเยาวชนไทยของเราขาดการส่งเสริมคุณธรรมและจริยธรรมอย่างยั่งยืน คือ อาจจะมีอยู่บ้างแต่เป็นแบบฉาบฉวย ไม่เกิดผลที่ถาวรในขณะที่สังคมไทยต้องการเห็นภาพการพัฒนาเยาวชนไทยไปสู่การเป็นบัณฑิตที่มีคุณภาพมีความสมบูรณ์ทั้งร่างกายและจิตใจ มีสติปัญญา มีความรู้และคุณธรรม มีจริยธรรมและวัฒนธรรมในการดำรงชีวิตสามารถอยู่ร่วมกันกับผู้อื่นได้อย่างมีความสุข(ราชกิจจานุเบกษา) ได้ระบุไว้ในพระราชบัญญัติการศึกษาแห่งชาติ พ.ศ. 2542 แก้ไขเพิ่มเติม (ฉบับที่ 2) พ.ศ. 2545 และ (ฉบับที่ 3) พ.ศ. 2553 ในหมวด 1 มาตรา 6 ได้กำหนดให้การจัดการศึกษาต้องเป็นไปเพื่อพัฒนาคนไทยให้เป็นมนุษย์ที่สมบูรณ์ทั้งร่างกาย จิตใจ สติปัญญา ความรู้ และคุณธรรม มีจริยธรรมและวัฒนธรรมในการดำรงชีวิตสามารถอยู่ร่วมกับผู้อื่นได้อย่างมีความสุข ทั้งนี้ต้องยึดแนวการจัดการศึกษาในหมวด 4 มาตรา 23 การจัดการศึกษาต้องเน้นให้ความสำคัญทั้งความรู้ คุณธรรม กระบวนการเรียนรู้ และบูรณาการตามความเหมาะสม ในมาตรา 24 (1) ได้กำหนดการจัดเนื้อหาสาระและกิจกรรมให้สอดคล้องกับความสนใจและความถนัดของผู้เรียน โดยคำนึงถึงความแตกต่างระหว่างบุคคล และใน มาตรา 24 (3) ได้กำหนดกิจกรรมให้ผู้เรียนได้เรียนรู้จากประสบการณ์จริง ฝึกการปฏิบัติให้ทำได้ คิดเป็น ทำเป็น รักการอ่านและเกิดการใฝ่รู้

การจัดการศึกษาในประเทศไทยให้ความสำคัญกับการพัฒนาด้านทักษะชีวิตของผู้เรียนอย่างต่อเนื่อง ซึ่งจะเห็นได้จากพระราชบัญญัติการศึกษาแห่งชาติ พ.ศ. 2542 ได้กำหนดแนวทางในการจัดกระบวนการเรียนรู้ โดยมุ่งเน้นให้ผู้เรียนฝึกทักษะกระบวนการคิด การจัดการเผชิญสถานการณ์ และการประยุกต์ใช้ความรู้เพื่อป้องกันและแก้ไขปัญหา การฝึกปฏิบัติให้คิดเป็น ทำเป็น และหลักสูตรแกนกลางการศึกษาขั้นพื้นฐาน พุทธศักราช 2551 ยังได้กำหนดจุดมุ่งหมายของหลักสูตรไว้ว่า เพื่อพัฒนาเยาวชนไทยในระดับการศึกษาขั้นพื้นฐานให้มีคุณภาพด้านความรู้ และทักษะที่จำเป็นสำหรับการดำรงชีวิตในสังคมที่มีการเปลี่ยนแปลง (กระทรวงศึกษาธิการ 2551 : 3) ซึ่งเป็น

แนวทางการจัดการศึกษาที่มีความสอดคล้องกับนโยบายของกระทรวงศึกษาธิการ ในการมุ่งพัฒนาผู้เรียนให้มีคุณลักษณะที่พึงประสงค์และทักษะสำหรับศตวรรษที่ 21 (กระทรวงศึกษาธิการ, 2557)

การพัฒนานักเรียนให้มีคุณธรรมจริยธรรมในการเตรียมความพร้อมให้สอดคล้องกับการพัฒนาประเทศ และกรอบยุทธศาสตร์ชาติ ระยะ 20 ปี (พ.ศ. 2560 - 2579) แผนพัฒนาเศรษฐกิจและสังคมแห่งชาติ ฉบับที่ 12 (พ.ศ. 2560 - 2564) นโยบายความมั่นคงแห่งชาติ พ.ศ. 2558 - 2564) นโยบายรัฐบาล นโยบายของรัฐมนตรีนโยบายการกระทรวงศึกษาธิการ และบริบทต่างๆ ที่เกี่ยวข้องกับสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษา เขต 9 จะต้องขับเคลื่อนนโยบายสู่การปฏิบัติงานให้เป็นรูปธรรม สามารถตรวจสอบผลการปฏิบัติงานได้อย่างมีคุณภาพ และประสิทธิภาพ และลงสู่สถานศึกษา ซึ่งเป็นภารกิจโดยตรงของสถาบันการศึกษาที่อยู่ในการดูแลของสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษา เขต 9 ตามนโยบาย “ก้าวพอดีสู่ก้าวคุณภาพ” จะต้องพัฒนานักเรียนให้มีคุณธรรม จริยธรรม การสอดแทรกคุณธรรม จริยธรรมเฉพาะในท้องถิ่นหรือโรงเรียนอาจไม่เพียงพอต่อการพัฒนาคุณธรรมจริยธรรมให้เกิดขึ้นกับผู้เรียนได้อย่างยั่งยืนและถาวร (สำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษาเขต 9 แผนปฏิบัติการประจำปี 2561:1 - 25) สถาบันการศึกษายังจำเป็นต้องจัดกิจกรรมเสริมที่หลากหลาย โดยใช้ศักยภาพและทรัพยากรที่มีอยู่ให้เกิดประโยชน์อย่างคุ้มค่า อีกทั้งเปิดโอกาสให้ผู้เรียนได้รับประสบการณ์ทางคุณธรรมจริยธรรม การพัฒนาผู้เรียนให้บรรลุวัตถุประสงค์ดังกล่าวได้สถาบันการศึกษาจะต้องมีแนวทางการพัฒนาการจัดกิจกรรมที่ได้มาตรฐานและสอดคล้องกับ การพัฒนาทรัพยากรมนุษย์ จากการศึกษาพบว่า มีนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาตอนปลายในจังหวัดสุพรรณบุรี มีปัญหาเรื่อง นักเรียนออกกลางคัน นักเรียนหนีเรียน บริบททางสิ่งแวดล้อม สภาพเศรษฐกิจของครอบครัว และสนใจสื่อเทคโนโลยีมากเกินไป

ด้วยเหตุนี้ผู้วิจัยจึงมีความสนใจที่จะศึกษาแนวทางการพัฒนาคุณธรรมจริยธรรมของนักเรียนระดับมัธยมศึกษาตอนปลายในจังหวัดสุพรรณบุรี เพื่อใช้เป็นแนวทางการบริหารสถาบันการศึกษาทั้งของรัฐ และเอกชนให้สอดคล้องกับการพัฒนาประเทศ และกรอบยุทธศาสตร์ชาติต่อไป

คำถามการวิจัย

1. ความต้องการจำเป็นในการพัฒนาคุณธรรมจริยธรรมของนักเรียนระดับชั้นมัธยมศึกษาตอนปลายในจังหวัดสุพรรณบุรีอยู่ในระดับใด
2. สาเหตุที่ส่งผลต่อความต้องการจำเป็นด้านคุณธรรมจริยธรรมของนักเรียนระดับชั้นมัธยมศึกษาตอนปลายในจังหวัดสุพรรณบุรีเป็นอย่างไร
3. แนวทางการพัฒนาคุณธรรมของนักเรียนระดับชั้นมัธยมศึกษาตอนปลายในจังหวัดสุพรรณบุรีเป็นอย่างไร

วัตถุประสงค์ของการวิจัย

การศึกษาแนวทางพัฒนาคุณธรรมจริยธรรมของนักเรียนระดับมัธยมศึกษาตอนปลายในจังหวัดสุพรรณบุรี : การประเมินความต้องการจำเป็น มีวัตถุประสงค์ ดังนี้

1. เพื่อศึกษาความต้องการจำเป็นในการพัฒนาคุณธรรมจริยธรรมของนักเรียนระดับชั้นมัธยมศึกษาตอนปลายในจังหวัดสุพรรณบุรี
2. เพื่อวิเคราะห์สาเหตุที่ส่งผลต่อความต้องการจำเป็นด้านคุณธรรมจริยธรรมของนักเรียนระดับชั้นมัธยมศึกษาตอนปลายในจังหวัดสุพรรณบุรี
3. เพื่อศึกษาแนวทางการพัฒนาคุณธรรมจริยธรรมของนักเรียนระดับชั้นมัธยมศึกษาตอนปลายในจังหวัดสุพรรณบุรี

ขอบเขตการวิจัย

การวิจัยในครั้งนี้ ประกอบด้วย 2 ขั้นตอน คือ

ขั้นตอนที่ 1 การวิจัยเชิงปริมาณ

1. ประชากรและกลุ่มตัวอย่าง
 - 1.1 ประชากร ที่ใช้ในการศึกษาครั้งนี้เป็นนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาตอนปลายในจังหวัดสุพรรณบุรี ปีการศึกษา 2561 รวมทั้งสิ้น 32 โรงเรียน จำนวนนักเรียนทั้งสิ้น 13,540 คน
 - 1.2 กลุ่มตัวอย่างที่ผู้วิจัยใช้ในการศึกษาครั้งนี้ คือ นักเรียนระดับมัธยมศึกษาตอนปลายที่กำลังศึกษาอยู่ในสถานศึกษาจังหวัดสุพรรณบุรี ปีการศึกษา 2561 จำนวนโรงเรียน 32 แห่ง จำนวนนักเรียนทั้งสิ้น 13,540 คน เนื่องจากทราบจำนวนประชากรที่แน่นอนจึงกำหนดขนาดตัวอย่างโดยใช้สูตรคำนวณหาขนาดตัวอย่างจากสูตรคำนวณของ ทาโร่ ยามาเน่ (Yamane, 1973, p. 125) ระดับความเชื่อมั่นร้อยละ 95 โดยยอมให้เกิดความคลาดเคลื่อนร้อยละ 5

2. ขอบเขตด้านเนื้อหา

ขอบเขตด้านเนื้อหา ผู้วิจัยได้ทำการศึกษาแนวคิด หลักการและทฤษฎีทางด้านคุณธรรมจริยธรรมนักเรียน รวมถึงปัจจัยต่างๆ ที่มีผลต่อการส่งเสริมคุณธรรมและจริยธรรมนักเรียน ใน 5 ด้าน คือ

1. ความซื่อสัตย์สุจริต
2. ความมีสติสัมปชัญญะ
3. ความรับผิดชอบ
4. ความขยันหมั่นเพียร
5. ความมีวินัย

3. ระยะเวลาที่ใช้ในการวิจัย

การวิจัยครั้งนี้ เริ่มตั้งแต่เดือนมกราคม - เดือนตุลาคม 2561

ขั้นตอนที่ 2 การวิจัยเชิงคุณภาพ

1. แหล่งข้อมูล ที่ใช้ในการวิจัย คือ บุคคลที่เกี่ยวข้องกับการพัฒนาคุณธรรมของนักเรียนระดับมัธยมศึกษาตอนปลายที่กำลังศึกษาอยู่ในสถานศึกษาจังหวัดสุพรรณบุรี จำนวน 9 คน

2. ขอบเขตด้านเนื้อหา ผู้วิจัยได้ทำการศึกษาแนวคิด หลักการและทฤษฎีทางด้านคุณธรรมจริยธรรมนักเรียน รวมถึงปัจจัยต่างๆ ที่มีผลต่อการส่งเสริมคุณธรรมและจริยธรรมนักเรียนใน 5 ด้าน (นงลักษณ์ วิรัชชัย 2550) คือ

1. ความซื่อสัตย์สุจริต
2. ความมีสติสัมปชัญญะ
3. ความรับผิดชอบ
4. ความขยันหมั่นเพียร
5. ความมีวินัย

3. ระยะเวลาที่ใช้ในการวิจัย

การวิจัยครั้งนี้ เริ่มตั้งแต่เดือนกันยายน - เดือนธันวาคม 2563

นิยามศัพท์เฉพาะ

เพื่อให้เกิดความชัดเจนและเข้าใจตรงกัน ผู้วิจัยจึงได้กำหนดนิยามของคำศัพท์ที่สำคัญในการวิจัยครั้งนี้ ดังนี้

1. คุณธรรมจริยธรรม หมายถึง พฤติที่แสดงออกถึงคุณงามความดีที่ปฏิบัติจนเป็นนิสัยที่พึงประพฤติปฏิบัติจนเป็นที่ยอมรับว่าเป็นสิ่งที่ดีงามถูกต้องตามจารีตประเพณี ซึ่งมีทั้งหมด 5 ด้าน คือ

1.1 ความซื่อสัตย์สุจริต หมายถึง การประพฤติปฏิบัติอย่างเหมาะสม และตรงต่อความเป็นจริงประพฤติปฏิบัติอย่างตรงไปตรงมาทั้งกาย วาจา ใจ ต่อตนเองและต่อผู้อื่น

1.2 ความมีสติสัมปชัญญะ หมายถึง ความระลึกได้และความรู้ตัว ความรู้สึกตัวด้วยความรอบคอบ

1.3 ความรับผิดชอบ หมายถึง ความมุ่งมั่นตั้งใจที่จะทำการปฏิบัติหน้าที่ด้วยความ پاکเพียรและความละเอียดรอบคอบ ยอมรับผลการกระทำในการปฏิบัติหน้าที่เพื่อให้บรรลุผลสำเร็จ ความมุ่งหมาย ทั้งความพยายามที่จะปรับปรุงการปฏิบัติหน้าที่ให้ดียิ่งขึ้น

1.4 ความขยันหมั่นเพียร หมายถึง การทำที่หน้าการงานด้วยความพยายาม เข้มแข็งอดทน ไม่ท้อถอย เป็นคุณธรรมจริยธรรมที่นำไปสู่ความสำเร็จ

1.5 ความมีวินัย หมายถึง มีระเบียบ มีกฎเกณฑ์ ข้อบังคับ สำหรับการควบคุมความประพฤติทางกาย วาจา ของคนในสังคมให้เรียบร้อยดีงาม เป็นแบบแผน อันหนึ่งอันเดียวกัน

2. แนวทางการพัฒนาคุณธรรม จริยธรรม หมายถึง การทำให้ดีให้เจริญ โดยใช้หลักประพฤติกปฏิบัติที่ก่อให้เกิดคุณงามความดี โดยใช้กลยุทธ์การพัฒนาคุณธรรมจริยธรรมที่ดำเนินไปด้วยวิธีที่สร้างสรรค์ เรียบง่าย ไม่เพิ่มภาระงาน และค่อยเป็นค่อยไปในลักษณะการซึมซับเพื่อให้ฝังลึกในจิตใจ เป็นการปลูกจิตสำนึก ให้รู้สึกผิดชอบชั่วดี ตระหนักในคุณงามความดีและสามารถสร้างคุณค่าให้แก่ตนเองผู้อื่น ทั้งนี้ความสำเร็จในการพัฒนาคุณธรรมจริยธรรมที่แท้จริง คือ การรักษาความมีคุณธรรมจริยธรรมให้คงอยู่และดำเนินไปอย่างสม่ำเสมอ และต่อเนื่อง

3. การประเมินความต้องการจำเป็น (need assessment) หมายถึง การประเมินสภาพปัญหาของนักเรียนที่กำลังศึกษาอยู่ชั้นมัธยมศึกษาตอนปลายในจังหวัดสุพรรณบุรี ปีการศึกษา 2561 เพื่อกำหนดความแตกต่างของสภาพที่เป็นอยู่กับสภาพที่ควรจะเป็น โดยระบุสิ่งที่ต้องการให้เกิดว่ามีลักษณะใดและสิ่งที่เกิดขึ้นจริงเป็นอย่างไร เพื่อนำไปสู่การประมวลสังเคราะห์และประเมินว่าสิ่งที่เกิดขึ้นจริงควรเปลี่ยนแปลงอะไรบ้าง การประเมินความต้องการจำเป็นนำไปหาแนวทางพัฒนาคุณธรรมจริยธรรมของนักเรียนระดับชั้นมัธยมศึกษาตอนปลายในจังหวัดสุพรรณบุรี

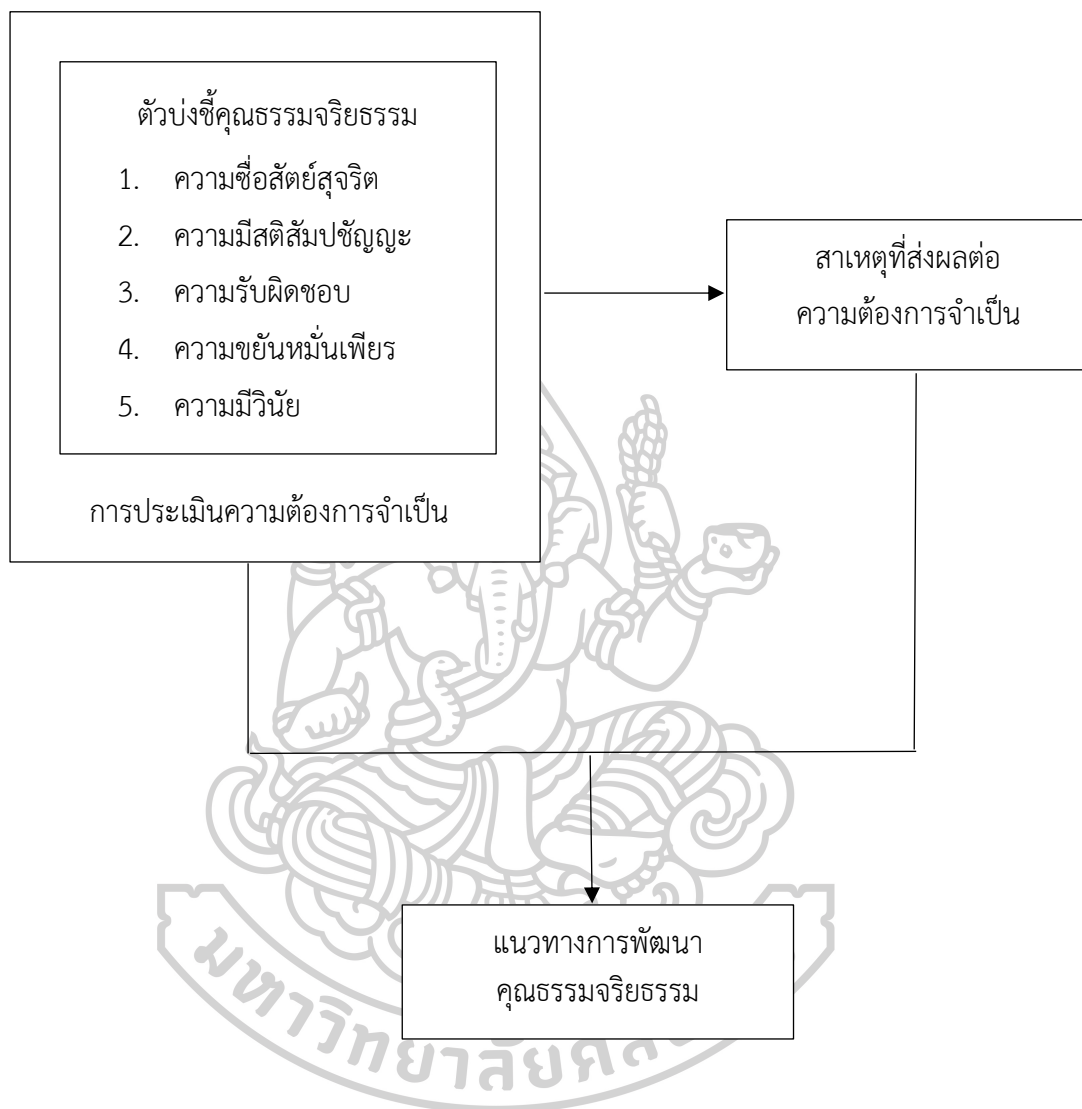
4. นักเรียน หมายถึง นักเรียนที่กำลังศึกษาอยู่ชั้นมัธยมศึกษาตอนปลายในจังหวัดสุพรรณบุรี ปีการศึกษา 2561

ประโยชน์ที่ได้รับ

1. จากการวิจัยในครั้งนี้ทำให้ได้รู้สภาพปัญหาคุณธรรมจริยธรรมของนักเรียนระดับชั้นมัธยมศึกษาตอนปลายในจังหวัดสุพรรณบุรี ว่าอยู่ในระดับใด เพื่อใช้เป็นแนวทางในการปลูกฝังคุณธรรมจริยธรรมและมุ่งพัฒนานักเรียนต่อไป

2. ผลการวิจัยในครั้งนี้สามารถนำไปเป็นแนวทางในการพัฒนาคุณธรรมจริยธรรมแก่นักเรียนโรงเรียนมัธยมศึกษา และโรงเรียนอื่นๆ ทั่วไป ซึ่งจะส่งผลให้นักเรียนเป็นพลเมืองที่มีคุณภาพ มีคุณค่าต่อตัวเองและสังคมต่อไป

กรอบแนวคิดที่ใช้ในการวิจัย

ภาพที่ 1 กรอบแนวคิดในการวิจัย

บทที่ 2 วรรณกรรมที่เกี่ยวข้อง

การศึกษาวิจัยในครั้งนี้ ผู้วิจัยมุ่งศึกษาแนวทางพัฒนาคุณธรรมจริยธรรมของนักเรียนระดับมัธยมศึกษาตอนปลายในจังหวัดสุพรรณบุรี : การประเมินความต้องการจำเป็น โดยศึกษาจากเอกสารและงานวิจัยที่เกี่ยวข้องดังต่อไปนี้ขอความ

ทฤษฎีการพัฒนาคุณธรรมจริยธรรม

1. ความหมายของคุณธรรมจริยธรรม
2. องค์ประกอบของคุณธรรมจริยธรรม
3. ความสำคัญของคุณธรรมจริยธรรม
4. ทฤษฎีที่เกี่ยวข้องกับพัฒนาคุณธรรมจริยธรรม
5. แนวทางการพัฒนาคุณธรรมจริยธรรม

แนวคิดเกี่ยวกับการประเมินความต้องการจำเป็น

- 1 ความหมายของการประเมินความต้องการจำเป็น
2. หลักการและขั้นตอนการประเมินความต้องการจำเป็น
3. วิธีการการประเมินความต้องการจำเป็น
4. การหาดัชนีลำดับความสำคัญของความต้องการจำเป็น
5. การวิเคราะห์เมทริกซ์

งานวิจัยที่เกี่ยวข้อง

ทฤษฎีการพัฒนาคุณธรรมจริยธรรม

1. ความหมายของคุณธรรมจริยธรรม

กูด (Good. 1973: 64) ให้ความหมายของคุณธรรมไว้ 2 ประการ

1. คุณธรรมหมายถึง “ความดีงามของลักษณะนิสัยหรือความพฤติกรรมที่ได้กระทำจนเคยชิน”
2. คุณธรรมหมายถึง “คุณภาพที่บุคคลได้กระทำตามความคิดและมาตรฐานของสังคมซึ่งเกี่ยวข้องกับ ความประพฤติและศีลธรรม”

ลิขิต ธีรเวคิน (2548) ได้กล่าวไว้ว่า คุณธรรม คือ จิตวิญญาณของปัจเจกบุคคลศาสนาและอุดมการณ์ เป็นดวงวิญญาณของปัจเจกบุคคลและสังคมด้วยปัจเจกบุคคลต้องมีวิญญาณสังคมต้องมีจิตวิญญาณ คุณธรรมของปัจเจกบุคคลอยู่มีการกลมกล่อมเลาเรียนรู้โดยพ่อแม่ สถาบันการศึกษาศาสนา พรรคการเมืองและองค์กรของรัฐ

วีระพงศ์ ถิ่นแสนดี (2550 : 22) ได้อธิบายความหมาย คุณธรรมเป็นความดีอันสูงสุดที่ปลูกฝังอยู่ในอุปนิสัยอันดีงามของคนทั่วไป ซึ่งวางอยู่ในจิตสำนึก ความรู้สึก ความรับผิดชอบของคนนั้น อันเป็นเครื่องควบคุมความประพฤติของบุคคลให้แสดงออกตามที่ตนปรารถนา

สำนักเลขาธิการสภาการศึกษา (2550 : 8) ได้ประมวลจากการประชุมระดมความคิด สรุปได้ว่า คุณธรรม หมายถึง สิ่งที่มีคุณค่า สิ่งที่มีประโยชน์ เป็นความดีงาม เป็นมโนธรรม เป็นเครื่องประคับประคองใจให้เกลียดความชั่ว กลัวบาป ใฝ่ความดี และเป็นเครื่องกระตุ้น ผลักดันให้เกิดความรู้สึกผิดชอบ เกิดจิตสำนึกที่ดีที่มีความสงบเย็นภายใน

กรมการศาสนา (2551) ได้ให้ความหมายของคุณธรรม หมายถึง สิ่งที่มีคุณค่า มีประโยชน์ เป็นความดี เป็นมโนธรรม เป็นเครื่องประคับประคองใจให้เกลียดความชั่ว กลัวบาป ใฝ่ความดี เป็นเครื่องกระตุ้นผลักดันให้เกิดความรู้สึกผิดชอบ เกิดจิตสำนึกที่ดีที่มีความสงบเย็นภายในและเป็นสิ่งที่ต้องปลูกฝังโดยเฉพาะเพื่อให้เกิดขึ้นและเหมาะสมกับความต้องการในสังคมไทย

วิลาสลักษณ์ ชั่ววัลลี (2552) ได้ให้ความหมาย คุณธรรมและจริยธรรมไปด้วยกันว่า เป็นสิ่งที่สังคมเห็นว่าเป็นสิ่งที่ดีและการตัดสินใจเลือกกระทำหรือแก้ปัญหาที่แสดงถึงการมีจริยธรรมที่สูงกว่าเพื่อใช้เป็นแนวทางในการประพฤติให้อยู่ร่วมกันได้อย่างร่มเย็น

เนตร์พัฒนา ยาวีราช (2552 : 83) ได้ให้ความหมายของคุณธรรม หมายถึงความดีงามที่อยู่ในจิตใจของบุคคล ได้แก่ ความเมตตา กรุณา ความซื่อสัตย์สุจริต ความเสียสละ ความโอบอ้อมอารีมีน้ำใจ ความ پاکเพียรอดสาหัส ความเห็นอกเห็นใจ ความละเอียดต่อความชั่ว ความกล้าที่จะทำความดี

โสคราตีส (Socrates) (2542, อ้างถึงใน สุภาพร สุขสวัสดิ์ 2552 : 17) คุณธรรม คือ ความรู้ (virtue is knowledge) การแสวงหาความรู้เกี่ยวกับศีลธรรม จริยธรรม คือ การแสวงหาคุณธรรม เพราะคุณธรรม คือ ความรู้ที่แท้จริงถ้าบุคคลรู้และเข้าใจถึงธรรมชาติของความดีจริงๆ แล้วเขาจะไม่พลาดจากการประกอบ ความดี ละเว้นความชั่ว คุณธรรมที่ทำให้คนเป็นมนุษย์มี 5 ประการคือ

1. ปัญญา หรือความรู้ (wisdom) หมายถึงรู้ว่า อะไรดี อะไรไม่ดี
2. การปฏิบัติหน้าที่ทางศาสนา (duty) คือ การทำความดี การเคารพยกย่องสิ่งที่ควรเคารพ เช่น พระผู้เป็นเจ้า พระธรรม การปฏิบัติตามคำสอนของศาสนา
3. ความกล้าหาญ (courage) คือกล้าในสิ่งที่ควรกล้าและกลัวในสิ่งที่ควรกลัว
4. การควบคุมตนเอง (self controlหรือ temperance) คือการใช้ปัญญาควบคุมอารมณ์ความรู้สึก
5. ความยุติธรรม (justice) คือการปฏิบัติต่อผู้อื่นๆ และต่อตนเองอย่างเหมาะสม ไม่เบียดเบียนตนเองและผู้อื่น

เพลโต (Plato, 2542 อ้างถึงใน สุภาพร สุขสวัสดิ์ 2552 : 18) กล่าวว่า คุณธรรมคือการปฏิบัติที่ดีตามหน้าที่ของวิญญาณและคุณธรรมไม่สามารถเกิดขึ้นได้โดยบังเอิญ เพราะมนุษย์จะต้องรู้ว่าเขากำลังทำอะไร เพื่ออะไรและทำอย่างไร คุณธรรมจึงเกิดขึ้นจากความรู้ ไม่ใช่ความรู้ทางทฤษฎีแต่เป็นความรู้ที่มาจากการปฏิบัติจริง คุณธรรมตามแนวคิดของ เพลโต มี 4 ประการคือ

1. ปัญญาหรือความรู้ (wisdom) คือ การหยั่งรู้ว่าจะไรถูก อะไรผิด อะไรดี อะไรไม่ดี อะไรควรประพฤติ หรือไม่ควรประพฤติ

2. ประมาณ (temperance) คือ การรู้จักควบคุมตนเองให้อยู่ในขอบเขตของจุดหมายชีวิต มีความรับผิดชอบ รู้จักบทบาทหน้าที่ของตนเอง

3. กล้าหาญ (courage) คือ กล้าเสี่ยงต่อความยากลำบาก อันตราย เพื่ออุดมการณ์ของตนเอง หรือด้วยมั่นใจว่าได้กระทำดีที่สุดแล้ว

4. ยุติธรรม (justice) คือ การให้ทุกคนอย่างเหมาะสม เช่น การให้แก่ตนเอง ครอบครั้ว มิตรสหาย ผู้บังคับบัญชา ผู้ใต้บังคับบัญชา อย่างมีเหตุผลอันควร

อริสโตเติล (Aristotle, 2542 อ้างถึงใน สุภาพร สุขสวัสดิ์ 2552 : 18) ได้นำคุณธรรมของเพลโต (Plato) มาอธิบายว่า คุณธรรมได้แก่การเดินทางสายกลางระหว่างความไม่พอดีและความพอดี หรือคุณธรรม คือความพอดี พองาม ไม่เอียงสุดไปทางด้านใดด้านหนึ่ง เช่น ความกล้าหาญจะอยู่ระหว่างความบ้าบิ่นกับความขลาด ความสุภาพอยู่ระหว่างความซื่อาย กับความไร้ยางอาย และความเอื้อเฟื้ออยู่ระหว่างความฟุ่มเฟือยกับความตระหนี่ คุณธรรมจึงแบ่งออกเป็น 2 ประเภท

1. คุณธรรมทางสติปัญญา เป็นเรื่องของความรู้ทั้งภาคทฤษฎีและภาคปฏิบัติเป็นส่วนหนึ่งของวิญญาณที่มีเหตุผล และหน้าที่ของวิญญาณ คือ ความรู้และค้นหาความจริงนั่นเอง

2. คุณธรรมทางศีลธรรม เป็นส่วนหนึ่งของวิญญาณ อยู่ในรูปคำสั่งสอน และมุ่งเพื่อความดีงาม ความมีคุณธรรมคือคนที่มีความพอดี ทำด้วยเจตนาดี มีเหตุผล เห็นแก่ส่วนรวม

ทิพย์ หาราสน์ศรี (2553 : 7) ได้อธิบายความหมายถึง คุณธรรม ไว้ว่า หลักคุณงามความดี ความถูกต้องที่อยู่ภายในจิตใจของแต่ละบุคคล ซึ่งจะส่งเสริมให้บุคคลในสังคม ยึดมั่นเป็นหลักประจำใจในการประพฤติปฏิบัติ ส่งผลให้เกิดคุณประโยชน์แก่สังคมโดยรวม

พระมหาอาจารย์พงษ์ (2554 : 9) ได้อธิบายว่า คุณธรรม หมายถึง คุณงามความดี และคุณลักษณะหรือสภาวะ (นามธรรม) ที่มีค่าอยู่ภายในจิตใจของมนุษย์ซึ่งเป็นไปในทางที่ถูกต้องหรือดีงามคุณธรรมมีความสำคัญอย่างยิ่งสำหรับสังคมมนุษย์ที่ต้องอาศัยอยู่ร่วมกัน เพราะคุณธรรมเป็นหลักแห่งความประพฤติปฏิบัติ และมีจุดหมายปลายทางอยู่ที่ความสงบร่มเย็นเป็นสุขของสังคม

อนิวัช แก้วจางง (2555 : 3) ได้ให้ความหมายของคุณธรรมหมายถึง คุณงามความดีที่เกิดขึ้นภายในจิตใจทำให้แสดงออกด้านพฤติกรรมที่ประพฤติปฏิบัติ โดยบุคคลอื่นสามารถสัมผัสได้ว่าบุคคลนั้นมีสภาพจิตใจที่ดีมีความตั้งใจจริงที่จะประพฤติปฏิบัติต่อบุคคลอื่นด้วยความดีโดยมีหลักธรรมเป็นเครื่องยึดเหนี่ยวในการกระทำความดีอย่างมีสติสัมปชัญญะและถูกต้องตามธรรมนองคลองธรรม

ปัญญาพลโพลีศรี (2555 : 10) ได้กล่าวสรุปคุณธรรมไว้ว่า สิ่งที่มีคุณค่ามีประโยชน์ เป็นลักษณะของความรู้สึกนึกคิดทางจิตใจ เป็นสภาพคุณงามความดีที่สั่งสมอยู่ในจิตใจของมนุษย์เป็นเวลายาวนาน เป็นตัวกระตุ้นให้มีการประพฤติปฏิบัติอยู่ในกรอบที่มีงาม คุณธรรมเป็นสิ่งที่ตั้งงามทางจิตใจ เป็นคุณค่าของชีวิตในการบำเพ็ญประโยชน์ ช่วยเหลือเกื้อกูลแก่เพื่อนมนุษย์ ให้เกิดความรักสามัคคีความอบอุ่นมั่นคงในชีวิต ดังนั้นคุณธรรมเป็นบ่อเกิดของจริยธรรม คุณธรรมที่สำคัญยิ่งของคนในชาติที่ได้รับการถ่ายทอดผ่านทางพระพุทธศาสนาโดยปรัชญาแนวคิดนั้นเน้นหลักธรรมที่เป็น สัจธรรมที่เป็นวิธีการสอนการเผยแพร่ถ่ายทอดหลักธรรมสู่การปฏิบัติเน้นคุณธรรมในการใช้ปัญญาพิจารณาเหตุผลหลักธรรมที่เป็นหัวใจพุทธศาสนานำมาสั่งสอนมี 3 ประการ คือ 1. ให้เว้นจากความชั่วทั้งปวง 2. ให้ทำความดี 3. ให้ชำระจิตใจให้บริสุทธิ์ หลักธรรมที่พระพุทธศาสนานำมาประกาศเป็นคุณธรรมอันมีความสอดคล้องเชื่อมโยงกันทั้งหมด คือ เมื่อปฏิบัติตามข้อธรรมข้อใดข้อหนึ่งแล้วย่อมเกี่ยวข้องกับข้อธรรมข้ออื่นๆ ตามมาเป็นแนวคิดทางจริยศาสตร์ที่กำหนดข้อประพฤติปฏิบัติทางกายและใจเริ่มตั้งแต่ข้อปฏิบัติพื้นฐานทางกายไปสู่ขั้นสูง ที่เป็นข้อปฏิบัติทางความคิดเพื่อความหลุดพ้นทางจิตใจโดยส่วนร่วม

กล่าวได้ว่า คุณธรรม หมายถึง คุณงามความดีที่สั่งสมอยู่ในจิตใจมนุษย์ เป็นลักษณะความรู้สึกนึกคิดทางจิตใจเป็นสิ่งที่มีความดีมีประโยชน์เป็นความดี การปฏิบัติดี ซึ่งเกิดขึ้นจากความรู้ที่ได้จากการปฏิบัติจริงจะช่วยประคับประคองใจให้เกลียดความชั่ว กลัวบาป ใฝ่ความดี เป็นเครื่องควบคุมบุคคลในสังคมได้ยึดเป็นหลักปฏิบัติในการดำเนินชีวิตประสบแต่สิ่งดี มีความเจริญทำให้สังคมมีความสงบร่มเย็น

ความหมายของจริยธรรม

มีผู้ให้ความหมายของคำว่า “จริยธรรม” ไว้ดังต่อไปนี้

เปียเจท์ (Piaget, 1960 : 26) จริยธรรม หมายถึง ลักษณะประสพการณ์ของมนุษย์และหน้าที่ที่เกี่ยวข้องกับกฎเกณฑ์ในการให้ความร่วมมือเกี่ยวกับการจัดเตรียมทางสังคมในเรื่องความสนใจและอนามัยของแต่ละบุคคล ความสัมพันธ์ร่วมกันในรูปของสิ่งที่ควรกระทำและสิทธิ์ที่มี

โฮแกน (Hogan, 1973 : 217) ให้ความหมายไว้ว่า จริยธรรม หมายถึง ระบบของกฎเกณฑ์ที่สร้างขึ้นเพื่อชี้แนะพฤติกรรมระหว่างบุคคล ดังนั้น จึงอาจสรุปได้ว่า จริยธรรม หมายถึง ธรรมที่เป็นข้อประพฤติปฏิบัติ ความประพฤติดี ประพฤติชอบ การแสดงออกที่ดีงาม ที่เป็นประโยชน์เป็นความสุขต่อตนเอง ต่อสังคม และประเทศชาติ

โคลเบอร์ก (Kohlberg, 1976) กล่าวว่า จริยธรรมมีพื้นฐานของความยุติธรรม ถือเอาการกระจายสิทธิหน้าที่อย่างเท่าเทียมกัน โดยมีได้หมายถึงกฎเกณฑ์ที่บังคับทั่วไป แต่เป็นกฎเกณฑ์ที่มีความเป็นสากลที่คนส่วนใหญ่รับไว้ในทุกสถานการณ์ไม่มีการขัดแย้งเป็นอุดมคติ ดังนั้นพันธะทางจริยธรรมจึงเป็นการเคารพต่อสิทธิข้อเรียกร้องของบุคคลอย่างเสมอภาคกัน

โคลเบอร์ก (Kohlberg, 1976 : 212) กล่าวถึงจริยธรรมว่า จริยธรรมเป็นความรู้สึกผิดชอบชั่วดี เป็นกฎเกณฑ์และมาตรฐานของการประพฤติปฏิบัติในสังคม ซึ่งบุคคลพัฒนาขึ้นจนมีพฤติกรรมเป็นของตนเอง โดยสังคมจะเป็นผู้ตัดสินผลการกระทำนั้นว่าเป็นการกระทำที่ถูกหรือผิด

วิลเลียมส์ (Williams, 2005 : 70) ได้ให้ความหมายของจริยธรรม หมายถึง การกำหนดหลักศีลธรรมหรือค่านิยมโดยระบุงัดและสิ่งถูกสำหรับบุคคลหรือกลุ่ม

ทิสนา เขมมณี (2547 : 47) ได้ให้ความหมายของจริยธรรม หมายถึง ความประพฤติหรือการกระทำทางกาย ทางวาจา และทางใจที่ดงามเป็นที่ยอมรับของสังคมรวมทั้งหลักเกณฑ์มาตรฐานของความประพฤติที่เป็นแนวทางในการปฏิบัติต่อผู้อื่นต่อสังคมเพื่อให้เกิดความสันติสุขในสังคม

วีระพงษ์ ถิ่นแสนดี (2550 : 23) ได้กล่าวสรุปความหมายจริยธรรม ว่าเป็นแนวทางในการประพฤติปฏิบัติ และการกระทำที่ดงามและถูกต้องของบุคคลตลอดจนความรู้สึกนึกคิดอันถูกต้องดีงาม ที่ควรประพฤติปฏิบัติในสิ่งนั้นๆ เพื่อให้เกิดความเจริญรุ่งเรืองแก่ตนเองและบุคคลอื่นโดยทั่วไปในสังคม สรุปจริยธรรม หมายถึง ธรรมที่เป็นหลักเกณฑ์ในการประพฤติปฏิบัติตามกฎของศีลธรรม ซึ่งผู้ปฏิบัติจะประสบแต่สภาพชีวิตที่ดีที่เจริญรุ่งเรืองและสงบ

เพ็ญแข ประจันปัจจนิก และคณะ (2551 : 15) ให้ความหมายของคำว่า จริยธรรม ไว้ว่า หมายถึง หลักการศีลธรรม ความรู้สึกผิดชอบชั่วดี พฤติกรรมอันดีงามที่ปลูกฝังอยู่ในตัวบุคคลสามารถใช้เป็นแนวทางให้แก่บุคคลในการประพฤติปฏิบัติที่ถูกต้องเป็นที่ยอมรับในสังคมเป็นเกณฑ์ในการตัดสินพฤติกรรมของบุคคลว่าสิ่งใดดีหรือไม่ดีควรจะทำหรือไม่ควรทำ

สมคิด บางโม (2551 : 12) ได้ให้ความหมายของจริยธรรม หมายถึง หลักหรือข้อควรประพฤติปฏิบัติที่ถูกต้องดีงามตามหลักคุณธรรมตลอดจนการมีปัญญาไตร่ตรองด้วยเหตุผลว่าอะไรดีควรประพฤติ อะไรไม่ดีไม่ควรประพฤติ

วิลาสลักษณ์ ชั่ววัลลี (2552) ให้ความหมาย คุณธรรมและจริยธรรมไปด้วยกันว่า เป็นสิ่งที่สังคมเห็นว่าเป็นสิ่งที่ดีและการตัดสินใจเลือกกระทำ หรือแก้ปัญหาที่แสดงถึงการมีจริยธรรมที่สูงกว่าเพื่อใช้เป็นแนวทางในการประพฤติให้อยู่ร่วมกันได้อย่างร่มเย็น

พุทธทาสภิกขุ (2553 : 95) ได้อธิบายความหมายของคำว่า จริยธรรม แปลว่าเป็นสิ่งที่พึงประพฤติจะต้องประพฤติในส่วนศีลธรรมนั้นหมายถึงสิ่งที่กำลังประพฤติอยู่หรือประพฤติแล้ว จริยธรรมหรือ Ethics อยู่ในรูปของปรัชญาคือสิ่งที่ต้องคิดต้องนึกส่วนเรื่องศีลธรรม Morality นี้ต้องทำอยู่จริง ๆ เพราะเป็นปัญหาเฉพาะหน้า

ทิพย์ หาสาสน์ศรี (2553 : 8) ได้กล่าวไว้ว่า จริยธรรม คือ ธรรมที่เป็นหลักเกณฑ์ในการประพฤติปฏิบัติตามกฎของศีลธรรม ซึ่งผู้ปฏิบัติจะประสบแต่สภาพชีวิตที่ดีที่เจริญรุ่งเรือง และสงบสุข

สิวลี ศิวิล (2553 : 162-163) ได้ให้ความหมายของจริยธรรม หมายถึง การรู้ว่าอะไรควรทำอะไรไม่ควรทำในบางโอกาสบางสถานการณ์ที่ต้องใคร่ครวญตัดสินใจ

พระมหาอาจารย์พงษ์ (2554 : 11) ได้กล่าวถึง จริยธรรมไว้ว่า ความประพฤติและการปฏิบัติที่คนในสังคมเห็นร่วมกันว่าถูกต้องดีงามทั้งทางกายและวาจาซึ่งสะท้อนคุณธรรมภายในออกมาให้เห็นเป็นรูปธรรม สมควรที่บุคคลจะนำมาประพฤติปฏิบัติเพื่อให้ตนเองและสังคมมีความเป็นระเบียบเรียบร้อยสงบร่มเย็นเป็นสุข

พระบำรุง ปณญาพล (โพธิ์ศรี) (2555 : 12) จริยธรรม หมายถึง พฤติกรรมที่แสดงออกให้เห็นถึงการปฏิบัติอยู่ ปฏิบัติถูกต้อง อันเป็นผลมาจากความคิดที่สังคมหรือบุคคลมีความเห็นว่าเป็นการปฏิบัติที่ดี เป็นกรอบกำหนดไว้เพื่อให้สังคมเกิดความเป็นระเบียบเรียบร้อยมีความร่มเย็นเป็นสุข มีความรักความสามัคคีและมีความปลอดภัยในการดำเนินชีวิต

วีระพงศ์ ถิ่นแสนดี (2555 :23) ได้กล่าวสรุปความหมายจริยธรรม ว่าเป็นแนวทางในการประพฤติปฏิบัติและการกระทำที่ดีงามและถูกต้องของบุคคลตลอดจนความรู้สึกรู้สึกนึกคิดอันถูกต้องดีงามที่ควรประพฤติปฏิบัติในสิ่งนั้น ๆ เพื่อให้เกิดความเจริญรุ่งเรืองแก่ตนเองและบุคคลอื่นโดยทั่วไปในสังคม

ราชบัณฑิตยสถาน พ.ศ.2554 (2556 : 303) ได้ให้ความหมายของจริยธรรม หมายถึง ธรรมที่เป็นข้อประพฤติปฏิบัติ ศีลธรรม กฎศีลธรรม

สรุปได้ว่า จริยธรรม หมายถึง การประพฤติดี ประพฤติชอบ ของบุคคลที่แสดงออกทางกายและวาจา เป็นการปฏิบัติที่ดีงามถูกต้อง จนเป็นที่ยอมรับของบุคคลหรือสังคม เป็นแนวทางในการกำหนดให้กระทำแต่สิ่งที่ดีงามและถูกต้อง โดยใช้ปัญญาไตร่ตรองด้วยเหตุผลว่าสิ่งใดควรปฏิบัติหรือไม่ควรปฏิบัติ เพื่อให้ตนเองหรือบุคคลอื่นและสังคมเป็นระเบียบ มีความเจริญรุ่งเรือง และนำมาซึ่งความปลอดภัยในการดำเนินชีวิต ทำให้ชีวิตมีความสุข

ดังนั้นคุณธรรมจริยธรรม หมายถึง คุณงามความดีของบุคคลที่กระทำลงไปด้วยความมีสำนึกดีในจิตใจ โดยได้ยึดถือปฏิบัติจนเป็นความเคยชินกันมายาวนาน อันเป็นลักษณะนิสัยของคนดีที่พึงประพฤติปฏิบัติจนเป็นที่ยอมรับว่าเป็นสิ่งที่ดีงามถูกต้องตามจารีตประเพณีของตนเองผู้อื่น และสังคมโดยรวม

2. องค์ประกอบของคุณธรรมจริยธรรม

ตัวบ่งชี้ของคุณธรรมจริยธรรม

บิสกิน และฮอสกินสัน (Biskin and Hoskin, 1977 : 407 - 415) ได้ทดลองสอนจริยธรรม โดยใช้วิธีการจัดโครงการอภิปรายเกี่ยวกับจริยธรรมที่ตัดสินใจจากจรรยาบรรณคดีและการอ่านเรื่องราว

โดยใช้นักเรียนระดับเกรด 4-5 แบ่งออกเป็นกลุ่มทดลอง และกลุ่มควบคุมแล้ววัดจริยธรรม ตามวิธีของโคลเบอร์จากนั้นทดลองโดยกลุ่มทดลองมีการจัดโครงสร้างการอภิปรายไปตามอิสระ ครูใช้คำถาม 3 แบบ คือ คำถามเกี่ยวกับข้อเท็จจริง ดีความ การประเมินเพื่อย้ำให้ผู้เรียนสมมุติบทบาทของตนลงไปส่วนกลุ่มควบคุมปล่อยให้มีการอภิปรายตามอิสระ จากนั้นวัดระดับจริยธรรมตอนหลังผลการวิจัยพบว่า การอภิปรายอย่างมีระบบที่ให้โอกาสผู้เรียนให้อยู่ในบทบาทในท้องเรื่องสามารถเปลี่ยนแปลงการตัดสินใจได้ดีกว่า จึงพอสรุปความได้ด้วยกระบวนการจัดการเรียนการสอนเพื่อส่งเสริมคุณธรรมจริยธรรมในสถานศึกษายังมีปัญหาในทางปฏิบัติอยู่กล่าวคือการบริหาร และการจัดกิจกรรมเพื่อส่งเสริมคุณธรรมจริยธรรม ยังขาดประสิทธิภาพขาดความเอาใจใส่และไม่มีมาตรการส่งเสริมอย่างเป็นรูปธรรมที่ชัดเจนรวมทั้งขาดการบูรณาการการเรียนการสอนด้านศีลธรรม จริยศึกษาเข้ากับวิชาสามัญโดยทั่วไปทั้งภาคปริยัติและภาคปฏิบัติส่งผลให้ผู้เรียนขาดความซาบซึ้ง ขาดการปฏิบัติและขาดการนำไปประยุกต์ใช้ในชีวิตประจำวันอย่างทั่วถึงจึงไม่สามารถใช้วิชาพระพุทธศาสนาเป็นเครื่องมือในการส่งเสริมคุณธรรมจริยธรรมและแก้ปัญหาให้กับเยาวชน และประชาชนในสภาพสังคมปัจจุบันได้อย่างเด่นชัดและเป็นรูปธรรม

จุมพล พูลภัทรชีวิน (2549 : 84) ได้ทำการวิจัยและพัฒนากระบวนการสร้างความดีมีคุณธรรมโดยพิจารณาจาก 3 ประเด็นหลัก คือ คนดีมีคุณธรรม ครอบครัวดีมีคุณธรรม และชุมชนดีมีคุณธรรมโดยมี วัตถุประสงค์ คือ เพื่อสำรวจองค์ความรู้เกี่ยวกับเกณฑ์และวิธีคัดสรรคนครอบครัว ชุมชนดีมีคุณธรรมและเพื่อพัฒนากระบวนการส่งเสริมความดีมีคุณธรรมให้กับคนครอบครัว ชุมชนได้ใช้วิธีการศึกษาภาคสนามโดยการสนทนากลุ่มในระดับชุมชนและระดับจังหวัดของ 3 จังหวัด คือ จังหวัดฉะเชิงเทรา เพชรบุรีและพิษณุโลก ผลการวิจัยพบว่า กระบวนการส่งเสริมความดีมีคุณธรรมในระดับบุคคล คือ การพัฒนาตนเองตามแนวไตรสิกขา คือ ศีล สมาธิ ปัญญา ตัวเราเป็นตัวอย่างที่ดีพ่อแม่ทำตนเป็นต้นแบบที่ดีให้การอบรมเลี้ยงดูที่ถูกต้องสร้างครอบครัวให้อบอุ่น เข้มแข็ง เอื้อต่อการอบรมเด็กและเยาวชนให้เป็นคนดีพัฒนาเมื่อเติบโตใหญ่ปลูกฝัง ให้เด็กรู้จักเข้าวัดฟังธรรมทำบุญเพื่อให้เด็กซึมซับความดีงาม ครูเป็นแบบอย่างและสอนคุณธรรมจริยธรรมร่วมมือส่งเสริมและพัฒนาคนดี เช่น การยกย่องเชิดชูเกียรติคนดีมีคุณธรรมนำมาเป็นต้นแบบของชุมชน สังคมให้กำลังใจคนทำดีทั้งรายบุคคลและรายกลุ่มโรงเรียนสอนวิชาศีลธรรม ที่เน้นการปฏิบัติจริงร่วมกิจกรรมกับวัดเพิ่มชั่วโมงสอนจริยธรรมฝึกให้เด็กนั่งสมาธิจัดหาสมุดบันทึกความดีให้เด็กบันทึกแข่งขันตอบปัญหาธรรมะมีกิจกรรมที่เชื่อมโยงระหว่างบ้าน วัด โรงเรียน ใช้วัดเป็นศูนย์การพัฒนาคุณธรรมความดีใช้กิจกรรมทางศาสนาช่วยสอน ใช้ขนบธรรมเนียมประเพณีดั้งเดิมช่วยกล่อมเกลามาจากวิถีชีวิตจัดกิจกรรมที่ดีมารองรับโดยมีฐานจากวัฒนธรรมท้องถิ่นในระดับครอบครัวพ่อแม่เป็นแบบอย่างที่ดีทำให้ครอบครัวอบอุ่นเข้าใจกัน เข้าใจถึงความแตกต่างรู้จักปรับตัวเข้าหากันมีความอดทนในการเลี้ยงลูกให้เป็นคนดีส่งเสริมลูกทั้งด้านการศึกษาและการเป็นคนดีมีกิจกรรมที่สมาชิกทั้งครอบครัวทำร่วมกันเข้าร่วม

ประเพณีท้องถิ่นสังคมมีการประกาศยกย่องครอบครัวที่ปฏิบัติได้เหมาะสม เช่น แม่ดีเด่น พ่อดีเด่น ลูกกตัญญูระดับชุมชนคนในชุมชนทุกระดับต้องเป็นแบบอย่างที่ดีสร้างความร่วมมือในการสร้างคนดีสังคมดี จากบ้าน วัด โรงเรียน ยกย่องคนดีให้เป็นแบบอย่างของชุมชนสร้างศักยภาพและความเข้มแข็งของชุมชน สร้างครอบครัวที่ดีสร้างอาชีพที่มั่นคงในชุมชนสร้างการมีส่วนร่วมของชุมชน นำเทคโนโลยีที่เหมาะสมเข้ามาใช้ดูแลสิ่งแวดล้อมภายในชุมชน และทุกฝ่ายที่เกี่ยวข้องต้องส่งเสริมการสร้างคนดีชุมชนดีสังคมให้เพิ่มมากขึ้น

ดุจเดือน พันธุนาวัน (2550) ที่กล่าวว่าคุณธรรม หมายถึง คุณงามความดีที่เป็นธรรมชาติก่อให้เกิดประโยชน์ต่อตนเองและสังคมเป็นสิ่งที่บุคคลเห็นว่าดีงามมากมีประโยชน์มาก และมีประโยชน์น้อยในกาลเทศะหนึ่งๆ เช่น ความเอื้อเฟื้อ ความอดทน ความขยันขันแข็ง ความซื่อสัตย์ ความรับผิดชอบต่อหน้าที่ การมีระเบียบ วินัย เป็นต้น สิ่งที่เป็นคุณธรรมในแต่ละสังคมอาจจะแตกต่างกัน การที่บุคคลในสังคมจะเห็นว่าสิ่งใดสิ่งหนึ่งเป็นสิ่งที่ดีหรือไม่ขึ้นอยู่ด้วยวัฒนธรรม เศรษฐกิจ ศาสนาและการศึกษาของสังคม นักวิชาการจึงเห็นว่า การนำเอาคุณธรรมในสังคมหนึ่งไปยึดเหยียดตัดสินคุณธรรมอีกสังคมหนึ่งย่อมไม่เหมาะสม ซึ่งโดยส่วนมากแล้วคุณธรรมก็มีความเกี่ยวข้องกับศาสนาอย่างไรก็ตาม ลักษณะบางด้านอาจเป็นได้ทั้งคุณธรรมและค่านิยมในเวลาเดียวกัน เนื่องจากสังคมเห็นว่าลักษณะด้านนั้นเป็นสิ่งที่ดีงามและมีความสำคัญมากด้วย เช่น “รู้จักสามัคคี” เป็นเพียงแค่อุบายที่ทุกคนยอมรับว่าเป็นสิ่งที่ดีงามต่อมาพระบาทสมเด็จพระเจ้าอยู่หัวรัชกาลที่ 9 ได้ทรงตระหนักถึงความสำคัญของคุณธรรมและค่านิยมตัวนี้ ดังนั้นในปัจจุบันจึงอาจกล่าวได้ว่า “รู้จักสามัคคี” เป็นทั้งคุณธรรมและค่านิยม ซึ่งสอดคล้องกับแนวคิดของสัญญา สัญญาวิวัฒน์ กล่าวว่า คนที่มีคุณธรรม คือ คนดีจะมองเห็นคนอื่นเป็นคนเหมือนเขาจะไม่เอารัดเอาเปรียบดูถูกเหยียดหยาม และเมตตากรณมากตัญญูรู้คุณ

นางลักษณะ วิรัชชัย และรุ่งนภา ตั้งจิตรเจริญกุล (2550 : 25) ศึกษาวิจัยเรื่อง การวิเคราะห์การเปลี่ยนแปลงคุณธรรมจริยธรรมของคนไทย พบว่า คุณธรรมจริยธรรมที่ควรเฝ้าระวัง 7 ตัวแปร อันได้แก่ ความซื่อสัตย์สุจริต ความมีสติสัมปชัญญะ ความรับผิดชอบ ความยุติธรรม ความขยันหมั่นเพียร ความมีวินัย และความอดทน

วิจิตร ศรีสะอ้าน (2550 : 16) ได้กล่าวตอนหนึ่งในการประชุมและปาฐกถาพิเศษ เรื่อง พลังเยาวชนเพื่อสร้างคุณธรรมว่าโรงเรียนแต่ละแห่งต้องสร้างวัฒนธรรมโรงเรียนที่เน้นคุณธรรมพื้นฐาน 8 ประการ ได้แก่ ขยัน ประหยัด ซื่อสัตย์ มีวินัย สุภาพ สะอาด สามัคคี และมีน้ำใจ เพื่อให้ได้เด็กดีมีความรู้อยู่ดีมีความสุข

สำนักงานรับรองมาตรฐานและประเมินคุณภาพการศึกษา(2550 : 20) ได้กำหนดคุณลักษณะของคนไทยที่พึงประสงค์เป็นคนเก่ง คนดีและมีความสุข โดยมีการพัฒนาที่เหมาะสมกับวัยซึ่งในมาตรฐานการจัดการศึกษาขั้นพื้นฐานได้กำหนดคุณธรรมจริยธรรม และค่านิยมที่พึงประสงค์ของ

ผู้เรียนไว้ 6 ประการ คือ 1. ผู้เรียนมีวินัยมีความรับผิดชอบ 2. ผู้เรียนมีความซื่อสัตย์สุจริต 3. ผู้เรียนมีความกตัญญูกตเวที 4. ผู้เรียนมีเมตตากรุณาโอบอ้อมอารีเอื้อเฟื้อเผื่อแผ่ไม่เห็นแก่ตัว 5. ผู้เรียนมีความประหยัดและใช้ทรัพยากรอย่างคุ้มค่า 6. ผู้เรียนปฏิบัติตนเป็นประโยชน์ต่อส่วนรวม

สำนักงานเลขาธิการสภาการศึกษา (2550 : 4) ได้กล่าวว่า คุณลักษณะทางจริยธรรม ความประหยัด ความซื่อสัตย์ ความมีวินัย และความสามัคคี

ลักษณะ ศิวรักษ์ (2550 : 212) ได้กล่าวว่า คุณลักษณะจริยธรรมในสังคมไทย ซึ่งเป็นที่ยอมรับจนกลายเป็นวิถีชีวิตหรือวัฒนธรรมของสังคมไทย โดยคนไทยมีพุทธศาสนาเป็นตัวกำหนดคุณค่าทางจริยธรรม เน้นการไม่เอาเปรียบตนเองและไม่เอาเปรียบผู้อื่นให้คุณค่าของการให้มากกว่าการรับ การถือสัจวาจา มีค่าร่วมมือร่วมใจ มีค่ามากกว่าการแก่งแย่งแข่งขัน ความอ่อนน้อมถ่อมตน กตัญญูกตเวที เคารพผู้สูงอายุกว่าและมีศีลธรรมการหลีกเลี่ยงการกระทบกระทั่ง การปิดทองหลังพระ สิ่งต่าง ๆ เหล่านี้จะได้รับการยกย่องสรรเสริญยิ่งกว่าเป็นผู้มีศรัทธาอำนาจและมีเงิน นอกจากนี้วัฒนธรรมประเพณีและพิธีกรรมทางศาสนายังเป็นตัวกำหนดให้ทุกคนได้มีโอกาสร่วมกันในการเจริญอกงามในคุณความดีด้วยกันอีกด้วย ดังนั้น จึงกล่าวได้ว่าคุณลักษณะจริยธรรมในสังคมไทย ประกอบด้วย 1. มีวาจาสัตย์ 2. มีความอดทน 3. มีความซื่อสัตย์ 4. รู้จักการให้เกียรติผู้อื่น 5. รักสันติ รักความสงบ 6. มีน้ำใจ เอื้ออาทร แบ่งปัน 7. ให้ความเคารพผู้อาวุโส 8. มีความกตัญญูกตเวที 9. มีความอ่อนน้อมถ่อมตน ดังนั้น เราจะเห็นได้ว่าสังคมไทย แม้ว่าจะมีความแตกต่างกันทั้งชาติพันธุ์ ศาสนา ชนชั้น แต่ก็สามารถอยู่ร่วมกันได้อย่างปกติ ไม่มีปัญหาทางสังคม ซึ่งทำให้ประเทศไทยอยู่รอดมาได้จนถึงปัจจุบันที่นับวันสังคมจะมีปัญหาและความซับซ้อนเพิ่มมากขึ้น

แผนการศึกษาแห่งชาติ ฉบับปรับปรุง (พ.ศ. 2552-2559 : 15) ฉบับสรุปยังกล่าวถึงคุณลักษณะของเด็กไทยในอนาคตที่มีความสอดคล้องกับองค์ประกอบและตัวชี้วัดจากผลการวิเคราะห์ข้อมูล ซึ่งได้แก่ เป็น ผู้มีวินัย ประหยัด มีความเอื้ออาทร เกื้อกูล มีเหตุผล รู้หน้าที่ ซื่อสัตย์ พากเพียร ขยัน ใฝ่รู้ใฝ่เรียนตลอดชีวิต รักประเทศ รักชาติ ภูมิใจในความเป็นไทยมีวิถีประชาธิปไตยเคารพความคิดเห็นและสิทธิของผู้อื่น มีความเสียสละ รักษาสิ่งแวดล้อม สามารถอยู่ร่วมกับผู้อื่นได้อย่างสันติสุข ยึดมั่นการปกครองระบอบประชาธิปไตยอันมีพระมหากษัตริย์ทรงเป็นประมุขรังเกียจการทุจริต และต่อต้านการซื้อสิทธิ์ขายเสียง

สำนักงานสภาการศึกษา (2553 : 14-15) และกระทรวงศึกษาธิการ (2551 : 5) ได้กำหนดคุณลักษณะ ที่พึงประสงค์นักเรียนระดับประถมศึกษาไว้ในหลักสูตร แกนกลางการศึกษาขั้นพื้นฐาน พุทธศักราช 2551 ได้แก่ คุณลักษณะ รักชาติ ศาสน์ กษัตริย์ คุณลักษณะซื่อสัตย์ สุจริต คุณลักษณะมีวินัย คุณลักษณะใฝ่เรียนรู้ คุณลักษณะอยู่อย่างพอเพียง คุณลักษณะมุ่งมั่นในการทำงาน คุณลักษณะ รักความเป็นไทย และคุณลักษณะผู้มีจิตสาธารณะ

ฉัตรชัย ศรีสม (2553) องค์ประกอบของจริยธรรมทั้ง 3 ส่วน

1. ระเบียบวินัย (Discipline) การที่สังคมจะมีระเบียบวินัยในสังคมจะต้องประพฤติปฏิบัติตนให้เป็นไปตามข้อตกลงของสังคม อันได้แก่ กฎหมาย จารีต ประเพณี

2. สังคม (Society) การรวมกลุ่มกันเป็นสังคมหรือประกอบกิจกรรมใด ในสังคมก็ตามจะต้องมีแบบแผนมุ่งเน้นหรือเห็นแก่ประโยชน์ส่วนรวม

3. อิสระเสรี (Autonomy) การมีอิสระเสรีนั้นสังเกตได้จากการที่บุคคลในสังคมมีเสรีภาพในการปกครองตน

จุไรรัตน์ แสงบุญนำ (2555) ได้สรุปเกี่ยวกับ การส่งเสริมนำความรู้ คุณธรรมขั้นพื้นฐาน 8 ประการ ขอบข่ายของคุณธรรมจริยธรรม ที่จำเป็นในการดำเนินชีวิตอย่างมีความสุขที่สำนักงานคณะกรรมการการศึกษาขั้นพื้นฐาน ต้องการให้เกิดขึ้นกับผู้เรียนและเยาวชน ได้แก่ ขยัน ประหยัด ซื่อสัตย์ มีวินัย สุภาพ สะอาด สามัคคี และมีน้ำใจ

สำนักงานคณะกรรมการการศึกษาแห่งชาติ (อ้างอิงใน สำนักงานคณะกรรมการการอุดมศึกษา, 2558) กำหนดว่า “กระบวนการเรียนรู้และการจัดการศึกษาต้องมุ่งพัฒนาผู้เรียนและคนไทยทุกคนให้มีความสมบูรณ์พร้อมทั้งร่างกาย จิตใจ สติปัญญา ความรู้คุณธรรมจริยธรรม และวัฒนธรรมในการดำรงชีวิตสามารถอยู่ร่วมกับผู้อื่นธรรมชาติและสิ่งแวดล้อมได้ดีมีความสุข โดยมีส่วนร่วมของประกอบของกระบวนการเรียนรู้และการจัดการศึกษา ดังนี้

1. กำหนดลำดับความสำคัญของคุณลักษณะที่พึงประสงค์ที่จะต้องเร่งเสริมสร้างให้เกิดขึ้นกับคนในช่วงแรก และช่วงเวลาต่อไป อาทิ มีความเพียร รู้จักเก็บออม มีคุณธรรมจริยธรรม มีวินัย ซื่อสัตย์ มีความสามัคคี ความเอื้อเฟื้อเผื่อแผ่ และความกตัญญูชื่นชมคนดี/คนสุจริต มีจิตสำนึกรับผิดชอบต่อสังคมส่วนรวมรักชาติรักแผ่นดิน เป็นต้น และกำหนดให้เป็นนโยบายแห่งชาติที่จะต้องดำเนินการอย่างจริงจัง และต่อเนื่องตลอดไป

2. ส่งเสริมสนับสนุนการพัฒนาหลักสูตรแกนกลางโดยการมีส่วนร่วมของทุกฝ่ายที่เกี่ยวข้องให้มีสาระของความรู้เกี่ยวกับความจริงของชีวิตและธรรมชาติหลักธรรมของศาสนาคุณธรรมจริยธรรม อันดีงามของระบบวิถีชีวิตเอกลักษณ์ไทยและลักษณะที่พึงประสงค์ต่าง ๆ ตามลำดับความสำคัญที่กำหนดไว้โดยบูรณาการอย่างเหมาะสมตามวัยของผู้เรียนในแต่ละระดับการศึกษา”

สรุปได้ว่า องค์ประกอบของคุณธรรมจริยธรรม เป็นคุณลักษณะอันพึงประสงค์เพื่อให้สังคมหรือองค์กรได้ใช้เป็นแนวทางในการอยู่ร่วมกัน กล่าวคือ บุคคลที่อยู่ในสังคมหรือองค์กรจะต้องควบคุมการกระทำของตนเองให้ตั้งมั่นอยู่ในองค์ประกอบต่อไปนี้ คือ ความมีเมตตากรุณา ความเสียสละ ความซื่อสัตย์สุจริต ความสามัคคี ความมีวินัย การมีวิสัยทัศน์ ความอดทน ความสุภาพ ความรับผิดชอบต่อ ความกตัญญูความไม่เรียนรู้ การประหยัดอดออม ความรักชาติ ความยุติธรรม ความมีน้ำใจ ทั้งนี้เพื่อให้สังคมหรือองค์กรอยู่ร่วมกันอย่างสงบสุขเรียบร้อย ดังนั้น จากการศึกษาเอกสารแนวคิดทฤษฎีและงานวิจัยที่เกี่ยวข้องกับการพัฒนาคุณธรรมจริยธรรม ซึ่งเป็นองค์ประกอบที่มี

ความสำคัญ สามารถสรุปตัวบ่งชี้ได้ 5 ด้าน คือ ความซื่อสัตย์สุจริต ความมีสติสัมปชัญญะ ความรับผิดชอบความขยันหมั่นเพียร ความมีวินัย

3. ความสำคัญของคุณธรรมจริยธรรม

คุณธรรมมีความสำคัญต่อบุคคล สังคมและชาติบ้านเมือง สังคมใดมีสมาชิกของสังคมที่ไร้คุณธรรมจำนวนมาก สังคมนั้นก็จะมีปัญหาความสับสนวุ่นวาย ดังที่นักวิชาการหลายท่านได้กล่าวถึงความสำคัญของคุณธรรมไว้ดังนี้

สมพร เทพสิทธา (2546 : 35) กล่าวว่า การมีคุณธรรมมีความสำคัญที่ช่วยในการพัฒนาคนให้เป็นผู้มีคุณภาพ ช่วยรักษาหมู่คณะและสังคมให้มีความสงบสุขและช่วยพัฒนาประเทศชาติให้เจริญก้าวหน้า

ยนต์ ชุ่มจิต (2546 : 264-264) ได้สรุปความสำคัญของคุณธรรมไว้ว่า คุณธรรมก่อให้เกิดประโยชน์หรือมีความสำคัญทั้งต่อตนเองและผู้อื่นดังต่อไปนี้

1. ประโยชน์ตน

1.1 ทำให้ตนเองมีชีวิตที่สงบเย็น ไม่ต้องเดือดเนื้อร้อนใจ ไม่ต้องอยู่อย่างหวาดระแวง เพราะตนเองไม่ได้เบียดเบียนผู้ใด มีแต่จะสร้างประโยชน์สุขให้แก่สังคมและผู้อื่น

1.2 ทำให้ตนเองมีความเจริญรุ่งเรืองในชีวิตส่วนตัว และการทำงานอาชีพมีความมั่นคงและก้าวหน้า

1.3 ได้รับการยกย่องสรรเสริญเทิดทูนบูชาจากบุคคลทั่วไป

1.4 ครอบครัวอบอุ่นมีความสุขมีฐานะทางเศรษฐกิจมั่นคง

2. ประโยชน์ต่อสังคมและประเทศชาติ

2.1 ประโยชน์ต่อสถาบัน เช่น สถาบันครอบครัวของตนได้รับการยกย่องสรรเสริญจากบุคคลทั่วไป สถาบันการศึกษาหรือสถาบันที่ประกอบอาชีพธุรกิจมีชื่อเสียง ทำให้บุคคลอื่นศรัทธาเลื่อมใส และสถาบันและหน่วยงานที่ตนเองสังกัด มีความเจริญก้าวหน้าได้รับการพัฒนาอย่างรวดเร็วและต่อเนื่อง ทั้งนี้เพราะสมาชิกทุกคนเป็นผู้มีคุณธรรมจริยธรรมและศีลธรรมอันดี

2.2 ประโยชน์ต่อชุมชน เช่น สังคมได้รับความสงบสุขเพราะทุกคนเป็นคนดีมีคุณธรรมและสังคมได้รับการพัฒนาอย่างต่อเนื่องรวดเร็วเพราะสมาชิกทุกคนต่างกระทำหน้าที่ของตนเองอย่าง เต็มความสามารถ

3. ประโยชน์ต่อชาติบ้านเมือง เช่น สถาบันชาติ ศาสน์ กษัตริย์ มีความมั่นคงเพราะประชาชนมีความจงรักภักดีและเห็นความสำคัญของสถาบันดังกล่าวอย่างแท้จริงและขนบธรรมเนียมประเพณีและวัฒนธรรมอันดีงามของชาติ มีความมั่นคงถาวร เพราะทุกคนมีความรู้ ความเข้าใจอย่างถ่องแท้และเต็มใจยึดถือปฏิบัติตาม

สุภัทรา ปิณฑแพทย์ (2554) กล่าวว่า ความสำคัญของคุณธรรมแบ่งออกได้เป็น 3 ระดับ คือ

1. ระดับการดำรงชีวิต คุณธรรมและจริยธรรมจะเป็นตัวนำที่ทำให้บุคคลได้กำหนดพฤติกรรมของตนเอง เพื่อทำให้เกิดความสุข

2. ระดับสังคม ความสุขของบุคคลที่อยู่ในกลุ่มเพื่อนและสังคม คือการได้รับการยอมรับ บุคคลต้องอาศัยคุณธรรมและจริยธรรม เพื่อรักษาไว้ซึ่งศักดิ์ศรีและส่งเสริมชื่อเสียงเกียรติคุณของบุคคลและในฐานะผู้ประกอบการวิชาชีพ เช่น จริยธรรมจะเป็นอุดมการณ์หรือจุดมุ่งหมายอันสูงสุดสำหรับวิชาชีพนักกฎหมายในอันที่ให้ความยุติธรรม การดำรงไว้ซึ่งความสุขของสังคมและการใช้เหตุผลยิ่งกว่าการกระทำตามอำเภอใจ

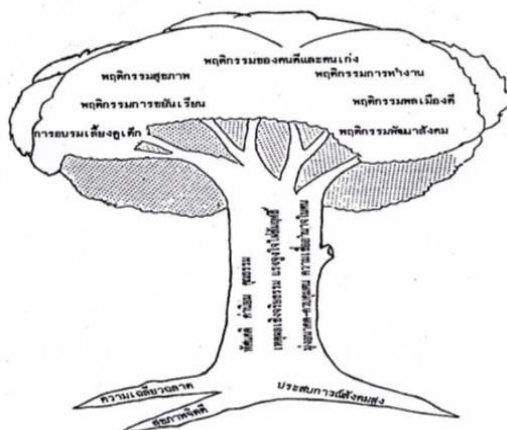
3. ระดับโลก คุณธรรมและจริยธรรมอาจกล่าวได้ว่าเป็นหลักธรรมที่ค้ำครองโลกให้อยู่รวมกันได้ได้อย่างสันติสุข โดยเฉพาะในโลกยุคโลกาภิวัตน์ที่ก่อให้เกิดความเปลี่ยนแปลงทางด้านเศรษฐกิจและสังคมก่อให้เกิดการแพร่กระจายในด้านข้อมูลข่าวสาร รวมทั้งการไหลของวัฒนธรรมที่แตกต่างกันในยุคนี้เป็นยุคของการแข่งขันและท้าทายความสามารถในการดำเนินการบริหารทุกสาขารวมทั้งธุรกิจการค้าในระบบโลกสากล

สรุปได้ว่า ความสำคัญของคุณธรรมจริยธรรม คือ เป็นพฤติกรรมพื้นฐานที่ดั่งามของการแสดงออก ทางกาย วาจา หรือจิตใจ ด้านสถาบัน วัฒนธรรมและขนบธรรมเนียมประเพณีอันดีงามที่ก่อให้เกิดประโยชน์ต่อตนเอง ต่อผู้อื่นและประเทศชาติ เป็นสิ่งที่ต้องปลูกฝังและฝึกฝนให้ขึ้นในตัวบุคคลอย่างมั่นคง จะช่วยพัฒนาคนให้มีคุณภาพเป็นที่ยอมรับ มีอาชีพที่มั่นคงและก้าวหน้าทำให้ครอบครัว สังคม ชชาติบ้านเมืองมีความมั่นคงและสงบสุข

4. ทฤษฎีเกี่ยวข้องกับคุณธรรมจริยธรรม

1. ทฤษฎีต้นไม้อจริยธรรม

ดวงเดือน พันธุมนาวิน (2544 : 87) ได้ใช้ความรู้ประสบการณ์ทำการศึกษาลักษณะจิตกับพฤติกรรมของบุคคลที่ทำกับคนไทยในสังคมไทย โดยเสนอในชื่อทฤษฎี “ต้นไม้อจริยธรรม” ทฤษฎีดังกล่าวได้นำเสนอเป็นครั้งแรกเมื่อปี พ.ศ. 2526 และได้มีการพัฒนาเป็นลำดับจนปัจจุบัน

ภาพที่ 2 ทฤษฎีต้นไม้จริยธรรมระบุจิตลักษณะ 8 ประการที่เป็นสาเหตุของพฤติกรรมของคนไทย

ที่มา : ดวงเดือน พันธุนาวิน, 2544

ดวงเดือน พันธุนาวิน (2548 : 56) ได้กล่าวถึงทฤษฎีต้นไม้จริยธรรมเป็นทฤษฎีที่เสนอจิตลักษณะ 8 ประการ ทฤษฎีนี้ถูกนำเสนอในรูปของต้นไม้ ประกอบด้วย 3 ส่วน ได้แก่ ส่วนที่เป็นราก ส่วนที่เป็นลำต้น และส่วนที่เป็นดอกและผลของผลไม้

ส่วนแรก คือ ราก ประกอบด้วยรากหลัก 3 ราก ซึ่งแทนจิตลักษณะพื้นฐานสำคัญ 3 ประการ ได้แก่ 1) สุขภาพจิต หมายถึง ความวิตกกังวล ตื่นเต้น ไม่สบายใจของบุคคลอย่างเหมาะสมกับเหตุการณ์ 2) ความเฉลียวฉลาดหรือสติปัญญา หมายถึง การรู้การคิดในขั้นรูปธรรมหลายด้าน และการคิดในขั้นนามธรรม ซึ่งมีพื้นฐานมาจากทฤษฎีพัฒนาการทางการรู้การคิดของ เพียเจท์ (Piaget) 3) ประสบการณ์ทางสังคม หมายถึง การรู้จักเอาใจเขามาใส่ใจเราความเอื้ออาทร เห็นอกเห็นใจ และสามารถคาดหรือทำนายความรู้สึกของบุคคลอื่น จิตลักษณะทั้ง 3 ประการนี้เป็นจิตลักษณะพื้นฐานของจิตลักษณะ 5 ตัวบนลำต้น และเป็นจิตลักษณะพื้นฐานของพฤติกรรมของบุคคลในส่วนที่เป็นดอกและผลด้วย ดังนั้น บุคคลจะต้องมีจิตลักษณะทั้ง 3 ประการนี้ในปริมาณสูงเหมาะสมตามวัย จึงจะทำให้จิตลักษณะอีก 5 ตัวบนลำต้นพัฒนาได้อย่างดีและมีพฤติกรรมที่น่าปรารถนามากด้วย

ส่วนที่สอง คือ ส่วนที่เป็นลำต้น อันเป็นผลจากจิตลักษณะพื้นฐานที่ราก 3 ประการ ประกอบด้วยจิตลักษณะ 5 ประการ ได้แก่ 1) ทักษะคิด ค่านิยม และคุณธรรม ทักษะคิด หมายถึง การเห็นประโยชน์-โทษของสิ่งใดสิ่งหนึ่ง ความพอใจ ไม่พอใจต่อสิ่งนั้น และความพร้อมที่จะมีพฤติกรรมต่อสิ่งนั้น ซึ่งสอดคล้องกับทักษะคิดในทฤษฎีของ ไอเซนและฟิชเบิน (Ajzen & Fishbein) ส่วนคุณธรรมหมายถึง สิ่งที่ส่วนรวมเห็นว่าดีงาม ส่วนใหญ่แล้วมักเกี่ยวข้องกับหลักศาสนา เช่น ความกตัญญู ความเสียสละ ความซื่อสัตย์ เป็นต้น และค่านิยม หมายถึง สิ่งที่คนส่วนใหญ่เห็นว่าสำคัญ เช่น ค่านิยมที่จะศึกษาต่อในระดับสูง ค่านิยมในการใช้สินค้าไทย ค่านิยมในการรักษาสุขภาพ เป็นต้น

2) เหตุผลเชิงจริยธรรม หมายถึง เจตนาของการกระทำที่เพื่อส่วนรวมมากกว่าส่วนตัวหรือพวกพ้อง ซึ่งมีพื้นฐานมาจากทฤษฎีพันธนาการทางเหตุผลเชิงจริยธรรมของโคลเบอร์ก (Konlberg) 3) ลักษณะมุ่งอนาคตควบคุมตน หมายถึง ความสามารถในการคาดการณ์ไกลว่า สิ่งที่จะกระทำลงไปในปัจจุบันจะส่งผลอย่างไร ในปริมาณเท่าใดต่อใคร ตลอดจนความสามารถในการอดได้ สามารถอดเปรี้ยวไว้กินหวานได้ 4) ความเชื่ออำนาจในตน หมายถึง ความเชื่อว่าผลที่ตนกำลังได้รับอยู่เกิดจากการกระทำของตนเองมิใช่เกิดจากโชคเคราะห์ความบังเอิญหรือการควบคุมของคนอื่น เป็นความรู้สึกในการทำนายได้ควบคุมได้ของบุคคล ซึ่งมีพื้นฐานมาจากทฤษฎี Locus of Control ของรอตเทอร์ (Rotter) 5) แรงจูงใจใฝ่สัมฤทธิ์ หมายถึง ความมานะพยายามฝ่าฝืนอุปสรรคในการทำสิ่งใด สิ่งหนึ่งโดยไม่ย่อท้อ ซึ่งมีพื้นฐานมาจากทฤษฎีแรงจูงใจของ แมคเคลแลนด์ (McClelland) ส่วนที่สาม คือ ส่วนของดอกและผล เป็นส่วนของพฤติกรรมของคนดีและคนเก่ง ซึ่งแสดงพฤติกรรมการทำงานดี ละเว้นความชั่ว ซึ่งเป็นพฤติกรรมของคนดี และพฤติกรรมการทำงานอย่างขยันขันแข็งเพื่อส่วนรวมอย่างมีประสิทธิภาพ ซึ่งเป็นพฤติกรรมของคนเก่ง พฤติกรรมคนดีและเก่งสามารถแบ่ง เป็น 2 ส่วนด้วยกัน

1. พฤติกรรมของคนดี ประกอบด้วย 2 พฤติกรรมหลัก ได้แก่

1.1 พฤติกรรมไม่เบียดเบียนตนเอง เป็นพฤติกรรมของบุคคลที่ไม่เป็นการทำร้ายหรือทำลายตนเอง เช่น พฤติกรรมการดูแลสุขภาพของตนเอง พฤติกรรมการบริโภคสิ่งที่มีประโยชน์ ไม่ดื่มเหล้า ไม่สูบบุหรี่ ไม่ติดยาเสพติด พฤติกรรมไม่เล่นการพนัน เป็นต้น

1.2 พฤติกรรมไม่เบียดเบียนผู้อื่น เป็นพฤติกรรมของบุคคลที่ไม่ทำร้าย ทำลายหรือทำให้ผู้อื่นเดือดร้อน เช่น พฤติกรรมสุขภาพบุรุษ ไม่ก้าวร้าว พฤติกรรมการขับขี่อย่างมีมารยาท พฤติกรรมซื่อสัตย์ เป็นต้น

2. พฤติกรรมของคนดีและเก่ง ประกอบด้วย 2 พฤติกรรมหลัก ได้แก่

2.1 พฤติกรรมรับผิดชอบ เช่น พฤติกรรมการเรียนการทำงาน พฤติกรรมอบรมเลี้ยงดูเด็ก พฤติกรรมการปกครองของหัวหน้า พฤติกรรมรับผิดชอบต่อหน้าที่ พฤติกรรมเคารพกฎหมาย เป็นต้น

2.2 พฤติกรรมพัฒนา เช่น พฤติกรรมพัฒนาตนเองในการอ่านหนังสือ การใฝ่เรียนรู้ พฤติกรรมพัฒนาผู้อื่นสนับสนุนให้เจริญก้าวหน้าในหน้าที่การงาน ช่วยเหลือบุคคลอื่นเมื่อเขาเดือดร้อน และพฤติกรรมพัฒนาสังคม จิตอาสาพัฒนาสังคมจากแนวคิดทฤษฎีที่เกี่ยวข้องกับคุณธรรมจริยธรรมที่กล่าวมาจะเห็นได้ว่าคุณธรรมจริยธรรมนั้นมีความเป็นนามธรรมที่ไม่สามารถจับต้องหรือสัมผัสได้ แต่มีความสำคัญกับบุคคลทุกคนไม่ว่าจะอยู่ในช่วงของวัยเด็ก วัยรุ่น วัยผู้ใหญ่ วัยทำงาน ก็ต้องทำความเข้าใจ เรียนรู้ พัฒนาตนเอง และปฏิบัติอย่างสม่ำเสมอ เพื่อให้เกิดความถูกต้อง ความมั่นคง ความสงบสุขของสังคม และการมีคุณภาพชีวิตที่ดีขึ้น ถ้าบุคคลไม่ปฏิบัติตามกฎหมาย ข้อบังคับ กฎหมาย ที่สังคมเป็นผู้กำหนดก็จะถูกการลงโทษ

สรุป ทฤษฎีต้นไม้จริยธรรม เป็นทฤษฎีที่ว่าด้วยจิตลักษณะเปรียบเทียบพฤติกรรมด้านคุณธรรมจริยธรรมของมนุษย์ เมื่ออยู่ในสังคมและได้เรียนรู้ในช่วงเวลาต่างๆ การอยู่ร่วมกันต้องมีพฤติกรรมที่ดีงาม ซึ่งมีความสัมพันธ์กันทั้ง 3 ส่วน จากรากสู่ดอกและผลบนต้นไม้ ทำให้ส่งผลต่อทัศนคติที่ดีตามไปด้วย ดังนั้นผู้วิจัยจึงต้องการพัฒนาคุณธรรมจริยธรรม โดยอาศัยพฤติกรรมที่มาจากจิตใจที่แสดงออกมาจึงเป็นการตรวจสอบคุณธรรมจริยธรรมของนักเรียนว่ามีพฤติกรรมของคนดีและเก่ง เป็นพลเมืองดีของสังคม และเป็นแบบอย่างให้กับผู้อื่นได้ จึงจะนำไปสู่การพัฒนาประเทศยิ่งขึ้น

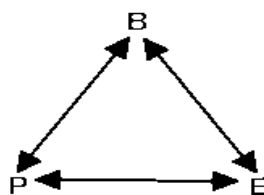
2. ทฤษฎีการเรียนรู้ของแบนดูรา

ทฤษฎีการเรียนรู้ทางสังคมเชิงพุทธิปัญญา (Social Cognitive Learning Theory) ซึ่งเป็นทฤษฎีของศาสตราจารย์แบนดูราแห่งมหาวิทยาลัยสแตนฟอร์ด (Stanford) ประเทศสหรัฐอเมริกา บันดูรามีความเชื่อว่าการเรียนรู้ของมนุษย์ส่วนมากเป็นการเรียนรู้โดยการสังเกตหรือการเลียนแบบ (Bandura 1963) จึงเรียกรู้จากการสังเกตว่า “การเรียนรู้โดยการสังเกต” หรือ “การเลียนแบบ” และเนื่องจากมนุษย์มีปฏิสัมพันธ์ (Interact) กับสิ่งแวดล้อมที่อยู่รอบ ๆ ตัวอยู่เสมอ แบนดูราอธิบายว่าการเรียนรู้เกิดจากปฏิสัมพันธ์ระหว่างผู้เรียนและสิ่งแวดล้อมในสังคมซึ่งทั้งผู้เรียนและสิ่งแวดล้อมมีอิทธิพลต่อกันและกัน

แบนดูรา (Bandura, 1986 อ้างถึงใน สมโภชน์ เอี่ยมสุภชาติ, 2553 : 57-58) จึงเปลี่ยนชื่อทฤษฎีการเรียนรู้ของท่านว่า การเรียนรู้ทางสังคม (Social Learning Theory) แต่ต่อมาได้เปลี่ยนเป็น การเรียนรู้ทางสังคมเชิงพุทธิปัญญา (Social Cognitive Learning Theory) อีกครั้งหนึ่ง ทั้งนี้เนื่องจากบันดูราพบจากการทดลองว่า สาเหตุที่สำคัญอย่างหนึ่งในการเรียนรู้ด้วยการสังเกต คือผู้เรียนจะต้องเลือกสังเกตสิ่งที่ต้องการเรียนรู้โดยเฉพาะ และสิ่งสำคัญอีกอย่างหนึ่งก็คือ ผู้เรียนจะต้องมีการเข้ารหัส (Encoding) ในความทรงจำระยะยาวได้อย่างถูกต้อง นอกจากนี้ ผู้เรียนต้องสามารถที่จะประเมินได้ว่า ตนเลียนแบบได้ดีหรือไม่คืออย่างไร และจะต้องควบคุมพฤติกรรมของตนเองได้ด้วย (metacognitive) แบนดูรา Bandura (Bandura, 1986 อ้างถึงใน สมโภชน์ เอี่ยมสุภชาติ. 2553 : 57-58) จึงสรุปว่า การเรียนรู้โดยการสังเกตจึงเป็นกระบวนการทางการรู้คิดหรือพุทธิปัญญา (Cognitive Processes) การเรียนรู้โดยการสังเกตหรือการเลียนแบบ (Observational Learning หรือ Modeling) แบนดูรา(Bandura) มีความเห็นว่าทั้งสิ่งแวดล้อม และตัวผู้เรียนมีความสำคัญเท่าๆ กัน แบนดูรากล่าวว่า คนเรา มีปฏิสัมพันธ์ (Interact) กับสิ่งแวดล้อมที่อยู่รอบๆ ตัวเราอยู่เสมอการเรียนรู้เกิดจาก ปฏิสัมพันธ์ระหว่างผู้เรียนและสิ่งแวดล้อม ซึ่งทั้งผู้เรียนและสิ่งแวดล้อมมีอิทธิพลต่อกันและกัน พฤติกรรมของคนเราส่วนมากจะเป็นการเรียนรู้โดยการสังเกต (Observational Learning) หรือการเลียนแบบจากตัวแบบ (Modeling) สำหรับตัวแบบไม่จำเป็นต้องเป็นตัวแบบที่มีชีวิตเท่านั้น แต่อาจจะเป็นตัวสัญลักษณ์ เช่น ตัวแบบที่เห็นในโทรทัศน์ หรือภาพยนตร์หรืออาจจะเป็นรูปภาพการ์ตูนหนังสือก็ได้ นอกจากนี้ คำบอกเล่าด้วยคำพูดหรือข้อมูลที่เขียนเป็นลายลักษณ์อักษรก็

เป็นตัวแบบได้ การเรียนรู้โดยการสังเกตไม่ใช่การลอกแบบจากสิ่งที่สังเกตโดยผู้เรียนไม่คิด คุณสมบัติของผู้เรียนมีความสำคัญ เช่น ผู้เรียนจะต้องมีความสามารถที่จะรับรู้สิ่งเร้า และสามารถสร้างรหัสหรือกำหนดสัญลักษณ์ของสิ่งที่สังเกตเก็บไว้ในความจำระยะยาว และสามารถเรียกใช้ในขณะที่ผู้สังเกตต้องการแสดงพฤติกรรมเหมือนตัวแบบแบนดูราได้เริ่มทำการวิจัยเกี่ยวกับการเรียนรู้โดยการสังเกตหรือการเลียนแบบ ตั้งแต่ปี ค.ศ. 1960 เป็นต้นมา ได้ทำการวิจัยเป็นโครงการระยะยาว และได้ทำการพิสูจน์สมมติฐานที่ตั้งไว้ทีละอย่าง โดยใช้กลุ่มทดลองและควบคุมอย่างละเอียด และเป็นขั้นตอนต่อไปนี้เป็นตัวอย่างของการวิจัยที่บันดูราและผู้ร่วมงานเกี่ยวกับการเรียนรู้โดยการสังเกตผลการวิจัยที่ได้รับความสนใจจากนักจิตวิทยาเป็นอันมาก และมีผู้นำไปทำงานวิจัยโดยใช้สถานการณ์แตกต่างกันไป ผลที่ได้รับสนับสนุนข้อสรุปของศาสตราจารย์บันดูราเกี่ยวกับการเรียนรู้โดยการสังเกต

1. แบนดูราได้ให้ความสำคัญของการปฏิสัมพันธ์ของอินทรีย์และสิ่งแวดล้อม และถือว่าการเรียนรู้ก็เป็นผลของปฏิสัมพันธ์ระหว่างผู้เรียนและสิ่งแวดล้อม โดยผู้เรียนและสิ่งแวดล้อมมีอิทธิพลต่อกันและกัน
2. บันดูราได้ถือไว้ว่าทั้งบุคคลที่ต้องการจะเรียนรู้และสิ่งแวดล้อมเป็นสาเหตุของพฤติกรรม และได้อธิบายการปฏิสัมพันธ์ ดังนี้

B = พฤติกรรมอย่างใดอย่างหนึ่งของบุคคล

P = บุคคล (ตัวแปรที่เกิดจากผู้เรียน เช่น ความคาดหวังของผู้เรียน ฯลฯ)

E = สิ่งแวดล้อม

ภาพที่ 3 ทฤษฎีแห่งการเรียนรู้ของแบนดูรา

ที่มา : แบนดูรา (อ้างถึงใน สมโภชน์ เอี่ยมสุภาชิต. 2553 : 57-58)

2. แบนดูราได้ให้ความแตกต่างของการเรียนรู้ (Learning) และการกระทำ (Performance) ถือว่าความแตกต่างนี้สำคัญมาก เพราะคนอาจจะเรียนรู้อะไรหลายอย่างแต่ไม่กระทำ เป็นต้นว่า นักศึกษาทุกคนที่กำลังอ่านเอกสารประกอบการสอนนี้คงจะทราบว่า การโกงในการสอบนั้นมีพฤติกรรมอย่างไร แต่นักศึกษาเพียงน้อยคนที่จะทำการโกงจริง ๆ แบนดูราได้สรุปว่าพฤติกรรมของมนุษย์อาจจะแบ่งออกได้เป็น 3 ประเภท

2.1 พฤติกรรมสนองตอบที่เกิดจากการเรียนรู้ ผู้ซึ่งแสดงออกหรือกระทำสม่ำเสมอ

2.2 พฤติกรรมที่เรียนรู้แต่ไม่เคยแสดงออกหรือกระทำ

2.3 พฤติกรรมที่ไม่เคยแสดงออกทางการกระทำ เพราะไม่เคยเรียนรู้จริง ๆ

3. แบนดูราไม่เชื่อว่าพฤติกรรมที่เกิดขึ้นจะคงตัวอยู่เสมอ ทั้งนี้เพราะสิ่งแวดล้อมเปลี่ยนแปลงอยู่เสมอ และทั้งสิ่งแวดล้อมและพฤติกรรมมีอิทธิพลซึ่งกันและกัน ตัวอย่างเช่น เด็กที่มีพฤติกรรมก้าวร้าวก็คาดหวังว่าผู้อื่นจะแสดงพฤติกรรมก้าวร้าวต่อตนด้วย ความหวังนี้ก็ส่งเสริมให้เด็กแสดงพฤติกรรมก้าวร้าว และผลพวงก็คือว่าเด็กอื่น (แม้ว่าจะไม่ก้าวร้าว) ก็แสดงพฤติกรรมตอบสนองแบบก้าวร้าวด้วย และเป็นเหตุให้เด็กที่มีพฤติกรรมก้าวร้าวยิ่งแสดงพฤติกรรมก้าวร้าวมากยิ่งขึ้น ซึ่งเป็นการย้ำความคาดหวังของตน บันดูราสรุปว่า “เด็กที่มีพฤติกรรมก้าวร้าวจะสร้างบรรยากาศก้าวร้าวรอบ ๆ ตัว จึงทำให้เด็กอื่นที่มีพฤติกรรมอ่อนโยนไม่ก้าวร้าวแสดงพฤติกรรมตอบสนองก้าวร้าว เพราะเป็นการแสดงพฤติกรรมต่อสิ่งแวดล้อมที่ก้าวร้าว”

การประยุกต์ใช้ในการเรียนการสอน

1. ตั้งวัตถุประสงค์ที่จะทำให้นักเรียนแสดงพฤติกรรม หรือเขียนวัตถุประสงค์เป็นเชิงพฤติกรรม

2. ครูผู้สอนแสดงตัวอย่างของการกระทำหลาย ๆ ตัวอย่าง ซึ่งอาจจะเป็น คน การ์ตูน ภาพยนตร์ วิดีโอ โทรทัศน์และสื่อสิ่งพิมพ์ต่าง ๆ

3. ผู้สอนให้คำอธิบายควบคู่ไปกับการให้ตัวอย่างแต่ละครั้ง

4. ชี้แนะขั้นตอนการเรียนรู้โดยการสังเกตแก่นักเรียน เช่น แนะนำให้นักเรียนสนใจสิ่งเร้าที่ควรใส่ใจหรือเลือกใส่ใจ

5. จัดให้นักเรียนมีโอกาสที่จะแสดงพฤติกรรมเหมือนตัวแบบ เพื่อจะได้ดูว่านักเรียนสามารถที่จะกระทำโดยการเลียนแบบหรือไม่ ถ้านักเรียนทำได้ไม่ถูกต้องอาจจะต้องแก้ไขวิธีการสอนหรืออาจจะแก้ไขที่ตัวผู้เรียนเอง

6. ให้แรงเสริมแก่นักเรียนที่สามารถเลียนแบบได้ถูกต้อง เพื่อจะให้นักเรียนมีแรงจูงใจที่จะเรียนรู้และเป็นตัวอย่างแก่นักเรียน

สรุป ทฤษฎีการเรียนรู้ของแบนดูรา ได้ว่า แบนดูรามีความเชื่อว่าการเรียนรู้ของมนุษย์ส่วนมากเป็นการเรียนรู้โดยการสังเกตหรือการเลียนแบบ เนื่องจากมนุษย์มีปฏิสัมพันธ์กับสิ่งแวดล้อมที่อยู่รอบ ๆ ตัวอยู่เสมอ ผู้เรียนต้องสามารถที่จะประเมินได้ว่าตนเลียนแบบได้ดีหรือไม่ดีอย่างไร และจะต้องควบคุมพฤติกรรมของตนเองได้ด้วยแบนดูรา (Bandura, 1986 อ้างถึงใน สมโภชน์ เอี่ยมสุภาษิต. 2553 : 57-58) จึงสรุปได้ว่า การเรียนโดยการสังเกตนั้นจึงเป็นกระบวนการทางการรู้คิดหรือพหุปัญญา จะเน้นที่การเลียนแบบพฤติกรรมทางสังคม จึงทำให้ความสำคัญกับตัวแบบ ซึ่งพฤติกรรมส่วนใหญ่ในชีวิตของมนุษย์มักเกิดจากการเลียนแบบทางสังคม ดังนั้น คุณธรรมจริยธรรมจึง

เป็นพฤติกรรมที่เกิดจาก ภายในตัวบุคคลและสิ่งแวดล้อม ผู้วิจัยจึงต้องการพัฒนาคุณธรรมจริยธรรม โดยอาศัยปัจจัยภายในและภายนอกตัวบุคคล

5. แนวทางการพัฒนาคุณธรรมจริยธรรม

วีระพงศ์ ถิ่นแสนดี (2550 : 11) ได้สรุปความหมายของการพัฒนาคุณธรรมจริยธรรม หมายถึงการปรับปรุงเปลี่ยนแปลงสภาพการณ์ปัจจุบันอย่างมีระบบและเป็นกระบวนการที่ต่อเนื่อง เพื่อให้เกิดความเจริญงอกงามกว่าเดิม

ภิญโญ สาร (2522, อ้างถึงในรัตนกร วงศ์ศรี, นันทกา โกมลเสน, รุ่งฤดี พรหมแก้วงา, 2550 : 9) ได้กล่าวว่าพัฒนาจริยธรรม คือ การสร้างสรรค์หลักการ อันเป็นคุณความดีที่ควรประพฤติมี หลักการสำคัญย่อๆ 8 ประการของวิถีประชาธิปไตย คือ

1. เอาเหตุผลและความรู้จากประสบการณ์เป็นหลักในการดำเนินชีวิต
2. ให้ความสำคัญแก่เอกชนพร้อมๆ กับการเคารพมติมหาชน
3. ถือว่ารัฐเป็นเพียงเครื่องมือรับใช้ประชาชนไม่ใช่รัฐเป็นนาย ประชาชนเป็นทาส
4. ใช้ความสมัครใจเป็นหลักในการดำเนินชีวิตไม่ใช้การบีบบังคับหรือบังคับ
5. เคารพกฎหมายและการยึดหลักกฎหมายเป็นแนวดำเนินชีวิต
6. ถือว่าวิธีการมีความสำคัญมากไม่น้อยไปกว่าผลสำเร็จขั้นปลายของงาน
7. ให้โอกาสทุกคนอภิปรายแสดงความคิดเห็นก่อนที่จะให้เขาตกลงใจทำอะไรก็ตาม
8. เคารพในหลักแห่งความเสมอภาคอย่างน้อยในขั้นมูลฐานของมนุษย์ทั้งหมด

ชำเรือง วุฒิจันทร์ (2524, อ้างถึงในทิพย์ หาสาสน์ศรี, 2553 : 18) ได้กล่าวว่า การปลูกฝัง และหล่อหลอมให้เด็กนักเรียนนักศึกษาเป็นผู้มีคุณธรรมจริยธรรมครบถ้วนสมควรตามความมุ่งหมาย ของการศึกษาในแผนการศึกษาแห่งชาติจะต้องมีการดำเนินการให้ครบถ้วนทั้งระบบ ทั้งนอกโรงเรียน และในโรงเรียนจะยกภาระให้แก่โรงเรียนหรือสถานศึกษาเพียงฝ่ายเดียวไม่ได้แนวทางวิธีการตลอดจน หัวข้อธรรมหรือคุณธรรมจริยธรรมที่พึงประสงค์ก็ต้องตรงกันทั้งสังคมนอกโรงเรียนและในโรงเรียน ด้วยแหล่ง หล่อหลอมจริยธรรม แก่เด็กนักเรียนนักศึกษาโดยส่วนรวมมีดังนี้

1. บิดามารดา บ้าน หรือสถาบันครอบครัว เป็นแหล่งแรกที่ทำกรปลูกฝังหล่อหลอม ตลอดจนถ่ายทอดลักษณะอันทรงคุณธรรมและจริยธรรมแก่สมาชิกในครอบครัว และต้องทำหน้าที่นี้ ต่อไป แม้เด็กจะเข้าไปรับการศึกษาอบรมในโรงเรียนระดับต่าง ๆ อยู่แล้วก็ตามนักรการศึกษาได้ศึกษา ผลกระทบของการเลี้ยงดูเด็กแบบต่าง ๆ ต่อความมีคุณธรรมและจริยธรรมของเด็กปรากฏว่าเด็กที่ ได้รับความรักจาก การเลี้ยงดูมากมีลักษณะความรับผิดชอบวินัยทางสังคมและความเอื้อเฟื้อสูงกว่า เด็กที่ได้รับความรักจากบิดามารดา หรือผู้ปกครองน้อย เด็กที่ถูกเลี้ยงดูแบบควบคุมมากจะมีลักษณะ เชื้อพึง สุภาพ เอื้อเฟื้อ แต่มีลักษณะขี้อาย เก็บตัว ใจน้อย และชอบพึ่งพาผู้ใหญ่ส่วนเด็กที่เลี้ยงดูแบบ

ควบคุมน้อยจะไม่เชื่อฟังไม่มีความรับผิดชอบและขาดสมาธิ เด็กที่ถูกเลี้ยงดูแบบให้ เหตุผลเป็นเด็กที่ไม่ก้าวร้าวรู้จักผิดชอบชั่วดีรู้สึกอายเมื่อทำผิด

2. ญาติผู้ใหญ่และสมาชิกอื่นๆ ในครอบครัวเป็นผู้มีอิทธิพลต่อการปลูกฝังและหล่อหลอมจริยธรรมให้แก่เด็กในครอบครัวเช่นเดียวกัน โดยปรกติเด็กจะเรียนรู้เจตคติเชิงจริยธรรมจากผู้ใหญ่ด้วยการสังเกตและเลียนแบบ มากกว่าที่จะได้จากการฟังคำสั่งของผู้ใหญ่โดยตรง ถ้าหากผู้ใหญ่เป็นผู้มีลักษณะเด่นเป็นที่ยกย่องบูชาแก่เด็กมาก เด็กจะมีแนวโน้มเลียนแบบพฤติกรรมของผู้ใหญ่มากขึ้นเท่านั้น

3. เพื่อนๆ ของเด็กเป็นผู้มีบทบาทสำคัญในการกำหนดค่านิยมทางคุณธรรมและจริยธรรมบางอย่างให้เด็กได้รับรู้ รับผิดชอบต่อปฏิบัติเพื่อให้เกิดพฤติกรรมคล้ายตามเพื่อนๆ ได้โดยเฉพาะในวัยรุ่น การทำอะไรตามเพื่อนจะเห็นได้ชัดที่สุด การเรียนรู้เชิงจริยธรรมของเด็กมิใช่มาจากเพื่อนเพียงฝ่ายเดียว แต่ยังได้มาจากการได้กระทำกิจกรรมร่วมกับการเข้าใจกัน และกันในระหว่างเด็กในวัยเดียวกันเองด้วยซึ่งเพื่อน ๆ ดังกล่าวนี้ รวมทั้งเพื่อนในโรงเรียนและนอกโรงเรียนด้วย

4. พระสงฆ์หรือผู้นำทางคุณธรรมและจริยธรรมในหมู่บ้าน ตำบลหรืออำเภอ หรือท้องถิ่นที่เด็กนักเรียนอยู่นั้น เป็นที่เคารพนับถือของผู้ใหญ่ในสังคมนั้น และได้มอบให้เป็นผู้อบรมสั่งสอนด้านจริยธรรมแก่ประชาชนทั้งเด็กและผู้ใหญ่การปฏิบัติดีปฏิบัติชอบของพระสงฆ์หรือผู้นำทางศาสนาในท้องถิ่นนั้น จะมีอิทธิพลต่อการปลูกฝังคุณธรรมจริยธรรมแก่เด็กนักเรียนนักศึกษาในท้องถิ่นนั้นด้วย

5. สื่อสารมวลชนหรือสื่อมวลชนทุกรูปแบบในปัจจุบันนี้มีบทบาทสำคัญยิ่งต่อการปลูกฝังหรือเปลี่ยนแปลงเจตคติ ค่านิยมตลอดจนรูปแบบของพฤติกรรมของเด็กและเยาวชน นักเรียน นักศึกษา หนังสือพิมพ์วิทยุโทรทัศน์ ตลอดไปถึงภาพยนตร์ บทเพลง หนังสืออ่านเป็นทั้งเครื่องปลูกฝังค่านิยมทางคุณธรรมและจริยธรรมให้แก่เด็กและเยาวชนทุกวัย และในขณะเดียวกัน ถ้าสิ่งเหล่านี้ไม่ได้รับความสนใจในด้านที่จะช่วยปลูกฝังความมีจริยธรรมที่ดีแก่เด็กและเยาวชนแล้วยังอาจเป็นเครื่องมือทำลายหรือ ขวางกั้นการปลูกฝังหล่อหลอมให้เด็กนักเรียนนักศึกษาให้เป็นผู้มีคุณธรรมและจริยธรรมที่ดีงามไว้ด้วย

6. โรงเรียนหรือสถานศึกษา ซึ่งรวมถึงการจัดสิ่งแวดล้อมและสภาพแวดล้อมในสถานศึกษา การบริหารและการให้บริการต่าง ๆ ในสถานศึกษาการเป็นตัวอย่างที่ดีงามของครู อาจารย์การเรียนการสอนวิชาต่าง ๆ ตามหลักสูตรการเรียนการสอนวิชาที่เกี่ยวกับจริยศึกษาโดยเฉพาะการจัดกิจกรรมต่าง ๆ ในสถานศึกษาในการปลูกฝังคุณธรรมจริยธรรมนั้นใช้วิธีการหล่อหลอมดังที่กล่าวมาในข้างต้นด้วยวิธีการใช้นิทานวรรณคดีหรือข่าวสารจากชีวิตจริง การใช้วีดิทัศน์ ภาพยนตร์ แถบบันทึกเสียง ภาพนิ่ง แผ่นโปร่งใส การอธิบาย การเทศนา การตักเตือน การสนทนา การยกย่องสรรเสริญ การชมเชย การแก้ไขและการวิจารณ์ข้อบกพร่อง สรุปวิธีปลูกฝังคุณธรรมจริยธรรมจะสำเร็จลงได้

ด้วยดีก็ด้วยความร่วมมือของสถาบันครอบครัวสมาชิกอื่นๆ ในครอบครัวเพื่อนๆ ของเด็กๆ ผู้นำทางคุณธรรมจริยธรรมในหมู่บ้าน สื่อมวลชนและสถานศึกษา

การชำระเรื่อง วุฒิจันทร์ (2524, อ้างถึงในพระครูประโชติจันทร์วิมล, 2555 : 14) ได้กล่าวไว้ว่า ความรู้สึกนึกคิดและพฤติกรรมของคนไทย เป็นไปตามหลักธรรมในศาสนาที่คนไทยนับถือคนไทยกว่า 95 ของพลเมืองทั้งประเทศเป็นพุทธศาสนิกชนที่นับถือพระพุทธศาสนาสืบเนื่องเป็นเวลานาน บุตรธิดาได้รับการศึกษาอบรมในชั้นแรกจากบิดามารดาหรือผู้ปกครองซึ่งเป็นพุทธศาสนิกชน จึงรับเอา คติธรรมทางพุทธศาสนาเข้าเป็นพื้นฐานทางความคิด และพฤติกรรมตามปกติวิสัยของมนุษย์ผู้เรียบเรียงประวัติการศึกษาไทยทุกท่านเขียนไว้ตรงกันว่าสถาบันการศึกษาที่สำคัญของสังคมไทยตั้งแต่สมัยกรุงสุโขทัยเป็นราชธานีเป็นต้นมา มี 3 แห่งคือ บ้าน วัด และวัง บ้านเป็นโรงเรียนแห่งแรกของทั้งชายหญิงที่ให้การศึกษาย่อยทอดวัฒนธรรมของสังคมเด็กจนเติบโตเด็กชายไปเข้ารับการศึกษาวัดต่อส่วนเด็กหญิงก็รับการศึกษาที่บ้านต่อไป กระทั่งจนแต่งงานมีครอบครัว ส่วนวังเป็นสถานที่ศึกษาสำหรับบุตรธิดาของเจ้านายและบุตรธิดาของขุนนางที่บิดานำเข้าถวายตัวเพื่อรับราชการต่อไปในบรรดาสถาบันการศึกษา ทั้ง 3 นี้ วัดนับว่าเป็นสถานศึกษาที่สำคัญที่สุด เพราะวัดเป็นศูนย์กลางของสังคม หัวหน้าครอบครัวส่วนใหญ่จะเป็นผู้ที่ได้บวชเรียนมาแล้วมีประเพณีถือว่าผู้ชายที่แต่งงานมีครอบครัวจะต้องได้บวชเรียนมาก่อนบิดา มารดาญาติผู้ใหญ่จะเป็นผู้อบรมสั่งสอนบุตรธิดาและเด็กในปกครองของตน การไปทำบุญได้แก่การไปถวายอาหารแก่พระสงฆ์ ฟังเทศน์จากพระภิกษุเป็นการไปรับจริยศึกษา จากวัดจากพระทั้งผู้ใหญ่และเด็ก เด็กชายครั้งอายุเข้าสู่วัยรุ่นส่วนหนึ่งพ่อแม่ผู้ปกครองนำไปฝากเป็นเด็กวัด หรือให้บวชเณรเล่าเรียนหนังสือวิชาต่างๆ ที่วัดอายุครบบวช ทั้งผู้ที่อยู่วัดบวชเณรหรือไม่ได้ไปอยู่วัดก็จะอุปสมบทเป็นพระภิกษุอย่างน้อย 1 พรรษา จึงออกมาแต่งงานมีครอบครัวไปเป็นการศึกษาทางด้านจริยธรรมที่มากกว่าการศึกษาด้านอื่น เป็นแบบนี้ตลอดสมัยสุโขทัย สมัยอยุธยา และสมัยกรุงรัตนโกสินทร์ตอนต้น การพัฒนาคุณธรรมจริยธรรมของคนในสังคมเป็นกระบวนการของการศึกษา และถ่ายทอดวัฒนธรรมของชาติจากคนรุ่นหนึ่งไปสู่คนรุ่นถัดไปเพื่อสร้างสรรค์ความผาสุก สงบสุข ความมั่นคง และความเจริญก้าวหน้าของสังคมในปัจจุบันรัฐมีหน้าที่จัดการศึกษาให้ประชาชนทั้งประเทศ การศึกษาอาจแบ่งออกเป็น 3 แบบ ได้แก่ การศึกษาที่มีระเบียบแบบแผนมีข้อกำหนดต่างๆ แน่นนอน คือ การศึกษาในระบบโรงเรียนอย่างหนึ่ง การศึกษาที่องค์การของสังคมหรือรัฐ จัดขึ้นเพื่อสนองวัตถุประสงค์เฉพาะอย่างใดอย่างหนึ่ง คือ การศึกษานอกโรงเรียน และการศึกษาที่ประชาชนทุกคนได้รับอยู่ตามปกติวิสัยเป็นประการสุดท้ายในการศึกษาทั้ง 3 แบบ นี้ต่างมีวัตถุประสงค์ร่วมกันคือ การพัฒนาคนให้เป็นคนมีศีลธรรม มีความรู้ มีความสามารถที่จะอยู่ในสังคมอย่างมีความสุข และความสามารถที่จะช่วยทำให้สังคมประเทศชาติมีความผาสุก สงบสุขและเจริญก้าวหน้าไปด้วยจริยศึกษา หรือการพัฒนาคุณธรรมจริยธรรมของประชาชน จึงเป็นโครงการสร้างหลักในการศึกษาทั้ง 3 แบบก่อนที่ประเทศจะมีการจัดสอนเฉพาะ

หนังสือ และวิชาการอื่นๆ ในระบบโรงเรียนที่ตั้งขึ้นตอนแรกในประเทศไทยมีการจัดสอนเฉพาะหนังสือและวิชาการอื่นๆ

ปัญหาทางคุณธรรม จริยธรรมของนักเรียน

แผนพัฒนาจริยศึกษาของกระทรวงศึกษาธิการ (กระทรวงศึกษาธิการ. กรมวิชาการ. 2541: 21) ได้กล่าวถึงปัญหาทางคุณธรรมจริยธรรมของเยาวชนในระดับมัธยมศึกษาสรุปได้ดังนี้

1. ปัญหานักเรียนระดับมัธยมศึกษา ขาดระเบียบวินัย และย่อหย่อนในด้านจริยธรรม การแต่งกายไม่เรียบร้อย ก่อการทะเลาะวิวาทและการติดยาเสพติดให้โทษ ทั้งยังขาดการเอาใจใส่ดูแลให้คำแนะนำอบรมสั่งสอนจากผู้ปกครอง ครูอาจารย์เท่าที่ควร

2. ปัญหาเกี่ยวข้องกับตัวครู ครูที่มีความรู้ความสามารถประสบการณ์ในการสอนจริยศึกษามีน้อยมากและมีอัตราส่วนไม่สมดุลกับนักเรียนอีกทั้งขาดเทคนิคในการสอนหรือถ่ายทอด วิชาไปสู่ นักเรียน นักศึกษาจึงทำให้การจัดกิจกรรมจริยศึกษาในสถานศึกษาไม่ก้าวหน้าและบางครั้งครูอาจารย์ก็เป็นแบบอย่างที่ไม่ดีแก่เด็ก

3. ปัญหาความสัมพันธ์ระหว่างโรงเรียน ผู้ปกครอง และชุมชนการให้ความร่วมมือของผู้ปกครองในการส่งเสริมจริยศึกษายังมีน้อยบางครั้งผู้ปกครองนักเรียนก็ส่งเสริมเด็กของตนในทางที่ผิด

4. นักเรียนในระดับมัศึกษายังขาดผู้นำที่เป็นแบบอย่างที่ดีประกอบกับสื่อมวลชนมักเผยแพร่ข่าวคราวที่หมิ่นต่อจริยธรรมและมีแหล่งอบายมุขมากมายซึ่งรัฐไม่มีมาตรการครอบคลุมที่ดีพอจึงเป็นเหตุให้เด็กและเยาวชนในวัยนี้ลอกเลียนแบบอย่างที่ไม่ดีให้เกิดค่านิยมที่ผิดพลาดแก่เด็ก

5. ปัญหาด้านการบริหารงาน การจัดกิจกรรมการเรียนการสอน และการส่งเสริมจริยศึกษาในโรงเรียน ยังไม่ไปในเอกภาพเดียวกันและขาดความร่วมมือประสานงานอย่างจริงจังในด้านส่งเสริมจริยศึกษาของบุคลากรในสถานศึกษาก็เป็นอุปสรรคสำคัญที่ทำให้การจัดจริยศึกษาระดับมัธยมศึกษาไม่ก้าวหน้าเท่าที่ควร

6. การจัดสภาพแวดล้อมของโรงเรียน ยังระเบียบต่าง ๆ ของไม่เอื้ออำนวยต่อการส่งเสริมจริยศึกษา ครู อาจารย์ส่วนใหญ่มีแนวคิดและทัศนคติในเรื่องโรงเรียนไม่ตรงกัน

7. ปัญหาเรื่องหลักสูตรและกระบวนการเรียนการสอนขาดสื่อการเรียนการสอนและเวลาในการฝึกอบรมจริยศึกษาให้แก่เด็ก นอกจากนั้นสาระสำคัญของเนื้อหาจริยธรรมที่สอดแทรกหลักสูตรยังไม่เหมาะสมกับสภาพสังคมและวัยของเด็กระดับมัธยมศึกษา

สรุปได้ว่า ปัญหาคุณธรรมจริยธรรมนักเรียนสามารถเกิดมาได้จากหลายสาเหตุ ดังนั้นโรงเรียน ผู้ปกครอง ชุมชนต้องพยายามค้นหาสาเหตุร่วมกันแก้ไขปัญหาให้ตรงจุด ตลอดจนการจัดสภาพแวดล้อมภายในโรงเรียนให้เอื้อต่อการพัฒนาคุณธรรมจริยธรรมนักเรียนอีกทั้งการพัฒนาหลักสูตรในกระบวนการเรียนการสอนควรมีการ ปรับปรุงแก้ไขให้เหมาะสมกับการพัฒนาคุณธรรม

จริยธรรมของเด็กในระดับมัธยมศึกษาควรเปิดโอกาสให้นักเรียนมีส่วนร่วม และแสดงความคิดเห็นในการจัดกิจกรรมร่วมกัน

แนวทางการพัฒนาคุณธรรม จริยธรรมในโรงเรียน

สำนักงานเลขาธิการสภาการศึกษา (2551 : 9) ได้พัฒนารูปแบบพัฒนาคุณธรรม จริยธรรมเด็กเป็น 4 รูปแบบ ดังนี้

1. รูปแบบการปลูกฝังคุณธรรม จริยธรรมโดยครอบครัวมีเนื้อหาสำคัญคือ ด้านความรู้ ได้แก่ ความรู้เรื่องความดี ความชั่ว พระคุณ หน้าที่ ระเบียบวินัย กติกาสังคมและศาสนา วัฒนธรรม ความรู้เหล่านี้ ฝึกพฤติกรรมทางกายได้โดยปลูกฝังความสุภาพ มีน้ำใจ กตัญญู มีระเบียบ ทำตามหน้าที่ของตนเอง และอดออม ด้านการสร้างทัศนคติให้ตระหนัก รัก เคารพ เชื้อมนอดทนมีสำนึกขณะจะกระทำสำหรับวิธีการอบรมปลูกฝังทำได้โดยวิธีอบรมด้วยวาจา ด้วยการปฏิบัติเอง ด้วยการปฏิบัติให้เห็นและกระตุ้นให้คิด ทั้งนี้ต้องอาศัยความใกล้ชิดและทำตัวเป็นแบบอย่างของพ่อแม่ ในกรณีนี้เด็กทำดี ควรชมเชย ย้ำผลการกระทำความดีที่เด็กทำให้เด็กพึง และควรยกย่องต่อหน้าผู้อื่นเมื่อเด็กกระทำผิดควรพูดคุยอธิบายย้ำผลการกระทำผิดให้เด็กพึง และพยายามลดพฤติกรรมที่ไม่พึงประสงค์ด้านการวัดประเมินผลจะวัดจากพฤติกรรมและทัศนคติของเด็กผล ที่คาดว่าจะได้รับคือ เด็กสุภาพ มีน้ำใจ กตัญญู มีระเบียบวินัย ทำหน้าที่พึงตนเอง อดออม ตระหนัก และเคารพ เชื้อมน อดทนและมีสำนึก

2. รูปแบบการปลูกฝังคุณธรรม จริยธรรมโดยโรงเรียน(สถานศึกษา)มีเนื้อหาที่สำคัญ คือ ด้านความรู้ ได้แก่ ความรู้เรื่องความดี ความชั่ว พระคุณ หน้าที่ ระเบียบวินัย การพัฒนาตนความเป็นไทย สิ่งแวดล้อม และศาสนาวัฒนธรรมความรู้เหล่านี้ฝึกพฤติกรรมทางกายได้โดยปลูกฝังความมีสำนึกมีน้ำใจ กตัญญู ทำหน้าที่ มีระเบียบวินัย ฝึกฝนสม่ำเสมอเรียนรู้จากความคิดพึงตนเองปฏิบัติตาม คำสอนรักชาววัฒนธรรมสิ่งแวดล้อม และทำตนให้เป็นประโยชน์ ด้านการสร้างทัศนคติให้ตระหนัก รัก ภาคภูมิใจ มุ่งมั่น เชื่อฟัง มีเหตุผล มีสำนึกขณะจะกระทำอย่างรอบคอบ สำหรับวิธีการอบรมปลูกฝังและการประเมินผลทำเช่นเดียวกับรูปแบบของครอบครัว แต่ รูปแบบนี้ผู้ที่ต้องทำตัวเป็นแบบอย่างคือ ครู อาจารย์ผู้สอนผลที่คาดว่าจะได้รับคือ เด็กมีสำนึก มีน้ำใจ กตัญญู รู้หน้าที่ มีระเบียบวินัย เรียนรู้ผิดถูกรักชาววัฒนธรรม สร้างประโยชน์มีความภาคภูมิใจมุ่งมั่นมีเหตุผลและมีสำนึก

3. รูปแบบการปลูกฝังคุณธรรมจริยธรรม โดยสถาบันศาสนามีเนื้อหาที่สำคัญ คือ ด้านความรู้ และวิธีการอบรมเช่นเดียวกับรูปแบบครอบครัวแต่ผู้ที่ทำหน้าที่ขัดเกลาคือ พระ นักบวช บุคลากรทางศาสนา ส่วนผลที่คาดว่าจะได้รับคือ เด็กเป็นคนสุภาพ มีน้ำใจ กตัญญู เอื้อเฟื้อ มีระเบียบวินัย ขยัน ซื่อสัตย์ ประหยัด อดทน ตระหนักในความดี เชื้อมน มีความรัก และเมตตา รวมทั้งมีสำนึกที่ทำได้

4. รูปแบบการปลูกฝังคุณธรรม จริยธรรมโดยชุมชน มีเนื้อหาที่สำคัญ คือ ด้าน ความรู้ ได้แก่ ความรู้วิธีการอบรมปลูกฝังเช่นเดียวกับรูปแบบที่ 1 แต่ผู้ที่ทำหน้าที่อบรม คือ กระบวนการภายใน

ชุมชน ส่วนผลที่คาดว่าจะได้รับคือ เด็กได้รับผิดชอบต่อสังคมเสียสละ รักษาสิ่งแวดล้อม บำเพ็ญประโยชน์ และเคารพกติกาพฤติกรรมและพฤติกรรมและทัศนคติของเด็ก

ฤกษ์ชัย คุณูปการ (2553 : 78 - 105) ได้เสนอทฤษฎีที่สามารถใช้สอนและฝึกอบรมให้ผู้เรียนเป็นผู้ที่มีคุณธรรมและจริยธรรมที่พึงประสงค์ได้อย่างประสิทธิภาพ การปลูกฝังจริยธรรมโดยวิธีกระจำง่า่านิยม หมายถึง การกระตุ้นให้บุคคลเข้าใจค่านิยมของตนเองและค่านิยมของผู้อื่นได้อย่างชัดเจนซึ่งความเข้าใจดังกล่าวจะช่วยให้บุคคลสามารถดำรงชีวิตอยู่ในสังคมและสิ่งแวดล้อมได้สมบูรณ์ยิ่งขึ้นการมุ่งให้ผู้เรียนเข้าใจค่านิยม คุณธรรม และจริยธรรมของตนเองได้อย่างชัดเจน เพื่อป้องกันความสับสนและความลังเลใจในการประพฤติปฏิบัติทั้งต่อตนเองและผู้อื่น ผู้เรียนมีอิสระในการพิจารณาถูกผิดได้ด้วยตนเอง กล่าวคือ สิ่งใดที่ผู้เรียนคิดว่าเป็นสิ่งที่ถูกต้องและดีงามสิ่งนั้นก็จะเป็นสิ่งที่ถูกต้องดีงามของผู้เรียนซึ่งบุคคลที่เกี่ยวข้องจะต้องเข้าใจและยอมรับสิ่งที่ถูกต้องและดีงามดังกล่าวของเขาด้วยในกรณีที่ค่านิยมของผู้ใดไม่ถูกต้องตามหลักคุณธรรมจริยธรรม และค่านิยมของสังคมไม่ควรตัดสินใจว่าค่านิยมของเขาผิดและบังคับให้เขาเปลี่ยนค่านิยมแต่ควรส่งเสริมให้เขาได้แลกเปลี่ยนความคิดเห็นแลกเปลี่ยนกับผู้อื่นจนกระทั่งเขายอมรับค่านิยมถูกต้องตามหลักคุณธรรมและจริยธรรมด้วยตนเองการเปลี่ยนค่านิยมด้วยวิธีการดังกล่าวจึงเป็นวิธีการเปลี่ยนค่านิยมหรือพฤติกรรมโดยที่ผู้เปลี่ยนไม่สูญเสียความเป็นตัวของตัวเอง และมีความเชื่อมั่นว่าตนได้กระทำในสิ่งที่ถูกต้องและเหมาะสมซึ่งถือว่าเป็นความสำเร็จสูงสุดของการเปลี่ยนเจตคติและพฤติกรรมของบุคคล การปลูกฝังจริยธรรมโดยให้เหตุผลเชิงจริยธรรมเป็นวิธีการที่สามารถนำมาใช้สอนและฝึกอบรมให้เป็นคนมีคุณธรรมและจริยธรรมที่พึงประสงค์โดยเหตุผลเชิงจริยธรรมจะทำหน้าที่เป็นเหตุจูงใจให้บุคคลแสดง พฤติกรรมที่พึงประสงค์ บุคคลจึงสามารถประเมินคุณธรรมและจริยธรรมของผู้อื่นได้โดยการสังเกต และซักถามเหตุผลที่อยู่เบื้องหลังการกระทำต่างๆ ของเขาจากการศึกษาเอกสารและวรรณกรรมที่เกี่ยวข้องจึงสรุปได้ว่า เอกสารและวรรณกรรมส่วนใหญ่ได้ให้ความสำคัญกับการพัฒนาปลูกฝัง เสริมสร้างส่งเสริมคุณธรรมจริยธรรมด้วยวิธีการต่างๆ โดยเฉพาะการปลูกฝังคุณธรรมจริยธรรมอิสลามซึ่งต้องเริ่มต้นด้วยการปลูกฝังศรัทธาให้มั่นคง มีการพัฒนาทางด้านสติปัญญา และด้านร่างกายให้ครบถ้วน ดังนั้นในการที่พัฒนาเยาวชนให้มีความเจริญเติบโตทางด้านสติปัญญา ด้านร่างกาย และมีจิตใจที่ดีงามได้นั้นจำเป็นต้องได้รับความร่วมมือจากทุกฝ่ายที่เกี่ยวข้องโดยเริ่มตั้งแต่สถาบันครอบครัว โรงเรียน และชุมชน โดยยึดหลักและวิธีการต่างๆ ตามที่กล่าวมาข้างต้นตามแบบอย่างของท่านศาสดา และบรรดาผู้รู้ที่สืบทอดมาจนถึงทุกวันนี้ โรงเรียนกับแนวทางพัฒนาคุณธรรม จริยธรรมนักเรียน การดำเนินการพัฒนาคุณธรรมจริยธรรมในโรงเรียนได้มีนักวิชาการได้ให้แนวทางในการดำเนินงานไว้ดังนี้ สารัช บัวศรี (2522, อ้างถึงในทิพย์ หาสาสน์ศรี, 2553 : 20-24) กล่าวว่า วิธีการดำเนินการเพื่อพัฒนาคุณธรรม จริยธรรมในโรงเรียนนั้นกระทำดังนี้

1. ตั้งคณะกรรมการคุณธรรมจริยธรรมประจำโรงเรียนเพื่อทำหน้าที่กำหนดแผนงานคุณธรรมจริยธรรมตลอดทั้งปีและควบคุมดูแลให้เป็นไปตามแผนที่กำหนดนั้น รวมทั้งดำเนินการปรับปรุงแก้ไขแผนการปฏิบัติให้เหมาะสมยิ่งขึ้น

2. จัดให้มีแผนงานการพัฒนาคุณธรรมจริยธรรม โดยดำเนินการดังนี้

2.1 สร้างบรรยากาศหรือสิ่งแวดล้อมให้เอื้ออำนวยต่อการให้การศึกษาอบรม และการปฏิบัติเรื่อง จริยธรรม ได้แก่

2.1.1 คณะครูร่วมกันประพฤติ ปฏิบัติตนเป็นแบบอย่างที่ดีแก่นักเรียน

2.1.2 ชี้แจง กระตุ้นโน้มน้าวให้นักเรียนความเข้าใจและเห็นว่าการประพฤติตนตามแนวทางของจริยธรรมเป็นสิ่งที่มีความดี ยิ่ง ไม่เป็นสิ่งที่น่าละอายเพราะสิ่งที่น่าละอายนั้น คือ การทำความชั่ว

2.1.3 ตั้งกลุ่มหรือชุมชน จริยศึกษาขึ้นในโรงเรียน

2.2 จัดให้มีการอบรมจริยธรรมโดยต่อเนื่องในโรงเรียน ผู้ให้การอบรม ได้แก่

2.2.1 พระสงฆ์หรือผู้ทรงคุณวุฒิ

2.2.2 ผู้บริหารโรงเรียน

2.2.3 ครูประจำชั้นและครูเวรประจำวัน

3. จัดให้มีแผนงานควบคุมความประพฤติเช่น

3.1 ผู้ใดประพฤติผิดจริยธรรมหรือละเลยต้องถูกลงโทษตามควรแก่กรณีอย่างเคร่งครัด

3.2 ผู้ใดประพฤติดีดีเด่นด้านจริยธรรม ต้องยกย่องสรรเสริญให้เกียรติผู้นั้นอย่างดี บุญยืน สุภาพ และคณะ (2524, อ้างถึงในทิพย์ หาสาสน์ศรี, 2553 : 19) ได้รวบรวมความคิดเห็นในเรื่องปัญหาการเรียนการสอนและการจัดกิจกรรมประกอบการสอนจริยธรรมของผู้บริหารโรงเรียน ครู อาจารย์ ผู้สอนและนักเรียนซึ่งความคิดเห็นส่วนใหญ่สอดคล้องเป็นแนวเดียวกันสรุปได้ดังนี้

1. การจัดอบรม ครู อาจารย์ ผู้สอนวิชาจริยธรรม

2. ครู อาจารย์ ผู้สอน ต้องประพฤติตนเป็นแบบอย่าง

3. ควรพิจารณาบรรจุ ครู อาจารย์ผู้สอนวิชาจริยธรรมที่มีความถนัดในการสอน และมีคุณสมบัติเหมาะสม

4. ควรสอนวิชาจริยธรรม โดยให้มีการฝึกภาคปฏิบัติ

5. ควรจัดอุปกรณ์ให้เหมาะสมประกอบการเรียนการสอนวิชาจริยธรรม

6. ควรจัดให้มีกิจกรรมทางศาสนา

7. ควรให้มีการยกย่อง ชมเชย ครูอาจารย์ประพฤติดีเป็นตัวอย่าง

8. ควรให้มีการประกวดมารยาทนักเรียนโดยมีรางวัลเป็นกำลังใจด้วย
 9. ควรมีการสอนการฝึกวิชาจริยธรรมแทรกในทุกวิชา
 10. ควรให้ครู อาจารย์ทุกคะแนนในเรื่องจริยธรรมในวิชาอื่น ๆ ด้วย
 11. ควรจัดให้มีวิชาจริยธรรมอยู่ในหลักสูตรทุกชั้น
 12. ควรจัดให้มีครู อาจารย์ ทุกคนร่วมกันให้การอบรมจริยธรรมแก่นักเรียน
 13. ควรจัดให้มีการทัศนศึกษาที่เกี่ยวกับวิชาจริยธรรม
 14. ผู้สอนควรปรับปรุงการสอนให้ทันสมัยและหาความรู้เพิ่มเติมเสมอ
 15. ควรจัดทำเอกสารหรือคู่มือประกอบการเรียน
 16. ควรเชิญวิทยากรในท้องถิ่น ผู้ที่มีความชำนาญในเรื่องคุณธรรมจริยธรรม ของศาสนา มาให้การอบรมแก่นักเรียน
 17. ควรสอนหลักการและแนวปฏิบัติที่ถูกต้องของศาสนา
 18. ควรติดตามผลการสอนโดยเน้นการประเมินพฤติกรรมของนักเรียน
 19. ควรจัดให้มีวิทยากรพิเศษมาบรรยายด้วย
- สมพงษ์ จิตระดับ (2530, อ้างถึงในทิพย์ หาสาสน์ศรี, 2553 : 21) ได้กล่าวถึงแนวทางการพัฒนาคุณธรรมจริยธรรมในโรงเรียนไว้ดังนี้
1. ในการสอนจริยศึกษา โรงเรียนควรเพิ่มเติมหลักธรรมและแนวทางพุทธศาสนาให้นักเรียน
 2. การส่งเสริมการปฏิบัติเป็นสิ่งที่ควรต้องให้ความสำคัญเป็นอย่างยิ่ง การยกย่อง ชมเชย และประกาศเกียรติคุณนักเรียนเป็นสิ่งที่ควรได้รับการสนับสนุนจากทุก ๆ ฝ่ายที่เกี่ยวข้อง
 3. การให้การอบรม หรือการให้คำแนะนำที่เกี่ยวกับจริยธรรมควรพยายามกระทำเป็นรายบุคคลหรือกลุ่มย่อมจะได้ผลและน่าสนใจกว่า
 4. โรงเรียนประถมศึกษาส่วนใหญ่อยู่ใกล้ชิดกับวัดซึ่งอยู่ในชุมชนนั้น จึงควรจัดกิจกรรมที่ก่อประโยชน์แก่หลายๆ ฝ่ายที่เกี่ยวข้อง เช่น จัดโครงการธรรมทายาทเพื่อบวชเป็นสามเณรในระหว่างปิดภาคการศึกษา เป็นต้น
 5. โรงเรียน คณะครู ควรร่วมมือกับผู้ปกครองอย่างใกล้ชิด เช่น พบปะพูดคุยเยี่ยมเยียนตลอดจนปรึกษาร่วมกันตามโอกาสและความเหมาะสมครูควรหาโอกาสติดตามผลนักเรียนแต่ละคนตามสภาพที่เกิดขึ้นในครอบครัวของนักเรียนด้วย
 6. การจัดสิ่งแวดล้อมบริเวณโรงเรียน อาคารเรียน และห้องเรียนจะต้องสะอาด เป็นระเบียบเรียบร้อยมีวินัยอยู่เสมอ ทั้งควรเปลี่ยนแปลงเพิ่มเติมสิ่งแวดล้อมที่น่าสนใจและชวนติดตามเกี่ยวกับคุณธรรมจริยธรรมอยู่เสมอ เช่น การติดรูปการ์ตูนทางจริยธรรมคติสอนใจ การจัดป้ายนิเทศ เป็นต้น

7. ผู้บริหารโรงเรียน คณะครู ตลอดจนผู้มีส่วนเกี่ยวข้องควรจะได้มีการร่วมประชุมเพื่อปรึกษาหารือ กำหนดแผนงานการส่งเสริมจริยธรรมในโรงเรียน

8. การจัดให้มีการศึกษานอกสถานที่เพื่อจะได้มีโอกาสแลกเปลี่ยนข้อคิดเห็นประสบการณ์ ตลอดจนวิธีการดำเนินงานการส่งเสริมจริยธรรมระหว่างโรงเรียนหรือหน่วยงานอื่น โรงเรียนควรดำเนินการให้เป็นกระบวนการอย่างต่อเนื่องไม่ควรเร่งรัดหรือรีบร้อนเพื่อให้เห็นผลงานในระยะเวลานั้น ๆ เป็นอันขาด

9. ควรพิจารณาบุคคลในชุมชนที่มีคุณธรรมดีเด่นมาร่วมเป็นวิทยากรบรรยาย

อารี จำปาทอง (2532, อ้างถึงในทิพย์ หาสาสน์ศรี, 2553 : 22) ได้กล่าวถึงแนวทางการให้การศึกษจริยศึกษาไว้ ดังนี้

1. โรงเรียนควรต้องสร้างระเบียบประเพณีและสิ่งอื่นๆ ที่เป็นของโรงเรียนโดยเฉพาะ ตลอดจนทำโรงเรียนให้เป็นที่น่าอยู่เช่น สะอาด เรียบร้อย รมรื่น ฯลฯ เพื่อมัดจิตใจของนักเรียนไว้ให้เป็นอันหนึ่งอันเดียวกัน

2. นักเรียนควรได้รับการสั่งสอนให้มีความซื่อสัตย์ต่อตนเองและทำตนให้เป็นตัวอย่างก่อน

3. กำหนดเวลาเข้าเรียนและเลิกเรียนวันหนึ่งๆ นั้นเป็นกำหนดเวลานักเรียนจะต้องเรียนตามตารางสอนของครู มิได้หมายความว่านอกเวลาดังกล่าวนี้ครูจะพ้นจากความรับผิดชอบที่ต้องอบรมสั่งสอนนักเรียน

4. วิธีสอนที่ดีคือ สอดแทรกวิชาจริยธรรมเข้าไปในสรรพวิชาต่าง ๆ

5. การสอนวิชาศีลธรรม และการทำให้นักเรียนมีความประพฤติดีนั้นเป็นเรื่องของการปฏิบัติมากกว่าวิชาการเพราะฉะนั้นการสอนในห้องเรียนจึงไม่เป็นการเพียงพอต้องคำนึงถึงการปฏิบัติจริง ๆ นอกห้องเรียนเป็นสำคัญ

6. กิจกรรมนอกหลักสูตรช่วยการสอนศีลธรรมได้อย่างดีที่สุดเพราะว่าขณะที่นักเรียนไม่อยู่ในกรอบและระเบียบของห้องเรียนจะแสดงตนให้เห็นว่าดีหรือไม่ดีได้ง่ายในโอกาสนั้น ๆ ครูจะช่วยแก้ไขหรือนำไปในทางที่ดี

7. การสอบไล่มิใช่จุดหมายปลายทางของการศึกษาสิ่งที่สำคัญกว่า คือการสอนให้นักเรียนมีความรู้ และการอบรมให้เป็นผู้มีความประพฤติดี

พยุงศักดิ์ จันทรสุรินทร์ (2541, อ้างถึงในทิพย์ หาสาสน์ศรี, 2553 : 22) กล่าวถึงวิธีการส่งเสริมจริยธรรมในการเรียนการสอนมี 5 ตอน คือ

1. การให้ความรู้ขั้นสูง ควรจะให้ได้รับเหตุผลใหม่และเหนือกว่าที่เคยเป็นอยู่เด็กจะนำไปเปรียบเทียบกับเหตุผลเดิมและจะเกิดความขัดแย้ง หรือความไม่สมดุลทางความคิดความไม่สมดุลจะเป็นเครื่องกระตุ้นให้เด็กเกิดมีการปรับโครงสร้างทางความคิดของตนเกิดความสมดุลขึ้นใหม่จะช่วยให้เด็กเข้าใจและยอมรับเหตุผลในขั้นสูงกว่าเดิม (ตามหลักทฤษฎีทางจิตวิทยาของเพียเจต์)

2. การอบรมทางศาสนา เด็กควรได้รับการอบรมทางศาสนาเพื่อลดความเห็นแก่ตัวและเพิ่มความเห็นแก่พวกพ้อง ส่วนร่วม สังคม และมนุษยชาติ

3. การให้แสดงบทบาท เด็กควรที่จะได้รับโอกาสสวมบทบาทอื่น นอกเหนือจากที่ตัวเองเป็นอยู่ และบทบาทนั้นควรเกี่ยวข้องกับจริยธรรมการรับเอาความคิดและความรู้สึกของคนอื่นจะก่อให้เกิดความคิดความเข้าใจแตกต่างไปจากเดิมไม่ยึดอยู่แต่ตนเอง(ตามหลักทฤษฎีของ Kohlberg)

4. การใช้อิทธิพลของกลุ่มให้เกิดความคล้อยตามการยกระดับจิตใจของเด็กนั้น ได้จากกลุ่มเพื่อนซึ่งแสดงออกทางจริยธรรมในระดับเดียวกัน เด็กจะยึดถือเพื่อเป็นแบบอย่างและคล้อยตามลักษณะของเพื่อนไปโดยง่าย กลุ่มเพื่อนจะเป็นสื่อเสนอความรู้ และเหตุผลใหม่ในระดับที่สูงกว่าที่มีอยู่

5. การเลียนแบบจากตัวแบบ การจัดตัวแบบให้เกิดการเลียนแบบเป็นวิธีการศึกษาหนึ่งที่มนุษย์ใช้เรียนรู้สิ่งต่าง ๆ ในชีวิตประจำวัน ตัวแบบจะมีลักษณะดึงดูดและมีอิทธิพลให้เด็กคล้อยตามได้มาก ได้แก่ พ่อ แม่ ผู้ใหญ่ และเพื่อน แนวทางการพัฒนาคุณธรรมจริยธรรมในโรงเรียนที่นักวิชาการหลายท่านกล่าวไว้สามารถพิจารณาถึงแนวทางการพัฒนาคุณธรรมจริยธรรมในโรงเรียนได้ว่าการพัฒนาคุณธรรมจริยธรรมในโรงเรียนนั้นจะต้องดำเนินการทุกอย่างเพื่อปลูกฝังคุณธรรมจริยธรรมให้กับนักเรียนโดยเริ่มตั้งแต่การแต่งตั้งคณะกรรมการส่งเสริมจริยธรรมประจำโรงเรียนเพื่อทำหน้าที่กำหนดแผนงานควบคุม ดูแลการพัฒนาคุณธรรมจริยธรรมในโรงเรียน และดำเนินการพัฒนาคุณธรรมจริยธรรมให้กับนักเรียนโดยเน้นการปฏิบัติจริงทั้งในการจัดกิจกรรมการเรียนการสอนสถานการณ์ต่าง ๆ และสภาพแวดล้อมรวมทั้งการประพฤติตัวเป็นแบบอย่างที่ดีของพ่อแม่ ครู และคนอื่น ๆ ในโรงเรียนโดยมุ่งหวังให้นักเรียนเกิดความรู้และมีคุณลักษณะที่พึงประสงค์ด้านคุณธรรมจริยธรรม

สรุปได้ว่า แนวทางการพัฒนาคุณธรรมจริยธรรมของนักเรียน คือ การดำเนินการทั้งในโรงเรียนและนอกโรงเรียนและควรจัดอย่างต่อเนื่อง ดังนั้นโรงเรียน ผู้ปกครอง ชุมชนต้องให้ความร่วมมือกัน เพื่อหาแนวทางการพัฒนาคุณธรรม จริยธรรม โดยเริ่มจากครอบครัว โรงเรียน ชุมชน มีเนื้อหาสำคัญ ด้านความรู้ เกี่ยวกับความดีความชั่ว หน้าที่ ระเบียบวินัย กติกาสังคมและศาสนา วัฒนธรรม มีน้ำใจ กตัญญู เอื้อเฟื้อ ชยัน ซื่อสัตย์ ประหยัด ตระหนักในความดี ตรงต่อเวลา เชื้อมั่นอดทน มีความรัก เมตตา มีสำนึกขณะจะกระทำ เป็นต้น ทั้งนี้ต้องอาศัยความใกล้ชิดและการประพฤติตนของพ่อแม่ และครูเป็นตัวอย่าง โรงเรียนควรมีคณะกรรมการคุณธรรมจริยธรรม มีแผนงานการพัฒนาและแผนงานควบคุมความประพฤติ จัดกิจกรรมอบรมครู ทัศนศึกษา เชิญวิทยากรพิเศษมาบรรยายให้ความรู้ จัดสิ่งแวดล้อมในโรงเรียนเกี่ยวกับคุณธรรมจริยธรรมที่น่าสนใจ ผู้บริหารโรงเรียน คณะครูและผู้ที่เกี่ยวข้องควรมีการประชุมปรึกษาหารือ

แนวคิดเกี่ยวกับการประเมินความต้องการจำเป็น

การประเมินความต้องการจำเป็น (Needs Assessment) เป็นเครื่องมือในการวางแผนให้กิจกรรมบรรลุตามเป้าหมายที่ทำได้ทั้งก่อนและหลังสิ้นสุดโครงการ นอกจากนี้การประเมินความต้องการจำเป็นเป็นเทคนิคที่ช่วยในการสำรวจความต้องการหรือปัญหาที่เกิดขึ้นของหน่วยงาน ซึ่งนอกจากสะท้อนปัญหาที่จะต้องแก้ไขแล้วยังสามารถนำไปสู่การกำหนดเป้าหมายที่เป็นทางเลือกในการแก้ไขปัญหาต่างๆ ได้ (สุวิมล ร่องวานิช, 2545) ผู้วิจัยได้ศึกษาเอกสารและงานวิจัยที่เกี่ยวข้องกับการประเมินความต้องการจำเป็น

1 ความหมายของการประเมินความต้องการจำเป็น

นักการศึกษาหลายท่านได้ให้ความหมายของคำว่าความต้องการจำเป็น (Needs) ดังนี้ Kaufman and English (1981) กล่าวว่า ความต้องการจำเป็นเป็นความขัดแย้งระหว่างสิ่งที่เป็นอยู่ในปัจจุบันและสิ่งที่ปรารถนาจะเกิดขึ้นหรือต้องการให้เกิดขึ้น

Mckillip (1989) กล่าวว่า การประเมินความต้องการจำเป็นเป็นกระบวนการที่เป็นระบบซึ่งใช้สำหรับกำหนดความแตกต่างระหว่างสภาพที่เป็นอยู่จริงกับสภาพที่มุ่งหวัง ซึ่งส่วนใหญ่จะเน้นที่ความแตกต่างของผลลัพธ์ (Outcome gaps) แล้วจัดเรียงลำดับและเลือกความต้องการจำเป็นที่สำคัญมาแก้ไข

Stufflebeam (1977, อ้างถึงใน Witkin and Altschuld, 1995) ได้ให้นิยามความต้องการจำเป็นไว้ 4 มุมมอง ได้แก่

1. มุมมองความแตกต่าง (Discrepancy view) ความต้องการจำเป็น หมายถึง ความแตกต่างระหว่างผลการปฏิบัติงานที่ต้องการกับที่สังเกตเห็น
2. มุมมองประชาธิปไตย (Democratic view) ความต้องการจำเป็น หมายถึง การเปลี่ยนแปลงที่ต้องการให้เกิดโดยกลุ่มคนส่วนใหญ่ที่เกี่ยวข้อง
3. มุมมองวินิจฉัย (Diagnostic view) ความต้องการจำเป็น หมายถึง สิ่งที่ยังไม่ได้รับการตอบสนองหรือขาดแคลนจะทำให้เกิดอันตราย
4. มุมมองวิเคราะห์ (Analytic view) ความต้องการจำเป็น หมายถึง ทิศทางหรือแนวทางที่คาดว่าจะต้องมีการปรับปรุงจากข้อมูลสารสนเทศในปัจจุบัน

ทั้งนี้ จากนิยามความต้องการจำเป็นทั้ง 4 มุมมองดังกล่าว ความหมายของความต้องการจำเป็นตามมุมมองความแตกต่างได้รับความนิยมในการประเมินความต้องการจำเป็นมากกว่ามุมมองอื่น

Kaufman, Rojas and Mayer (1993) กล่าวว่า การประเมินความต้องการจำเป็นเป็นกระบวนการที่ใช้เพื่อระบุช่องว่างระหว่างผลที่เกิดขึ้นในปัจจุบันกับที่ปรารถนาจะให้เกิด แล้วจัดลำดับความสำคัญของช่องว่างดังกล่าว จากนั้นเลือกช่องว่างที่สำคัญที่สุดมาเป็นประเด็นที่ต้องดำเนินการ

ต่อไป ผลการประเมินความต้องการจำเป็นทำให้ทราบว่ามีความต้องการอะไรบ้างที่สำคัญที่สุดที่ต้องเติมเต็มหรือขจัดออก

Witkin and Altschuld (1995) กล่าวว่า ความต้องการจำเป็นเป็นความแตกต่างหรือช่องว่าง (Gap) ระหว่างสิ่งที่เป็นอยู่หรือสภาพที่เกิดขึ้นในปัจจุบัน (What is) กับสิ่งที่ควรจะเป็นหรือสภาพที่พึงปรารถนา (What should be)

Revire et al. (1996) กล่าวว่า การประเมินความต้องการจำเป็นเป็นกระบวนการที่มีการดำเนินอย่างเป็นระบบสำหรับคัดเลือกหรือวิเคราะห์ปัจจัยเพื่อการตัดสินใจเกี่ยวกับนโยบาย และการดำเนินโครงการทุกขั้นตอน ผลการประเมินใช้ได้เฉพาะกลุ่มประชากร แต่มีความเป็นระบบบนฐานของข้อมูลเชิงประจักษ์และเน้นที่ผลลัพธ์

สุวิมล ว่องวานิช (2558) ได้สังเคราะห์และจำแนกนิยามความต้องการจำเป็นออกเป็น 2 โมเดล ได้แก่

1. นิยามตามโมเดลความแตกต่าง (Discrepancy model) หมายถึง ความแตกต่างระหว่างสิ่งที่มุ่งหวัง (What should be) กับสิ่งที่เป็นอยู่จริง (What is) ความต้องการจำเป็นที่ได้เป็นการสะท้อนให้เห็นถึงสภาวะของปัญหา

2. นิยามตามโมเดลการแก้ปัญหา (Solution model) หมายถึง สิ่งที่ต้องการได้รับการตอบสนองเพื่อให้เกิดสภาวะที่พึงประสงค์ หรือสิ่งที่จำเป็นและเป็นประโยชน์ที่จะต้องเสริมในส่วนที่ขาดหายเพื่อให้เกิดความสมบูรณ์ ความต้องการจำเป็นที่ได้เป็นการสะท้อนให้เห็นถึงแนวทางการแก้ปัญหา

ทั้งนี้ จากนิยามความต้องการจำเป็นทั้ง 2 โมเดลดังกล่าว นักวิชาการด้านการประเมินความต้องการจำเป็นส่วนใหญ่จะนิยามตามโมเดลความแตกต่าง ซึ่งนิยามนี้มีความสำคัญและเหมาะสมกว่าในการนำมาใช้ออกแบบการประเมินความต้องการจำเป็นช่วงแรก เนื่องจากการประเมินความต้องการจำเป็นควรมีการวิจัยเพื่อศึกษาสภาวะที่แตกต่างเพื่อระบุความต้องการจำเป็นทั้งหมดก่อน แล้วจึงเลือกความต้องการจำเป็นที่สำคัญมาวิเคราะห์หาแนวทางแก้ไขปัญหาดังกล่าวต่อไป

จากศึกษาความหมายของความต้องการจำเป็น สรุปได้ว่า ความต้องการจำเป็น หมายถึง ความแตกต่างระหว่าง สภาพที่เป็นจริงกับสภาพที่คาดหวัง ซึ่งสะท้อนให้เห็นถึงสภาพปัญหาที่เกิดขึ้น และปัญหานั้นควรได้รับการปรับปรุงแก้ไขเพื่อเกิดประโยชน์ต่อองค์กร

นักการศึกษาหลายท่านได้ให้ความหมายของคำว่า การประเมินความต้องการจำเป็น (Needs Assessment) ดังนี้

สุวิมล ว่องวานิช (2558) กล่าวว่า การประเมินความต้องการจำเป็นเป็นกระบวนการประเมินเพื่อกำหนดความแตกต่างของสภาพที่เกิดขึ้นกับสภาพที่ควรจะเป็น โดยระบุสิ่งที่ต้องการให้เกิดว่ามีลักษณะเช่นใด และประเมินสิ่งที่เกิดขึ้นจริงว่ามีลักษณะเช่นใด จากนั้นนำผลที่ได้มาวิเคราะห์

ประเมินและสิ่งที่เกิดขึ้นจริงว่าสมควรเปลี่ยนแปลงอะไรบ้าง การประเมินความต้องการจำเป็นทำให้ได้ข้อมูล ที่นำไปสู่การเปลี่ยนแปลงกระบวนการจัดการศึกษา หรือการเปลี่ยนแปลงผลที่เกิดขึ้นปลายทางการเปลี่ยนแปลงอันเนื่องมาจากการประเมินความต้องการจำเป็นจึงเป็นการเปลี่ยนแปลงในเชิงสร้างสรรค์และเป็นการเปลี่ยนแปลงทางบวก

จากความหมายของการประเมินความต้องการจำเป็นที่กล่าวข้างต้น สรุปได้ว่า การประเมินความต้องการจำเป็น หมายถึง กระบวนการในการประเมินความแตกต่างระหว่างสภาพที่เป็นอยู่กับสภาพที่ควรจะเป็น แล้วนำความแตกต่างที่ได้จากการประเมินมาจัดลำดับความสำคัญ เพื่อใช้เป็นแนวทางสำหรับวางแผนแก้ไขปัญหา และดำเนินการต่อไป

2. หลักการและขั้นตอนการประเมินความต้องการจำเป็น

สุวิมล ว่องวานิช (2558) ได้สรุปการประเมินความต้องการจำเป็นว่าอยู่บนพื้นฐานของหลักการ 2 ประการ ได้แก่

1. หลักความแตกต่าง (Discrepancy) หมายความว่า กระบวนการประเมินความต้องการจำเป็นผู้วิจัยอาจออกแบบการวิจัยให้มีการเปรียบเทียบข้อมูลเกี่ยวกับสภาพที่เป็นจริงกับสภาพที่ควรจะเป็น หรือออกแบบการวิจัยที่มีความแตกต่างเป็นนัยแฝงอยู่ ด้วยการระบุสถานะที่ไม่พึงประสงค์ แต่ไม่ได้เก็บข้อมูลเชิงเปรียบเทียบให้เห็นถึงความแตกต่างอย่างชัดเจน อย่างไรก็ตาม ความแตกต่างไม่ได้บ่งบอกความต้องการจำเป็นเสมอไป ขึ้นอยู่กับการกำหนดระดับความสำคัญของเป้าหมายที่พึงประสงค์ โดยการกำหนดระดับต่ำสุดที่ขาดแคลนไม่ได้ มิฉะนั้นอาจเกิดความเสียหาย

2. หลักความสำคัญ (Importance) หมายความว่า สิ่งที่เป็นความต้องการจำเป็น ต้องมีความสำคัญมากต้องได้รับการตอบสนอง และความต้องการจำเป็นนั้นต้องได้รับการจัดลำดับความสำคัญ (Needs prioritization) โดยเรียงลำดับจากมากไปน้อยของกิจกรรมการระบุความต้องการจำเป็น (Needs identification) หรือกิจกรรมการวิเคราะห์สาเหตุที่ทำให้เกิดความต้องการจำเป็น (Needs analysis) หรือกิจกรรมการกำหนดวิธีการแก้ปัญหาที่เกิดจากความต้องการจำเป็น (Needs solution)

จากหลักการประเมินความต้องการจำเป็นทั้ง 2 หลักการ กระบวนการประเมินความต้องการจำเป็นจึงควรประกอบด้วยขั้นตอนการดำเนินงาน 5 ขั้นตอน ดังนี้

1. การศึกษาสิ่งที่มุ่งหวัง (What should be)
2. การศึกษาสภาพที่เป็นอยู่จริงในปัจจุบัน (What is)
3. การวิเคราะห์ความแตกต่างระหว่างข้อมูลที่ได้จากข้อ 1) และข้อ 2) และจัดลำดับความสำคัญของผลที่เกิดขึ้นเพื่อกำหนดความต้องการจำเป็น
4. การวิเคราะห์สาเหตุที่ทำให้เกิดความแตกต่างในข้อ 3) และจัดลำดับความสำคัญของสาเหตุที่ทำให้เกิดความต้องการจำเป็น

5. การศึกษาและกำหนดแนวทางเพื่อแก้ไขปัญหที่เกิดจากสาเหตุที่ทำให้เกิดความต้องการจำเป็นที่วิเคราะห์ได้จากข้อ 4)

นอกจากนี้ ผู้วิจัยต้องคำนึงถึงประเด็นสำคัญที่ส่งผลต่อการกำหนดขั้นตอนการประเมินความต้องการจำเป็น ได้แก่ ขอบเขตของการวิจัย ระดับความต้องการจำเป็น ประเภทของความต้องการจำเป็น และการแปลความหมายของผลการประเมินความต้องการจำเป็น

อย่างไรก็ตาม กระบวนการประเมินความต้องการจำเป็นช่วงแรกสิ้นสุดแค่การระบุความต้องการจำเป็นและจัดลำดับความสำคัญของความต้องการจำเป็นที่ได้ ซึ่งได้ข้อมูลเกี่ยวกับสภาพปัญหา ที่เกิดขึ้น และผู้เกี่ยวข้องนำไปวางแผนงานต่อไป แต่การวางแผนงานที่อ้างอิงข้อมูลจากความต้องการจำเป็นอย่างเดียวอาจไม่สามารถแก้ปัญหาที่เกิดขึ้นได้ทั้งหมด จึงมีการศึกษาทางเลือกในการจัดการกับสาเหตุของปัญหา และกำหนดทางเลือกที่เหมาะสมเพื่อนำไปปฏิบัติ ทำให้เกิดแนวคิดการประเมินความต้องการจำเป็นแบบสมบูรณ์ (Complete needs assessment) โดยมีกิจกรรมการดำเนินการ 3 ขั้นตอน ได้แก่ 1) การระบุความต้องการจำเป็น (Needs identification) เพื่อสำรวจความต้องการจำเป็นที่เกิดขึ้นทั้งหมด 2) การวิเคราะห์ความต้องการจำเป็น (Needs analysis) เพื่อวิเคราะห์สาเหตุที่นำไปสู่การเกิดความต้องการจำเป็นนั้นๆ และ 3) การกำหนดแนวทางการแก้ไข (Needs solution) เพื่อขจัดปัญหาที่เกิดจากความต้องการจำเป็นให้หมดไป (Witkin and Altschuld, 1995, RSSIC, 1998, สุวิมล ว่องวาณิช, 2558)

จากหลักการประเมินความต้องการจำเป็นที่กล่าวมาข้างต้น สรุปได้ว่า หลักการประเมินความต้องการจำเป็นอยู่บนหลักการพื้นฐาน 2 หลักการ คือ หลักความแตกต่าง และหลักความสำคัญ ซึ่งหลักการมีการดำเนินการหลายขั้นตอน แต่มีขั้นตอนที่สำคัญคือ การระบุความต้องการจำเป็น การจัดลำดับความต้องการจำเป็น การวิเคราะห์ความต้องการจำเป็น และการกำหนดแนวทางการแก้ไข เพื่อให้ได้มาซึ่งข้อมูลที่เป็นประโยชน์สามารถนำไปเป็นแนวทางสู่การจัดทำแผนปฏิบัติการต่อไป

ขั้นตอนการประเมินความต้องการจำเป็น

Altschuld and Witkin (2000 อ้างถึงใน สุวิมล ว่องวาณิช, 2558) ได้เสนอแผนการประเมินความต้องการจำเป็น 3 ระยะ (Three-Phase Plance) ประกอบด้วย

ระยะที่ 1 ก่อนการประเมินหรือระยะการสำรวจ (Pre-Assessment) เป็นระยะที่มีการแต่งตั้งคณะกรรมการประเมินความต้องการจำเป็น ศึกษาข้อมูลเกี่ยวกับความต้องการจำเป็นที่มีอยู่วางแผนการดำเนินงานโดยการกำหนดขอบเขตและประเด็นของความต้องการจำเป็น กำหนดจุดมุ่งหมายของความต้องการจำเป็น แหล่งข้อมูล การใช้ประโยชน์จากข้อมูลแผนพัฒนาสำหรับดำเนินการระยะที่ 2 รวมทั้งกำหนดเกณฑ์สำหรับการประเมินความต้องการจำเป็นของแต่ละขั้นตอน

ระยะที่ 2 การประเมินหรือระยะการเก็บข้อมูล (Assessment) เป็นระยะที่คณะกรรมการประเมินความต้องการจำเป็นดำเนินการเก็บรวบรวมข้อมูลและความคิดเห็นเกี่ยวกับความต้องการจำเป็น จัดลำดับความต้องการจำเป็น และวิเคราะห์หาสาเหตุ

ระยะที่ 3 หลังการประเมินหรือระยะการนำผลไปใช้ประโยชน์ (Post-Assessment) เป็นระยะที่คณะกรรมการประเมินความต้องการจำเป็นนำผลการประเมินความต้องการจำเป็นไปใช้ประโยชน์ โดยการเชื่อมโยงข้อมูลกับแผนการดำเนินงานที่ได้รับงานหลัก คือ การจัดลำดับความสำคัญก่อนหลัง และเกณฑ์การตัดสินใจเพื่อหาแนวทางการแก้ไขปัญหา การจัดทำแผนปฏิบัติงาน การนำเสนอข้อมูลที่ได้รับจากการประเมินความต้องการจำเป็นแก่ผู้ตัดสินใจและผู้มีส่วนได้ส่วนเสีย และการจัดเตรียมแผนเพื่อขจัดปัญหาที่เกิดจากความต้องการจำเป็น หรือนำไปใช้ประโยชน์ด้านอื่นๆ (Witkin and Altschuld, 1995, Altschuld and Witkin, 2000)

การดำเนินงานในระยะที่ 1 เป็นงานที่เกี่ยวข้องกับการระบุความต้องการจำเป็น (Needs identification) เพื่อเตรียมการสำหรับการดำเนินงานระยะที่ 2 ซึ่งถือเป็นงานที่เกี่ยวข้องกับการวิเคราะห์ความต้องการจำเป็น (Needs analysis) เพื่อศึกษาสาเหตุและแนวทางการแก้ไข และระยะที่ 3 ซึ่งถือเป็นงานที่เกี่ยวข้องกับการกำหนดแนวทางการแก้ไข (Needs solution) เพื่อขจัดปัญหาที่เกิดจากความต้องการจำเป็นให้หมดไป

สุวิมล ว่องวานิช (2558) ได้สังเคราะห์และจำแนกขั้นตอนการประเมินความต้องการจำเป็นออกเป็น 3 ระยะ ได้แก่ 1) ระยะก่อนการประเมิน ประกอบด้วย ขั้นตอนการเตรียมการ มีการกำหนดจุดมุ่งหมาย กลุ่มผู้ใช้ประโยชน์ กลุ่มเป้าหมายและกลุ่มผู้เกี่ยวข้อง และขั้นตอนการออกแบบการประเมิน มีการกำหนดนิยาม ประเภท ขอบข่าย และการวางแผนการดำเนินงาน 2) ระยะระหว่างประเมิน มีการกำหนดวิธีการเก็บรวบรวมข้อมูล การวิเคราะห์ข้อมูล และการจัดลำดับความสำคัญของความต้องการจำเป็น และ 3) ระยะหลังประเมิน มีการนำผลไปใช้ประโยชน์ การนำเสนอรายงาน การกำหนดแนวทางแก้ไขเพื่อขจัดปัญหาที่เกิดจากความต้องการจำเป็น

จากขั้นตอนการประเมินความต้องการจำเป็นทั้ง 3 ระยะ สิ่งที่ต้องดำเนินการเป็นลำดับแรก คือ การกำหนดจุดมุ่งหมายของการประเมินความต้องการจำเป็น อธิบายเหตุผลสำคัญที่ต้องทำการประเมินความต้องการจำเป็น ผลที่ได้นำไปใช้ประโยชน์อย่างไร จากนั้นกำหนดคำถามการประเมินความต้องการจำเป็น (Needs assessment questions) ซึ่งคำถามที่กำหนดขึ้นจะช่วยกำหนดขอบเขตการประเมินความต้องการจำเป็น ทั้งนี้ จุดมุ่งหมายและคำถามจะนำมาใช้ออกแบบกรอบการประเมินความต้องการจำเป็น โดยมีการตัดสินใจในประเด็นต่างๆ ดังนี้ 1) การกำหนดกลุ่มผู้เกี่ยวข้อง ได้แก่ กลุ่มเป้าหมายที่จะได้รับการพัฒนา ผู้เกี่ยวข้องในการกำหนดความต้องการจำเป็น และผู้รับผิดชอบในการประเมินความต้องการจำเป็น 2) การกำหนดเทคนิคหรือวิธีการประเมินความต้องการจำเป็น 3) การเก็บรวบรวมข้อมูล ได้แก่ การกำหนดลักษณะข้อมูล เครื่องมือประเมินความ

ต้องการจำเป็น ลักษณะผู้ให้ข้อมูล วิธีการเก็บรวบรวมข้อมูล 4) การกำหนดวิธีการวิเคราะห์ข้อมูล 5) การจัดทำรายงาน และ 6) การใช้ผลการประเมินอย่างไรก็ตาม การกำหนดจุดมุ่งหมายของการประเมินความต้องการจำเป็น เพื่อต้องการทราบว่าทำการวิจัยความต้องการจำเป็นไปเพื่ออะไร สำหรับองค์กรหรือบุคคลใด จุดมุ่งหมายที่กำหนดจะช่วยให้กำหนดประเด็นวิจัยได้เหมาะสมขึ้น โดยที่การวิจัยประเมินความต้องการจำเป็นจะให้ข้อมูลเกี่ยวกับสภาพของหน่วยงานหรือบุคคลที่จำเป็นต้องได้รับการแก้ไขหรือพัฒนา จุดมุ่งหมายของการวิจัยประเมินความต้องการจำเป็นจึงมีหลายประการ เช่น การพัฒนาบุคลากรวางแผนการทำงานที่สนองความต้องการขององค์กร การกำหนดวิสัยทัศน์ขององค์กร การพัฒนาองค์กรให้เจริญก้าวหน้าตามเป้าหมายที่กำหนดการปรับปรุงพัฒนา

การกำหนดขอบเขตของการประเมินความต้องการจำเป็นขึ้นอยู่กับคำถามการวิจัย เช่น ปัจจุบันครุมีความต้องการจำเป็นที่ต้องได้รับการพัฒนาในเรื่องใด อะไรเป็นสาเหตุที่ทำให้ครูต้องพัฒนาในเรื่องนั้น และใช้แนวทางใดในการพัฒนาครูให้ประสบความสำเร็จ

การกำหนดกรอบการประเมินความต้องการจำเป็น เนื่องจากการประเมินความต้องการจำเป็น เป็นการวิจัยเชิงประเมินรูปแบบหนึ่งจึงต้องมีการออกแบบการประเมิน โดยการออกแบบการวิจัยเป็นการดำเนินการที่มุ่งหมายให้ได้วิธีการวิจัยทุกขั้นตอนนำไปสู่ผลการวิจัยที่มีคุณภาพ มีความตรง เชื่อถือได้ ในทำนองเดียวกันการออกแบบการประเมินความต้องการจำเป็น เป็นการดำเนินการที่มุ่งหมายให้วิธีการทุกขั้นตอนนำไปสู่ผลการประเมินที่ให้ความต้องการจำเป็นที่ถูกต้องตรงตามความเป็นจริงและเชื่อถือได้ งานสำคัญของการออกแบบความต้องการจำเป็นอยู่ที่

การกำหนดกรอบการประเมินความต้องการจำเป็น (Needs assessment framework) ประกอบด้วย การกำหนดกลุ่มผู้เกี่ยวข้องในการวิจัยประเมินความต้องการจำเป็น การกำหนดวิธีการเก็บข้อมูล การกำหนดเครื่องมือเก็บข้อมูล การกำหนดวิธีการวิเคราะห์ข้อมูลการจัดทำรายงานผลการประเมินความต้องการจำเป็น และ การใช้ผลการประเมินความต้องการจำเป็น

สรุปได้ว่า ขั้นตอนการประเมินความต้องการจำเป็น มีความสำคัญ เพราะ จะช่วยให้การวางแผนการประเมินดำเนินไปตามขั้นตอนต่างๆ อย่างเป็นระบบ เพื่อให้ได้มาซึ่งข้อมูลที่เป็นประโยชน์สามารถไปใช้ในการตัดสินใจเลือกหรือหาวิธีแก้ปัญหาได้ตรงกับสภาพที่ต้องการ

3. วิธีการประเมินความต้องการจำเป็น

วิธีการประเมินความต้องการจำเป็น คือ วิธีการที่ใช้ในการเก็บรวบรวมข้อมูลความต้องการจำเป็นที่ต้องการศึกษาซึ่งไม่มีวิธีการเฉพาะแต่ได้ยืมวิธีการต่างๆ มาใช้ในการประเมินความต้องการจำเป็นแทน โดย (สุวิมล ว่องวาณิช, 2558) ได้สังเขปวิธีที่ใช้ในการประเมินความต้องการจำเป็นแต่ละวิธีดังนี้

1. การสำรวจความต้องการจำเป็น (Needs survey) เป็นวิธีการเก็บรวบรวมข้อมูลเพื่อใช้ระบุความต้องการจำเป็น ได้แก่ การใช้แบบสอบถาม การสัมภาษณ์ การสังเกต

2. การวิจัยอนาคต (Future research) เนื่องจากความต้องการจำเป็นเป็นความแตกต่างระหว่างสภาพที่เป็นอยู่ในปัจจุบันกับสภาพที่คาดหวังให้เกิดขึ้นในอนาคต และประเด็นคำถามที่กำหนดเป็นสิ่งที่คาดว่าจะเกิดขึ้นในอนาคต จึงต้องใช้การวิจัยอนาคตมาระบุความต้องการจำเป็นวิธีที่นิยมใช้ในการวิจัยอนาคต เช่น การสร้างอนาคตภาพ (Scenario Development) วงล้ออนาคต (Future Wheels) เทคนิคเดลฟาย (Delphi Technique)

3. การจัดลำดับความสำคัญ (Needs Prioritization) เป็นหัวใจสำคัญของการประเมินความต้องการจำเป็นเพื่อหาความต้องการจำเป็นที่สำคัญที่สุดหากการระบุความต้องการจำเป็นโดยไม่เรียงลำดับความสำคัญถือว่าย่างทำการประเมินความต้องการจำเป็นไม่ครบถ้วน วิธีการจัดลำดับความสำคัญ ในรูปดัชนีสามารถจำแนกออกเป็น 3 กลุ่ม ได้แก่

3.1. กลุ่มวิธีที่กำหนดจากข้อมูลที่มาจากการตอบสนองเดี่ยว ซึ่งข้อมูลที่มาจากการตอบสนองเดี่ยว เป็นข้อมูลที่อยู่ในรูปความต้องการจำเป็นเรียบร้อยแล้วไม่ต้องนำมาวิเคราะห์ความแตกต่างของสภาพที่เป็นจริงกับสภาพที่ควรจะเป็น วิธีที่นิยมใช้กำหนดข้อมูลที่มาจากการตอบสนองเดี่ยว เช่น การเรียงลำดับจากค่านิยมฐานของความสำคัญ (Sorting) วิธีการสร้างมาตรฐานประมาณช่วงขนาด (Magnitude Estimation Scaling: MES) วิธีการกำหนดน้ำหนักคะแนนรายคู่ (Paired-Weighting Procedure: PWP) วิธีการจัดเรียงลำดับความสำคัญด้วยการ์ด (Card Sort)

3.2. กลุ่มวิธีที่กำหนดจากข้อมูลที่มาจากการตอบสนองคู่ ซึ่งข้อมูลที่มาจากการตอบสนองคู่ เป็นข้อมูลที่กลุ่มตัวอย่างต้องตอบข้อมูลสองส่วนตามนิยามความแตกต่าง (Discrepancy definition) ผู้ให้ข้อมูลต้องให้คำตอบในเครื่องมือวัดที่เป็นมาตรฐานค่า โดยระบุระดับความสำคัญ (I = Importance) ของข้อความที่เปรียบเสมือนค่าที่แทนความสำคัญของ “What should be” และระบุระดับสัมฤทธิ์ผล (D = Degree of Success) ซึ่งเปรียบเสมือนค่าที่แทนความสำคัญของ “What is” วิธีที่นิยมใช้กำหนดข้อมูลที่มาจากการตอบสนองคู่ เช่น วิธีผลต่างของค่าเฉลี่ย (Mean Difference Method: MDF) ดัชนีความสำคัญของความต้องการจำเป็น (Priority Needs Index: PNI) การวิเคราะห์เมทริกซ์ (Matrix Analysis)

3.3. กลุ่มวิธีใช้หลักการวิเคราะห์ข้อมูลที่มีหลายส่วนประกอบ (Multi-Component Data Analysis) เป็นการรวบรวมข้อมูลจากมาตรวัดที่ให้กลุ่มตัวอย่างตอบข้อมูลแบบการตอบสนองคู่ โดยระบุ ระดับความสำคัญของสิ่งที่ควรจะเป็น และระดับที่เป็นอยู่จริง วิธีที่ใช้กำหนดข้อมูลที่มาจากการวิเคราะห์ข้อมูลที่มีหลายส่วนประกอบ เช่น ดัชนี Del-N ดัชนี WNI (Weighted Needs Index)

4. การวิเคราะห์สาเหตุ (Needs analysis) เป็นวิธีการที่ใช้ภายหลังจากการกำหนดความต้องการจำเป็นแล้ว มีจุดประสงค์เพื่อศึกษาสาเหตุของความต้องการจำเป็นที่วิเคราะห์ได้ และนำข้อมูลมาใช้เป็นแนวทางดำเนินการแก้ไขปัญหาที่เกิดขึ้น วิธีที่นิยมใช้วิเคราะห์สาเหตุที่ทำให้เกิดความ

ต้องการจำเป็น เช่น เทคนิคแผนภูมิก้างปลา (Fishboning Technique) การวิเคราะห์ FTA (Fault Tree Analysis) การวิเคราะห์ลิสเรล (LISREL Analysis)

5. กระบวนการกลุ่ม (Group processes) เป็นวิธีการที่เปิดโอกาสให้ผู้เกี่ยวข้องมีส่วนร่วมในการประเมินความต้องการจำเป็น ทำให้ผู้เกี่ยวข้องเกิดความรู้สึกเป็นเจ้าของงาน และส่งผลต่อการนำผลการวิจัยประเมินความต้องการจำเป็นไปใช้ประโยชน์ วิธีการที่นิยมใช้ในกระบวนการกลุ่ม เช่น การจัดกลุ่มสนทนา (Focus Group Technique: FGT) เทคนิคกลุ่มสมมติ (Nominal Group Technique: NGT) เทคนิคเสียงจากภาพ (Photovoice Technique) การประชาพิจารณ์ (Public Hearing) การสร้างแผนที่โน้ตทัศน์ (Concept Mapping)

6. การวิเคราะห์ทางเลือก (Needs solution) การกำหนดทางเลือกในการแก้ไขปัญหา เพื่อขจัดปัญหาที่เกิดจากความต้องการจำเป็นให้หมดไป ต้องอาศัยการวิจัยที่สามารถ ให้ข้อมูลเกี่ยวกับทางเลือกที่เหมาะสม สามารถนำไปปฏิบัติได้ ส่งผลกระทบในทิศทางที่พึงประสงค์ มีความคุ้มค่า วิธีการที่นิยมใช้ในการกำหนดทางเลือกในการแก้ไขปัญหา เช่น เทคนิคอรรถประโยชน์-พหุลักษณะ (Multi-Attribute-Utility Technique: MAUT) กระบวนการลำดับชั้นเชิงวิเคราะห์ (Analytic Hierarchical Procedure: AHP) การวิเคราะห์ผลกระทบไขว้ (Cross-Impact Analysis) การวิเคราะห์ต้นทุนและผล ที่ตามมา (Costs-Consequences Analysis)

จากการศึกษาวิธีการการประเมินความต้องการจำเป็น สรุปได้ว่า วิธีการการประเมินความต้องการจำเป็นสามารถจำแนกได้หลายประเภท แต่หากจัดประเภทตามกิจกรรมการประเมินความต้องการจำเป็นสามารถจำแนกได้เป็น 4 กลุ่มวิธี ได้แก่ 1) การระบุความต้องการจำเป็น (Needs identification) 2) การจัดลำดับความสำคัญของความต้องการจำเป็น (Needs Prioritization) 3) การวิเคราะห์ความต้องการจำเป็น (Needs analysis) และ 4) การกำหนดทางเลือกในการแก้ไขปัญหา (Needs solution) ซึ่งแต่ละกิจกรรมมีวิธีการที่หลากหลายที่ใช้ในการประเมินความต้องการจำเป็น

4 การหัดชนีลำดับความสำคัญของความต้องการจำเป็น

การจัดลำดับความสำคัญของข้อมูลจากประเมินความต้องการจำเป็นตามความคิดเห็นของกลุ่มตัวอย่าง โดยอาศัยแบบการเรียงลำดับความสำคัญของข้อมูล Modified Priority Needs Index : $PNI_{Modified}$ ซึ่งปรับปรุงโดยนงลักษณ์ วิรัชชัยและสุวิมล ว่องวาณิช (สุวิมล ว่องวาณิช 2550 : 279) เป็นวิธีการหาความแตกต่างของสภาพที่ควรจะเป็นและสภาพที่เป็นอยู่ แล้วหารด้วยสภาพที่เป็นอยู่ ทั้งนี้เพื่อควบคุมขนาดของความต้องการจำเป็นให้อยู่ในช่วงพิสัยที่ไม่มากเกินไปโดยมีสูตรในการคำนวณดังนี้

$$PNI_{Modified} = \frac{(I-D)}{D}$$

เมื่อ PNI หมายถึง ดัชนีลำดับความสำคัญของความต้องการจำเป็น

I หมายถึง ค่าเฉลี่ยของสภาพที่ควรจะเป็น

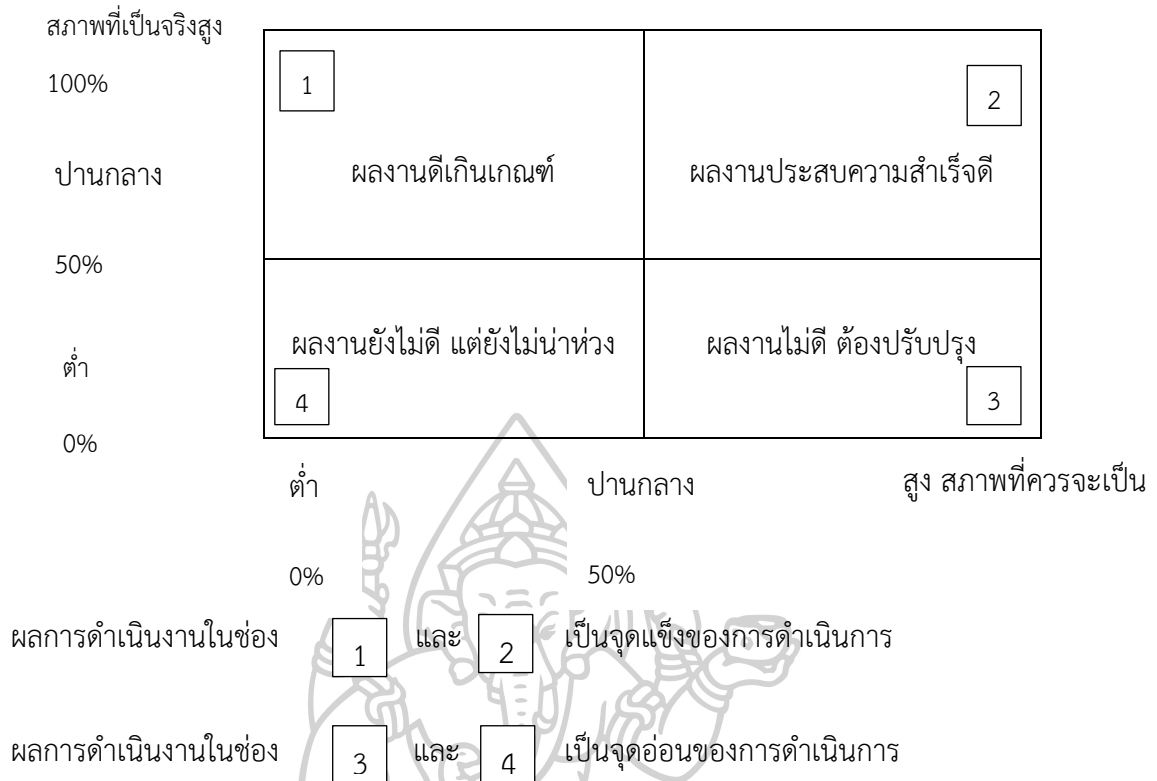
D หมายถึง ค่าเฉลี่ยของสภาพที่เป็นอยู่

จากการศึกษาการหาดัชนีลำดับความสำคัญของความต้องการจำเป็น สรุปได้ว่า การประเมินความต้องการจำเป็น หมายถึง กระบวนการที่เป็นระบบในการหาความต้องการจำเป็น เพื่อให้ได้ข้อมูลในการตัดสินใจเลือกหรือหาวิธีแก้ปัญหาได้ตรงกับสภาพหรือความต้องการที่แท้จริง การประเมินความต้องการจำเป็นเครื่องมือในการวางแผนให้กิจกรรมบรรลุตามเป้าหมายที่ทำไว้ทั้งก่อนและหลังสิ้นสุดโครงการ นอกจากนี้การประเมินความต้องการจำเป็นเป็นเทคนิคที่ช่วยในการสำรวจความต้องการหรือปัญหาที่เกิดขึ้นของหน่วยงานซึ่งนอกจากจะสะท้อนปัญหาที่จะต้องแก้ไขแล้ว ยังสามารถนำไปสู่การกำหนดเป้าหมายที่เป็นทางเลือกในการแก้ปัญหาต่างๆได้

5 การวิเคราะห์เมทริกซ์

สุวิมล ว่องวานิช (2550 : 279 - 281) กล่าวว่า การวิเคราะห์เมทริกซ์ (Matrix Analysis) เป็นวิธีการวิเคราะห์ที่เน้นการเสนอผลการดำเนินงานของหน่วยงานในส่วนที่เป็นจุดแข็งและจุดอ่อนที่ควรได้รับการพัฒนาโดยการแบ่งตารางออกเป็น 4 ช่องแสดงความสัมพันธ์ระหว่างสภาพที่มุ่งหวัง (หรือเรียกว่าเกณฑ์ที่ควรจะเป็น) และสภาพที่เกิดขึ้นจริงจุดที่ใช้ในการแบ่งอาจเป็นค่าเฉลี่ยของคะแนนสูง - ต่ำ ที่กำหนด หรือเกณฑ์ที่ผู้ประเมินเห็นว่าเหมาะสมที่จะเป็นจุดตัด (Cut - Off Score)

- 1 หมายถึง เกณฑ์ที่ควรจะเป็นมีระดับต่ำ แต่ผลการดำเนินงานสูงกว่าเกณฑ์ที่กำหนด
หมายความว่า ผลการดำเนินงานมีคุณภาพเกินเกณฑ์ที่กำหนด
- 2 หมายถึง เกณฑ์ที่ควรจะเป็นมีระดับสูง แต่ผลการดำเนินงานสูงกว่าเกณฑ์ที่กำหนด
หมายความว่า ผลการดำเนินงานประสบความสำเร็จในระดับดี
- 3 หมายถึง เกณฑ์ที่ควรจะเป็นมีระดับสูง แต่ผลการดำเนินงานต่ำกว่าเกณฑ์ที่กำหนด
หมายความว่า ผลการดำเนินงานไม่ประสบความสำเร็จต้องทำการแก้ไขปรับปรุงอย่างยิ่ง
- 4 หมายถึง เกณฑ์ที่ควรจะเป็นมีระดับต่ำ และผลการดำเนินงานต่ำกว่าเกณฑ์ที่กำหนด
หมายความว่า ผลการดำเนินงานยังอยู่ในสภาพที่ไม่ดีนัก แต่ยังไม่น่าวิตกมาก
เนื่องจากให้ความสำคัญกับตัวบ่งชี้้นั้นไม่สูงมาก

ภาพที่ 4 ผลการประเมินความต้องการจำเป็นโดยใช้การวิเคราะห์เมทริกซ์

ที่มา : สุวิมล ว่องวานิช, การวิจัยประเมินความต้องการจำเป็น (กรุงเทพฯ : สำนักพิมพ์แห่งจุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย 2550 : 279 - 281)

ภาพที่ 4 เป็นเมทริกซ์แสดงความสัมพันธ์ 2 มิติ ระหว่างสภาพที่ควรจะเป็น(เกณฑ์) และสภาพที่เป็นจริง ซึ่งแบ่งออกเป็น 4 จตุภาค (Quadrant) โดยแกน “สภาพที่ควรจะเป็น” และแกน “สภาพที่เป็นจริง” แบ่งครั้งที่คะแนน 50% ในบางครั้งนักประเมินอาจใช้คะแนนเฉลี่ยของคะแนนจากข้อรายการทั้งหมดเป็นตัวแบ่งจตุภาค

สรุปได้ว่า เทคนิควิธีที่ใช้ในการประเมินความต้องการจำเป็น มีหลายรูปแบบหลายวิธีการ ซึ่งใช้เพื่อเก็บข้อมูลเกี่ยวกับความต้องการจำเป็น และสามารถนำข้อมูลที่เป็นจุดอ่อน จุดแข็ง มาจัดเรียงลำดับความสำคัญของความแตกต่างได้อย่างถูกต้องแม่นยำ

งานวิจัยที่เกี่ยวข้อง

งานวิจัยในประเทศ

งานวิจัยที่เกี่ยวข้องกับคุณธรรมจริยธรรม

วีระพงศ์ ถิ่นแสนดี (2550) ได้ศึกษาการพัฒนาคุณธรรมจริยธรรมนักเรียนโดยกระบวนการเรียนการสอนแบบบูรณาการโรงเรียนสิงห์สะอาด อำเภอสหพันธ์ จังหวัดกาฬสินธุ์ พบว่า นักเรียนขาดคุณธรรมเป็นจำนวนมาก กลุ่มผู้ร่วมวิจัยได้วิเคราะห์ปัญหา และกำหนดกรอบการพัฒนา คือ การสร้างความตระหนักในปัญหาและสร้างความรู้ความเข้าใจเกี่ยวกับการจัดกิจกรรมการเรียนการสอนแบบบูรณาการแก่ครูผู้ปฏิบัติการสอน โดยการประชุมและการอบรมเชิงปฏิบัติการและการพัฒนาคุณธรรม จริยธรรมนักเรียน 4 ด้าน คือ ความซื่อสัตย์สุจริต ความประหยัด ความกตัญญู และความรักผิตชอบ โดยกระบวนการเรียนการสอนแบบบูรณาการและการนิเทศ กำกับ ติดตาม ผลการดำเนินงานพบว่า การประชุมและการอบรมเชิงปฏิบัติการทำให้ครูผู้ปฏิบัติการสอนส่วนมากเกิดความตระหนักในปัญหาด้านคุณธรรมจริยธรรม และเกิดความรู้ความเข้าใจ เกี่ยวกับแนวทางในการจัดการเรียนการสอนแบบบูรณาการเพื่อปลูกฝังคุณธรรมจริยธรรมของนักเรียนมากขึ้น มีความกระตือรือร้นในการบริหารจัดการเรียนการสอน และมีความต้องการในการพัฒนาคุณธรรมจริยธรรมนักเรียนอย่างต่อเนื่องสามารถดำเนินกิจกรรมการเรียนการสอนแบบบูรณาการได้เหมาะสมกับบริบท ซึ่งทำให้พฤติกรรมความมีคุณธรรม จริยธรรมของนักเรียนพัฒนาอยู่ในระดับพึงพอใจในทุกด้าน โดยภาพรวมนักเรียนแสดงออกถึงความมีคุณธรรมจริยธรรมดีขึ้น จากผลการวิจัยชี้ให้เห็นว่าการแก้ปัญหาการขาดคุณธรรมจริยธรรมของนักเรียน จะประสบผลสำเร็จอย่างแท้จริงต้องอาศัยความรู้ความเข้าใจซึ่งเป็นศาสตร์ และเทคนิค วิธีการที่หลากหลายซึ่งเป็นศิลป์ในการฝึกฝนพัฒนา ทั้งนี้โดยให้ทุกฝ่ายที่เกี่ยวข้องได้ร่วมกันดำเนินการและ เอาใจใส่อย่างจริงจัง

สิริยา พรมรัตน์ (2551) ได้ทำวิจัยเรื่อง คุณธรรมจริยธรรมของนักเรียนตามความคิดเห็นของผู้ปกครองนักเรียนนักเรียนโรงเรียนมูลนิธิวัดศรีอุบลรัตนาราม สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาอุบลราชธานี เขต 1 ผลการวิจัยพบว่า 1) คุณธรรมจริยธรรมของนักเรียนตามความคิดเห็นของผู้ปกครองนักเรียนโรงเรียนมูลนิธิวัดศรีอุบลรัตนาราม สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาอุบลราชธานี เขต 1 โดยภาพรวม และทุกด้านมีคุณธรรมจริยธรรม อยู่ในระดับมาก โดยเรียงลำดับจากมากไปน้อย คือ ความกตัญญูกตเวที ด้านการปฏิบัติตนเป็นประโยชน์ต่อส่วนรวม ด้านความซื่อสัตย์สุจริต ด้านความเมตตากรุณา ด้านวินัยความรับผิดชอบ และด้านความประหยัดและการใช้ทรัพยากรอย่างคุ้มค่า 2) ผู้ปกครองที่มีเพศต่างกันมีความคิดเห็นต่อคุณธรรมจริยธรรมของนักเรียนโรงเรียนมูลนิธิวัดศรีอุบลรัตนาราม สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่อุบลราชธานีเขต 1 โดยภาพรวมและรายด้านไม่แตกต่างกัน 3) ผู้ปกครองมีอาชีพต่างกัน มีความคิดเห็นต่อคุณธรรมจริยธรรมของนักเรียนโรงเรียนมูลนิธิวัดศรีอุบล

รัตนาราม สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่อุบลราชธานี เขต 1 โดยภาพรวมแตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติระดับ .05 เมื่อพิจารณารายด้านพบว่า ความเมตตากรุณา และด้านความประหยัด และการใช้ทรัพยากรอย่างคุ้มค่าแตกต่างกัน อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05 ส่วนด้านวินัย ความรับผิดชอบ ด้านความซื่อสัตย์สุจริต ด้านความกตัญญูกตเวทิตะ และด้านการปฏิบัติตน เป็นประโยชน์ต่อส่วนรวม ไม่แตกต่างกัน 4) ผู้ปกครองมี รายได้ต่างกันมีความคิดเห็นต่อคุณธรรมจริยธรรมของนักเรียนโรงเรียนมูลนิธิศรีอุบลรัตนาราม สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่อุบลราชธานี เขต 1 โดยภาพรวมและรายด้านทุกด้าน แตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ.05

สายฤดี วรกิจโกศาทร และคณะ (2552) ได้ศึกษาพบว่า รูปแบบและกระบวนการปลูกฝังคุณธรรมจริยธรรมในสังคมไทยที่สถาบันทางสังคมไทยทุกสถาบันใช้เป็นหลัก คือ การสอนด้วยวาจา และการจัดสภาพแวดล้อม จากผลการศึกษาทั้งจากเอกสารงานวิจัยเชิงปริมาณและงานวิจัยเชิงคุณภาพชี้ให้เห็นตรงกันว่า การประพฤติปฏิบัติให้ดูเป็นแบบอย่าง และการสอนด้วยการนำเสนอ ผ่านสื่อมวลชนในรูปแบบต่างๆ ซึ่งเป็นวิธีที่ได้รับความสนใจทำให้เกิดการจดจำสร้างความประทับใจและให้แบบอย่างที่ดี แม้ว่าการสอนดังกล่าวจะมีขั้นตอนยุ่งยากและต้นทุนสูง และขาดบุคลากรในทุกขั้นตอนการดำเนินการขาดทั้งความรู้เชิงวิชาการ ความรู้ในการผลิตความสนใจของผู้สนับสนุน และที่สำคัญขาดแรงสนับสนุนจากภาครัฐ นอกจากนี้ยังพบว่าผู้นำที่มีคุณธรรมจริยธรรมมีความสำคัญอย่างยิ่ง และเป็นส่วนสำคัญในการผลักดันให้มีมิติต่าง ๆ ของสังคมดำเนินงานโดยมีคุณธรรมจริยธรรมกำกับตลอดจนริเริ่มสร้างสรรค์โครงการ/กิจกรรม เพื่อการปลูกฝังคุณธรรมจริยธรรมในสังคมเอื้อให้เกิดการสร้างกฎระเบียบ และมาตรฐานด้านคุณธรรมในหน่วยงานที่บุคคลนั้น ๆ สังกัดอยู่ อีกทั้งผลการวิจัยยังบ่งชี้ในระดับบุคคล คือ บุคคลนั้นๆ ล้วนเติบโตมาในครอบครัวที่มี “ต้นแบบคุณธรรม” ที่ชัดเจน ซึ่งหมายความว่าถึงบิดา มารดาผู้เลี้ยงดูตลอดจนสมาชิกในครอบครัว ข้อค้นพบนี้สอดคล้องกับทฤษฎีพัฒนาการมนุษย์ที่สำคัญ 2 ทฤษฎี ได้แก่ ทฤษฎีเซลล์กระจกเงา และทฤษฎีกระบวนการเรียนรู้จากพื้นฐานการทำงานของสมอง ดังนั้นการสร้างคุณลักษณะด้านคุณธรรมจริยธรรม คือ ต้องมุ่งเน้นไปที่การปลูกฝัง “ความคิด” อันเป็นรากฐานของการกระทำนิสัย และบุคลิกลักษณะ โดยมี 7 ตัวบ่งชี้ที่สำคัญ ได้แก่

1. มีต้นแบบด้านคุณธรรมที่ชัดเจน
2. เกิดความรู้สึกร่วมความเห็นอกเห็นใจเข้าอกเข้าใจ
3. กิจกรรมนั้นสร้างให้ เกิดขึ้นกับเด็กอายุ 0-6 ขวบ
4. สร้างกิจกรรมผ่านประสาทการรับรู้ทั้ง 6 คือตาหูจมูกลิ้นกายและใจเป็นกิจกรรมที่เด็กได้ทดลองทำด้วยตนเอง
5. กิจกรรมนั้นควรเป็นการบ่มเพาะวิธีคิดควบคู่ไปกับการปลูกฝังคุณธรรมจริยธรรม

6. ขณะเรียนรู้ได้ๆอยู่ในอารมณ์ที่เพลิดเพลิดเปิดรับการเรียนรู้

7. กระทำด้วยความถี่และความสม่ำเสมอ

โอบาส อินโสม (2552 : บทคัดย่อ) ได้ทำวิจัยเรื่อง คุณธรรมจริยธรรมของนักเรียนในกลุ่มเครือข่ายการเรียนรูพนา อำเภอพนา สำนักงานเขตพื้นที่การศึกษานางเจริญ ผลการวิจัยพบว่า 1) ความคิดเห็นของครูผู้สอนและผู้ปกครองนักเรียนต่อคุณธรรมจริยธรรมของนักเรียน ในกลุ่มเครือข่ายการเรียนรูพนา อำเภอพนา สำนักงานเขตพื้นที่การศึกษานางเจริญโดยรวมและรายด้าน 6 ด้านคือ ด้านการพึ่งตนเอง ด้านความเสียสละ ด้านความรับผิดชอบ ด้านความมีวินัยในตนเอง ด้านความซื่อสัตย์และด้านความขยันหมั่นเพียร อยู่ในระดับมาก 2) การเปรียบเทียบความคิดเห็นของครูผู้สอนและผู้ปกครองนักเรียนต่อคุณธรรมจริยธรรมของนักเรียนในกลุ่มเครือข่ายการเรียนรูพนา อำเภอพนา สำนักงานเขตพื้นที่การศึกษานางเจริญ จำแนกตามแห่นตำแหน่งและระดับช่วงชั้น พบว่า 1) ครูผู้สอนและผู้ปกครองนักเรียนที่มีตำแหน่งต่างกัน มีความคิดเห็นต่อคุณธรรมจริยธรรมของนักเรียนในกลุ่มเครือข่ายการเรียนรูพนา อำเภอพนา สำนักงานเขตพื้นที่การศึกษานางเจริญ โดยรวมไม่แตกต่างกัน 2) ครูผู้สอนและผู้ปกครองนักเรียนที่มีช่วงชั้นต่างกันมีความคิดเห็นต่อคุณธรรมจริยธรรมของนักเรียนในกลุ่มเครือข่ายการเรียนรูพนา อำเภอพนา สำนักงานเขตพื้นที่การศึกษานางเจริญ โดยรวมไม่แตกต่างกัน

พระบุญทัน จารุวณโณ (กณาลักษณ์ (2553) ศึกษาเรื่องการศึกษาพฤติกรรมเชิงจริยธรรมกับความมีวินัยของนักเรียนมัธยมศึกษาโรงเรียนสิรินธรวิทยานุสรณ์ เทศบาลตำบลนิคมลำโดมน้อย อำเภอสิริธร จังหวัดอุบลราชธานี ผลการวิจัยพบว่า 1) การศึกษาพฤติกรรมเชิงจริยธรรมกับความมีวินัยของนักเรียนมัธยมศึกษาโรงเรียนสิรินธรวิทยานุสรณ์เทศบาลตำบลนิคมลำโดมน้อย อำเภอสิริธร จังหวัดอุบลราชธานี โดยรวมอยู่ในระดับมาก เมื่อพิจารณาเป็นรายด้านพบว่าด้านการละเว้นอบายมุข ด้านความมีสัมมาคารวะอยู่ใน ระดับมาก ส่วนด้านความมีวินัย ในตนเอง และด้านความเมตตากรุณา อยู่ในระดับปานกลาง 2) ผลการเปรียบเทียบพฤติกรรมเชิงจริยธรรมกับความมีวินัยของนักเรียนมัธยมศึกษาโรงเรียนสิรินธรวิทยานุสรณ์เทศบาลตำบลนิคมลำโดมน้อย อำเภอสิริธร จังหวัดอุบลราชธานี ที่มีเพศ อายุ ระดับการศึกษา เกรดเฉลี่ย และอาชีพผู้ปกครองต่างกันมีพฤติกรรมเชิงจริยธรรมความมีวินัยของนักเรียนโดยรวมทั้ง 4 ด้านไม่แตกต่างกัน แต่ด้านอายุแตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05 จึงทำการวิเคราะห์ความแตกต่างเป็นรายคู่ 3) ขอเสนอแนะเกี่ยวกับพฤติกรรมเชิงจริยธรรมกับความมีวินัยของนักเรียนมัธยมศึกษาโรงเรียนสิรินธรวิทยานุสรณ์ เทศบาลตำบลนิคมลำโดมน้อย อำเภอสิริธร จังหวัดอุบลราชธานีที่สำคัญ ได้แก่ นักเรียนควรสุภาพเรียบร้อย ไม่นำอาหารมารับประทานขณะครูสอนเวลาผู้ใหญ่เดินผ่านโน้มตัวลงลงทำความเคารพมีความเอ็นดูสัตว์ไม่ทำร้ายสัตว์และไม่เสพสิ่งเสพติดของมีนเมา

พระครูสมุห์ศรีณรงค์ ญาณวชิโร (ท่านุ) (2556) ได้ทำวิจัยเรื่อง การส่งเสริมคุณธรรมนักเรียนระดับประถมศึกษาโรงเรียน วัดเปาโรหิตย์ เขตบางพลัด กรุงเทพมหานคร โดยมีวัตถุประสงค์ 1) เพื่อศึกษาการส่งเสริมคุณธรรมนักเรียน ระดับประถมศึกษาโรงเรียนวัดเปาโรหิตย์ 2) เพื่อเปรียบเทียบความคิดเห็นที่มีต่อการส่งเสริม คุณธรรมนักเรียนระดับประถมศึกษาโรงเรียนวัดเปาโรหิตย์ 3) เพื่อศึกษาข้อเสนอแนะแนวทางการส่งเสริมคุณธรรมนักเรียนระดับประถมศึกษาโรงเรียนวัดเปาโรหิตย์ เขตบางพลัด กรุงเทพมหานคร และกลุ่มตัวอย่างเป็นนักเรียนระดับประถมศึกษาชั้นปีที่ 4,5,6 จำนวน 278 คน ใช้แบบสอบถามรวบรวมข้อมูล วิเคราะห์ข้อมูลหาความถี่ร้อยละ และส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน วิเคราะห์ความแปรปรวนทางเดียว (One-way analysis of variance) ผลการวิจัย พบว่านักเรียนมีความคิดเห็นต่อการจัดกิจกรรมส่งเสริมคุณธรรมระดับประถมศึกษา ภาพรวม 4 ด้าน อยู่ในระดับมาก เรียงลำดับจากมากไปหาน้อย และข้อที่มีลักษณะเด่น คือ การส่งเสริมด้านความ มีวินัย นักเรียนเข้าแถวตามระเบียบปฏิบัติตนตามข้อบังคับของโรงเรียน ทุกคนช่วยกันทำความสะอาด สะอาดห้องเรียนด้วยความเรียบร้อย และเข้าแถวซื้ออาหารกลางวันด้วยความ เป็นระเบียบ การส่งเสริมด้านความรับผิดชอบ โรงเรียนมีการส่งเสริมให้นักเรียนแสดง ความเคารพธงชาติก่อนเข้า เรียนทุกวัน กล่าวรับผิดชอบเมื่อตนเองกระทำผิดกฎ ส่งเสริมให้นักเรียนแต่งกายถูกต้องตามวัฒนธรรมไทย รู้จักแก้ไขปรับปรุงตนเองเมื่อปฏิบัติผิดระเบียบของโรงเรียน การส่งเสริมด้านความซื่อสัตย์สุจริต โรงเรียนมีการส่งเสริมให้นักเรียนมีความซื่อสัตย์สุจริต ยอมรับผิดชอบในสิ่งที่ตนเองกระทำลงไป มีความ ซื่อสัตย์ต่อพ่อแม่และครู อาจารย์ทั้งต่อหน้าและลับหลัง และสิ่งของผู้อื่นได้แล้วนำไปมอบให้ครูส่งคืน เจ้าของ, การส่งเสริมด้านความกตัญญูกตเวทีโรงเรียนมีการเสริมให้นักเรียนให้ความเคารพ พ่อแม่ ครูอาจารย์ นำชื่อเสียงมาสู่ครอบครัวด้วยการทำความดี ตอบแทนผู้มีพระคุณด้วยการตั้งใจเรียน หอสมุดกลาง มหาวิทยาลัยมหาจุฬาลงกรณราชวิทยาลัย และทำหน้าที่ของตนให้ดี นำข้อคิดของพ่อแม่ ครูอาจารย์ มาเตือนตนเองเสมอ และทำให้พ่อแม่ ครู อาจารย์ ได้ภาคภูมิใจตามลำดับ และผลการเปรียบเทียบความคิดเห็นของนักเรียนระดับประถมศึกษาที่มีต่อการจัดกิจกรรมส่งเสริมคุณธรรม แต่ละด้าน โดยภาพรวม พบว่านักเรียนมีความคิดเห็นต่อการจัดกิจกรรมส่งเสริมคุณธรรมที่ไม่แตกต่างกันอย่างมีระดับนัยสำคัญที่ 0.05 ข้อเสนอแนะแนวทางการส่งเสริมคุณธรรม ทั้ง 4 ด้าน คือ การส่งเสริมด้านความมีวินัยควรจัดนิทรรศการในด้านความมีวินัยให้มากขึ้น เพื่อเสริมสร้างคุณธรรมการมีวินัยให้เกิดขึ้นในตัวของนักเรียนเองอย่างน้อยภาคการศึกษา, การส่งเสริมด้านความรับผิดชอบต่องานที่ที่ได้รับมอบหมายส่งเสริมให้นักเรียนแต่งกายถูกต้องตามวัฒนธรรมไทย กล่าวรับผิดชอบเมื่อตนเองกระทำผิด ประพฤติตนเป็นคนตรงต่อเวลา รู้จักแก้ไขปรับปรุงตนเอง, การส่งเสริมด้านความซื่อสัตย์สุจริตควรปลูกฝังนักเรียนให้เห็นถึงประโยชน์ของคุณธรรมเพื่อเป็นการปลูกจิตสำนึกแก่นักเรียน และการส่งเสริมด้านความกตัญญูกตเวทีควรปลูกฝังให้นักเรียนได้รับรู้ถึงความกตัญญูกตเวทีต่อผู้มีพระคุณ

เปรมวราพร พิณจิรวิทย์.(2558) ได้วิจัยเรื่อง การพัฒนาคุณธรรมจริยธรรมของนักเรียนอนุบาล 1 โดยการประยุกต์ใช้การวิจัยเป็นฐาน โรงเรียนบ้านสามหลัง อำเภอศรีสวัสดิ์ จังหวัดกาญจนบุรี โรงเรียนบ้านสามหลัง อำเภอศรีสวัสดิ์ จังหวัดกาญจนบุรี กลุ่มตัวอย่างได้แก่ นักเรียนชั้นอนุบาล 1 รวมทั้งสิ้น จำนวน 35 คน เครื่องมือที่ใช้ในการเก็บรวบรวมข้อมูลผู้วิจัยได้สร้างแบบสอบถาม เพื่อการพัฒนาคุณธรรมจริยธรรมของนักเรียนอนุบาล 1 โดยการประยุกต์ใช้การวิจัยเป็นฐาน โรงเรียนบ้านสามหลัง อำเภอศรีสวัสดิ์จังหวัดกาญจนบุรี สถิติที่ใช้ในการวิเคราะห์ข้อมูล คือ ค่าความถี่ ค่าร้อยละ ค่าเฉลี่ย และส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน ผลการวิจัยพบว่า พฤติกรรมนักเรียนเกี่ยวกับคุณธรรม จริยธรรมพื้นฐาน 8 ประการ ของนักเรียนชั้นอนุบาล 1 โรงเรียนบ้านสามหลัง อำเภอศรีสวัสดิ์ จังหวัดกาญจนบุรี โดยรวมอยู่ในระดับมากที่สุด เรียงลำดับค่าเฉลี่ยจากมากไปหาน้อย คือ สามัคคี สะอาด มีวินัย สุภาพ มีน้ำใจ ซื่อสัตย์ ประหยัด และขยันตามลำดับ

สมพิศ เกิดนวล พงศกมล พลพดุม และชัยรัตน์ บุนมี (2558) ได้ทำการวิจัยเรื่องแนวทางการพัฒนาคุณธรรมจริยธรรมของนักเรียนในโรงเรียนชุมชนบ้านไ้ม้งาม สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาตาก เขต 1 การวิจัยครั้งนี้มีวัตถุประสงค์ 1) เพื่อศึกษาสภาพและปัญหาคุณธรรมของนักเรียนโรงเรียนชุมชนบ้านไ้ม้งาม สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาตาก เขต 1 2) เพื่อหาแนวทางพัฒนาคุณธรรมของนักเรียนโรงเรียนชุมชนบ้านไ้ม้งาม สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาตาก เขต 1 ผู้ให้ข้อมูล ได้แก่ ผู้บริหาร ครู ตัวแทนผู้ปกครองกรรมการสถานศึกษา กรรมการสภานักเรียนโรงเรียนบ้านไ้ม้งาม สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาตาก เขต 1 และผู้นำท้องถิ่น รวมจำนวน 35 คน เครื่องมือที่ใช้ในการวิจัยเป็นแบบบันทึกการสนทนากลุ่ม (Focus Group Discussion) สถิติที่ใช้คือ การวิเคราะห์เนื้อหาโดยการแจกแจงความถี่ค่าร้อยละ ผลการวิจัยพบว่า 1. สภาพคุณธรรมของนักเรียนโรงเรียนชุมชนบ้านไ้ม้งาม สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาตาก เขต 1 คือ ด้านการมีจิตสำนึกดี ประพฤติดี โดยรวมสภาพการปฏิบัติอยู่ในระดับ มากที่สุด เมื่อพิจารณาเป็นรายข้อพบว่า ข้อที่มีสภาพการปฏิบัติมากที่สุด คือ นักเรียนมีความขยัน อดทน มานะ อุทิศเวลาในการเรียน การทำกิจกรรมต่างๆ 2. ปัญหาคุณธรรมของนักเรียนโรงเรียนชุมชนบ้านไ้ม้งาม สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาตาก เขต 1 เมื่อพิจารณาเป็นรายด้าน พบว่าด้านการมีจิตสำนึกดีปัญหาโดยรวมอยู่ในระดับน้อย ด้านสุขภาพดีทั้งกายใจ โดยรวมอยู่ในระดับปานกลาง เมื่อพิจารณาเป็นรายข้อพบว่า นักเรียนรู้จักหาความสุขให้แก่ ตนเองได้อย่างเหมาะสม เช่น การออกกำลังกาย ทำให้มีสุขภาพที่ดีเป็นปัญหาอยู่ในระดับมาก 3. แนวทางพัฒนาคุณธรรมของนักเรียนโรงเรียนชุมชนบ้านไ้ม้งาม สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาตาก เขต 1 ได้แก่ ควรจัดกิจกรรมกีฬา และดนตรีเพื่อด้านยาเสพติดให้นักเรียนควรจัดกิจกรรมในสวนงานอนามัยนักเรียนให้นักเรียนมีนิสัยรักความสะอาด ดูแลร่างกาย ดูแลห้องเรียน ควรจัดอบรมให้ความรู้กับนักเรียนเกี่ยวกับสุขอนามัย เป็นต้น

พระวัชระ ส่วโร (กสิวัฒน์) (2558) ได้ทำการวิจัยเรื่อง การพัฒนาคุณธรรมและจริยธรรมนักเรียนโรงเรียนวัดรังสิต สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาปทุมธานี เขต 1 จังหวัดปทุมธานี มีวัตถุประสงค์ 1) เพื่อศึกษาการพัฒนาคุณธรรมและจริยธรรมของนักเรียนโรงเรียนวัดรังสิต สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาปทุมธานี เขต 1 จังหวัดปทุมธานี 2) เพื่อเปรียบเทียบปัจจัยที่ส่งผลต่อการพัฒนาคุณธรรมและจริยธรรมของนักเรียนโรงเรียนวัดรังสิต สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาปทุมธานี เขต 1 จังหวัดปทุมธานี จำแนกตามระดับการปฏิบัติของนักเรียน 3) เพื่อศึกษาปัญหาและแนวทางแก้ไขปัญหาทางคุณธรรมและจริยธรรมต่อพฤติกรรมของนักเรียนโรงเรียนวัด รังสิต สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาปทุมธานี เขต 1 จังหวัดปทุมธานี นักเรียน จำนวน 278 คน เครื่องมือที่ใช้ในการวิจัยเป็นแบบสอบถาม และแบบสัมภาษณ์ การวิเคราะห์ข้อมูล โดยการหาค่าเฉลี่ยและส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐานวิเคราะห์ความแปรปรวนทางเดียว One – way (ANOVA) ที่มีนัยสำคัญทางสถิติที่ 0.05 ผลการวิจัย พบว่า การพัฒนาคุณธรรมและจริยธรรมนักเรียนโรงเรียนวัดรังสิต สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาปทุมธานี เขต 1 จังหวัดปทุมธานีทั้ง 5 ด้านอยู่ในระดับมาก เมื่อพิจารณาเป็นรายด้านนักเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ 4-6 ทางโรงเรียนให้ความสำคัญกับการพัฒนาคุณธรรมและจริยธรรม ด้านความกตัญญูตกเวทียู่ในระดับมาก ด้านความประหยัดอยู่ในระดับมาก ส่วนด้านความซื่อสัตย์สุจริตอยู่ในระดับต่ำสุด ผลการเปรียบเทียบปัจจัยที่ส่งผลต่อการพัฒนาคุณธรรมและจริยธรรมนักเรียนโรงเรียนวัดรังสิต สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาปทุมธานี เขต 1 จังหวัดปทุมธานีพิจารณา เป็นรายข้อทั้ง 5 ด้านคือ ด้านกตัญญูตกเวทียุ่ด้านความประหยัด ด้านการมีเมตตา ด้านการมีวินัย และรับผิดชอบ และด้านความซื่อสัตย์สุจริต โดยภาพรวม พบว่า นักเรียนมีการปฏิบัติไม่แตกต่างกัน อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ .05 แนวทางการพัฒนาคุณธรรมและจริยธรรมนักเรียนโรงเรียนวัดรังสิต สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาปทุมธานี เขต 1 จังหวัดปทุมธานีพบว่า ด้านการมีวินัยและรับผิดชอบต่อควรมีการจัดกิจกรรมให้นักเรียนปฏิบัติตามกฎระเบียบของโรงเรียน การเข้าร่วมกิจกรรมการแต่งกาย และให้โรงเรียนมีการจัดกิจกรรมพัฒนาด้านการมีวินัยและรับผิดชอบต่อ ด้านความซื่อสัตย์ ควรมีการจัดกิจกรรมปลูกฝังความซื่อสัตย์สุจริต และเห็นคุณค่าของความซื่อสัตย์สุจริตต่อตนเอง ผู้ปกครอง เพื่อน ๆ ด้านการมีเมตตา อยากให้มีการพัฒนาการเรียนรู้อะไร การช่วยเหลือผู้อื่นด้วยจิตเมตตาโดยไม่หวังผลตอบแทน ด้านความประหยัด ทางโรงเรียนควรมีการจัดกิจกรรมพัฒนาด้านความประหยัดด้วยวิธีการที่หลากหลาย เช่น การหยอดกระปุกออมสิน และด้านกตัญญูตกเวทียุ่ควรมีการจัดกิจกรรมส่งเสริมเกี่ยวกับความรักต่อผู้มีพระคุณ

อภิญา ทหารวานิชและคณะ(2559) ได้ศึกษาวิจัยเรื่อง แนวทางการพัฒนาคุณธรรมจริยธรรมของนิสิตนักศึกษา Generation Y มหาวิทยาลัยราชภัฏในกรุงเทพมหานคร ผลการวิจัยพบว่า

1. บทบาทของผู้มีส่วนเกี่ยวข้องต่อการพัฒนาคุณธรรมจริยธรรมของนิสิตนักศึกษา ด้านบทบาทของสถานศึกษาในภาพรวมอยู่ในระดับมาก เมื่อพิจารณาเป็นรายข้อ พบว่ามีการประกาศ ยกย่องโครงการดีเด่น/ชมรมหรือสโมสรที่มีผลงานดีเด่น อันดับที่ 1 มีระบบที่สนับสนุนให้นิสิต นักศึกษาเข้าร่วมกิจกรรมด้านคุณธรรมจริยธรรม อยู่ในระดับมาก อันดับที่ 2 และมีแนวทางในการ พัฒนาด้านคุณธรรมจริยธรรมตามฐานทุกชั้นปี อันดับที่ 3 ด้านบทบาทของครูอาจารย์ ในภาพรวมอยู่ใน ระดับมาก เมื่อพิจารณาเป็นรายข้อ พบว่า ครูอาจารย์เต็มใจที่จะเสริมสร้างคุณธรรมจริยธรรม ให้กับนิสิตนักศึกษา อันดับที่ 1 มีความอดทนต่อพฤติกรรมต่างๆ ของนิสิตนักศึกษาไม่ว่าจะเป็นด้าน บวกหรือด้านลบ อันดับที่ 2 และมีทักษะการพูดให้นิสิตนักศึกษามีกำลังใจมุ่งมั่นที่จะพัฒนาตนเองให้ เป็นคนดี อันดับที่ 3 ด้านบทบาทของกลุ่มเพื่อน ในภาพรวมอยู่ในระดับมาก เมื่อพิจารณาเป็นรายข้อ พบว่า ได้รับการส่งเสริมทางคุณธรรมจริยธรรมจากกลุ่มเพื่อนเช่น ความรับผิดชอบ ความ ขยันหมั่นเพียร ความซื่อสัตย์สุจริต อันดับที่ 1 กลุ่มเพื่อนเพศเดียวกันมีอิทธิพลต่อพฤติกรรมของนิสิต นักศึกษา เช่น การแต่งกาย การตั้งใจเรียน การดูแลรักษาสุขภาพด้านร่างกายและจิตใจ อันดับที่ 2 และกลุ่มเพื่อนในวัยเดียวกันมีอิทธิพลต่อพฤติกรรมของนิสิตนักศึกษา เช่น ความคิดการแสดงออก ด้านบทบาทของสภาพสังคมภายในและภายนอกสถานศึกษาในภาพรวมอยู่ในระดับมาก เมื่อพิจารณา เป็นรายข้อ พบว่า คณะต่าง ๆ ในสถานศึกษามีการจัดกิจกรรมร่วมกัน เพื่อส่งเสริมคุณธรรมจริยธรรม อันดับที่ 1 มีการจัดกิจกรรมส่งเสริมการทำความดีในชุมชน อันดับที่ 2 และชุมชนเป็นผู้ให้ความ ช่วยเหลือมีความเอื้ออาทร อันดับที่ 3 และด้านบทบาทของสื่อมวลชน ภาพรวมอยู่ในระดับมาก เมื่อพิจารณาเป็นรายข้อ พบว่า นิสิตนักศึกษาได้รับประสบการณ์ทางคุณธรรมจริยธรรมจาก สื่อมวลชน เช่น ความสามัคคี ความรับผิดชอบ ความซื่อสัตย์สุจริต ความมีวินัย อันดับที่ 1 สื่อมวลชน ควรมีส่วนร่วมในการรณรงค์ให้ความรู้เรื่องคุณธรรมจริยธรรม อันดับที่ 2 และการนำเสนอข่าวสาร ของสื่อมวลชนมีผลต่อพฤติกรรมบางอย่างของนิสิตนักศึกษา เช่น การเลือกเครื่องแต่งกาย ทรงผม อันดับที่ 3

2. แนวทางการพัฒนาคุณธรรมจริยธรรมของนิสิตนักศึกษาในภาพรวมอยู่ในระดับมาก เมื่อพิจารณาเป็นรายข้อ พบว่า สถาบันศาสนาควรทำหน้าที่ปลูกฝังถ่ายทอด อบรมคุณธรรมจริยธรรม และเป็นที่ยึดเหนี่ยวจิตใจให้ทำความดี อันดับที่ 1 การกำหนดบทลงโทษที่สามารถควบคุมหรือป้องกัน ที่ดี ไม่นิสิตนักศึกษาลอกเลียนแบบพฤติกรรมผิด ๆ อันดับที่ 2 และสร้างระบบการสื่อสารเกี่ยวกับ คุณธรรมจริยธรรมที่ดีในสถานศึกษาอันดับที่ 3

3. ผลการเปรียบเทียบความคิดเห็นของนิสิตนักศึกษาจำแนกตามสถานภาพ พบว่า เพศ อาชีพผู้ปกครอง และประสบการณ์เข้าร่วมกิจกรรมที่เกี่ยวกับคุณธรรมจริยธรรมไม่แตกต่างกัน สำหรับ ปัจจุบันศึกษาและสถานศึกษาที่ท่านกำลังศึกษามีความคิดเห็นของนิสิตนักศึกษาแตกต่างกัน และ จำแนกตามบทบาทของผู้มีส่วนเกี่ยวข้อง พบว่า บทบาทของสถานศึกษา บทบาทของครูอาจารย์

บทบาทของกลุ่มเพื่อน บทบาทของสภาพสังคมภายในและภายนอกสถานศึกษา และบทบาทของสื่อมวลชนมีความสัมพันธ์กับแนวทางการพัฒนาคุณธรรมจริยธรรมของนิสิตนักศึกษาไม่แตกต่างกัน แนวทางการพัฒนาคุณธรรมจริยธรรมของนิสิตนักศึกษา มีดังต่อไปนี้

3.1. บทบาทของสถานศึกษา ควร มีระบบสนับสนุนให้นิสิตนักศึกษาเข้าร่วมกิจกรรมด้านคุณธรรมจริยธรรมตามฐานทุกชั้นปี ตามลักษณะบัณฑิตที่พึงประสงค์ มีคณะกรรมการนิสิตนักศึกษาในการดำเนินกิจกรรมส่งเสริมคุณธรรมจริยธรรมให้เป็นไปตามทักษะการเรียนรู้ในศตวรรษที่ 21 กรอบมาตรฐานคุณวุฒิระดับอุดมศึกษา TQF และเกณฑ์ประกันคุณภาพสถานศึกษา

3.2. บทบาทของครูอาจารย์ ควรเป็นแบบอย่างที่ดีแก่นิสิตนักศึกษามีมาตรฐานเดียวกันในการอบรมสั่งสอน ลงโทษ นิสิตนักศึกษาเพื่อไม่ให้ นิสิตนักศึกษาเกิดความสับสน โดยนิสิตนักศึกษาต้องการครูอาจารย์ที่เข้าใจ รับผิดชอบสั่งสอน ตักเตือนให้เป็นคนดี มีความน่าเคารพ และสอดแทรกเรื่องคุณธรรมจริยธรรมที่เกี่ยวกับชีวิตประจำวันอยู่เสมอไม่เฉพาะแต่ในเวลาเรียน

3.3 บทบาทของกลุ่มเพื่อน กลุ่มเพื่อนมีบทบาทต่อการพัฒนาคุณธรรมจริยธรรมของนิสิตนักศึกษามากที่สุด เนื่องจากนิสิตนักศึกษา มีความสนิทกับเพื่อนมากกว่าครูอาจารย์หรือผู้ปกครอง เนื่องจากกลัวเพื่อนไม่รัก ไม่ให้อยู่ในกลุ่มทำให้นิสิตนักศึกษามีพฤติกรรมเลียนแบบทั้งด้านบวกและด้านลบ เช่น การแต่งชุดนิสิตนักศึกษาหากเพื่อนในกลุ่มแต่งถูกระเบียบเพื่อนในกลุ่มก็จะแต่งตามเพื่อนในกลุ่มเข้าชั้นเรียนสายก็จะเข้าชั้นเรียนสายตามโดยส่วนมากนิสิตนักศึกษาจะมีการเลียนแบบพฤติกรรมด้านลบมากกว่าด้านดีโดยนิสิตนักศึกษาจะเลียนแบบทั้งที่รู้ว่าเป็นสิ่งที่ไม่ดีเนื่องจากมีความท้าทายเพื่อน ๆ ในกลุ่มชอบ เป็นต้น ซึ่งเพศของเพื่อนไม่มีอิทธิพลต่อนิสิตนักศึกษาหากนิสิตนักศึกษาคุ้ยด้วยแล้วรู้สึกสบายใจ เข้าใจกัน เพื่อนเพศนั้นไม่ว่าจะเป็นชายหรือหญิงก็จะมีอิทธิพลต่อตนเอง

3.4. บทบาทของสภาพสังคมภายในและภายนอกสถานศึกษา สถานศึกษาควรมีบรรยากาศของคุณธรรมจริยธรรมที่เป็นแบบอย่าง และสังคมภายนอก ชุมชนรอบ ๆ สถานศึกษาควรมีส่วนช่วยในการสั่งสอนอบรมคุณธรรมจริยธรรม และควรทำกิจกรรมร่วมกับชุมชนรอบสถานศึกษา ก็ยิ่งส่งผลดีต่อการพัฒนาคุณธรรมจริยธรรมของนิสิตนักศึกษา

3.5. บทบาทของสื่อมวลชน การนำเสนอข่าวสารของสื่อมวลชนไม่ควรคำนึงถึงการขายข่าวมากเกินไปจนขาดจรรยาบรรณ โดยเฉพาะการนำเสนอข้อมูลข่าวสารด้านลบมากกว่าด้านบวก และนิสิตนักศึกษาควรพิจารณาถ่วงถ่วงข้อมูลข่าวสารไม่ให้หลงเชื่อและมีการส่งต่อข้อมูลที่ผิดกฎหมาย

3.6. อุปสรรคในการพัฒนาคุณธรรมจริยธรรมของนิสิตนักศึกษาในปัจจุบัน ผู้ปกครองขาดการดูแลอบรมสั่งสอน นิสิตนักศึกษาปัจจุบันมีความคิดเป็นของตนเองและตัดสินใจว่าจะปฏิบัติตนเช่นไรติดเพื่อน เชื่อเพื่อนถ้าเพื่อนในกลุ่มมีพฤติกรรมอย่างไรก็จะมีพฤติกรรมเลียนแบบ

โดยที่ครูอาจารย์ไม่มีมาตรฐานในการอบรมสั่งสอนหรือลงโทษนิสิตนักศึกษาอีกทั้งการนำเสนอข่าวของสื่อมวลชน และสื่อสังคมออนไลน์ (Social Network) ยังขาดจรรยาบรรณ

3.7. แนวทางการพัฒนาคุณธรรมจริยธรรมของนิสิตนักศึกษาในปัจจุบัน บุคลากรในสถานศึกษาไม่เฉพาะแต่ครูอาจารย์ต้องช่วยกันปลูกฝังคุณธรรมจริยธรรมของนิสิตนักศึกษาทั้งในห้องเรียนและนอกห้องเรียน ทั้งเรื่องการเรียนรู้และเรื่องส่วนตัว ควรจัดกิจกรรมส่งเสริมคุณธรรมจริยธรรมตามที่นักศึกษามีความสนใจและนำไปใช้ในชีวิตประจำวันได้หรือกิจกรรมที่นิสิตนักศึกษาได้ลงมือปฏิบัติ นอกเหนือจากการสอดแทรกคุณธรรมจริยธรรมในรายวิชาที่สอนบุคลากรในสถานศึกษาควรเป็นแบบอย่างที่ดีกับนิสิตนักศึกษา และมีมาตรฐานเดียวกันในการพัฒนาคุณธรรมจริยธรรมของนิสิตนักศึกษา และการปลูกฝังเรื่องคุณธรรมจริยธรรมควรเริ่มตั้งแต่ครอบครัว เนื่องจากนิสิตนักศึกษาเป็นช่วงวัยที่มีความคิดเป็นของตนเอง

นนท์ชนิตร์ อาชนพร (2557) ทำการวิจัยเรื่อง อัตลักษณ์เชิงสร้างสรรค์นวัตกรรมสำหรับศตวรรษที่ 21 ของนิสิตนักศึกษาครู : การประเมินความต้องการจำเป็น โดยมีวัตถุประสงค์เพื่อ 1) พัฒนาเครื่องมือวัดอัตลักษณ์ครูเชิงสร้างสรรค์นวัตกรรมสำหรับศตวรรษที่ 21 ของนิสิตนักศึกษาครู 2) ศึกษาและเปรียบเทียบระดับอัตลักษณ์ครูเชิงสร้างสรรค์นวัตกรรมสำหรับศตวรรษที่ 21 ระหว่างสถาบันผลิตครู และ 3) วิเคราะห์ความต้องการจำเป็นในการพัฒนาอัตลักษณ์ครูเชิงสร้างสรรค์นวัตกรรมสำหรับศตวรรษที่ 21 ของนิสิตนักศึกษาครู ตัวอย่างที่ใช้วิจัยคือ นิสิตนักศึกษาครูชั้นปีที่ 5 หรือที่กำลังฝึกประสบการณ์วิชาชีพอยู่ในสถานศึกษาของมหาวิทยาลัยในกำกับของรัฐ และมหาวิทยาลัยในสังกัดของรัฐ จำนวน 4 มหาวิทยาลัย ได้แก่ จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย มหาวิทยาลัยเกษตรศาสตร์ มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ และมหาวิทยาลัยรามคำแหง เครื่องมือที่ใช้วิจัยเป็นแบบวัดอัตลักษณ์ครูเชิงสร้างสรรค์นวัตกรรมสำหรับศตวรรษที่ 21 ของนิสิตนักศึกษาครู วิเคราะห์ข้อมูลด้วยสถิติบรรยาย วิเคราะห์ความต้องการจำเป็นโดยใช้กลุ่มวิธีกำหนดน้ำหนักความต้องการจำเป็น Weighted Needs Index (WNI) ด้วยสูตร WNIC ผลการวิจัยพบว่า 1) เครื่องมือวัดอัตลักษณ์ครูเชิงสร้างสรรค์นวัตกรรมมีคุณภาพอยู่ในระดับดี โดยความตรงเชิงเนื้อหา มีค่าดัชนี IOC อยู่ระหว่าง 0.60 -1.00 ความตรงเชิงโครงสร้างด้วยวิธีการวิเคราะห์องค์ประกอบเชิงยืนยันพบว่า โมเดลมีความสอดคล้องกับข้อมูลเชิงประจักษ์ ค่าความเที่ยงทั้งฉบับเท่ากับ 0.93 ซึ่งอยู่ในเกณฑ์สูง และมีความเที่ยงแต่ละองค์ประกอบอยู่ระหว่าง 0.86-0.91 ส่วนค่าอำนาจจำแนกของทุกข้อสามารถจำแนกคนที่มีอัตลักษณ์ครูเชิงสร้างสรรค์นวัตกรรมสูงและต่ำได้อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติ 2) ภาพรวมนิสิตนักศึกษาครูมีพฤติกรรมที่สื่อถึงการเป็นครูเชิงสร้างสรรค์นวัตกรรมสำหรับศตวรรษที่ 21 อยู่ในระดับปานกลางถึงมาก และเมื่อพิจารณาความแตกต่างของค่าเฉลี่ยอัตลักษณ์ครูเชิงสร้างสรรค์นวัตกรรมสำหรับศตวรรษที่ 21 ในภาพรวมทั้ง 2 องค์ประกอบและตัวบ่งชี้ พบว่า ส่วนใหญ่นิสิตมหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ มีอัตลักษณ์ครูเชิงสร้างสรรค์นวัตกรรมสำหรับศตวรรษที่ 21 สูงกว่า

นักศึกษามหาวิทยาลัยรามคำแหง และ3) การมีความรู้และสามารถใช้เครื่องมือเทคโนโลยีในการจัดการเรียนรู้ถือเป็นประเด็นที่มีความต้องการจำเป็นที่จะต้องได้รับการพัฒนาเป็นอันดับที่ 1 ในทุกมหาวิทยาลัย รองลงมาคือ การผลิตผลงานการจัดการเรียนรู้ที่ทันสมัยและความสามารถในการสื่อสารเพื่อจัดการเรียนรู้ผ่านเทคโนโลยีสารสนเทศ ทั้งนี้ นักศึกษาคณะครุศึกษามหาวิทยาลัยรามคำแหงมีความต้องการจำเป็นในการพัฒนาอัตลักษณ์ครูเชิงสร้างสรรค์นวัตกรรมมากที่สุด รองลงมาคือ นิสิตครูของจุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย มหาวิทยาลัยเกษตรศาสตร์ และมหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ

จากการศึกษาแนวคิด ทฤษฎีที่เกี่ยวข้องกับการพัฒนาคุณธรรมจริยธรรมนักเรียน พบว่าควรจัดกระบวนการเรียนการสอนแบบบูรณาการด้วยการกำหนดกรอบการพัฒนา คือ การสร้างความตระหนักในปัญหาและสร้างความรู้ ความเข้าใจเกี่ยวกับการจัดกิจกรรมการเรียนการสอนแบบบูรณาการแก่ครูผู้ปฏิบัติการสอน และการพัฒนาคุณธรรมจริยธรรมนักเรียนสามารถพัฒนาในด้านต่าง ๆ เช่น ความซื่อสัตย์สุจริต ความประหยัดความกตัญญู ความรับผิดชอบ ด้านความเสียสละ ด้านความมีวินัยในตนเอง และด้านความขยันหมั่นเพียร เป็นต้น จากการศึกษาค้นคว้าบทบาทของสถานศึกษา ควรมีระบบสนับสนุนให้นักเรียนเข้าร่วมกิจกรรมด้านคุณธรรมจริยธรรมทุกชั้นปี บทบาทของครูอาจารย์ ควรเป็นแบบอย่างที่ดีแก่นักเรียน บทบาทของกลุ่มเพื่อน บทบาทของสภาพสังคมภายในและภายนอกสถานศึกษา บทบาทของสื่อมวลชน ควรมีส่วนช่วยในการสั่งสอนอบรมคุณธรรมจริยธรรม และควรทำกิจกรรมร่วมกับชุมชนรอบสถานศึกษา ดังนั้นควรจัดกิจกรรมส่งเสริมคุณธรรมจริยธรรมตามที่นักเรียนมีความสนใจและนำไปใช้ในชีวิตประจำวันได้หรือกิจกรรมที่นักเรียนได้ลงมือปฏิบัติ นอกเหนือจากการสอดแทรกคุณธรรมจริยธรรมในรายวิชาที่สอน บุคลากรในสถานศึกษาควรเป็นแบบอย่างที่ดีกับนักเรียน และมีมาตรฐานเดียวกันในการพัฒนาคุณธรรมจริยธรรม และการปลูกฝังเรื่องคุณธรรมจริยธรรมควรเริ่มตั้งแต่ครอบครัว เนื่องจากนักเรียนเป็นช่วงวัยที่มีความคิดเป็นของตนเอง

งานวิจัยที่เกี่ยวข้องกับการประเมินความต้องการจำเป็น

สุวิมล ว่องวานิช (2548) ทำการวิจัยเรื่องกลยุทธ์ทางเลือกเพื่อพัฒนาวัฒนธรรมและสมรรถภาพการวิจัยและประเมินของครุมีอาชีพในฐานะผู้นำการเปลี่ยนแปลงในการขับเคลื่อนสู่โรงเรียนฐานความรู้ : การวิจัยประเมินความต้องการจำเป็นแบบสมบูรณ์ โดยมีวัตถุประสงค์เพื่อ

- 1) กำหนดองค์ประกอบของความเป็นครุมีอาชีพด้านการวิจัยและประเมิน
- 2) ศึกษาระดับของความเป็นครุมีอาชีพของครูในสภาพปัจจุบัน และกำหนดความต้องการจำเป็นของครูในการพัฒนาความเป็นครุมีอาชีพ
- 3) วิเคราะห์ปัจจัยเชิงสาเหตุที่ส่งผลต่อระดับความเป็นครุมีอาชีพ และ
- 4) กำหนดกลยุทธ์การพัฒนาความเป็นครุมีอาชีพ

ระเบียบวิธีวิจัยที่ใช้คือ การวิจัยเชิงสัมพันธ์ กลุ่มตัวอย่างเป็นครูอาจารย์ จำนวน 2,406 คน จาก 4 ภาควิชาและกรุงเทพมหานคร เครื่องมือที่ใช้ในการวิจัย

ครั้งนี้ คือแบบสอบถามมาตรฐานประมาณค่า 5 ระดับ มีสัมประสิทธิ์ความเที่ยงตามสูตรแอลฟาครอนบาคระหว่าง 0.83-0.96 มีความตรงเชิงโครงสร้างตามองค์ประกอบที่กำหนดเมื่อวิเคราะห์ด้วยวิธีหลักการกำหนด ความต้องการจำเป็นใช้การวิจัยประเมินความต้องการจำเป็นแบบสมบูรณ์ ได้แก่ การกำหนดความต้องการจำเป็นด้วยดัชนี $PNI_{modified}$ การวิเคราะห์ความต้องการจำเป็น และการกำหนดทางเลือกในการแก้ไขปัญหา วิเคราะห์ข้อมูลโดยใช้การวิเคราะห์ถดถอยและสถิติภาคบรรยาย ได้แก่ ค่าเฉลี่ย ส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน และร้อยละ ผลการวิจัยพบว่า 1) ความเป็นครูมืออาชีพประกอบด้วย 2 องค์ประกอบ ได้แก่ วัฒนธรรมการวิจัยและประเมิน (ความเชื่อและการปฏิบัติ) และสมรรถนะการวิจัยและประเมิน (ทักษะ, ธรรมจริยา และจรรยาบรรณ) 2) ครูมีความต้องการจำเป็นต้องได้รับการพัฒนาทางด้านทักษะการวิจัยและประเมิน 3) ผลการวิเคราะห์ปัจจัยเชิงสาเหตุของระดับความเป็นครูมืออาชีพพบว่า โมเดลสอดคล้องกับข้อมูลเชิงประจักษ์ ($Chi\text{-square} = 36.31, df = 30, P = 0.19813$ และ $RMSEA = 0.009$) โดยระดับความเป็นครูมืออาชีพได้รับอิทธิพลจากตัวแปรวัฒนธรรมองค์กร (0.77) มากที่สุด รองลงมาคือ การได้รับการพัฒนาทักษะการวิจัยและประเมิน (0.52) และความรู้สึกที่ดีต่อการวิจัยและการประเมิน (0.30) และ 4) กลยุทธ์ที่ใช้ในการพัฒนาความเป็นครูมืออาชีพเพื่อตอบสนองต่อความต้องการจำเป็นมี 3 ประการ คือ 4.1) การฝึกอบรมโดยใช้โรงเรียนเป็นฐาน 4.2) การพัฒนาวิสัยทัศน์ของผู้บริหารในการขับเคลื่อนโรงเรียนสู่โรงเรียนฐานความรู้ และ 4.3) การนำแผนปฏิบัติการด้านการพัฒนาครูที่เป็นระบบสู่การปฏิบัติหนึ่งฤทัย ชัยยา (2549) ทำการวิจัยเรื่องการประเมินความต้องการจำเป็นของครูเพื่อส่งเสริมและพัฒนาศักยภาพการเรียนรู้ของเด็กพิเศษในโรงเรียนที่จัดการเรียนร่วม โดยมีวัตถุประสงค์เพื่อ 1) ประเมินความต้องการจำเป็นในการส่งเสริมการเรียนรู้และพัฒนาคุณภาพของเด็กพิเศษในโรงเรียนระดับประถมศึกษาที่มีการจัดการเรียนการสอนแบบเรียนร่วมของครูในเขตกรุงเทพมหานคร และ 2) เปรียบเทียบความต้องการจำเป็นในการส่งเสริมการเรียนรู้และพัฒนาคุณภาพของเด็กพิเศษในโรงเรียนระดับประถมศึกษาที่มีการจัดการเรียนการสอนแบบเรียนร่วมของครูในเขตกรุงเทพมหานคร ที่มีภูมิหลังแตกต่างกันในด้านเพศ อายุ ประสบการณ์การสอนร่วม ตำแหน่งงาน และประเภทครู การวิจัยนี้เป็นการวิจัยเชิงสำรวจเพื่อเก็บรวบรวมข้อมูลในการประเมินความต้องการจำเป็นจากกลุ่มตัวอย่างครูในโรงเรียนแกนนำในการจัดการเรียนร่วมในเขตกรุงเทพมหานคร สังกัดสำนักงานคณะกรรมการการศึกษาขั้นพื้นฐาน (สพฐ.) กระทรวงศึกษาธิการ วิเคราะห์ข้อมูลโดยใช้ความถี่ ร้อยละ ค่าเฉลี่ย ส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน การทดสอบค่าที การวิเคราะห์ความแปรปรวนแบบทางเดียว การวิเคราะห์ความแปรปรวนแบบ 3 ทาง และการวิเคราะห์ค่าดัชนี $PNI_{modified}$ สำหรับกำหนดความต้องการจำเป็น ผลการวิจัยพบว่า 1) ผลการประเมินและการจัดลำดับความสำคัญของความต้องการจำเป็นเพื่อใช้ในการส่งเสริมและพัฒนาคุณภาพเด็กพิเศษ โดยใช้การวิเคราะห์ดัชนีการจัดเรียงลำดับ $PNI_{modified}$ พบว่าประเด็นที่มีค่า $PNI_{modified}$ สูงสุดคือ การประสานงานระหว่างครูและนักจิตวิทยาและแพทย์ผู้เชี่ยวชาญ ซึ่งถือเป็น

ความต้องการจำเป็นเร่งด่วน 2) ผลการเปรียบเทียบความต้องการจำเป็นของครูในการจัดการเรียนร่วมเพื่อส่งเสริมและพัฒนาศักยภาพเด็กพิเศษ จำแนกตามตัวแปรระดับการศึกษาพบว่า ครูที่มีการศึกษาระดับปริญญาตรี มีความต้องการจำเป็นมากกว่าครูที่มีการศึกษาระดับปริญญาโท และความต้องการจำเป็นของครูจำแนกตามตัวแปรประสบการณ์การเรียนร่วมมีความแตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05 และ 3) ผลการเปรียบเทียบความต้องการจำเป็นโดยการวิเคราะห์ความแปรปรวนแบบ 3 ทาง พบว่า ตัวแปรเพศ อายุ และประเภทครู ร่วมกันส่งผลต่อความต้องการจำเป็นในภาพรวมของครู

ยุทธพงษ์ อายุสุข (2549) ทำการวิจัยเรื่องการวิจัยประเมินความต้องการจำเป็นเพื่อพัฒนาการทำวิจัยปฏิบัติการในชั้นเรียนของครู โดยมีวัตถุประสงค์เพื่อ 1) สังเคราะห์วิธีการที่ครูควรใช้ในการทำวิจัยปฏิบัติการในชั้นเรียนจากการศึกษาเอกสารที่เกี่ยวข้องและจากความคิดเห็นของผู้ทรงคุณวุฒิ จำแนกตามแต่ละขั้นตอนของการวิจัย 2) ศึกษาสภาพจริงของวิธีการที่ครูใช้ในการทำวิจัยปฏิบัติการในชั้นเรียน จำแนกตามแต่ละขั้นตอนของการวิจัย และ 3) ประเมินความต้องการจำเป็นสำหรับการพัฒนาพัฒนาการทำวิจัยปฏิบัติการในชั้นเรียนของครูให้เหมาะสมตามวิธีการที่ควรจะเป็น กลุ่มตัวอย่างคือ ครู ที่มีประสบการณ์ในการทำวิจัยปฏิบัติการในชั้นเรียนในเขตกรุงเทพมหานครจาก 3 สังกัด คือ สังกัดสำนักงานศึกษากรุงเทพมหานคร สังกัดสำนักงานคณะกรรมการการศึกษาเอกชน และสังกัดสำนักงานคณะกรรมการการศึกษาขั้นพื้นฐาน จำนวน 489 คน เครื่องมือที่ใช้ในการวิจัยคือ แนวคำถามในการสนทนากลุ่มและแบบสอบถาม เก็บรวบรวมข้อมูลเชิงคุณภาพโดยการสนทนากลุ่มและเก็บรวบรวมข้อมูลเชิงปริมาณโดยการส่งแบบสอบถามทางไปรษณีย์ วิเคราะห์ข้อมูลเชิงคุณภาพโดยใช้การวิเคราะห์เนื้อหา และวิเคราะห์ข้อมูลเชิงปริมาณโดยใช้การหาค่าสถิติพื้นฐาน การทดสอบค่าที่ การวิเคราะห์ความแปรปรวนทางเดียว การวิเคราะห์ค่าสัมประสิทธิ์สหสัมพันธ์แบบเพียร์สัน การวิเคราะห์โมเดลลิสเรล และใช้เทคนิค $PNI_{modified}$ ในการจัดลำดับความสำคัญของความต้องการจำเป็น ผลการวิจัยพบว่า 1) วิธีการที่ครูควรใช้ในการทำวิจัยปฏิบัติการในชั้นเรียน ประกอบด้วย การกำหนดประเด็นปัญหาที่ต้องการวิจัยและแผนการแก้ไข การปฏิบัติตามแผนที่กำหนด การสังเกตผลที่เกิดขึ้นจากปฏิบัติงาน และการสะท้อนผลหลังจาก การปฏิบัติงาน 2) ครูควรมีการกำหนดประเด็นปัญหาที่ต้องการวิจัยและแผนการแก้ไข การปฏิบัติตามแผนที่กำหนด และการสังเกตผลที่เกิดขึ้นจากปฏิบัติงานอยู่ในระดับสูง ส่วนการสะท้อนผลหลังจากการปฏิบัติงานอยู่ในระดับปานกลาง โดยขั้นตอนที่ครูมีการปฏิบัติสูงสุด คือ ขั้นตอนการสังเกตผลที่เกิดขึ้นจากปฏิบัติงาน 3) เมื่อพิจารณาความต้องการจำเป็นในการทำวิจัยปฏิบัติการในชั้นเรียนของครูในแต่ละขั้นตอนของการวิจัยพบว่า ขั้นตอนการสะท้อนผลหลังจากการปฏิบัติงานเป็นขั้นตอนที่มีความต้องการจำเป็นสูงสุด 4) สาเหตุที่ทำให้เกิดความต้องการจำเป็นในการทำวิจัยปฏิบัติการในชั้นเรียนของครูสูงสุดคือ ภาระงานที่ครูต้องรับผิดชอบมีจำนวนมาก นอกจากนั้นยังมีสาเหตุอื่น ได้แก่ บุคคลที่เกี่ยวข้องไม่ให้ความร่วมมือในการ

วิจัย การขาดความรู้และทักษะในการวิจัย และการขาดการสนับสนุนของผู้บริหาร 5) ปัจจัยเชิงสาเหตุที่ทำให้เกิดความต้องการจำเป็นในการทำวิจัยปฏิบัติการในชั้นเรียนของครูที่มีอิทธิพลสูงที่สุดคือ ปัจจัยด้านตัวครู โมเดลที่พัฒนาขึ้นมีความสอดคล้องกับข้อมูลเชิงประจักษ์ ($\chi^2 = 16.18$, $df = 18$, $P = 0.58019$, $GFI = 0.99$, $AGFI = 0.98$ และ $RMR = 0.02$) ตัวแปรในโมเดลสามารถอธิบายความแปรปรวนของความต้องการจำเป็นในการทำวิจัยปฏิบัติการในชั้นเรียนของครูได้ร้อยละ 16 และ 6) แนวทางการพัฒนาการทำวิจัยปฏิบัติการในชั้นเรียนของครูที่สำคัญที่สุดคือ การสนับสนุนของผู้บริหารสถานศึกษา นอกจากนี้ยังมีแนวทางการพัฒนาอื่น ได้แก่ การพัฒนาความรู้และทักษะการวิจัยแก่ครู การส่งเสริมความร่วมมือระหว่างผู้มีส่วนเกี่ยวข้อง และการสนับสนุนของหน่วยงานต้นสังกัด

เนาวรัตน์ คงพ่วง (2551) ทำการวิจัยเรื่องการประเมินความต้องการจำเป็นสมบูรณ์ของการจัดการศึกษาแบบเรียนร่วมสำหรับนักเรียนออทิสติก โดยมีวัตถุประสงค์เพื่อ 1) กำหนดและจัดลำดับความต้องการจำเป็นของการจัดการศึกษาแบบเรียนร่วมสำหรับนักเรียนออทิสติก 2) วิเคราะห์สาเหตุที่ก่อให้เกิดปัญหาของการจัดการศึกษาแบบเรียนร่วมสำหรับนักเรียนออทิสติก และ 3) กำหนดทางเลือกในการแก้ปัญหาของการจัดการศึกษาแบบเรียนร่วมสำหรับนักเรียนออทิสติก วิจัยเป็นการประเมินความต้องการจำเป็นแบบสมบูรณ์ เก็บรวบรวมข้อมูลวิจัยจากแบบสอบถามที่ผู้วิจัยสร้างขึ้นเป็นแบบมาตรประเมินค่า 5 ระดับ ที่มีลักษณะแบบตอบสนองรายการคู่ ระหว่างสภาพที่เป็นจริงกับสภาพที่พึงประสงค์ กลุ่มตัวอย่างที่ใช้ในการวิจัยคือ ครูผู้ที่มีประสบการณ์ในการสอนหรือดูแลนักเรียนออทิสติก ในห้องเรียนร่วมที่จัดการศึกษาแบบเรียนร่วมสำหรับนักเรียนออทิสติกทุกเขตพื้นที่การศึกษาทั่วประเทศ จำนวน 390 คน จากโรงเรียนจำนวน 78 โรงเรียน ได้มาโดยการสุ่มหลายขั้นตอน (Multi-stage sampling) การวิเคราะห์ข้อมูลโดยใช้ค่าสถิติพื้นฐานและใช้การประชุมกลุ่มครูผู้ที่มีประสบการณ์ดูแลหรือสอนนักเรียนออทิสติกในห้องเรียนร่วม อย่างน้อย 5 ปี จำนวน 6 คน โดยการเลือกแบบเจาะจง ร่วมกันวิเคราะห์สาเหตุที่ก่อให้เกิดปัญหาโดยประยุกต์ใช้แนวคิดต้นไม้แห่งความล้มเหลว หรือการวิเคราะห์ FTA (Fault Tree Analysis) ประกอบการประชุมกลุ่ม และดำเนินการประชุมกลุ่มด้วยเทคนิคกลุ่มสมมติ (Nominal Group Technique: NGT) เพื่อร่วมกันกำหนดทางเลือกในการแก้ปัญหาของการจัดการศึกษาแบบเรียนร่วมสำหรับนักเรียนออทิสติก ผลการวิจัยพบว่า ปัญหาของโรงเรียนที่จัดการศึกษาแบบเรียนร่วมสำหรับนักเรียนออทิสติกที่พบมีแนวทางการแก้ปัญหาของความต้องการจำเป็นแบบเร่งด่วนที่สุดของแต่ละด้านดังต่อไปนี้ 1) ด้านการบริหาร คือ อัตราส่วนจำนวนครูผู้ดูแลนักเรียนออทิสติกในห้องเรียนร่วมไม่เพียงพอ แนวทางการแก้ไขปัญหาคือ เพิ่มปริมาณครูการศึกษาพิเศษ โดยมุ่งเน้นที่หลักสูตรการผลิตครู 5 ปี เพราะสามารถเรียนรู้ต่อยอดได้อย่างรวดเร็ว 2) ด้านหลักสูตร คือ การปรับปรุงหลักสูตรยังไม่เหมาะสมต่อการจัดการเรียนการสอนสำหรับนักเรียนออทิสติก แนวทางการแก้ไขปัญหาคือ กระทรวงศึกษาธิการ, สมศ. และโรงเรียนควรสร้างความเข้าใจในเรื่องนโยบายและหลักการในการจัดการเรียนการสอน

โดยเฉพาะหลักเกณฑ์ในการเขียนแผนการศึกษาเฉพาะบุคคล เนื่องจากยังมีความสับสนเกี่ยวกับการจัดหลักสูตรเฉพาะบุคคล 3) ด้านการจัดการเรียนการสอน คือ โรงเรียนยังไม่ให้นักเรียนออกทิสติกมีโอกาสร่วมกิจกรรมที่โรงเรียนจัดขึ้นทุกกิจกรรม แนวทางการแก้ไขปัญหาคือ ควรมีการให้ความรู้ จัดการประชุมสัมพันธกับบุคคลรอบข้างไม่ว่าจะเป็นเด็กปกติ ครู บุคลากรทุกคนในโรงเรียน และผู้ปกครองทั้งของเด็กออทิสติกและเด็กปกติ 4) ด้านสื่อ สถานที่ และสิ่งอำนวยความสะดวก คือ โรงเรียนขาดการจัดสภาพแวดล้อมที่เอื้อต่อการให้นักเรียนออทิสติกได้ฝึกใช้ชีวิตประจำวัน แนวทางการแก้ไขปัญหาคือ รัฐควรมีนโยบายการจัดสรรงบประมาณอย่างเป็นรูปธรรมและจริงจัง และ 5) ด้านบุคลากร คือ โรงเรียนขาดการเชิญวิทยากร/ศึกษานิเทศก์มาให้ความรู้ด้านการจัดการศึกษาแบบเรียนร่วมแก่ครูในการจัดการเรียนการสอน แนวทางการแก้ไขปัญหาคือ โรงเรียนควรคัดเลือกบุคคลที่เหมาะสมอาจเป็นครูในโรงเรียนไปอบรมเพื่อนำความรู้มาถ่ายทอดต่อครูในโรงเรียนทั้งหมด

กัลย์วิสาข์ ธาราวร (2558) ทำการวิจัยเรื่องการประเมินความต้องการจำเป็นของครูเพื่อพัฒนาความสามารถในการวัดและประเมินผลการเรียนรู้ของนักเรียนระดับมัธยมศึกษา โดยมีวัตถุประสงค์เพื่อ 1) สำรวจความต้องการจำเป็นของครูเพื่อพัฒนาความสามารถในการวัดและประเมินผลการเรียนรู้ของนักเรียนระดับมัธยมศึกษา 2) วิเคราะห์สาเหตุความต้องการจำเป็นของครูเพื่อพัฒนาความสามารถในการวัดและประเมินผลการเรียนรู้ของนักเรียนระดับมัธยมศึกษา และ 3) เสนอแนวทางในการพัฒนาความสามารถของครูเพื่อพัฒนาความสามารถในการวัดและประเมินผลการเรียนรู้ของนักเรียนระดับมัธยมศึกษา ตัวอย่างที่ใช้ในการวิจัยคือ ครูระดับมัธยมศึกษา สังกัดสำนักงานคณะกรรมการการศึกษาขั้นพื้นฐาน และสำนักงานคณะกรรมการส่งเสริมการศึกษาเอกชน จำนวน 293 คน เครื่องมือที่ใช้ในการวิจัยคือ แบบสอบถามและแนวคำถามในการจัดกระบวนการเก็บรวบรวมข้อมูลเชิงปริมาณโดยการส่งแบบสอบถามทางไปรษณีย์ เก็บรวบรวมข้อมูลเชิงคุณภาพโดยการสนทนากลุ่มแบบเทคนิคสมมติวิเคราะห์ข้อมูลเชิงปริมาณโดยใช้ค่าสถิติพื้นฐาน การทดสอบค่าที การวิเคราะห์ความแปรปรวนแบบสองทาง และใช้เทคนิค PNI_{modified} ในการจัดลำดับความสำคัญของความต้องการจำเป็น และวิเคราะห์ข้อมูลเชิงคุณภาพโดยใช้การวิเคราะห์เนื้อหาตามประสบการณ์ทำงาน และการวิเคราะห์ข้ามกลุ่มกรณีศึกษาจากตัวอย่างที่มีประสบการณ์ทำงานต่างกัน ผลการวิจัยพบว่า 1) ครูระดับมัศึกษามีความต้องการจำเป็นเพื่อพัฒนาความสามารถในการวัดและประเมินผลการเรียนรู้ด้านการออกแบบการวัดและประเมินผลการเรียนรู้และการสร้างเครื่องมือมากที่สุด รองลงมาคือ ด้านการดำเนินการวัดและประเมินผลการเรียนรู้ และด้านการตรวจให้คะแนน การรายงานผล และการนำไปใช้ ตามลำดับ 2) สาเหตุที่ทำให้เกิดความต้องการจำเป็นในการวัดและประเมินผลการเรียนรู้สูงสุดคือ ครูขาดความรู้และทักษะด้านการวัดและประเมินผล นอกจากนี้ยังมีสาเหตุอื่นได้แก่ ครูมีภาระงานมาก การขาดความตระหนักถึงความสำคัญในการวัดและประเมินผล ตัวชี้วัดในหลักสูตรมีจำนวนมาก ทักษะของครูที่แตกต่างกัน วัฒนธรรมองค์กรที่มีความ

เกรงใจผู้อาวุโส และผู้ปกครองไม่มีเวลาให้ความร่วมมือในการวัดและประเมินผลการเรียนรู้ และ 3) แนวทางเพื่อพัฒนาความสามารถในการวัดและประเมินผลการเรียนรู้สูงสุดคือ การอบรมเชิงปฏิบัติการ

ไชยยศ ไพวิทยศิริธรรม และคณะ (2559) ทำการวิจัยเรื่องการประเมินความต้องการจำเป็นในการพัฒนาบัณฑิตวิทยาลัย มหาวิทยาลัยศิลปากร โดยมีวัตถุประสงค์เพื่อ 1) ประเมินความต้องการจำเป็นในการพัฒนาบัณฑิตวิทยาลัย มหาวิทยาลัยศิลปากร 2) วิเคราะห์เมทริกซ์ความต้องการจำเป็นในการพัฒนาบัณฑิตวิทยาลัย มหาวิทยาลัยศิลปากร และ 3) ศึกษาแนวทางในการพัฒนาบัณฑิตวิทยาลัย มหาวิทยาลัยศิลปากร กลุ่มตัวอย่างที่ใช้ในการตอบแบบสอบถามประกอบด้วย 1) อาจารย์ระดับบัณฑิตศึกษาและนักศึกษาระดับบัณฑิตศึกษา มหาวิทยาลัยศิลปากร ปีการศึกษา 2557 จำนวน 408 คน ได้มาโดยการสุ่มแบบหลายขั้นตอน (Multi-stage stratified random sampling) และผู้ให้ข้อมูลสำคัญในการเก็บรวบรวมข้อมูลเชิงคุณภาพเกี่ยวกับแนวทางในการพัฒนาบัณฑิตวิทยาลัย มหาวิทยาลัยศิลปากร ได้แก่ ผู้บริหารบัณฑิตวิทยาลัย และประธานคณะกรรมการบัณฑิตศึกษาประจำสาขา รวมจำนวน 10 คน เครื่องมือที่ใช้ในการวิจัย ได้แก่ แบบสอบถามความต้องการจำเป็นในการพัฒนาบัณฑิตวิทยาลัย มหาวิทยาลัยศิลปากร ฉบับอาจารย์และนักศึกษาระดับบัณฑิตศึกษา และแบบสัมภาษณ์แนวทางในการพัฒนาคุณภาพบัณฑิตวิทยาลัย มหาวิทยาลัยศิลปากร การวิเคราะห์ข้อมูลโดยใช้สถิติบรรยาย การวิเคราะห์ดัชนีความสำคัญของลำดับความต้องการจำเป็น ($PNI_{modified}$) การวิเคราะห์เมทริกซ์ (Matrix analysis) และการวิเคราะห์เนื้อหา (Content analysis) ผลการวิจัยพบว่า 1) ผลการประเมินความต้องการจำเป็นโดยการวิเคราะห์ค่าดัชนี $PNI_{modified}$ ในภาพรวมตามการประเมินของอาจารย์มีค่าเท่ากับ 0.463 โดยรายการประเมินที่มีค่าสูงสุดคือ ด้านการบริการวิชาการ (0.681) รองลงมาคือ ด้านการดำเนินงานบูรณาการศิลปวัฒนธรรม และด้านการวิจัยและสร้างสรรค์ (0.569 และ 0.548 ตามลำดับ) ในส่วนของนักศึกษาระดับบัณฑิตศึกษา พบว่า ค่าดัชนี $PNI_{modified}$ ในภาพรวมมีค่าเท่ากับ 0.357 โดยรายการประเมินที่มีค่าสูงสุดคือ ด้านการดำเนินงานบูรณาการศิลปวัฒนธรรม (0.516) รองลงมาคือ ด้านการบริการวิชาการ และด้านการวิจัยและสร้างสรรค์ (0.407 และ 0.363 ตามลำดับ) 2) ผลการวิเคราะห์เมทริกซ์พบว่า บทบาทของบัณฑิตวิทยาลัยในภาพรวมตามการประเมินของอาจารย์ อยู่ในส่วนที่ 3 คือ ผลงานไม่ดี ต้องปรับปรุง และเมื่อพิจารณาเป็นรายด้านพบว่าเกือบทุกด้านอยู่ในส่วนที่ 3 คือ ผลงานไม่ดี ต้องปรับปรุง ยกเว้นด้านการเรียนการสอน อยู่ในส่วนที่ 2 คือ ผลงานประสบความสำเร็จดี ในส่วนบทบาทของบัณฑิตวิทยาลัยในภาพรวมตามการประเมินของนักศึกษาพบว่า ผลงานไม่ดี ต้องปรับปรุง และเมื่อพิจารณาเป็นรายด้านพบว่า เกือบทุกด้านอยู่ในส่วนที่ 3 คือ ผลงานไม่ดี ต้องปรับปรุง ยกเว้นด้านการบริหารจัดการของบัณฑิตวิทยาลัย อยู่ในส่วนที่ 2 คือ ผลงานประสบความสำเร็จดี และ 3) ผลการศึกษาแนวทางการพัฒนาบัณฑิตวิทยาลัย มหาวิทยาลัยศิลปากร มีจำนวน 19 ประเด็นซึ่งครอบคลุม 5 ด้าน อาทิ พัฒนาหลักสูตรในลักษณะ

บูรณาการหรือพหุวิทยาการมีระบบและกลไกในการพัฒนาคุณภาพนักศึกษา มีการสร้างเครือข่ายความร่วมมือทางวิชาการกับสถาบันการศึกษาระดับนานาชาติ เป็นต้น

จากการศึกษาแนวคิด ทฤษฎีที่เกี่ยวข้องกับการประเมินความต้องการจำเป็นที่กล่าวมาข้างต้น พบว่า การประเมินความต้องการจำเป็นเป็นกระบวนการที่ช่วยทำให้ได้สารสนเทศเพื่อการปรับปรุงพัฒนางานให้มีประสิทธิภาพมากยิ่งขึ้น และจากการศึกษางานวิจัยที่เกี่ยวข้องพบว่า งานวิจัยส่วนใหญ่เป็นการประเมินความต้องการจำเป็นซึ่งแบ่งออกเป็น 3 ขั้นตอน ได้แก่ ขั้นตอนการจัดลำดับความสำคัญของความต้องการจำเป็น ซึ่งงานวิจัยส่วนใหญ่ใช้ค่าดัชนีความสำคัญของลำดับความต้องการจำเป็น (Modified Priority Index; $PNI_{modified}$) ขั้นตอนการวิเคราะห์สาเหตุที่ทำให้เกิดความต้องการจำเป็น ซึ่งงานวิจัยส่วนใหญ่ใช้การวิเคราะห์ลิสเรล (LISREL) บางงานวิจัยใช้กระบวนการกลุ่มโดยใช้แนวคิดต้นไม้แห่งความล้มเหลว (Fault Tree Analysis; FTA) และขั้นตอนการหาแนวทางในการปรับปรุงและพัฒนาความต้องการจำเป็นซึ่งงานวิจัยส่วนหนึ่งใช้กระบวนการกลุ่ม เช่น การประชุมกลุ่มด้วยเทคนิคกลุ่มสมมติ การสนทนากลุ่ม การสัมภาษณ์ เป็นต้น

งานวิจัยต่างประเทศ

นอแมนน์ (Naumann, 1983 : 354 - A) ได้วิจัยเกี่ยวกับความสัมพันธ์ของระเบียบวินัย ในโรงเรียนมัธยมที่มีต่อบรรยากาศในโรงเรียน ซึ่งผลวิจัย สรุปว่า 1.วิธีการใช้ระเบียบวินัยไม่ใช่เป็นหัวข้อกำหนดบรรยากาศของโรงเรียน 2. บุคลิกภาพและความแตกต่างในวิธีการของผู้รักษาวินัยเป็นตัวกำหนดแบบอย่างที่ดีของโรงเรียน

แลนเนียร์ (Lanier, 1993) ทำการวิจัยเรื่อง การจัดการศึกษาเพื่อพัฒนาจริยธรรมของนักเรียนชั้นปีที่ 1 และปีที่ 2 ในโรงเรียนชนบท โดยมีแนวคิดที่ว่า เด็กนักเรียนในชนบทได้รับการอบรมให้คิดและปฏิบัติตามต่อๆ กันมา ซึ่งอาจเป็นอุปสรรคต่อการพัฒนาสังคมในยุคโลกาภิวัตน์ การทดลองได้แบ่งออกเป็นกลุ่มควบคุมให้ได้รับการฝึกให้คำแนะนำและจัดประสบการณ์สำหรับอีกกลุ่มหนึ่งเป็นกลุ่มประกอบด้วย นักเรียนในโรงเรียนระดับกลางจนถึงระดับสูงสุดผลการวิจัยพบว่าการพัฒนาคุณธรรมจริยธรรมของนักเรียนทั้ง 2 กลุ่ม มีความแตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญ

บิสกิน และฮอสกิน (Biskin and Hoskin, 1997 : 407- 415) ได้ทดลองสอนจริยธรรมโดยใช้วิธีการจัดโครงการอภิปรายเกี่ยวกับจริยธรรมที่ตัดสินใจจากวรรณคดี และการอ่านเรื่องราว โดยใช้นักเรียนระดับเกรด 4 - 5 แบ่งออกเป็นกลุ่มทดลอง และกลุ่มควบคุม แล้ววัดจริยธรรมตามวิธีของโคลเบอร์ก จากนั้นทดลองโดยกลุ่มทดลอง มีการจัดโครงสร้างการอภิปรายอย่างเป็นระบบ ครูใช้คำถาม 3 แบบ คือ คำถามเกี่ยวข้องข้อเท็จจริง ติความการประเมิน เพื่อยั่วให้ผู้เรียนสมมติบทบาทของตนลงไปส่วนกลุ่มควบคุมปล่อยให้มีการอภิปรายไปตามอิสระ จากนั้นวัดระดับจริยธรรมตอนหลัง

ผลการวิจัย พบว่าการอภิปรายอย่างมีระบบที่ให้โอกาสผู้เรียนให้อยู่ในบทบาทในท้องเรื่องสามารถเปลี่ยนแปลงทัศนใจได้ดีกว่า

จากการศึกษาแนวคิด ทฤษฎีที่เกี่ยวข้องจากงานวิจัยต่างประเทศ พบว่าการจัดการศึกษาเพื่อพัฒนาจริยธรรมของนักเรียนนั้น การพัฒนาบุคลิกภาพของนักเรียนจะเป็นตัวกำหนดแบบอย่างที่ดีได้ และในแต่ละระดับ เช่น โรงเรียนชนบทกับโรงเรียนระดับกลางจนถึงระดับสูงสุดนั้นมีกิจกรรมการพัฒนาที่แตกต่างกันโดยให้โอกาสนักเรียนได้มีส่วนร่วมในการทำกิจกรรม

บทที่ 3 วิธีดำเนินการวิจัย

การศึกษาวิจัยเรื่อง แนวทางพัฒนาคุณธรรมจริยธรรมของนักเรียนระดับมัธยมศึกษาตอนปลายในจังหวัดสุพรรณบุรี : การประเมินความต้องการจำเป็น ครั้งนี้ผู้วิจัยได้กำหนดการดำเนินการวิจัย ประกอบด้วยวิจัยเชิงปริมาณ (Quantitative Research) และการวิจัยเชิงคุณภาพ (Qualitative Research) มีการดำเนินการตามลำดับ ดังนี้

1. ประชากรและกลุ่มตัวอย่าง
2. ขั้นตอนการดำเนินการวิจัย
3. เครื่องมือที่ใช้ในการวิจัย
4. การเก็บรวบรวมข้อมูล
5. การวิเคราะห์ข้อมูล และสถิติที่ใช้ในการวิเคราะห์ข้อมูล

การวิจัยในครั้งนี้ ประกอบด้วย 2 ขั้นตอน คือ

ขั้นตอนที่ 1 การวิจัยเชิงปริมาณ

ขั้นตอนที่ 1 การวิจัยเชิงปริมาณ คือ การศึกษาสภาพปัญหาคุณธรรมและวิเคราะห์สาเหตุที่ส่งผลต่อความต้องการจำเป็นด้านคุณธรรม จริยธรรมของนักเรียนระดับมัธยมศึกษาตอนปลายในจังหวัดสุพรรณบุรี

ประชากร และกลุ่มตัวอย่าง

ประชากรที่ใช้ศึกษาในครั้งนี้ ได้แก่ นักเรียนระดับมัธยมศึกษาตอนปลายที่กำลังศึกษาอยู่ในสถานศึกษา จังหวัดสุพรรณบุรี ปีการศึกษา 2561 ซึ่งได้ข้อมูลจำนวนโรงเรียนและจำนวนนักเรียนในจังหวัดสุพรรณบุรี จำนวนโรงเรียน 32 แห่ง จำนวนนักเรียนทั้งสิ้น 13,540 คน

กลุ่มตัวอย่างที่ผู้วิจัยใช้ในการศึกษาครั้งนี้ คือ นักเรียนระดับมัธยมศึกษาตอนปลายที่กำลังศึกษาอยู่ในสถานศึกษาจังหวัดสุพรรณบุรี ปีการศึกษา 2561 จำนวนโรงเรียน 32 แห่ง จำนวนนักเรียนทั้งสิ้น 13,540 คน เนื่องจากทราบจำนวนประชากรที่แน่นอนจึงกำหนดขนาดตัวอย่างโดยใช้สูตรคำนวณหาขนาดตัวอย่างจากสูตรคำนวณของ ทาโร่ ยามาเน่ (Yamane, 1973, p. 125) ระดับความเชื่อมั่นร้อยละ 95 โดยยอมให้เกิดความคลาดเคลื่อนร้อยละ 5 ดังนี้

$$N = \frac{N}{1+Ne^2}$$

n แทน ขนาดกลุ่มตัวอย่าง

N แทน จำนวนประชากรทั้งหมด

E แทน สัดส่วนความคลาดเคลื่อนที่ยอมรับให้เกิดขึ้น

กำหนดให้ความคลาดเคลื่อนไม่เกิน 5% ($e = .05$) ด้วยความเชื่อมั่น 95% สุ่มตัวอย่างโดยวิธีการสุ่มอย่างง่าย (Simple random sampling) โดยคำนึงถึงถึงสัดส่วนของประชากรตามขนาดโรงเรียน และมีนักเรียนเป็นหน่วยสุ่ม

ตารางที่ 1 แสดงประชากรและกลุ่มตัวอย่างนักเรียนระดับมัธยมศึกษาตอนปลายที่กำลังศึกษาอยู่ในสถานศึกษาจังหวัดสุพรรณบุรี ปีการศึกษา 2561 จำแนกตามขนาดของสถานศึกษา

ที่	สถานศึกษา	ประชากร	กลุ่มตัวอย่าง
สถานศึกษาขนาดใหญ่และใหญ่พิเศษ			
1	โรงเรียนกรรณสูตศึกษาลัย	1,268	50
2	โรงเรียนอู่ทอง	1,228	49
3	โรงเรียนสวนทอญ	1,091	40
4	โรงเรียนกาญจนาภิเษกวิทยาลัย	965	38
5	โรงเรียนบรรหารแจ่มใสวิทยา 1	949	35
6	โรงเรียนบรรหารแจ่มใสวิทยา 3	929	34
7	โรงเรียนธรรมโชติศึกษาลัย	834	31
8	โรงเรียนสามชุกรัตนโภคาราม	760	28
9	โรงเรียนบางปลาม้า"สูงสูมารผดุงวิทย์"	750	27
สถานศึกษาขนาดกลาง			
1	โรงเรียนบางลี่วิทยา	515	19
2	โรงเรียนหนองหญ้าไซวิทยา	486	17
3	โรงเรียนอู่ทองศึกษาลัย	361	13
4	โรงเรียนศรีประจันต์ (เมธีประมุข)	297	11
5	โรงเรียนสองพี่น้องวิทยา	268	10
6	โรงเรียนสระยายโสมวิทยา	262	10
7	โรงเรียนด่านช้างวิทยา	253	9
8	โรงเรียนสวนแตงวิทยา	245	9
9	โรงเรียนดอนคาวิทยา	237	8
10	โรงเรียนบรรหารแจ่มใสวิทยา 5	234	8
11	โรงเรียนดลิ่งชันวิทยา	230	8

ที่	สถานศึกษา	ประชากร	กลุ่มตัวอย่าง
12	โรงเรียนบริหารแจ่มใสวิทยา 6	199	7
13	โรงเรียนสระกระโจมโสภณพิทยา	162	5
สถานศึกษาขนาดเล็ก			
1	โรงเรียนบ่อกรูวิทยา	167	6
2	โรงเรียนหนองวัลย์เปரியงวิทยา	158	5
3	โรงเรียนสรวงสุทธาวิทยา	137	5
4	โรงเรียนทุ่งแฝกพิทยาคม	129	4
5	โรงเรียนวังห้าวราษฎร์สามัคคี	89	3
6	โรงเรียนหรรษาสุจิตต์วิทยา 2	82	3
7	โรงเรียนบริหารแจ่มใสวิทยา 7	70	2
8	โรงเรียนบางแม่หม้ายราษฎร์รังสฤษฎี	61	2
9	โรงเรียนบ่อสุพรรณวิทยา	66	2
10	โรงเรียนทุ่งคลีโคกช้างวิทยา	58	2
	รวม	13,540	500

จากตารางที่ 1 โรงเรียนมัธยมศึกษาในจังหวัดสุพรรณบุรีจำนวน 32 โรงเรียน มีประชากร 13,540 คน
ได้กลุ่มตัวอย่างที่ใช้ในการวิจัยทั้งสิ้นจำนวน 500 คน

ขั้นตอนการดำเนินการวิจัย

ขั้นตอนการดำเนินการวิจัย ได้ดำเนินการตามขั้นตอนดังต่อไปนี้

1. ศึกษาหลักการ ทฤษฎี เอกสารงานวิจัยที่เกี่ยวข้องรวมถึงการศึกษาข้อมูลจากอินเทอร์เน็ตที่เกี่ยวข้องกับแนวทางการพัฒนาคุณธรรมจริยธรรมของนักเรียนระดับมัธยมศึกษาตอนปลายในจังหวัดสุพรรณบุรี ตลอดจนศึกษางานวิจัยทั้งในประเทศ และต่างประเทศ เพื่อนำข้อมูลที่ได้จากการศึกษามาสร้างกรอบแนวคิด

2. กำหนดกรอบแนวคิดในการวิจัย โดยใช้แนวคิดของ อาจารย์ณรงค์ลักษณ์ วิรัชชัย เรื่องคุณธรรมจริยธรรม ซึ่งประกอบด้วย 1. ความซื่อสัตย์สุจริต 2. ความมีสติสัมปชัญญะ 3. ความรับผิดชอบ 4. ความขยันหมั่นเพียร และ 5. ความมีวินัย กำหนดประชากรและกลุ่มตัวอย่าง ประชากรที่ใช้ในการศึกษาเป็นนักเรียนระดับมัธยมศึกษาตอนปลายที่กำลังศึกษาอยู่ในสถานศึกษาจังหวัดสุพรรณบุรี จำนวน 32 โรงเรียน จำนวนทั้งสิ้น 13,540 คน กลุ่มตัวอย่าง 500 คน โดยวิธีการสุ่ม

อย่างง่าย (Simple random sampling) โดยคำนึงถึงสัดส่วนของประชากรตามขนาดโรงเรียน และมีนักเรียนเป็นหน่วยสุ่ม

3. สร้างเครื่องมือที่ใช้ในการวิจัย จากข้อมูลที่ได้ทำการศึกษาค้นคว้า รวมทั้งงานวิจัยที่เกี่ยวข้อง นำมาสร้างเครื่องมือให้สอดคล้องกับวัตถุประสงค์ที่กำหนดไว้ แก่ไขตรวจสอบความถูกต้องของเครื่องมือ โดยปรึกษากับอาจารย์ที่ปรึกษาวิทยานิพนธ์และผู้เชี่ยวชาญ 5 คน พิจารณาความถูกต้องตามข้อเสนอแนะ นำแบบสอบถามไปทดลองใช้ จำนวนนักเรียน 30 คน เพื่อหาคุณภาพของเครื่องมือ

4. ดำเนินการเก็บรวบรวมข้อมูล การเก็บข้อมูลจะต้องจัดทำหนังสือขอความร่วมมือในการทำวิจัยจากบัณฑิตวิทยาลัย เพื่อนำเสนอต่อผู้อำนวยการสถานศึกษา โดยผู้วิจัยได้กำหนดวันรับคืนภายใน 30 วัน เมื่อครบกำหนดผู้วิจัยได้รับแบบสอบถามคืนด้วยตนเอง

5. ดำเนินการวิเคราะห์ข้อมูลจากกลุ่มตัวอย่างและการวิเคราะห์ความต้องการจำเป็น

เครื่องมือที่ใช้ในการวิจัย

ผู้วิจัยได้กำหนดเครื่องมือสำหรับเก็บข้อมูล โดยมีขั้นตอนการสร้าง ดังต่อไปนี้

แบบสอบถาม

1. ศึกษาแนวคิด ทฤษฎีจากเอกสาร และงานวิจัยที่เกี่ยวข้อง
2. นำข้อมูลที่ได้จากการศึกษาค้นคว้ามาสร้างข้อคำถามในแบบสอบถาม เพื่อเสนอแบบสอบถามต่ออาจารย์ที่ปรึกษาเพื่อตรวจสอบความถูกต้องของเนื้อหา การใช้ภาษา แล้วนำแบบร่างไปแก้ไขให้สมบูรณ์

ตัวอย่างแบบสอบถาม

1. ด้านความซื่อสัตย์สุจริต (honesty)
 - 1.1 ท่านไม่ทุจริตต่อหน้าที่ ทำอะไรตรงไปตรงมา
 - 1.2 ท่านเคยว่าจ้างเพื่อนให้ทำการบ้าน เพื่อช่วยให้งานสำเร็จลุล่วง
 - 1.3 ท่านโกหกหรือปกปิดข้อเท็จจริงเพื่อความอยู่รอดของตนเอง
2. ด้านความมีสติสัมปชัญญะ (consciousness)
 - 2.1 ท่านไม่หลงมัวเมาไปกับสิ่งชั่วร้าย
 - 2.2 ท่านใช้อารมณ์มากกว่าเหตุผลในการตัดสินใจ
 - 2.3 ท่านคิดว่ากันไว้ดีกว่าแก้ ถ้าแยแล้วแก้ไม่ทัน
3. ด้านความรับผิดชอบ (responsibility)
 - 3.1 ท่านปฏิบัติหน้าที่ของตนเองอย่างถูกต้องครบถ้วน
 - 3.2 ท่านมุ่งมั่นที่จะทำงานในส่วนของตนให้ดีสำเร็จลุล่วงตรงเวลา

3.3 ท่านยอมรับผลกระทำของตนเอง และปรับปรุงแก้ไขให้ดีขึ้น

4. ด้านความขยันหมั่นเพียร (perseverance)

4.1 ท่านไม่ย่อท้อต่ออุปสรรคที่ผ่านเข้ามาในชีวิต

4.2 ท่านตั้งใจอ่านหนังสือให้มากกว่าที่ผ่านมา

4.3 ท่านรู้สึกไม่เห็นด้วยที่เพื่อนบ้านของท่านไม่ทำงานรอที่จะถูกรางวัล

สลากกินแบ่งรัฐบาล

5. ด้านความมีวินัย (discipline)

5.1 ท่านรู้จักและปฏิบัติตามสิทธิและหน้าที่ของตนเอง

5.2 ท่านเคารพและปฏิบัติตามกฎหมาย

5.3 ท่านปฏิบัติตามสิทธิหน้าที่และไม่ใช้อิทธิสิทธิ์เสมอ

3. แบบสอบถามที่สร้างเสร็จ เสนออาจารย์ที่ปรึกษา เพื่อตรวจสอบความถูกต้องและเพื่อแก้ไขในส่วนที่บกพร่อง

4. แบบสอบถามที่สร้างให้ผู้เชี่ยวชาญจำนวน 5 คน ประกอบด้วย

1. รองศาสตราจารย์ พระครูสุนทรธรรมโสภณ วัดเสนาหาพระอารามหลวง
จังหวัดนครปฐม

2. รองศาสตราจารย์ ดร.ไชยยศ ไพบุทธิศิริธรรม อาจารย์มหาวิทยาลัยศิลปากร

3. ผู้ช่วยศาสตราจารย์สาธิต จันทรวินิจ อติตอาจารย์มหาวิทยาลัยศิลปากร

4. อาจารย์ ดร.วรรณิ์ เจิมสุวรรณค์ อาจารย์มหาวิทยาลัยศิลปากร

5. ดร. สุริยะ รูปหมอก ผู้อำนวยการโรงเรียนวัดสระยายโสม

พิจารณาความตรงของเนื้อหา (Content Validity) โดยใช้ดัชนี IOC (Index of item

Objective Congruence) ซึ่งการพิจารณา ดังนี้

+1 หมายถึง แน่ใจว่าข้อความสอดคล้องกับนิยาม

0 หมายถึง ไม่แน่ใจว่าข้อความสอดคล้องกับนิยาม

-1 หมายถึง แน่ใจว่าข้อความไม่สอดคล้องกับนิยาม

โดยผู้วิจัยกำหนดเกณฑ์ตัดสินความตรงเชิงเนื้อหา ซึ่งต้องได้ค่า IOC มากกว่า 0.50 ขึ้นไป จึงถือว่าคำถามนั้นมีความสอดคล้องกับเนื้อหา และผลการวิเคราะห์ค่า IOC จากข้อความทั้งหมด 5 ด้าน จำนวน 56 ข้อ พบว่า มีข้อความจำนวน 46 ข้อ ที่มีความตรงเชิงเนื้อหา มากกว่า 0.50 ขึ้นไป และมี 10 ข้อ ที่มีความตรงเชิงเนื้อหาไม่ถึง 0.50 ซึ่งผู้วิจัยได้ตัดข้อความ 10 ข้อดังกล่าว โดยเหลือข้อความในการวิจัยครั้งนี้จำนวน 46 ข้อ และได้ค่าดัชนีความสอดคล้อง เท่ากับ 0.80 – 1.00

5. นำแบบสอบถามที่ผ่านการตรวจสอบความตรงตามเนื้อหาจากผู้เชี่ยวชาญ และปรับแก้ไขตามข้อเสนอแนะของผู้เชี่ยวชาญแล้วไปทดลองใช้ (try out) กับนักเรียนระดับมัธยมศึกษาตอนปลาย

ที่กำลังศึกษาอยู่ในสถานศึกษาจังหวัดสุพรรณบุรี ที่ไม่ใช้กลุ่มตัวอย่าง จำนวน 30 คน โดยมีค่าอำนาจจำแนกของแบบสอบถาม เท่ากับ 0.2 – 0.72 เพื่อตรวจสอบความเที่ยง (Reliability) โดยใช้วิธีการประมาณค่าด้วยสูตรสัมประสิทธิ์แอลฟาของครอนบาค (Alpha's Coefficient) ได้ค่าครอนบาคแอลฟา เท่ากับ 0.92

6. นำแบบสอบถาม จัดพิมพ์เตรียมความพร้อมในการเก็บข้อมูลจากกลุ่มตัวอย่างที่กำหนดไว้

การเก็บรวบรวมข้อมูล

การศึกษาวิจัยครั้งนี้ ผู้วิจัยได้ดำเนินการเก็บรวบรวมข้อมูลตามลำดับขั้นตอน ดังต่อไปนี้

1. ผู้วิจัยจัดทำหนังสือขอความร่วมมือในการทำวิจัยบัณฑิตวิทยาลัย นำเสนอผู้อำนวยการสถานศึกษาในจังหวัดสุพรรณบุรี เพื่อขออนุญาตและขอความร่วมมือให้ผู้วิจัยเก็บข้อมูลตามกลุ่มตัวอย่างที่กำหนด

2. ผู้วิจัยนำแบบสอบถามและแบบสัมภาษณ์ไปยังกลุ่มตัวอย่างที่กำหนดไว้ พร้อมทั้งทำความเข้าใจให้ผู้ตอบคำถามเข้าใจในการตอบแบบสอบถามและนัยของการสัมภาษณ์ ผู้วิจัยได้กำหนดวันรับแบบสอบถามคืนภายใน 30 วัน เมื่อครบกำหนดผู้วิจัยได้รับแบบสอบถามคืนด้วยตนเอง

การวิเคราะห์ข้อมูล และสถิติที่ใช้ในการวิเคราะห์ข้อมูล

1. การตรวจสอบข้อมูล (Editing) ตรวจสอบความสมบูรณ์ของการตอบแบบสอบถาม และคัดเอาแบบสอบถามที่ไม่สมบูรณ์ออก

2. การลงรหัส (Coding) นำแบบสอบถามที่มีความถูกต้องสมบูรณ์มาลงรหัสตามที่ได้กำหนดไว้

3. การประมวลผลข้อมูล นำแบบสอบถามที่ผ่านการลงรหัสเรียบร้อยแล้วมาบันทึกข้อมูลลงในเครื่องคอมพิวเตอร์ โดยใช้โปรแกรมคอมพิวเตอร์สำเร็จรูปในการประมวลผลข้อมูล

4. การวิเคราะห์ข้อมูลด้วยสถิติเชิงพรรณนา ดังนี้

4.1 นำข้อมูลจากแบบสอบถามเกี่ยวกับสถานภาพของผู้ตอบ แบบสอบถามแจกแจงความถี่และนำเสนอผลเป็นคำร้อยละ

4.2 นำข้อมูลในแบบสอบถามที่เกี่ยวข้องกับองค์ประกอบของคุณธรรมจริยธรรมของนักเรียนมาวิเคราะห์วัดระดับความพึงพอใจ โดยกำหนดความหมาย ดังนี้

เกณฑ์การแปลความหมาย เพื่อจัดระดับคะแนนเฉลี่ย ผู้วิจัยใช้เกณฑ์ในการวิเคราะห์ตามแนวคิดของเบสท์ (John W. Best, 1997: 190) มีรายละเอียดดังนี้

ค่าคะแนนเฉลี่ย 4.50 - 5.00 หมายถึง ระดับความคิดเห็นมากที่สุด

ค่าคะแนนเฉลี่ย 3.50 - 4.49 หมายถึง ระดับความคิดเห็นมาก

ค่าคะแนนเฉลี่ย 2.50 - 3.49 หมายถึง ระดับความคิดเห็นปานกลาง

ค่าคะแนนเฉลี่ย 1.50 - 2.49 หมายถึง ระดับความคิดเห็นน้อย

ค่าคะแนนเฉลี่ย 0.50 - 1.49 หมายถึง ระดับความคิดเห็นน้อยที่สุด

5. การวิเคราะห์ข้อมูลสถิติเชิงพรรณนาของกลุ่มตัวอย่าง

6. การวิเคราะห์ความต้องการจำเป็น เป็นการวิเคราะห์ความแตกต่างระหว่างสภาพที่เป็นอยู่ กับสภาพที่ควรจะเป็น แล้วจัดลำดับของผลต่างของคะแนน โดยใช้สูตร Modified Priority Index (PNI_{modified}) (สุวิมล ว่องวาณิช, 2558)

$$(PNI_{\text{modified}}) = (I - D) / D$$

เมื่อ I หมายถึง ระดับสภาพที่ควรจะเป็น

D หมายถึง ระดับสภาพที่เป็นอยู่

สถิติที่ใช้ในการวิเคราะห์ข้อมูล

1. สถิติพื้นฐาน ได้แก่

1.1 การหาค่าร้อยละ (Percentage) เพื่อใช้แปลความหมายของข้อมูลต่าง ๆ

1.2 การหาค่าคะแนนเฉลี่ย (Mean) เพื่อใช้แปลความหมายของข้อมูลด้านต่าง ๆ

2. สถิติที่ใช้ในการทดสอบความเชื่อมั่นของแบบสอบถามการทดสอบความเชื่อมั่นของแบบสอบถาม โดยใช้สูตรสัมประสิทธิ์แอลฟาของครอนบาค (Cronbach's Alpha Coefficient) ผลการตรวจสอบค่าความเชื่อมั่น

3. สถิติเชิงพรรณนาของกลุ่มตัวอย่าง

4. สถิติการวิเคราะห์ความต้องการจำเป็น เป็นการวิเคราะห์ความแตกต่างระหว่างสภาพที่เป็นอยู่กับสภาพที่ควรจะเป็น แล้วจัดลำดับของผลต่างของคะแนน โดยใช้สูตร Modified Priority Index (PNI_{modified}) (สุวิมล ว่องวาณิช, 2558)

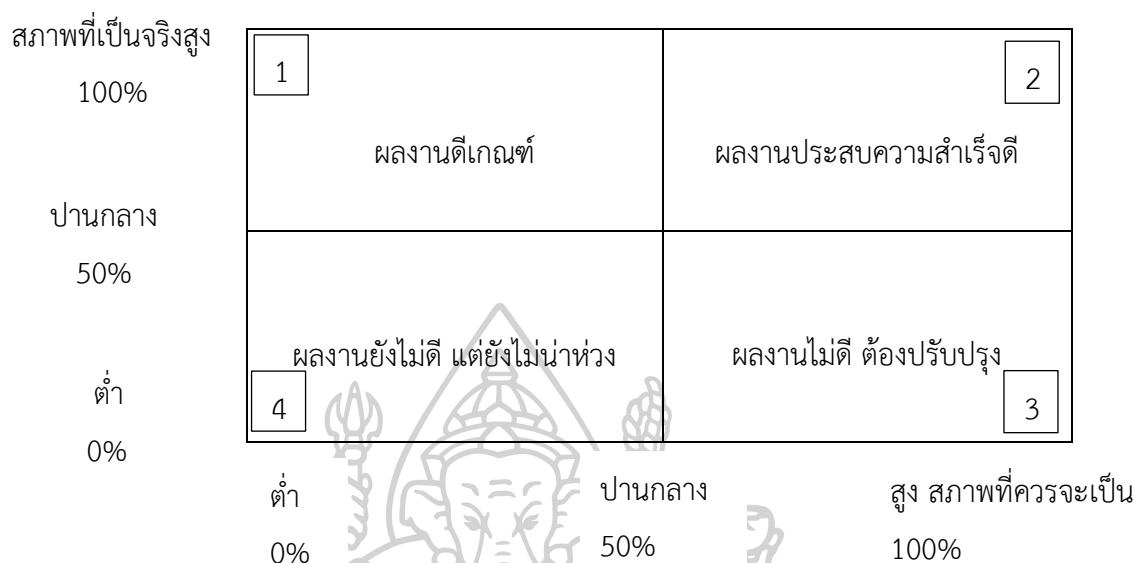
$$(PNI_{\text{modified}}) = (I - D) / D$$

เมื่อ I หมายถึง ระดับสภาพที่ควรจะเป็น

D หมายถึง ระดับสภาพที่เป็นอยู่

การวิเคราะห์เมทริกซ์

สุวิมล ว่องวาณิช (2550 : 279 – 281) กล่าวว่า การวิเคราะห์เมทริกซ์ (Matrix Analysis) เป็นวิธีการวิเคราะห์ที่เน้นการเสนอผลการดำเนินงานของหน่วยงานในส่วนที่เป็นจุดแข็งและจุดอ่อนที่ควรได้รับการพัฒนา โดยการแบ่งตารางออกเป็น 4 ช่องแสดงความสัมพันธ์ระหว่างสภาพที่ควรจะเป็นอยู่และสภาพที่ควรจะเป็น จุดที่ใช้ในการแบ่งอาจเป็นค่าเฉลี่ยของคะแนนสูง – ต่ำที่กำหนด หรือเกณฑ์ที่ผู้ประเมินเห็นว่าเหมาะสมที่จะเป็นจุดตัด (Cut – Off Score)

ภาพที่ 5 เมทริกซ์ความสัมพันธ์ระหว่างสภาพที่ควรจะเป็นอยู่และสภาพที่ควรจะเป็น

ระยะเวลาที่ใช้ในการวิจัย

ผู้วิจัยได้ใช้ระยะเวลาในการดำเนินการวิจัยตั้งแต่เดือนมกราคม – เดือนตุลาคม 2561

ขั้นตอนที่ 2 การวิจัยเชิงคุณภาพ

ขั้นตอนที่ 2 การวิจัยเชิงคุณภาพ คือ หาแนวทางพัฒนาคุณธรรมของนักเรียนระดับมัธยมศึกษาตอนปลายในสถานศึกษาจังหวัดสุพรรณบุรี

ผู้ให้ข้อมูลสำคัญ

แหล่งข้อมูลที่ใช้ในการวิจัย คือ บุคคลที่เกี่ยวข้องกับการพัฒนาคุณธรรมของนักเรียนระดับมัธยมศึกษาตอนปลายที่กำลังศึกษาอยู่ในสถานศึกษาจังหวัดสุพรรณบุรี จำนวน 9 คน ประกอบด้วย

1. ผู้บริหารสถานศึกษา จำนวน 2 คน
2. ครูผู้สอน จำนวน 3 คน
3. พระภิกษุ จำนวน 1 รูป
4. ตัวแทนผู้ปกครอง จำนวน 1 คน
5. ผู้นำท้องถิ่น จำนวน 1 คน
6. ศึกษานิเทศก์ จำนวน 1 คน

โดยมีเกณฑ์การคัดเลือกซึ่งมีคุณสมบัติ ดังนี้

1. มีความรู้ ความสามารถ และมีผลงานเป็นที่ประจักษ์ด้านคุณธรรมจริยธรรม
2. เป็นผู้ที่ปฏิบัติงานเกี่ยวข้องกับการพัฒนาด้านคุณธรรมจริยธรรม
3. มีประสบการณ์การทำงานด้านคุณธรรมจริยธรรมไม่น้อยกว่า 4 ปี

เครื่องมือที่ใช้ในการวิจัย

เครื่องมือที่ใช้ในการวิจัยครั้งนี้ ได้แก่ ประเด็นการสนทนากลุ่ม (Focus Group Discussion) ซึ่งมีประเด็นเกี่ยวกับสาเหตุและแนวทางพัฒนาคุณธรรมของนักเรียนระดับมัธยมศึกษาตอนปลายที่กำลังศึกษาอยู่ในสถานศึกษาจังหวัดสุพรรณบุรี

ขั้นตอนการสร้างประเด็นคำถามที่ใช้ในการสนทนากลุ่ม

ผู้วิจัยดำเนินการสร้างประเด็นคำถามที่ใช้ในการสนทนากลุ่ม ดังนี้

1. ศึกษาเอกสาร ทฤษฎี แนวคิด และงานวิจัยที่เกี่ยวข้องกับคุณธรรมของนักเรียน
2. กำหนดขอบข่ายและจัดทำประเด็นคำถามให้สอดคล้องกับความมุ่งหมายของ การวิจัย
3. นำประเด็นคำถามที่สร้างขึ้นเสนอต่อประธานและกรรมการที่ปรึกษาวิทยานิพนธ์ เพื่อ

ตรวจสอบพิจารณา และปรับปรุงแก้ไข

4. นำประเด็นคำถามที่ทำการแก้ไข - ปรับปรุงแล้วขอรับความเห็นจากคณะกรรมการ ควบคุมวิทยานิพนธ์

5. จัดพิมพ์ประเด็นคำถามฉบับสมบูรณ์เพื่อนำไปเก็บรวบรวมข้อมูลต่อไป

ตัวอย่างข้อคำถาม

1. จากการสำรวจการประเมินความต้องการจำเป็น ท่านมีความคิดเห็นอย่างไรกับสภาพคุณธรรมจริยธรรม (นำเสนอผลการประเมินความต้องการจำเป็น) ท่านคิดว่าจะมีแนวทางในการพัฒนาคุณธรรมจริยธรรมของนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาตอนปลายในจังหวัดสุพรรณบุรีอย่างไร

- 1.1 ด้านการเรียนการสอน
- 1.2 ด้านการจัดกิจกรรมนักเรียน
- 1.3 ด้านสภาพแวดล้อมในสถานศึกษา

2. แนวทางการพัฒนาคุณธรรมจริยธรรมของนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาตอนปลายในจังหวัดสุพรรณบุรีจากข้อ 1 เมื่อนำไปสู่การการปฏิบัติจริง จะมีปัญหาหรืออุปสรรคหรือไม่ อย่างไร และท่านมีวิธีการแก้ไขอย่างไร

3. ท่านมีข้อคิดเห็นเพิ่มเติมในประเด็นอื่นๆหรือไม่ อย่างไร

การเก็บรวบรวมข้อมูล

1. ขอนหนังสือแนะนำตัวจากงานประสานการจัดบัณฑิตศึกษา มหาวิทยาลัยศิลปากร เพื่อขอความอนุเคราะห์ในการจัดเก็บข้อมูลด้วยวิธีการสนทนากลุ่ม

2. ผู้วิจัยนำหนังสือแนะนำตัวไปให้ผู้ให้ข้อมูลเพื่อขอความอนุเคราะห์ในการร่วมสนทนากลุ่ม
3. ผู้วิจัยดำเนินการสนทนากลุ่มเพื่อหาแนวทางพัฒนาคุณธรรมของนักเรียนระดับชั้นมัธยมศึกษาตอนปลายในจังหวัดสุพรรณบุรี วันที่ 12 ธันวาคม 2563 เวลา 09.00 – 12.00 น. โดยดำเนินการดังนี้

3.1. ขั้นเตรียมการ

- 3.1.1 กำหนดผู้ดำเนินการสนทนากลุ่ม ผู้จัดบันทึกการสนทนา
- 3.1.2 ส่งหนังสือชี้แจงและเชิญเข้าร่วมสนทนากลุ่มโดยกำหนดวัน เวลา สถานที่ และวัตถุประสงค์ของการสนทนากลุ่มเพื่อขอความร่วมมือ ทั้งนี้ได้ส่งข้อมูลสรุปที่ได้จากการศึกษาสภาพและปัญหาในชั้นตอนที่ 1 ข้อ 3.1 ล่วงหน้าประมาณ 1 สัปดาห์ก่อนวันดำเนินการสนทนากลุ่ม เพื่อให้ผู้เข้าร่วมสนทนากลุ่มได้ศึกษาข้อมูลเกี่ยวกับสภาพและปัญหาที่ได้ เพื่อใช้ประกอบในการสนทนากลุ่มในการหาแนวทางพัฒนาคุณธรรมของนักเรียนระดับมัธยมศึกษาตอนปลายในจังหวัดสุพรรณบุรี
- 3.1.3 จัดเตรียมอุปกรณ์ต่างๆ เช่น กระดาษปรีฟ ปากกาเคมี กล้องถ่ายรูป เทปบันทึกเสียง กล้องวิดีโอ และเอกสารประกอบการสนทนากลุ่ม เป็นต้น

3.2 ขั้นดำเนินการ

- 3.2.1 จัดกลุ่มเพื่อร่วมกันสนทนา
- 3.2.2 ผู้ดำเนินการสนทนากลุ่มนำเสนอข้อมูลสภาพและปัญหาของคุณธรรมของนักเรียนระดับมัธยมศึกษาตอนปลายในจังหวัดสุพรรณบุรี ต่อผู้ร่วมสนทนากลุ่มแต่ละกลุ่มเพื่อร่วมกันหาแนวทางพัฒนาคุณธรรมของนักเรียนระดับมัธยมศึกษาตอนปลายในจังหวัดสุพรรณบุรี ตามขอบเขตเนื้อหา 5 ด้าน ได้แก่ 1) ความมีวินัย 2) ความรับผิดชอบ 3) ความซื่อสัตย์ 4) ความขยันหมั่นเพียร และ 5) ความมีสติสัมปชัญญะ ซึ่งข้อมูลที่น่าเสนอเกี่ยวกับสภาพ ผู้วิจัยได้เลือกรายการที่มีระดับของสภาพการปฏิบัติอยู่ในระดับน้อย และน้อยที่สุด มานำเสนอ ส่วนปัญหาเกี่ยวกับคุณธรรมจริยธรรมนักเรียน ผู้วิจัยพิจารณาจากคำร้อยละที่อยู่ในระดับมาก และมากที่สุด มานำเสนอ เพื่อหาแนวทางในการพัฒนาคุณธรรมจริยธรรมนักเรียนต่อไป
- 3.2.3 ผู้วิจัยนำข้อมูลที่ได้จากการสนทนากลุ่ม มาดำเนินการสังเคราะห์และสรุปเป็นภาพรวมให้กลุ่มใหญ่พิจารณา
- 3.2.4 ผู้ร่วมสนทนากลุ่มร่วมกันตรวจสอบข้อมูลที่ได้จากการสังเคราะห์แล้ว ร่วมแสดงความคิดเห็น และแก้ไขเพิ่มเติมให้สมบูรณ์ยิ่งขึ้น

การวิเคราะห์ข้อมูล

วิเคราะห์ข้อมูลโดยการวิเคราะห์เนื้อหา (Content Analysis) โดยนำข้อมูลที่ได้จากการสนทนากลุ่มมาวิเคราะห์ตรวจสอบจัดเป็นหมวดหมู่ตามประเด็นขอบเขตเนื้อหาของการวิจัย

1. การสนทนากลุ่ม (Focus Group Discussion) ดำเนินดังนี้

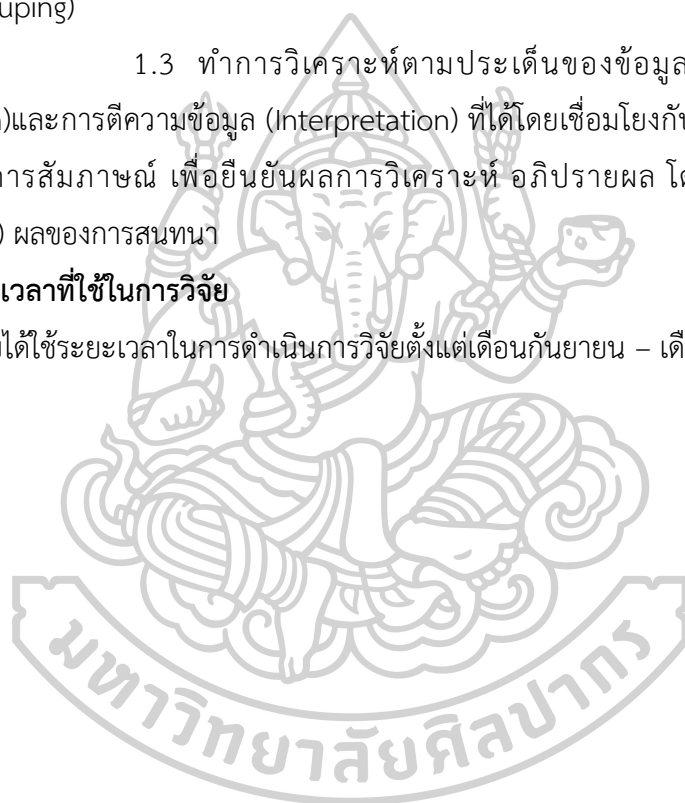
1.1 ผู้วิจัยนำข้อมูลที่ได้จากการสนทนากลุ่มตรวจสอบความสมบูรณ์ของข้อมูล

1.2 นำข้อมูลที่ได้มาเรียบเรียงในรูปแบบของข้อความโดยการจัดกลุ่มประเด็น (Grouping)

1.3 ทำการวิเคราะห์ตามประเด็นของข้อมูลโดยการอธิบายความ (Explanation) และการตีความข้อมูล (Interpretation) ที่ได้โดยเชื่อมโยงกับผลการวิจัยเชิงปริมาณ และจากผลการสัมภาษณ์ เพื่อยืนยันผลการวิเคราะห์ อภิปรายผล โดยการพรรณนาความ (Description) ผลของการสนทนา

ระยะเวลาที่ใช้ในการวิจัย

ผู้วิจัยได้ใช้ระยะเวลาในการดำเนินการวิจัยตั้งแต่เดือนกันยายน – เดือนธันวาคม 2563

บทที่ 4

ผลการวิเคราะห์ข้อมูล

การวิจัยเรื่อง การศึกษาแนวทางพัฒนาคุณธรรมจริยธรรมของนักเรียนระดับมัธยมศึกษาตอนปลายในจังหวัดสุพรรณบุรี : การประเมินความต้องการจำเป็น มีวัตถุประสงค์ 1) เพื่อศึกษาความต้องการจำเป็นในการพัฒนาคุณธรรมจริยธรรมของนักเรียนระดับชั้นมัธยมศึกษาตอนปลายในจังหวัดสุพรรณบุรี 2) เพื่อวิเคราะห์สาเหตุที่ส่งผลต่อความต้องการจำเป็นด้านคุณธรรมจริยธรรมของนักเรียนระดับชั้นมัธยมศึกษาตอนปลายในจังหวัดสุพรรณบุรี 3) เพื่อศึกษาแนวทางการพัฒนาคุณธรรมจริยธรรมของนักเรียนระดับชั้นมัธยมศึกษาตอนปลายในจังหวัดสุพรรณบุรี ผลการวิเคราะห์ข้อมูลแบ่งออกเป็น 2 ตอน ตามวัตถุประสงค์ของการวิจัย ดังนี้

ตอนที่ 1 ผลการศึกษาสภาพปัญหาคุณธรรมและวิเคราะห์สาเหตุที่ส่งผลต่อความต้องการจำเป็นด้านคุณธรรมจริยธรรมของนักเรียนระดับมัธยมศึกษาตอนปลายในจังหวัดสุพรรณบุรี

- 1.1 ผลการวิเคราะห์ สถานภาพส่วนบุคคลของผู้ตอบแบบสอบถาม
- 1.2 ผลการวิเคราะห์ สภาพที่เป็นอยู่ สภาพที่ควรจะเป็น ลำดับความสำคัญของความต้องการจำเป็น และการวิเคราะห์เมทริกซ์ (Matrix Analysis) ระหว่างสภาพที่เป็นอยู่และสภาพที่ควรจะเป็น ในการพัฒนาคุณธรรมจริยธรรมของนักเรียนระดับมัธยมศึกษาตอนปลายในจังหวัดสุพรรณบุรี

1.1 ผลการวิเคราะห์สถานภาพส่วนบุคคลของผู้ตอบแบบสอบถาม
ตารางที่ 2 สถานภาพของผู้ตอบแบบสอบถามของโรงเรียนทั้ง 3 ขนาด ดังนี้

สถานภาพส่วนบุคคล		โรงเรียน ขนาดเล็ก		โรงเรียน ขนาดกลาง		โรงเรียนขนาดใหญ่ และใหญ่พิเศษ		จำนวน	ร้อยละ
		จำนวน	ร้อยละ	จำนวน	ร้อยละ	จำนวน	ร้อยละ		
1. เพศ	ชาย	16	47.06	56	41.79	146	43.98	218	44.28
	หญิง	18	52.94	78	58.21	186	56.02	282	55.72
	รวม	34	100	134	100	332	100	500	100
2. ระดับชั้น	มัธยมศึกษาปีที่ 4	5	14.71	53	39.55	125	37.65	183	30.64
	มัธยมศึกษาปีที่ 5	6	17.65	36	26.87	92	27.71	134	24.08
	มัธยมศึกษาปีที่ 6	23	67.64	45	33.58	115	34.64	183	45.29
	รวม	34	100	134	100	332	100	500	100
3. เกรดเฉลี่ย	ต่ำกว่า 2.00	2	5.88	12	8.96	25	7.54	39	7.46
	2.01 – 2.50	8	23.53	23	17.16	84	25.30	115	22.00
	2.51 – 3.00	8	23.53	28	20.89	108	32.53	144	25.65
	3.01 – 3.50	9	26.47	57	42.54	76	22.89	142	30.63
	ตั้งแต่ 3.51 ขึ้นไป	7	20.59	14	10.45	39	11.74	60	14.26
	รวม	34	100	134	100	332	100	500	100
4. อาชีพผู้ปกครอง	รับจ้าง	17	50.00	36	26.87	51	15.36	104	30.74
	ข้าราชการ/ รัฐวิสาหกิจ	2	5.88	19	14.18	73	21.99	94	14.02
	พนักงานเอกชน	0	0	5	3.73	28	8.43	33	4.05
	เกษตรกร	6	17.65	32	23.88	58	17.47	96	19.67
	ค้าขาย	5	14.71	29	21.64	73	21.99	107	19.45
	ธุรกิจส่วนตัว	4	11.76	13	9.70	49	14.76	66	12.07
	รวม	34	100	134	100	332	100	500	100
5. ประสบการณ์เข้าร่วมกิจกรรมคุณธรรมจริยธรรม	ไม่เคย	2	5.88	15	11.19	32	9.64	49	8.90
	เคย 1 -3 ครั้ง/ปี	20	58.83	29	21.64	72	21.69	121	34.05
	4 -6 ครั้ง	6	17.65	57	42.54	75	22.59	138	27.59
	7 -10 ครั้ง	3	8.82	13	9.70	95	28.61	111	15.71
	มากกว่า 10 ครั้ง	3	8.82	20	14.93	58	17.47	81	13.74
	รวม	34	100	134	100	332	100	500	100

2. ผลการวิเคราะห์ สภาพที่เป็นอยู่ สภาพที่ควรจะเป็น ลำดับความสำคัญของความต้องการจำเป็นและการวิเคราะห์เมทริกซ์ (Matrix Analysis) ระหว่างสภาพที่เป็นอยู่และสภาพที่ควรจะเป็น ในการพัฒนาคุณธรรมจริยธรรมของนักเรียนระดับมัธยมศึกษาตอนปลายในจังหวัดสุพรรณบุรี

1.2 ผลการวิเคราะห์ทั้ง 5 ด้าน ของสภาพที่เป็นอยู่ สภาพที่ควรจะเป็น ลำดับความสำคัญของความต้องการจำเป็น และการวิเคราะห์เมทริกซ์ (Matrix Analysis) ระหว่างสภาพที่เป็นอยู่และสภาพที่ควรจะเป็น ในการพัฒนาคุณธรรมจริยธรรมของนักเรียนระดับมัธยมศึกษาตอนปลายในจังหวัดสุพรรณบุรี

ตารางที่ 3 แสดงผลการวิเคราะห์ทั้ง 5 ด้านของสภาพที่เป็นอยู่ สภาพที่ควรจะเป็น ลำดับความสำคัญของความต้องการจำเป็น

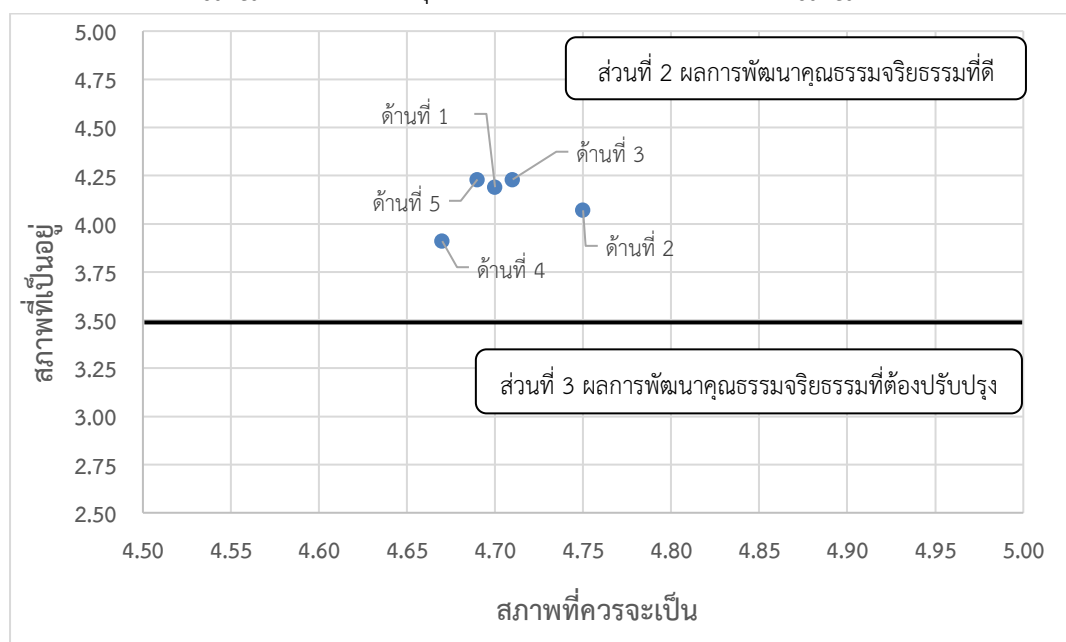
ด้านที่	รายละเอียด	สภาพที่เป็นอยู่			สภาพที่ควรจะเป็น			PNI _{Modified}	ลำดับ
		\bar{x}	S.D	ระดับ	\bar{x}	S.D	ระดับ		
1	ด้านความซื่อสัตย์สุจริต	4.19	.94	มาก	4.70	.46	มากที่สุด	0.13	3
2	ด้านความมีสติสัมปชัญญะ	4.07	.91	มาก	4.75	.48	มากที่สุด	0.18	2
3	ด้านความรับผิดชอบ	4.23	.80	มาก	4.71	.49	มากที่สุด	0.12	4
4	ด้านความขยันหมั่นเพียร	3.91	.94	มาก	4.67	.41	มากที่สุด	0.21	1
5	ด้านความมีวินัย	4.23	.85	มาก	4.69	.51	มากที่สุด	0.11	5
	รวม	4.13	.88	มาก	4.70	.47	มากที่สุด	0.15	

จากตารางที่ 3 พบว่า สภาพที่เป็นอยู่ ในการพัฒนาคุณธรรมจริยธรรมของนักเรียนระดับมัธยมศึกษาตอนปลายในจังหวัดสุพรรณบุรี เมื่อพิจารณาเป็นรายข้อ ด้านความมีวินัยและด้านความรับผิดชอบ อยู่ในระดับมาก ($\bar{x} = 4.23$, S.D. = .85) , ($\bar{x} = 4.23$, S.D. = .80) รองลงมา คือ ด้านความซื่อสัตย์สุจริต อยู่ในระดับมาก ($\bar{x} = 4.19$, S.D. = .94) ด้านความมีสติสัมปชัญญะ อยู่ในระดับมาก ($\bar{x} = 4.07$, S.D. = .91) และสุดท้ายคือ ด้านความขยันหมั่นเพียร ($\bar{x} = 3.91$, S.D. = .94)

สภาพที่ควรจะเป็น ในการพัฒนาคุณธรรมจริยธรรมของนักเรียนระดับมัธยมศึกษาตอนปลายในจังหวัดสุพรรณบุรี เมื่อพิจารณาเป็นรายข้อ ด้านความมีสติสัมปชัญญะ อยู่ในระดับมากที่สุด ($\bar{x} = 4.75$, S.D. = .48) รองลงมา คือ ($\bar{x} = 4.71$, S.D. = .49) ด้านความซื่อสัตย์สุจริต ($\bar{x} = 4.70$, S.D. = .46) ด้านความมีวินัย ($\bar{x} = 4.69$, S.D. = .47) และสุดท้ายคือ ด้านความขยันหมั่นเพียร ($\bar{x} = 4.67$, S.D. = .41)

เมื่อพิจารณาค่าดัชนีลำดับความสำคัญของความต้องการจำเป็น (Priority Need Index : PNI) ในการพัฒนาคุณธรรมจริยธรรมของนักเรียนระดับมัธยมศึกษาตอนปลายในจังหวัดสุพรรณบุรี ทั้ง 5 ด้าน มีค่า PNI_{modified} = 0.15 โดยรวมพบว่า ด้านความขยันหมั่นเพียร มีค่าดัชนีลำดับ

ความสำคัญของความต้องการจำเป็น มากที่สุด ($PNI_{\text{modified}} = 0.21$) รองลงมา คือ ด้านความมีสติสัมปชัญญะ ($PNI_{\text{modified}} = 0.18$) ด้านความซื่อสัตย์สุจริต ($PNI_{\text{modified}} = 0.13$) ด้านความรับผิดชอบ ($PNI_{\text{modified}} = 0.12$) และสุดท้าย คือ ด้านความมีวินัย ($PNI_{\text{modified}} = 0.11$)

ภาพที่ 6 ผลการวิเคราะห์เมทริกซ์การประเมินความต้องการจำเป็นในการพัฒนาคุณธรรมจริยธรรมของนักเรียนระดับมัธยมศึกษาตอนปลายในจังหวัดสุพรรณบุรี

จากภาพที่ 6 พบว่า การประเมินความต้องการจำเป็นในการพัฒนาคุณธรรมจริยธรรมของนักเรียนระดับมัธยมศึกษาตอนปลายในจังหวัดสุพรรณบุรี ทั้ง 5 ด้าน อยู่ในส่วนที่ 2 คือ การพัฒนาคุณธรรมจริยธรรมที่ดี

ตารางที่ 4 แสดงผลการประเมินความต้องการจำเป็นในการพัฒนาคุณธรรมจริยธรรมของนักเรียน
ระดับมัธยมศึกษาตอนปลายในจังหวัดสุพรรณบุรี ด้านความซื่อสัตย์สุจริต

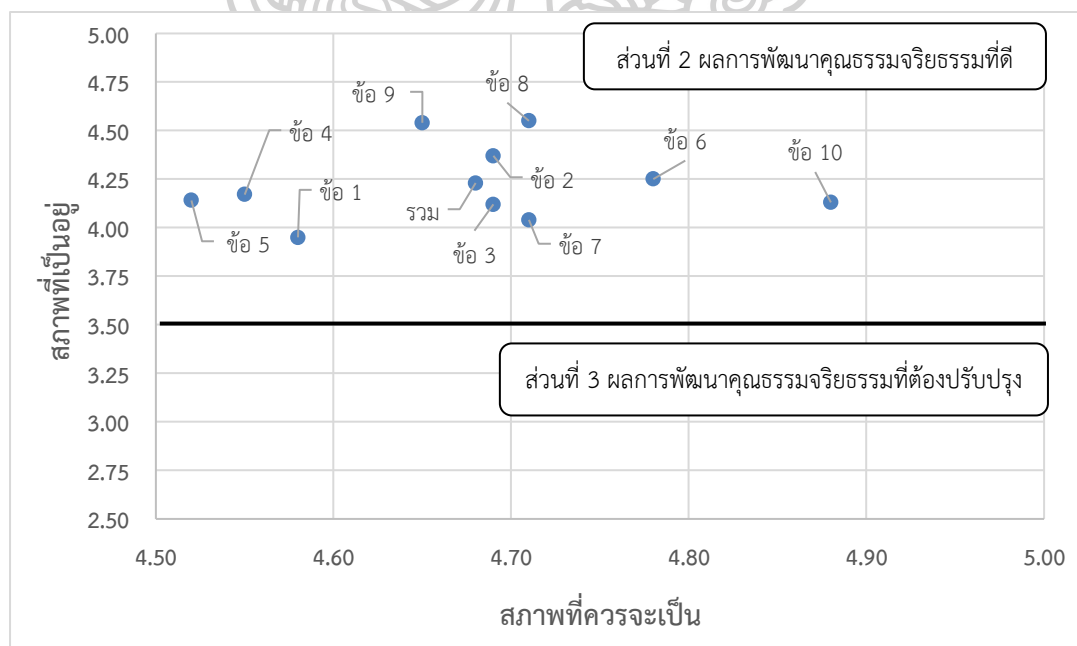
ด้านความซื่อสัตย์สุจริต	สภาพที่เป็นอยู่			สภาพที่ควรจะเป็น			PNI _{Modified}	ลำดับ
	\bar{x}	S.D	ระดับ	\bar{x}	S.D	ระดับ		
1.1 ท่านไม่ทุจริตต่อหน้าที่ทำ อะไรตรงไปตรงมา	3.95	1.05	มาก	4.58	.51	มากที่สุด	0.19	2
1.2 ท่านเคยว่าจ้างเพื่อนให้ ทำการบ้าน เพื่อช่วยให้งาน สำเร็จลุล่วง	4.37	.74	มาก	4.69	.53	มากที่สุด	0.07	8
1.3 ท่านโกหกหรือปกปิด ข้อเท็จจริงเพื่อความอยู่รอด ของตนเอง	4.12	.74	มาก	4.69	.53	มากที่สุด	0.19	2
1.4 ท่านรู้สึกไม่สบายใจเมื่อ พูดโกหก	4.17	1.07	มาก	4.55	.59	มากที่สุด	0.15	5
1.5 ท่านไม่รับเงินส่วนที่ แม่ค้าทอนเกิน	4.14	1.43	มาก	4.52	.67	มากที่สุด	0.10	7
1.6 ท่านไม่ทำอะไรที่ทำให้ เกิดความเสียหายต่อองค์กร	4.25	1.28	มาก	4.78	.46	มากที่สุด	0.13	6
1.7 ท่านไม่ช่วยเหลือเพื่อน/ คนในครอบครัวท่านที่ขโมย ของจากร้านค้า	4.04	.93	มาก	4.71	.45	มากที่สุด	0.30	1
1.8 ท่านคอยเตือนเพื่อนไม่ให้ คดโกงคนอื่นเสมอ	4.55	.98	มากที่สุด	4.71	.49	มากที่สุด	0.17	4
1.9 ท่านรู้สึกไม่สบายใจ เมื่อ เห็นนักการเมืองโกง ประเทศชาติ	4.54	.80	มากที่สุด	4.65	.49	มากที่สุด	0.02	10
1.10 ท่านคิดว่าสังคมจะสงบ สุขได้ ถ้าทุกคนมีความ ซื่อสัตย์สุจริต	4.13	.63	มาก	4.88	.34	มากที่สุด	0.03	9
เฉลี่ย	4.23	.96	มาก	4.68	.51	มากที่สุด	0.14	

จากตารางที่ 4 พบว่า สภาพที่เป็นอยู่ ในการพัฒนาคุณธรรมจริยธรรมของนักเรียนระดับ
มัธยมศึกษาตอนปลายในจังหวัดสุพรรณบุรี ด้านความซื่อสัตย์สุจริตโดยรวม อยู่ในระดับมาก (\bar{x} =
4.23 , S.D. = 0.96) เมื่อพิจารณาเป็นรายข้อ พบว่าท่านคอยเตือนเพื่อนไม่ให้คดโกงคนอื่นเสมอ มี

สภาพเป็นอยู่ มากที่สุด ($\bar{x} = 4.55$, S.D. = .98) รองลงมา คือ ท่านรู้สึกไม่สบายใจ เมื่อเห็น
 นักการเมืองโกงประเทศชาติ ($\bar{x} = 4.54$, S.D. = .80) และสุดท้ายคือ ท่านไม่ทุจริตต่อหน้าที่ทำอะไร
 ตรงไปตรงมา ($\bar{x} = 3.95$, S.D. = 1.05)

เมื่อพิจารณาสภาพที่ควรจะเป็น ในการพัฒนาคุณธรรมจริยธรรมของนักเรียนระดับ
 มัธยมศึกษาตอนปลายในจังหวัดสุพรรณบุรี ด้านความซื่อสัตย์สุจริต โดยรวมอยู่ในระดับมากที่สุด (\bar{x}
 = 4.68 , S.D. = .51) เมื่อพิจารณาเป็นรายข้อ พบว่า ท่านคิดว่าสังคมจะสงบสุขได้ ถ้าทุกคนมีความ
 ซื่อสัตย์สุจริต อยู่ในระดับมากที่สุด ($\bar{x} = 4.88$, S.D. = .34) รองลงมา คือ ท่านไม่ทำอะไรที่ทำให้
 เกิดความเสียหายต่อองค์กร ($\bar{x} = 4.78$, S.D. = .46) และสุดท้ายคือ ท่านไม่รับเงินส่วนที่แม่ค้าทอน
 เกิน ($\bar{x} = 4.52$, S.D. = 0.67)

เมื่อพิจารณาค่าดัชนีลำดับความสำคัญของความต้องการจำเป็น (Priority Need Index :
 PNI) ในการพัฒนาคุณธรรมจริยธรรมของนักเรียนระดับมัธยมศึกษาตอนปลายในจังหวัดสุพรรณบุรี
 ด้านความซื่อสัตย์สุจริต โดยรวม มีค่า $PNI_{\text{modified}} = 0.14$ เมื่อพิจารณาเป็นรายข้อพบว่า ท่านไม่
 ช่วยเหลือเพื่อน/คนในครอบครัวท่านที่ขโมยของจากร้านค้า มีค่าดัชนีลำดับความสำคัญของความ
 ต้องการจำเป็น มากที่สุด ($PNI_{\text{modified}} = 0.30$) รองลงมา คือ ท่านไม่ทุจริตต่อหน้าที่ ทำอะไร
 ตรงไปตรงมาและท่านโกหกหรือปกปิดข้อเท็จจริงเพื่อความอยู่รอดของตนเอง ($PNI_{\text{modified}} = 0.16$)
 และสุดท้าย คือ ท่านรู้สึกไม่สบายใจ เมื่อเห็นนักการเมืองโกงประเทศชาติ (มีค่า $PNI_{\text{modified}} = 0.02$)

ภาพที่ 7 ผลการวิเคราะห์เมทริกซ์การประเมินความต้องการจำเป็นในการพัฒนาคุณธรรมจริยธรรม
 ของนักเรียนระดับมัธยมศึกษาตอนปลายในจังหวัดสุพรรณบุรี ด้านความซื่อสัตย์สุจริต

จากภาพที่ 7 พบว่า การประเมินความต้องการจำเป็นในการพัฒนาคุณธรรมจริยธรรมของนักเรียนระดับมัธยมศึกษาตอนปลายในจังหวัดสุพรรณบุรี ด้านความซื่อสัตย์สุจริต อยู่ในส่วนที่ 2 คือ การพัฒนาคุณธรรมจริยธรรมที่ดี ทั้ง 10 ข้อ

ตารางที่ 5 แสดงผลการประเมินความต้องการจำเป็นในการพัฒนาคุณธรรมจริยธรรมของนักเรียนระดับมัธยมศึกษาตอนปลายในจังหวัดสุพรรณบุรี ด้านความมีสติสัมปชัญญะ

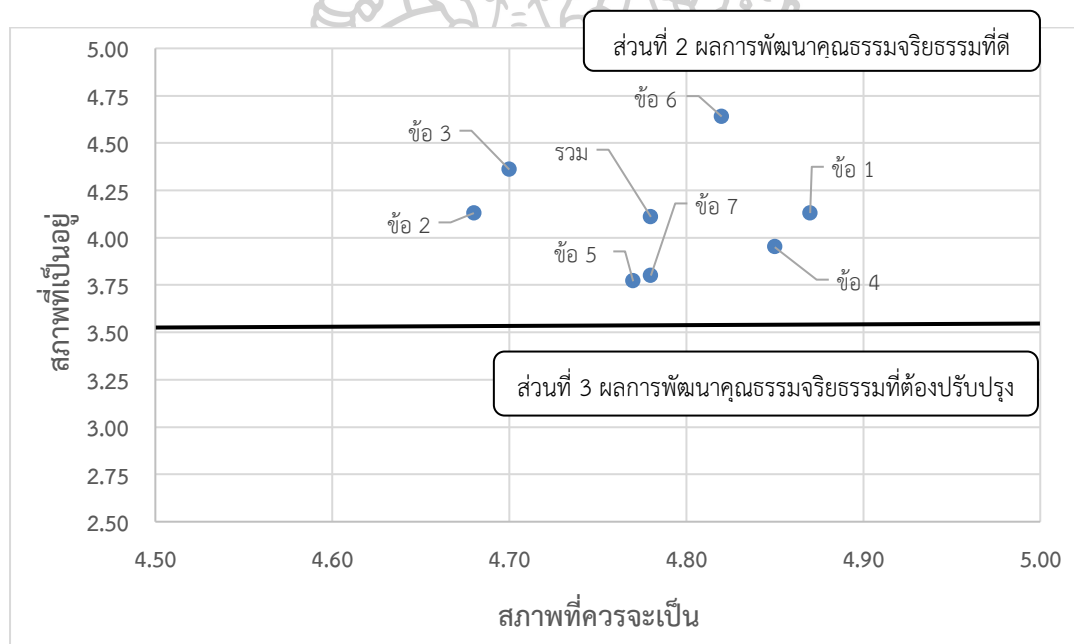
ด้านความมีสติสัมปชัญญะ	สภาพที่เป็นอยู่			สภาพที่ควรจะเป็น			PNI _{modified}	ลำดับ
	\bar{x}	S.D	ระดับ	\bar{x}	S.D	ระดับ		
2.1 ท่านไม่หลงมัวเมาไปกับสิ่งชั่วร้าย	4.13	1.10	มาก	4.87	.34	มากที่สุด	0.20	4
2.2 ท่านใช้อารมณ์มากกว่าเหตุผลในการตัดสินใจ	4.13	.78	มาก	4.68	.53	มากที่สุด	0.18	5
2.3 ท่านคิดว่ากันไว้ดีกว่าแก้ ถ้าแยแล้วแก้ไม่ทัน	4.36	.89	มาก	4.70	.53	มากที่สุด	0.08	6
2.4 ท่านไตร่ตรองให้รอบคอบก่อนการตัดสินใจทุกครั้ง	3.95	.84	มาก	4.85	.42	มากที่สุด	0.23	3
2.5 ท่านสามารถแก้ปัญหาที่เกิดขึ้นเฉพาะหน้าได้ดี	3.77	.85	มาก	4.77	.46	มากที่สุด	0.25	1
2.6 แม้ว่าจะข้ามถนนที่ทางม้าลาย ท่านจะเหลียวซ้ายแลขวาให้ปลอดภัยก่อนข้ามถนน	4.64	.68	มากที่สุด	4.82	.42	มากที่สุด	0.07	7
2.7 ท่านสามารถควบคุมสติได้ แม้จะเกิดเหตุการณ์ร้ายแรงขึ้น	3.80	.88	มาก	4.78	.42	มากที่สุด	0.24	2
เฉลี่ย	4.11	.86	มาก	4.78	.45	มากที่สุด	0.18	

จากตารางที่ 5 พบว่า สภาพที่เป็นอยู่ในการพัฒนาคุณธรรมจริยธรรมของนักเรียนระดับมัธยมศึกษาตอนปลายในจังหวัดสุพรรณบุรี ด้านความมีสติสัมปชัญญะโดยรวม อยู่ในระดับมาก ($\bar{x} = 4.11$, S.D. = .86) เมื่อพิจารณาเป็นรายข้อพบว่า แม้ว่าจะข้ามถนนที่ทางม้าลาย ท่านจะเหลียวซ้ายแลขวาให้ปลอดภัยก่อนข้ามถนน อยู่ในระดับมากที่สุด ($\bar{x} = 4.64$, S.D. = .68) รองลงมาคือ ท่านคิดว่ากันไว้ดีกว่าแก้ ถ้าแยแล้วแก้ไม่ทัน ($\bar{x} = 4.36$, S.D. = .89) และสุดท้ายคือ ท่านสามารถแก้ปัญหาที่เกิดขึ้นเฉพาะหน้าได้ดี ($\bar{x} = 3.77$, S.D. = .85)

เมื่อพิจารณาสภาพที่ควรจะเป็น ในการพัฒนาคุณธรรมจริยธรรมของนักเรียนระดับมัธยมศึกษาตอนปลายในจังหวัดสุพรรณบุรี ด้านความมีสติสัมปชัญญะ โดยรวมอยู่ในระดับมากที่สุด ($\bar{x} = 4.78$, S.D. = .45) เมื่อพิจารณาเป็นรายข้อพบว่า ท่านไม่หลงมัวเมาไปกับสิ่งชั่วร้าย มีสภาพที่

ควรจะเป็นมากที่สุด ($\bar{x} = 4.87$, S.D. = .34) รองลงมา คือ ท่านได้ตรงใจให้รอบคอบก่อนการตัดสินใจทุกครั้ง ($\bar{x} = 4.85$, S.D. = .42) และสุดท้ายคือ ท่านใช้อารมณ์มากกว่าเหตุผลในการตัดสินใจ ($\bar{x} = 4.68$, S.D. = 0.53)

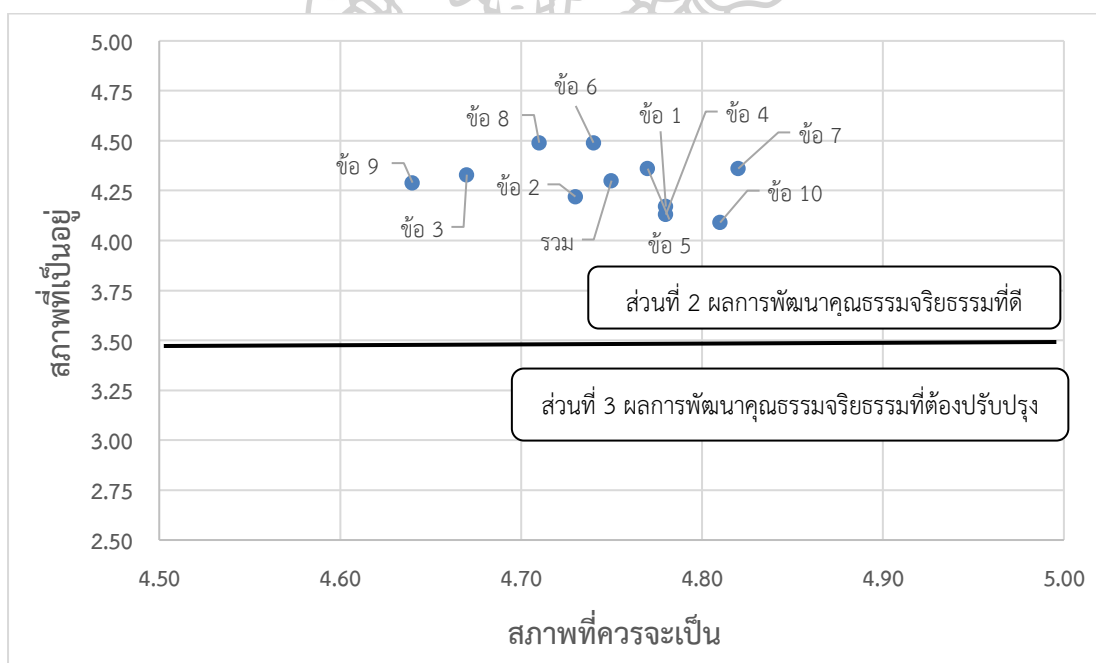
เมื่อพิจารณาค่าดัชนีลำดับความสำคัญของความต้องการจำเป็น (Priority Need Index : PNI) ในการพัฒนาคุณธรรมจริยธรรมของนักเรียนระดับมัธยมศึกษาตอนปลายในจังหวัดสุพรรณบุรี ด้านความซื่อสัตย์สุจริต โดยรวมมีค่า $PNI_{\text{modified}} = 0.18$ เมื่อพิจารณาเป็นรายข้อพบว่าโดยรวมพบว่า ท่านสามารถแก้ปัญหาที่เกิดขึ้นเฉพาะหน้าได้ดี มีค่าดัชนีลำดับความสำคัญของความต้องการจำเป็นมากที่สุด ($PNI_{\text{modified}} = 0.25$) รองลงมา คือ ท่านสามารถควบคุมสติได้ แม้จะเกิดเหตุการณ์ร้ายแรงขึ้น ($PNI_{\text{modified}} = 0.24$) และสุดท้าย คือ แม้ว่าจะข้ามถนนที่ทางม้าลาย ท่านจะเหลียวซ้ายแลขวาให้ปลอดภัยก่อนข้ามถนน (มีค่า $PNI_{\text{modified}} = 0.07$)

ภาพที่ 8 ผลการวิเคราะห์เมทริกซ์การประเมินความต้องการจำเป็นในการพัฒนาคุณธรรมจริยธรรมของนักเรียนระดับมัธยมศึกษาตอนปลายในจังหวัดสุพรรณบุรี ด้านความมีสติสัมปชัญญะ จากภาพที่ 8 พบว่า การประเมินความต้องการจำเป็นในการพัฒนาคุณธรรมจริยธรรมของนักเรียนระดับมัธยมศึกษาตอนปลายในจังหวัดสุพรรณบุรี ด้านความมีสติสัมปชัญญะ อยู่ในส่วนที่ 2 คือ การพัฒนาคุณธรรมจริยธรรมที่ดี ทั้ง 7 ข้อ

, S.D. = .79) เมื่อพิจารณาเป็นรายข้อพบว่า ท่านปฏิบัติหน้าที่ที่ได้รับมอบหมายจากครอบครัว อยู่ในระดับมากที่สุด ($\bar{x} = 4.82$, S.D. = .46) รองลงมา คือ ท่านคอยเตือนคนรอบข้างให้ช่วยกันรับผิดชอบต่อสังคม ($\bar{x} = 4.81$, S.D. = .45) และสุดท้ายคือ ท่านยอมนอนดึกเพื่อทำงานส่งให้ทันตามกำหนด ($\bar{x} = 4.64$, S.D. = 0.51)

เมื่อพิจารณาค่าดัชนีลำดับความสำคัญของความต้องการจำเป็น (Priority Need Index : PNI) ในการพัฒนาคุณธรรมจริยธรรมของนักเรียนระดับมัธยมศึกษาตอนปลายในจังหวัดสุพรรณบุรี ด้านความรับผิดชอบต่อ โดยรวม มีค่า $PNI_{\text{modified}} = 0.11$ เมื่อพิจารณาเป็นรายข้อพบว่า โดยรวมพบว่า ท่านปฏิบัติหน้าที่ของตนเองอย่างถูกต้องครบถ้วน มีค่าดัชนีลำดับความสำคัญของความต้องการจำเป็น มากที่สุด ($PNI_{\text{modified}} = 0.18$) รองลงมา คือ ท่านยินดีกับงานที่ได้รับมอบหมาย ($PNI_{\text{modified}} = 0.17$) และสุดท้าย คือ ท่านดูแลเอาใจใส่สมาชิกทุกคนในครอบครัวเมื่อเจ็บป่วย (มีค่า $PNI_{\text{modified}} = 0.05$)

ภาพที่ 9 ผลการวิเคราะห์เมทริกซ์การประเมินความต้องการจำเป็นในการพัฒนาคุณธรรมจริยธรรมของนักเรียนระดับมัธยมศึกษาตอนปลายในจังหวัดสุพรรณบุรี ด้านความรับผิดชอบต่อ จากภาพที่ 9 พบว่า การประเมินความต้องการจำเป็นในการพัฒนาคุณธรรมจริยธรรมของนักเรียนระดับมัธยมศึกษาตอนปลายในจังหวัดสุพรรณบุรี ด้านความรับผิดชอบต่อ อยู่ในส่วนที่ 2 คือ การพัฒนาคุณธรรมจริยธรรมที่ดี ทั้ง 10 ข้อ

ตารางที่ 7 แสดงผลการประเมินความต้องการจำเป็นในการพัฒนาคุณธรรมจริยธรรมของนักเรียนระดับมัธยมศึกษาตอนปลายในจังหวัดสุพรรณบุรี ด้านความขยันหมั่นเพียร

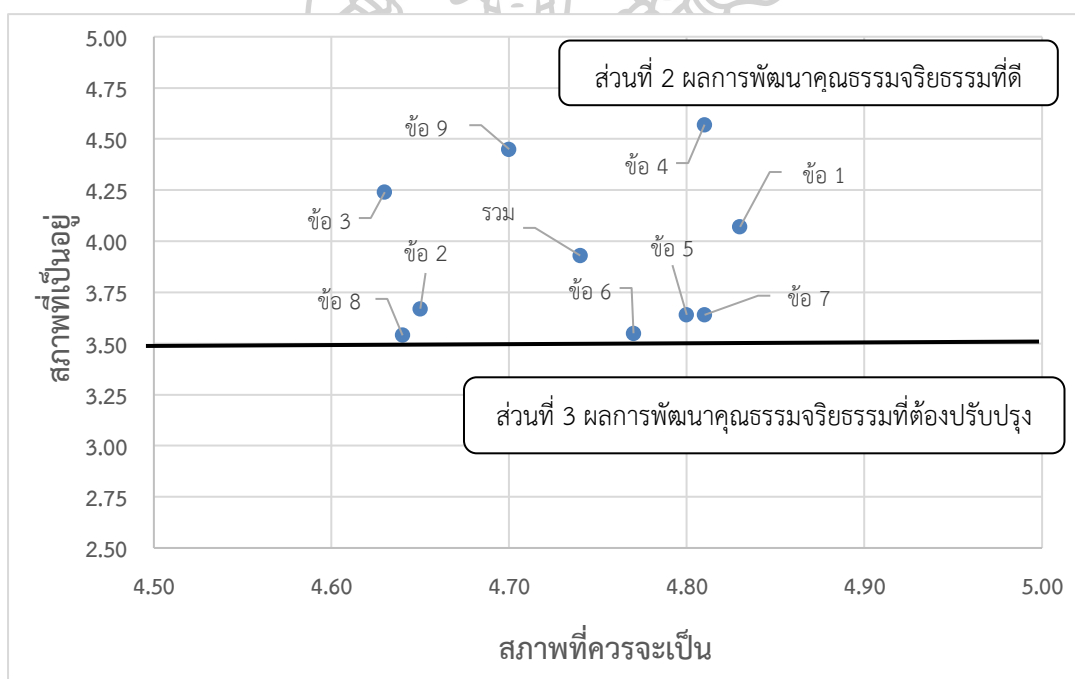
ด้านความขยันหมั่นเพียร	สภาพที่เป็นอยู่			สภาพที่ควรจะเป็น			PNI _{modified}	ลำดับ
	\bar{x}	S.D	ระดับ	\bar{x}	S.D	ระดับ		
4.1 ท่านไม่ย่อท้อต่ออุปสรรคที่ผ่านเข้ามาในชีวิต	4.07	.78	มาก	4.83	.44	มากที่สุด	0.17	6
4.2 ท่านตั้งใจอ่านหนังสือให้มากกว่าที่ผ่านมา	3.67	.01	มาก	4.65	.53	มากที่สุด	0.27	4
4.3 ท่านรู้สึกไม่เห็นด้วยที่เพื่อนบ้านของท่านไม่ทำงานรอที่จะถูกรางวัลสลากกินแบ่งรัฐบาล	4.24	.04	มาก	4.63	.51	มากที่สุด	0.10	7
4.4 ท่านคิดว่าสังคมจะเจริญก้าวหน้าได้ถ้าทุกคนขยันมากขึ้น	4.57	.73	มากที่สุด	4.81	.40	มากที่สุด	0.05	9
4.5 หากมีเวลาว่าง ท่านทำงานพิเศษเพิ่มเสมอ	3.64	.20	มาก	4.80	.45	มากที่สุด	0.31	2
4.6 ท่านอาสาทำงานเมื่อมีเวลาว่างเสมอ	3.55	.03	มาก	4.77	.53	มากที่สุด	0.32	1
4.7 ท่านไม่เคยปล่อยให้เวลาว่างหมดไปอย่างไร้ประโยชน์	3.64	.03	มาก	4.81	.48	มากที่สุด	0.29	3
4.8 ท่านใช้เวลาว่างในแต่ละวันให้เกิดประโยชน์สูงสุดเสมอ	3.54	.96	มาก	4.64	.55	มากที่สุด	0.27	4
4.9 ท่านเชื่อว่าความสำเร็จในชีวิต ต้องมาจากการทำงาน ไม่ใช่โชคกลาง	4.45	.77	มาก	4.70	.48	มากที่สุด	0.07	8
เฉลี่ย	3.93	.95	มาก	4.74	.49	มากที่สุด	0.21	

จากตารางที่ 7 พบว่า สภาพที่เป็นอยู่ในการพัฒนาคุณธรรมจริยธรรมของนักเรียนระดับมัธยมศึกษาตอนปลายในจังหวัดสุพรรณบุรี ด้านความขยันหมั่นเพียรโดยรวม อยู่ในระดับมาก ($\bar{x} = 3.93$, S.D. = .95) เมื่อพิจารณาเป็นรายข้อพบว่า ท่านคิดว่าสังคมจะเจริญก้าวหน้าได้ ถ้าทุกคนขยันมากขึ้น อยู่ในระดับมากที่สุด ($\bar{x} = 4.57$, S.D. = .73) รองลงมา คือ ท่านเชื่อว่าความสำเร็จในชีวิต ต้องมาจากการทำงาน ไม่ใช่โชคกลาง ($\bar{x} = 4.45$, S.D. = .77) และสุดท้ายคือ ท่านใช้เวลาว่างในแต่ละวันให้เกิดประโยชน์สูงสุดเสมอ ($\bar{x} = 3.54$, S.D. = .96)

เมื่อพิจารณาสภาพที่ควรจะเป็น ในการพัฒนาคุณธรรมจริยธรรมของนักเรียนระดับมัธยมศึกษาตอนปลายในจังหวัดสุพรรณบุรี ด้านความขยันหมั่นเพียร โดยรวมอยู่ในระดับมากที่สุด

($\bar{x} = 4.51$, S.D. = .32) เมื่อพิจารณาเป็นรายข้อพบว่า ท่านไม่ย่อท้อต่ออุปสรรคที่ผ่านเข้ามาในชีวิต อยู่ในระดับมาก ($\bar{x} = 4.83$, S.D. = .44) รองลงมา คือ ท่านคิดว่าสังคมจะเจริญก้าวหน้าได้ ถ้าทุกคนขยันมากขึ้นและท่านไม่เคยปล่อยให้เวลาว่างหมดไปอย่างไร้ประโยชน์ ($\bar{x} = 4.81$, S.D. = .40) และ($\bar{x} = 4.81$, S.D. = .48) และสุดท้ายคือ ท่านรู้สึกไม่เห็นด้วยที่เพื่อนบ้านของท่านไม่ทำงานรอที่จะถูกรางวัลสลากกินแบ่งรัฐบาล ($\bar{x} = 4.63$, S.D. = 0.51)

เมื่อพิจารณาค่าดัชนีลำดับความสำคัญของความต้องการจำเป็น (Priority Need Index : PNI) ในการพัฒนาคุณธรรมจริยธรรมของนักเรียนระดับมัธยมศึกษาตอนปลายในจังหวัดสุพรรณบุรี ด้านความขยันหมั่นเพียรโดยรวม มีค่า $PNI_{\text{modified}} = 0.21$ เมื่อพิจารณาเป็นรายข้อพบว่า โดยรวมพบว่า ท่านอาสาทำงานเมื่อมีเวลาว่างเสมอมีค่าดัชนีลำดับความสำคัญของความต้องการจำเป็น มากที่สุด ($PNI_{\text{modified}} = 0.32$) รองลงมา คือ ท่านตั้งใจอ่านหนังสือให้มากกว่าที่ผ่านมา ($PNI_{\text{modified}} = 0.31$) และสุดท้าย คือ ท่านคิดว่าสังคมจะเจริญก้าวหน้าได้ ถ้าทุกคนขยันมากขึ้น (มีค่า $PNI_{\text{modified}} = 0.05$)

ภาพที่ 10 ผลการวิเคราะห์เมทริกซ์การประเมินความต้องการจำเป็นในการพัฒนาคุณธรรมจริยธรรมของนักเรียนระดับมัธยมศึกษาตอนปลายในจังหวัดสุพรรณบุรี ด้านความขยันหมั่นเพียร จากภาพที่ 10 พบว่า การประเมินความต้องการจำเป็นในการพัฒนาคุณธรรมจริยธรรมของนักเรียนระดับมัธยมศึกษาตอนปลายในจังหวัดสุพรรณบุรี ด้านความขยันหมั่นเพียร อยู่ในส่วนที่ 2 คือ การพัฒนาคุณธรรมจริยธรรมที่ดี ทั้ง 9 ข้อ

ตารางที่ 8 แสดงผลการประเมินความต้องการจำเป็นในการพัฒนาคุณธรรมจริยธรรมของนักเรียน
ระดับมัธยมศึกษาตอนปลายในจังหวัดสุพรรณบุรี ด้านความมีวินัย

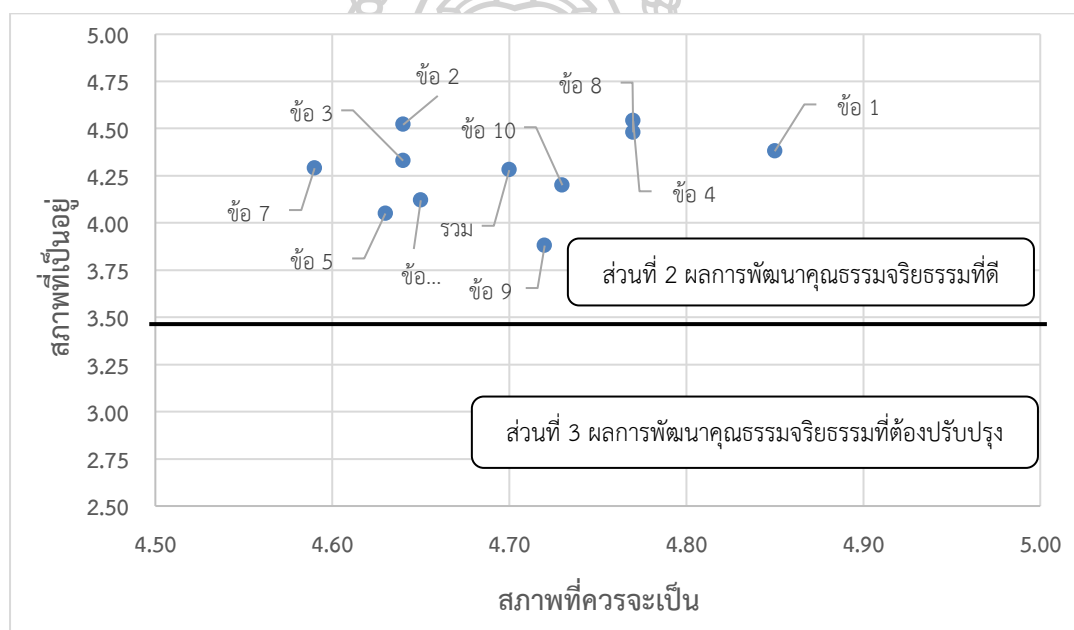
ด้านความมีวินัย	สภาพที่เป็นอยู่			สภาพที่ควรจะเป็น			PNI _{modified}	ลำดับ
	\bar{x}	S.D	ระดับ	\bar{x}	S.D	ระดับ		
5.1 ท่านรู้จักและปฏิบัติตามสิทธิและหน้าที่ของตนเอง	4.38	.72	มาก	4.85	.44	มากที่สุด	0.09	6
5.2 ท่านเคารพและปฏิบัติตามกฎหมาย	4.52	.67	มากที่สุด	4.64	.53	มากที่สุด	0.04	10
5.3 ท่านปฏิบัติตามสิทธิหน้าที่และไม่ใช้อภิสิทธิ์เสมอ	4.33	.76	มาก	4.64	.52	มากที่สุด	0.10	5
5.4 ท่านช่วยรักษาและไม่ทำลายสาธารณสมบัติ	4.54	.69	มากที่สุด	4.77	.57	มากที่สุด	0.05	9
5.5 ต้องออกกฎบังคับท่านจึงจะปฏิบัติตาม	4.05	.91	มาก	4.63	.54	มากที่สุด	0.24	1
5.6 ท่านส่งเสริมให้คนรอบข้างปฏิบัติตามกฎหมาย	4.12	.90	มาก	4.65	.56	มากที่สุด	0.12	4
5.7 ท่านทิ้งขยะลงในถังเสมอ	4.29	.80	มาก	4.59	.56	มากที่สุด	0.09	6
5.8 ท่านไม่แฉงควงระรานผู้อื่น	4.48	.73	มาก	4.77	.46	มากที่สุด	0.07	8
5.9 ท่านคอยเตือนเพื่อนไม่ให้ผิดกฎระเบียบของโรงเรียน	3.88	1.03	มาก	4.72	.51	มากที่สุด	0.21	2
5.10 ท่านไม่เดินลัดสนามที่ติดป้ายห้าม	4.20	.99	มาก	4.73	.61	มากที่สุด	0.14	3
เฉลี่ย	4.28	.82	มาก	4.70	.53	มากที่สุด	0.11	

จากตารางที่ 8 พบว่า สภาพที่เป็นอยู่ในการพัฒนาคุณธรรมจริยธรรมของนักเรียนระดับมัธยมศึกษาตอนปลายในจังหวัดสุพรรณบุรี ด้านความมีวินัย โดยรวม อยู่ในระดับมาก ($\bar{x} = 4.28$, S.D. = .82) เมื่อพิจารณาเป็นรายข้อพบว่า ท่านช่วยรักษาและไม่ทำลายสาธารณสมบัติ อยู่ในระดับมากที่สุด ($\bar{x} = 4.54$, S.D. = .69) รองลงมา คือ ท่านเคารพและปฏิบัติตามกฎหมาย ($\bar{x} = 4.52$, S.D. = .67) และสุดท้ายคือ ท่านคอยเตือนเพื่อนไม่ให้ผิดกฎระเบียบของโรงเรียน ($\bar{x} = 3.88$, S.D. = 1.03)

เมื่อพิจารณาสภาพที่ควรจะเป็น ในการพัฒนาคุณธรรมจริยธรรมของนักเรียนระดับมัธยมศึกษาตอนปลายในจังหวัดสุพรรณบุรี ด้านความมีวินัย โดยรวมอยู่ในระดับมากที่สุด ($\bar{x} = 4.70$, S.D. = .53) เมื่อพิจารณาเป็นรายข้อพบว่า ซึ่งท่านรู้จักและปฏิบัติตามสิทธิและหน้าที่ของตนเอง

อยู่ในระดับมาก ($\bar{x} = 4.85$, S.D. = .44) รองลงมา คือ ท่านช่วยรักษาและไม่ทำลายสาธารณสมบัติ และท่านไม่แข่งคิวขณะรอซื้ออาหาร ($\bar{x} = 4.77$, S.D. = .57) และ ($\bar{x} = 4.77$, S.D. = .46) และสุดท้ายคือ ท่านทิ้งขยะลงในถังเสมอ ($\bar{x} = 4.59$, S.D. = 0.56)

เมื่อพิจารณาค่าดัชนีลำดับความสำคัญของความต้องการจำเป็น (Priority Need Index : PNI) ในการพัฒนาคุณธรรมจริยธรรมของนักเรียนระดับมัธยมศึกษาตอนปลายในจังหวัดสุพรรณบุรี ด้านความมีวินัยโดยรวม มีค่า $PNI_{\text{modified}} = 0.11$ เมื่อพิจารณาเป็นรายข้อ ต้องออกกฎบังคับท่านจึงจะปฏิบัติตาม มีค่าดัชนีลำดับความสำคัญของความต้องการจำเป็น มากที่สุด ($PNI_{\text{modified}} = 0.24$) รองลงมา คือ ท่านคอยเตือนเพื่อนไม่ให้ผิดกฎระเบียบของโรงเรียน ($PNI_{\text{modified}} = 0.21$) และสุดท้ายคือ ท่านเคารพและปฏิบัติตามกฎหมาย (มีค่า $PNI_{\text{modified}} = 0.04$)

ภาพที่ 11 ผลการวิเคราะห์เมทริกซ์การประเมินความต้องการจำเป็นในการพัฒนาคุณธรรมจริยธรรมของนักเรียนระดับมัธยมศึกษาตอนปลายในจังหวัดสุพรรณบุรี ด้านความมีวินัย

จากภาพที่ 11 พบว่า การประเมินความต้องการจำเป็นในการพัฒนาคุณธรรมจริยธรรมของนักเรียนระดับมัธยมศึกษาตอนปลายในจังหวัดสุพรรณบุรี ด้านความมีวินัย อยู่ในส่วนที่ 2 คือ การพัฒนาคุณธรรมจริยธรรมที่ดี ทั้ง 10 ข้อ

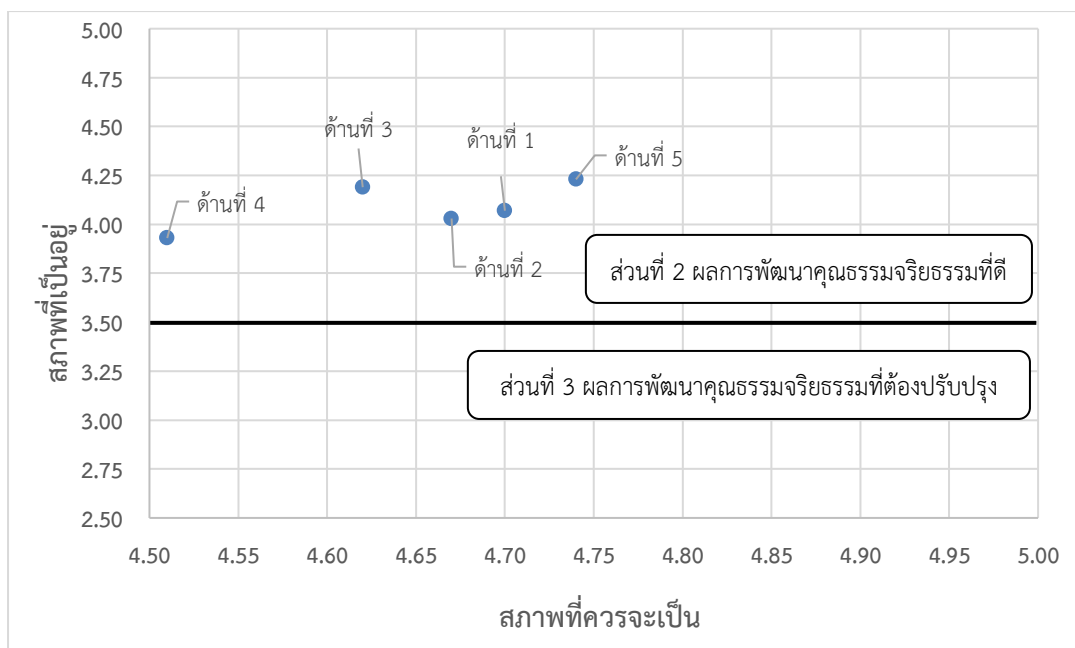
ตารางที่ 9 สรุปผลการประเมินความต้องการจำเป็นในการพัฒนาคุณธรรมจริยธรรมของนักเรียนระดับมัธยมศึกษาตอนปลายในจังหวัดสุพรรณบุรี ของโรงเรียนขนาดเล็ก

ด้านที่	รายละเอียด	สภาพที่เป็นอยู่			สภาพที่ควรจะเป็น			PNI _{modified}	ลำดับ
		\bar{x}	S.D	ระดับ	\bar{x}	S.D	ระดับ		
1	ด้านความซื่อสัตย์สุจริต	4.07	1.00	มาก	4.70	.43	มากที่สุด	0.18	1
2	ด้านความมีสติสัมปชัญญะ	4.03	.97	มาก	4.67	.50	มากที่สุด	0.18	1
3	ด้านความรับผิดชอบ	4.19	.81	มาก	4.62	.53	มากที่สุด	0.11	5
4	ด้านความขยันหมั่นเพียร	3.93	.92	มาก	4.51	.32	มากที่สุด	0.16	3
5	ด้านความมีวินัย	4.23	.84	มาก	4.74	.43	มากที่สุด	0.13	4
รวม		4.09	.91	มาก	4.65	.44	มากที่สุด	0.15	

จากตารางที่ 9 พบว่า สภาพที่เป็นอยู่ในการพัฒนาคุณธรรมจริยธรรมของนักเรียนระดับมัธยมศึกษาตอนปลายในจังหวัดสุพรรณบุรี ของโรงเรียนขนาดเล็ก เมื่อพิจารณาเป็นรายข้อ ด้านความมีวินัย อยู่ในระดับมาก ($\bar{x} = 4.23$, S.D. = .84) รองลงมา คือ ด้านความรับผิดชอบ ($\bar{x} = 4.19$, S.D. = .81) ด้านความซื่อสัตย์สุจริต ($\bar{x} = 4.07$, S.D. = 1.00) ด้านความมีสติสัมปชัญญะ ($\bar{x} = 4.03$, S.D. = .97) และสุดท้ายคือ ด้านความขยันหมั่นเพียร ($\bar{x} = 3.93$, S.D. = .92)

สภาพที่ควรจะเป็น ในการพัฒนาคุณธรรมจริยธรรมของนักเรียนระดับมัธยมศึกษาตอนปลายในจังหวัดสุพรรณบุรี ของโรงเรียนขนาดเล็ก เมื่อพิจารณาเป็นรายข้อ ด้านความมีวินัย อยู่ในระดับมาก ($\bar{x} = 4.74$, S.D. = .43) รองลงมา คือ ด้านความซื่อสัตย์สุจริต ($\bar{x} = 4.70$, S.D. = .43) ด้านความมีสติสัมปชัญญะ ($\bar{x} = 4.67$, S.D. = .50) ด้านความรับผิดชอบ ($\bar{x} = 4.62$, S.D. = .53) และสุดท้ายคือ ด้านความขยันหมั่นเพียร ($\bar{x} = 4.51$, S.D. = .32)

เมื่อพิจารณาค่าดัชนีลำดับความสำคัญของความต้องการจำเป็น (Priority Need Index : PNI) ในการพัฒนาคุณธรรมจริยธรรมของนักเรียนระดับมัธยมศึกษาตอนปลายในจังหวัดสุพรรณบุรี ของโรงเรียนขนาดเล็ก โดยรวมพบว่า ด้านความซื่อสัตย์สุจริตและด้านความมีสติสัมปชัญญะ มีค่าดัชนีลำดับความสำคัญของความต้องการจำเป็น มากที่สุด (PNI_{modified} = 0.18) รองลงมา คือ ด้านความขยันหมั่นเพียร (PNI_{modified} = 0.16) ด้านความมีวินัย (PNI_{modified} = 0.13) และสุดท้าย คือ ด้านความรับผิดชอบ (มีค่า PNI_{modified} = 0.11)

ภาพที่ 12 ผลการวิเคราะห์เมทริกซ์การประเมินความต้องการจำเป็นในการพัฒนาคุณธรรมจริยธรรม
 ของนักเรียนระดับมัธยมศึกษาตอนปลายในจังหวัดสุพรรณบุรี ของโรงเรียนขนาดเล็ก
 จากภาพที่ 12 พบว่า การประเมินความต้องการจำเป็นในการพัฒนาคุณธรรมจริยธรรมของ
 นักเรียนระดับมัธยมศึกษาตอนปลายในจังหวัดสุพรรณบุรี ของโรงเรียนขนาดเล็ก ทั้ง 5 ด้าน อยู่ใน
 ส่วนที่ 2 คือ การพัฒนาคุณธรรมจริยธรรมที่ดี

ตารางที่ 10 แสดงผลการประเมินความต้องการจำเป็นในการพัฒนาคุณธรรมจริยธรรมของนักเรียน
ระดับมัธยมศึกษาตอนปลายในจังหวัดสุพรรณบุรี ของโรงเรียนขนาดเล็ก ด้านความ
ซื่อสัตย์สุจริต

ด้านความซื่อสัตย์สุจริต	สภาพที่เป็นอยู่				สภาพที่ควรจะเป็น				PNI _{modified}	ลำดับ
	\bar{x}	S.D	ระดับ	ลำดับ	\bar{x}	S.D	ระดับ	ลำดับ		
1.1 ท่านไม่ทุจริตต่อหน้าที่ ทำอะไรตรงไปตรงมา	3.79	1.01	มาก	8	4.59	.50	มากที่สุด	7	0.21	3
1.2 ท่านเคยว่าจ้างเพื่อน ให้ทำการบ้านเพื่อช่วยให้ งานสำเร็จลุล่วง	4.56	.50	มาก ที่สุด	3	4.82	.39	มากที่สุด	2	0.06	7
1.3 ท่านโกหกหรือปกปิด ข้อเท็จจริงเพื่อความอยู่ รอดของตนเอง	3.53	.66	มาก	9	4.71	.46	มากที่สุด	5	0.33	2
1.4 ท่านรู้สึกไม่สบายใจ เมื่อพูดโกหก	3.82	1.45	มาก	6	4.59	.50	มากที่สุด	7	0.20	4
1.5 ท่านไม่รับเงินส่วนที่ แม่ค้าทอนเกิน	4.35	1.30	มาก	4	4.62	.49	มากที่สุด	6	0.06	7
1.6 ท่านไม่ทำอะไรที่ทำให้ เกิดความเสียหายต่อองค์กร	4.24	1.30	มาก	5	4.59	.50	มากที่สุด	7	0.08	6
1.7 ท่านไม่ช่วยเหลือ เพื่อน/คนในครอบครัว ท่านที่ขโมยของจากร้านค้า	2.85	1.69	ปาน กลาง	10	4.79	.41	มากที่สุด	4	0.68	1
1.8 ท่านคอยเตือนเพื่อน ไม่ให้คิดโกงคนอื่นเสมอ	3.82	1.00	มาก	6	4.53	.51	มากที่สุด	10	0.19	5
1.9 ท่านรู้สึกไม่สบายใจ เมื่อเห็นนักการเมืองโกง ประเทศชาติ	4.79	.77	มาก ที่สุด	2	4.82	.39	มากที่สุด	2	0.01	9
1.10 ท่านคิดว่าสังคมจะ สงบสุขได้ ถ้าทุกคนมี ความซื่อสัตย์สุจริต	4.91	.29	มาก ที่สุด	1	4.97	.17	มากที่สุด	1	0.01	9
เฉลี่ย	4.07	1.00	มาก	-	4.70	.43	มากที่สุด	-	0.18	

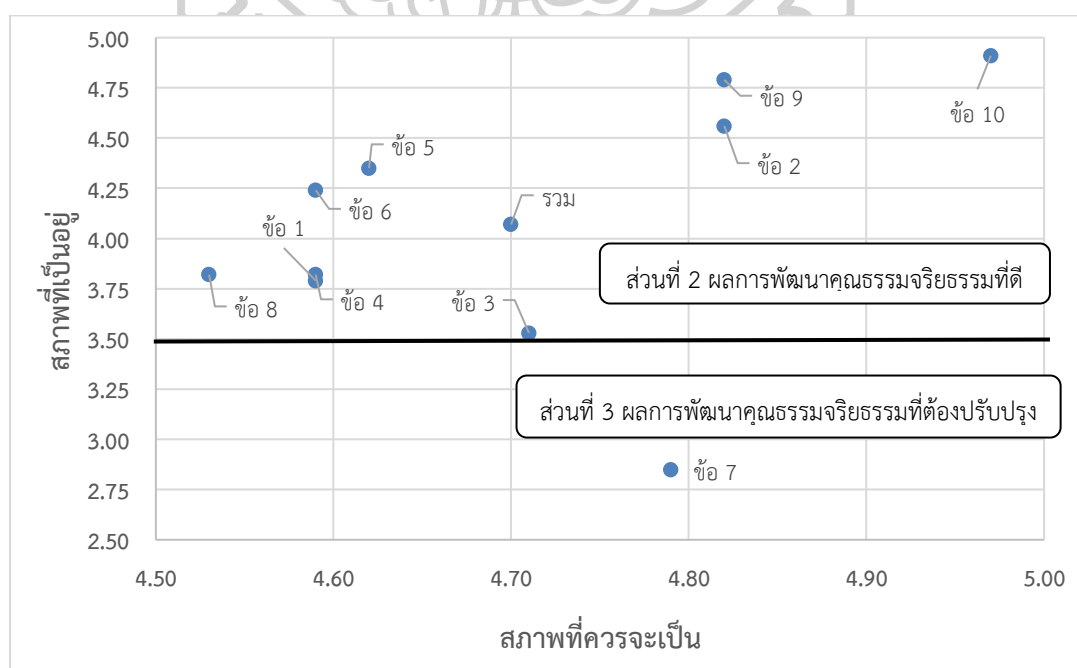
จากตารางที่ 10 พบว่า สภาพที่เป็นอยู่ ในการพัฒนาคุณธรรมจริยธรรมของนักเรียนระดับ
มัธยมศึกษาตอนปลายในจังหวัดสุพรรณบุรี ของโรงเรียนขนาดเล็ก ด้านความซื่อสัตย์สุจริตโดยรวม
อยู่ในระดับมาก ($\bar{x} = 4.07$, S.D. = 1.00) เมื่อพิจารณาเป็นรายข้อ พบว่า สังคมจะสงบสุขได้ ถ้าทุก

คนมีความซื่อสัตย์สุจริต มีสภาพเป็นอยู่ มากที่สุด ($\bar{x} = 4.91$, S.D. = .29) รองลงมา คือ รู้สึกไม่สบายใจ เมื่อเห็นนักการเมืองโกงประเทศชาติ ($\bar{x} = 4.79$, S.D. = .77) และสุดท้ายคือ ไม่ช่วยเหลือเพื่อน/คนในครอบครัวท่านที่ขโมยของจากร้านค้า ($\bar{x} = 2.85$, S.D. = 1.69)

เมื่อพิจารณาสภาพที่ควรจะเป็น ในการพัฒนาคุณธรรมจริยธรรมของนักเรียนระดับมัธยมศึกษาตอนปลายในจังหวัดสุพรรณบุรี ของโรงเรียนขนาดเล็ก ด้านความซื่อสัตย์สุจริตโดยรวมอยู่ในระดับมากที่สุด ($\bar{x} = 4.70$, S.D. = .43)

เมื่อพิจารณาเป็นรายข้อพบว่า สังคมจะสงบสุขได้ ถ้าทุกคนมีความซื่อสัตย์สุจริต มีสภาพที่ควรจะเป็น มากที่สุด ($\bar{x} = 4.97$, S.D. = .17) รองลงมา คือ รู้สึกไม่สบายใจ เมื่อเห็นนักการเมืองโกงประเทศชาติและเคยว่าจ้างเพื่อนให้ทำการบ้าน เพื่อช่วยให้งานสำเร็จลุล่วง ($\bar{x} = 4.70$, S.D. = .43) และสุดท้ายคือ คอยเตือนเพื่อนไม่ให้คดโกงคนอื่นเสมอ ($\bar{x} = 4.59$, S.D. = .50)

เมื่อพิจารณาค่าดัชนีลำดับความสำคัญของความต้องการจำเป็น (Priority Need Index : PNI) ในการพัฒนาคุณธรรมจริยธรรมของนักเรียนระดับมัธยมศึกษาตอนปลายในจังหวัดสุพรรณบุรี ของโรงเรียนขนาดเล็ก ด้านความซื่อสัตย์สุจริต โดยรวม มีค่า $PNI_{\text{modified}} = 0.18$ เมื่อพิจารณาเป็นรายข้อพบว่า ไม่ช่วยเหลือเพื่อน/คนในครอบครัวท่านที่ขโมยของจากร้านค้ามีค่าดัชนีลำดับความสำคัญของความต้องการจำเป็น มากที่สุด ($PNI_{\text{modified}} = 0.68$) รองลงมา คือ โทกหรือปกปิดข้อเท็จจริงเพื่อความอยู่รอดของตนเอง ($PNI_{\text{modified}} = 0.33$) และสุดท้าย คือ รู้สึกไม่สบายใจเมื่อเห็นนักการเมืองโกงประเทศชาติและคิดว่าสังคมจะสงบสุขได้ ถ้าทุกคนมีความซื่อสัตย์สุจริต (มีค่า PNI_{modified} เท่ากัน = 0.01)

ภาพที่ 13 ผลการวิเคราะห์เมทริกซ์การประเมินความต้องการจำเป็นในการพัฒนาคุณธรรมจริยธรรม
ของนักเรียนระดับมัธยมศึกษาตอนปลายในจังหวัดสุพรรณบุรี ของโรงเรียนขนาดเล็ก ด้าน
ความซื่อสัตย์สุจริต

จากภาพที่ 13 พบว่า การประเมินความต้องการจำเป็นในการพัฒนาคุณธรรมจริยธรรมของ
นักเรียนระดับมัธยมศึกษาตอนปลายในจังหวัดสุพรรณบุรี ของโรงเรียนขนาดเล็ก ด้านความซื่อสัตย์
สุจริต อยู่ในส่วนที่ 2 คือ การพัฒนาคุณธรรมจริยธรรมที่ดี นอกจากนี้ยังพบว่ารายการข้อคำถาม
จำนวน 9 ข้อ คือ ข้อ 1,2,3,4,5,6,8,9 และ 10 ก็อยู่ในส่วนที่กล่าวได้ว่าผลการพัฒนาคุณธรรม
จริยธรรมที่ดี แต่พบว่ามีข้อคำถามจำนวน 1 ข้อ ได้แก่ ข้อ 7 ที่อยู่ในส่วนที่ 3 ผลการพัฒนาคุณธรรม
จริยธรรมที่ต้องปรับปรุง

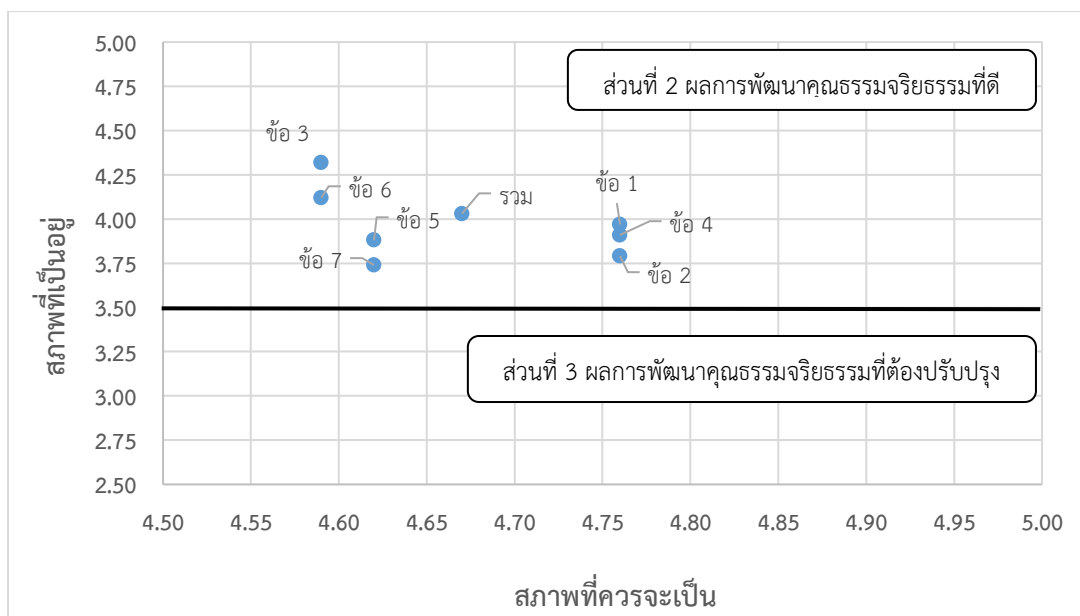
ตารางที่ 11 แสดงผลการประเมินความต้องการจำเป็นในการพัฒนาคุณธรรมจริยธรรมของนักเรียน
ระดับมัธยมศึกษาตอนปลายในจังหวัดสุพรรณบุรี ของโรงเรียนขนาดเล็ก ด้านความมี
สติสัมปชัญญะ

ด้านความมีสติสัมปชัญญะ	สภาพที่เป็นอยู่				สภาพที่ควรจะเป็น				PNI _{modified}	ลำดับ
	\bar{x}	S.D	ระดับ	ลำดับ	\bar{x}	S.D	ระดับ	ลำดับ		
2.1 ท่านไม่หลงมัวเมาไป กับสิ่งชั่ว	3.97	1.14	มาก	3	4.76	.43	มากที่สุด	1	0.20	4
2.2 ท่านใช้อารมณ์มากกว่า เหตุผลในการตัดสินใจ	3.79	1.15	มาก	6	4.76	.43	มากที่สุด	1	0.26	1
2.3 ท่านคิดว่ากันไว้ดีกว่า แก้ ถ้าแยแล้วแก้ไม่ทัน	4.32	1.07	มาก	1	4.59	.50	มากที่สุด	6	0.06	7
2.4 ท่านไตร่ตรองให้ รอบคอบก่อนการตัดสินใจ ทุกครั้ง	3.91	1.06	มาก	4	4.76	.43	มากที่สุด	1	0.22	3
2.5 ท่านสามารถแก้ปัญหา ที่เกิดขึ้นเฉพาะหน้าได้ดี	3.88	.88	มาก	5	4.62	.49	มากที่สุด	4	0.19	5
2.6 แม้ว่าจะข้ามถนนที่ ทางม้าลาย ท่านจะเหลียว ซ้ายแลขวาให้ปลอดภัย ก่อนข้ามถนน	4.12	.91	มาก ที่สุด	2	4.59	.70	มากที่สุด	6	0.11	6
2.7 ท่านสามารถควบคุม สติได้ แม้จะเกิดเหตุการณ์ ร้ายแรงขึ้น	3.74	.79	มาก	7	4.62	.49	มากที่สุด	4	0.24	2
เฉลี่ย	4.03	.97	มาก	-	4.67	.50	มากที่สุด	-	0.18	

จากตารางที่ 11 พบว่า สภาพที่เป็นอยู่ ในการพัฒนาคุณธรรมจริยธรรมของนักเรียนระดับมัธยมศึกษาตอนปลายในจังหวัดสุพรรณบุรี ของโรงเรียนขนาดเล็ก ด้านความมีสติสัมปชัญญะ โดยรวม อยู่ในระดับมาก ($\bar{x} = 4.03$, S.D. = .97) เมื่อพิจารณาเป็นรายข้อพบว่า คิดว่ากันไว้ดีกว่าแก้ ถ้าแยแล้วแก้ไม่ทัน มีสภาพเป็นอยู่ มากที่สุด ($\bar{x} = 4.32$, S.D. = 1.07) รองลงมา คือ แม้ว่าจะข้ามถนนที่ทางม้าลาย ($\bar{x} = 4.12$, S.D. = .91) และสุดท้ายคือ สามารถควบคุมสติได้ แม้จะเกิดเหตุการณ์ร้ายแรงขึ้น ($\bar{x} = 3.74$, S.D. = .79)

เมื่อพิจารณาสภาพที่ควรจะเป็น ในการพัฒนาคุณธรรมจริยธรรมของนักเรียนระดับมัธยมศึกษาตอนปลายในจังหวัดสุพรรณบุรี ของโรงเรียนขนาดเล็ก ด้านความมีสติสัมปชัญญะ อยู่ในระดับมากที่สุด ($\bar{x} = 4.67$, S.D. = .50) เมื่อพิจารณาเป็นรายข้อพบว่า ไม่หลงมัวเมาไปกับสิ่งชั่วร้าย และใช้อารมณ์มากกว่าเหตุผลในการตัดสินใจและไตร่ตรองให้รอบคอบก่อนการตัดสินใจทุกครั้ง มีสภาพที่ควรจะเป็น มากที่สุด ($\bar{x} = 4.76$, S.D. = .43) รองลงมา คือ สามารถแก้ปัญหาที่เกิดขึ้นเฉพาะหน้าได้ดีและสามารถควบคุมสติได้ แม้จะเกิดเหตุการณ์ร้ายแรงขึ้น ($\bar{x} = 4.62$, S.D. = .49) และสุดท้ายคือ คิดว่ากันไว้ดีกว่าแก้ ถ้าแยแล้วแก้ไม่ทันและแม้ว่าจะข้ามถนนที่ทางม้าลาย ท่านจะเหลียวซ้ายแลขวาให้ปลอดภัยก่อนข้ามถนน ($\bar{x} = 4.59$, S.D. = .70)

เมื่อพิจารณาค่าดัชนีลำดับความสำคัญของความต้องการจำเป็น (Priority Need Index : PNI) ในการพัฒนาคุณธรรมจริยธรรมของนักเรียนระดับมัธยมศึกษาตอนปลายในจังหวัดสุพรรณบุรี ของโรงเรียนขนาดเล็ก ด้านความมีสติสัมปชัญญะ โดยรวม มีค่า $PNI_{\text{modified}} = 0.18$ เมื่อพิจารณาเป็นรายข้อพบว่า ใช้อารมณ์มากกว่าเหตุผลในการตัดสินใจ ค่าดัชนีลำดับความสำคัญของความต้องการจำเป็น มากที่สุด ($PNI_{\text{modified}} = 0.26$) รองลงมา คือ สามารถควบคุมสติได้ แม้จะเกิดเหตุการณ์ร้ายแรงขึ้น ($PNI_{\text{modified}} = 0.24$) และสุดท้าย คือ คิดว่ากันไว้ดีกว่าแก้ ถ้าแยแล้วแก้ไม่ทัน ($PNI_{\text{modified}} = 0.06$)

ภาพที่ 14 ผลการวิเคราะห์เมทริกซ์การประเมินความต้องการจำเป็นในการพัฒนาคุณธรรมจริยธรรม
ของนักเรียนระดับมัธยมศึกษาตอนปลายในจังหวัดสุพรรณบุรี ของโรงเรียนขนาดเล็ก ด้าน
ความมีสติสัมปชัญญะ

จากภาพที่ 14 พบว่า การประเมินความต้องการจำเป็นในการพัฒนาคุณธรรมจริยธรรมของ
นักเรียนระดับมัธยมศึกษาตอนปลายในจังหวัดสุพรรณบุรี ของโรงเรียนขนาดเล็ก ด้านความมี
สติสัมปชัญญะ อยู่ในส่วนที่ 2 คือ การพัฒนาคุณธรรมจริยธรรมที่ดี นอกจากนี้ยังพบว่ารายการข้อ
คำถามจำนวน 7 ข้อ คือ ข้อ 1,2,3,4,5,6 และ 7 ก็อยู่ในส่วนที่กล่าวได้ว่าผลการพัฒนาคุณธรรม
จริยธรรมที่ดี

ตารางที่ 12 แสดงผลการประเมินความต้องการจำเป็นในการพัฒนาคุณธรรมจริยธรรมของนักเรียน
ระดับมัธยมศึกษาตอนปลายในจังหวัดสุพรรณบุรี ของโรงเรียนขนาดเล็ก ด้านความ
รับผิดชอบ

ด้านความรับผิดชอบ	สภาพที่เป็นอยู่				สภาพที่ควรจะเป็น				PNI _{modified}	ลำดับ
	\bar{x}	S.D	ระดับ	ลำดับ	\bar{x}	S.D	ระดับ	ลำดับ		
3.1 ท่านปฏิบัติหน้าที่ของตนเองอย่างถูกต้องครบถ้วน	4.26	.83	มาก	4	4.56	.56	มากที่สุด	9	0.07	8
3.2 ท่านมุ่งมั่นที่จะทำงานในส่วนของตนให้ดีที่สุด คล่องตรงเวลา	3.88	.95	มาก	9	4.59	.50	มากที่สุด	6	0.18	2
3.3 ท่านยอมรับผลกระทำ ของตนเอง และปรับปรุง แก้ไขให้ดีขึ้น	4.21	.85	มาก	5	4.76	.43	มากที่สุด	1	0.13	5
3.4 ท่านยินดีกับงานที่ได้รับ มอบหมาย	3.88	.73	มาก	9	4.62	.49	มากที่สุด	3	0.19	1
3.5 ท่านร่วมมือในการ ทำงานของกลุ่มอย่างเต็มที่	4.21	.85	มาก	5	4.59	.70	มากที่สุด	6	0.09	6
3.6 ท่านทำงานในส่วนที่ ท่านได้รับมอบหมายอย่างดี ที่สุด	4.29	.76	มาก	3	4.62	.49	มากที่สุด	3	0.08	7
3.7 ท่านปฏิบัติหน้าที่ที่ได้รับ มอบหมายจากครอบครัว	4.44	.66	มาก	2	4.56	.56	มากที่สุด	9	0.03	9
3.8 ท่านดูแลเอาใจใส่สมาชิก ทุกคนในครอบครัวเมื่อเจ็บป่วย	4.56	.61	มากที่สุด	1	4.59	.61	มากที่สุด	6	0.01	10
3.9 ท่านยอมนอนดึกเพื่อ ทำงานส่งให้ทันตามกำหนด	4.15	1.05	มาก	7	4.76	.43	มากที่สุด	1	0.15	3
3.10 ท่านคอยเตือนคนรอบ ข้างให้ช่วยกันรับผิดชอบต่อ สังคม	4.03	.76	มาก	8	4.62	.49	มากที่สุด	3	0.15	3
เฉลี่ย	4.19	.81	มาก	-	4.62	.53	มากที่สุด	-	0.11	

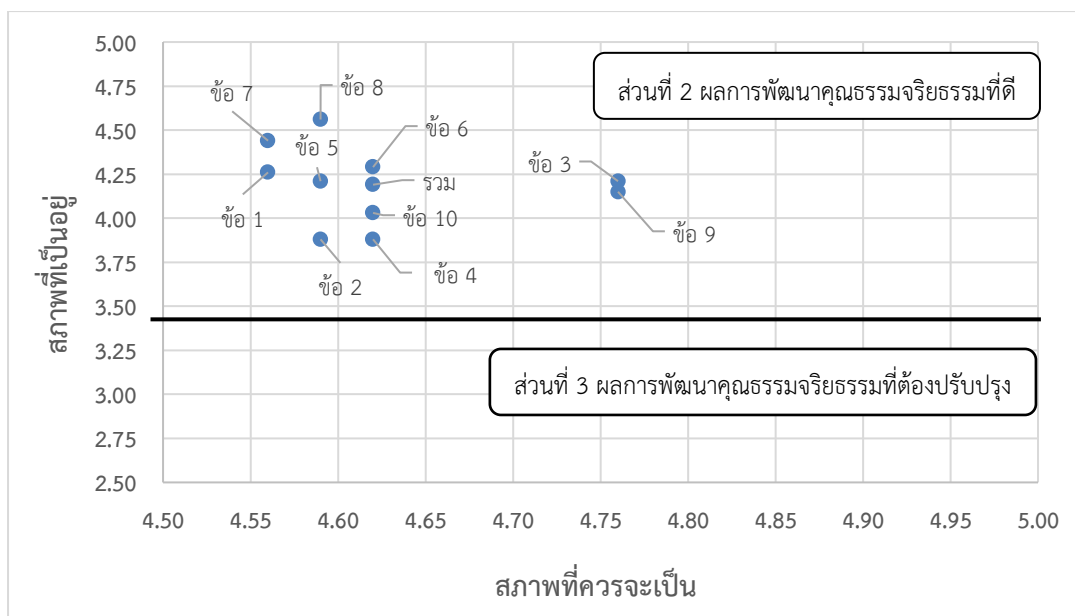
จากตารางที่ 12 พบว่า สภาพที่เป็นอยู่ ในการพัฒนาคุณธรรมจริยธรรมของนักเรียนระดับ
มัธยมศึกษาตอนปลายในจังหวัดสุพรรณบุรี ของโรงเรียนขนาดเล็ก ด้านความรับผิดชอบ โดยรวม อยู่
ในระดับมาก ($\bar{x} = 4.19$, S.D. = .81) เมื่อพิจารณาเป็นรายข้อพบว่า ดูแลเอาใจใส่สมาชิกทุกคนใน
ครอบครัวเมื่อเจ็บป่วย มีสภาพเป็นอยู่ มากที่สุด ($\bar{x} = 4.56$, S.D. = .61) รองลงมา คือ ปฏิบัติหน้าที่

ที่ได้รับมอบหมายจากครอบครัว ($\bar{x} = 4.44$, S.D. = .66) และสุดท้ายคือ มุ่งมั่นที่จะทำงานในส่วนของตนให้ดีที่สุดลุล่วงตรงเวลาและยินดีกับงานที่ได้รับมอบหมาย ($\bar{x} = 3.88$, S.D. = .95)

เมื่อพิจารณาสภาพที่ควรจะเป็น ในการพัฒนาคุณธรรมจริยธรรมของนักเรียนระดับมัธยมศึกษาตอนปลายในจังหวัดสุพรรณบุรี ของโรงเรียนขนาดเล็ก ด้านความรับผิดชอบ อยู่ในระดับมากที่สุด ($\bar{x} = 4.62$, S.D. = .53) เมื่อพิจารณาเป็นรายข้อพบว่า ยอมรับผลกระทบของตนเอง และปรับปรุงแก้ไขให้ดีขึ้นและยอมอดทนอดกลั้นเพื่อทำงานส่งให้ทันตามกำหนด มีสภาพที่ควรจะเป็น มากที่สุด ($\bar{x} = 4.76$, S.D. = .43) รองลงมา คือ ยินดีกับงานที่ได้รับมอบหมายและทำงานในส่วนที่ท่านได้รับมอบหมายอย่างดีที่สุดและคอยเตือนคนรอบข้างให้ช่วยกันรับผิดชอบต่อสังคม ($\bar{x} = 4.62$, S.D. = .49) และสุดท้ายคือ ปฏิบัติหน้าที่ของตนเองอย่างถูกต้องครบถ้วนและปฏิบัติหน้าที่ที่ได้รับมอบหมายจากครอบครัวและดูแลเอาใจใส่สมาชิกทุกคนในครอบครัวเมื่อเจ็บป่วย ($\bar{x} = 4.56$, S.D. = .61)

เมื่อพิจารณาค่าดัชนีลำดับความสำคัญของความต้องการจำเป็น (Priority Need Index : PNI) ในการพัฒนาคุณธรรมจริยธรรมของนักเรียนในจังหวัดสุพรรณบุรี ของโรงเรียนขนาดเล็ก ด้านความรับผิดชอบ โดยรวม มีค่า $PNI_{\text{modified}} = 0.11$ เมื่อพิจารณาเป็นรายข้อพบว่า ยินดีกับงานที่ได้รับมอบหมาย ค่าดัชนีลำดับความสำคัญของความต้องการจำเป็น มากที่สุด ($PNI_{\text{modified}} = 0.19$) รองลงมา คือ มุ่งมั่นที่จะทำงานในส่วนของตนให้ดีที่สุดลุล่วงตรงเวลา ($PNI_{\text{modified}} = 0.18$) และสุดท้าย คือ ดูแลเอาใจใส่สมาชิกทุกคนในครอบครัวเมื่อเจ็บป่วย ($PNI_{\text{modified}} = 0.01$)

ภาพที่ 15 ผลการวิเคราะห์เมทริกซ์การประเมินความต้องการจำเป็นในการพัฒนาคุณธรรมจริยธรรม
ของนักเรียนในจังหวัดสุพรรณบุรี ของโรงเรียนขนาดเล็ก ด้านความรับผิดชอบ

จากภาพที่ 15 พบว่า การประเมินความต้องการจำเป็นในการพัฒนาคุณธรรมจริยธรรมของ
นักเรียนระดับมัธยมศึกษาตอนปลายในจังหวัดสุพรรณบุรี ของโรงเรียนขนาดเล็ก ด้านความ
รับผิดชอบ อยู่ในส่วนที่ 2 คือ การพัฒนาคุณธรรมจริยธรรมที่ดี นอกจากนี้ยังพบว่ารายการข้อ
คำถามจำนวน 10 ข้อ คือ ข้อ 1,2,3,4,5,6,7,8,9 และ 10 ก็อยู่ในส่วนที่กล่าวได้ว่าผลการพัฒนา
คุณธรรมจริยธรรมที่ดี

ตารางที่ 13 แสดงผลการประเมินความต้องการจำเป็นในการพัฒนาคุณธรรมจริยธรรมของนักเรียน
ระดับมัธยมศึกษาตอนปลายในจังหวัดสุพรรณบุรี ของโรงเรียนขนาดเล็ก ด้านความ
ขยันหมั่นเพียร

ด้านความขยันหมั่นเพียร	สภาพที่เป็นอยู่				สภาพที่ควรจะเป็น				PNI _{modified}	ลำดับ
	\bar{x}	S.D	ระดับ	ลำดับ	\bar{x}	S.D	ระดับ	ลำดับ		
4.1 ท่านไม่ย่อท้อต่ออุปสรรค ที่ผ่านเข้ามาในชีวิต	3.97	.80	มาก	4	4.50	.71	มากที่สุด	5	0.13	6
4.2 ท่านตั้งใจอ่านหนังสือให้ มากกว่าที่ผ่านมา	3.38	.95	ปาน กลาง	9	4.29	.72	มาก	8	0.27	1
4.3 ท่านรู้สึกไม่เห็นด้วยที่ เพื่อนบ้านของท่านไม่ทำงาน รอที่จะถูกรางวัลสลากกิน แบ่งรัฐบาล	4.29	1.03	มาก	3	4.56	.71	มากที่สุด	4	0.06	7
4.4 ท่านคิดว่าสังคมจะ เจริญก้าวหน้าได้ ถ้าทุกคน ขยันมากขึ้น	4.74	.57	มาก ที่สุด	1	4.88	.33	มากที่สุด	1	0.03	9
4.5 หากมีเวลว่าง ท่าน ทำงานพิเศษเพิ่มเสมอ	3.47	1.19	มาก	8	4.24	.82	มาก	9	0.22	2
4.6 ท่านอาสาทำงานเมื่อมี เวลว่างเสมอ	3.53	.90	มาก	7	4.32	.64	มาก	6	0.22	2
4.7 ท่านไม่เคยปล่อยให้ เวลว่างหมดไปอย่างไร ประโยชน์	3.76	1.08	มาก	5	4.59	.66	มากที่สุด	3	0.22	2
4.8 ท่านใช้เวลาว่างในแต่ละ วันให้เกิดประโยชน์สูงสุด เสมอ	3.59	1.01	มาก	6	4.32	.84	มาก	6	0.20	5
4.9 ท่านเชื่อว่าความสำเร็จ ในชีวิต ต้องมาจากการ ทำงาน ไม่ใช่โชคกลาง	4.62	.78	มาก ที่สุด	2	4.88	.32	มากที่สุด	1	0.06	8
เฉลี่ย	3.93	.92	มาก	-	4.51	.32	มากที่สุด	-	0.16	

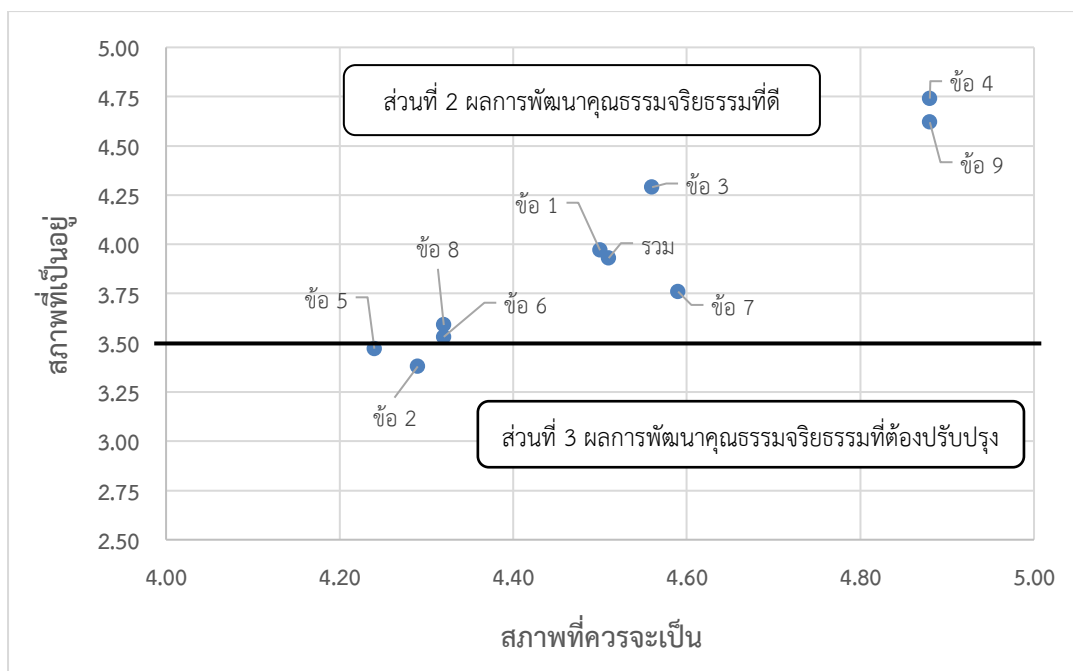
จากตารางที่ 13 พบว่า สภาพที่เป็นอยู่ ในการพัฒนาคุณธรรมจริยธรรมของนักเรียนระดับ
มัธยมศึกษาตอนปลายในจังหวัดสุพรรณบุรี ของโรงเรียนขนาดเล็ก ด้านความขยันหมั่นเพียรโดยรวม
อยู่ในระดับมาก ($\bar{x} = 3.93$, S.D. = .92) เมื่อพิจารณาเป็นรายข้อพบว่า คิดว่าสังคมจะ
เจริญก้าวหน้าได้ ถ้าทุกคนขยันมากขึ้น มีสภาพเป็นอยู่ มากที่สุด ($\bar{x} = 4.74$, S.D. = .57) รองลงมา

คือ เชื่อว่าความสำเร็จในชีวิต ต้องมาจากการทำงาน ไม่ใช่โชคกลาง ($\bar{x} = 4.62$, S.D. = .78) และสุดท้ายคือ ตั้งใจอ่านหนังสือให้มากกว่าที่ผ่านมา ($\bar{x} = 3.38$, S.D. = .95)

เมื่อพิจารณาสภาพที่ควรจะเป็น ในการพัฒนาคุณธรรมจริยธรรมของนักเรียนระดับมัธยมศึกษาตอนปลายในจังหวัดสุพรรณบุรี ของโรงเรียนขนาดเล็ก ด้านความขยันหมั่นเพียร อยู่ในระดับมากที่สุด ($\bar{x} = 4.51$, S.D. = .32) เมื่อพิจารณาเป็นรายข้อพบว่า คิดว่าสังคมจะเจริญก้าวหน้าได้ ถ้าทุกคนขยันมากขึ้นและเชื่อว่าความสำเร็จในชีวิต ต้องมาจากการทำงาน ไม่ใช่โชคกลาง มีสภาพที่ควรจะเป็น มากที่สุด ($\bar{x} = 4.88$, S.D. = .32) รองลงมา คือ ไม่เคยปล่อยให้เวลาว่างหมดไปอย่างไร้ประโยชน์ ($\bar{x} = 4.59$, S.D. = .66) และสุดท้ายคือ หากมีเวลาว่าง ท่านทำงานพิเศษเพิ่มเสมอ ($\bar{x} = 4.24$, S.D. = .82)

เมื่อพิจารณาค่าดัชนีลำดับความสำคัญของความต้องการจำเป็น (Priority Need Index : PNI) ในการพัฒนาคุณธรรมจริยธรรมของนักเรียนระดับมัธยมศึกษาตอนปลายในจังหวัดสุพรรณบุรี ของโรงเรียนขนาดเล็ก ด้านความขยันหมั่นเพียรโดยรวม มีค่า $PNI_{\text{modified}} = 0.16$ เมื่อพิจารณาเป็นรายข้อพบว่า ตั้งใจอ่านหนังสือให้มากกว่าที่ผ่านมา ค่าดัชนีลำดับความสำคัญของความต้องการจำเป็น มากที่สุด ($PNI_{\text{modified}} = 0.27$) รองลงมา คือ หากมีเวลาว่าง ท่านทำงานพิเศษเพิ่มเสมอและอาสาทำงานเมื่อมีเวลาว่างเสมอและไม่เคยปล่อยให้เวลาว่างหมดไปอย่างไร้ประโยชน์ ($PNI_{\text{modified}} = 0.22$) และสุดท้าย คือ คิดว่าสังคมจะเจริญก้าวหน้าได้ ถ้าทุกคนขยันมากขึ้น ($PNI_{\text{modified}} = 0.03$)

ภาพที่ 16 ผลการวิเคราะห์เมทริกซ์การประเมินความต้องการจำเป็นในการพัฒนาคุณธรรมจริยธรรม
ของนักเรียนระดับมัธยมศึกษาตอนปลายในจังหวัดสุพรรณบุรี ของโรงเรียนขนาดเล็ก
ด้านความขยันหมั่นเพียร

จากภาพที่ 16 พบว่า การประเมินความต้องการจำเป็นในการพัฒนาคุณธรรมจริยธรรมของ
นักเรียนระดับมัธยมศึกษาตอนปลายในจังหวัดสุพรรณบุรี ของโรงเรียนขนาดเล็ก ด้านความ
ขยันหมั่นเพียร อยู่ในส่วนที่ 2 คือ การพัฒนาคุณธรรมจริยธรรมที่ดี นอกจากนี้ยังพบว่ารายการข้อ
คำถามจำนวน 7 ข้อ คือ ข้อ 1,3,4,6,7,8 และ 9 ก็อยู่ในส่วนที่กล่าวได้ว่าผลการพัฒนาคุณธรรม
จริยธรรมที่ดี แต่พบว่ามีข้อคำถามจำนวน 2 ข้อ ได้แก่ ข้อ 2 และ 5 ที่อยู่ในส่วนที่ 3 ผลการพัฒนา
คุณธรรมจริยธรรมที่ต้องปรับปรุง

ตารางที่ 14 แสดงผลการประเมินความต้องการจำเป็นในการพัฒนาคุณธรรมจริยธรรมของนักเรียน
ระดับมัธยมศึกษาตอนปลายในจังหวัดสุพรรณบุรี ของโรงเรียนขนาดเล็ก ด้านความมีวินัย

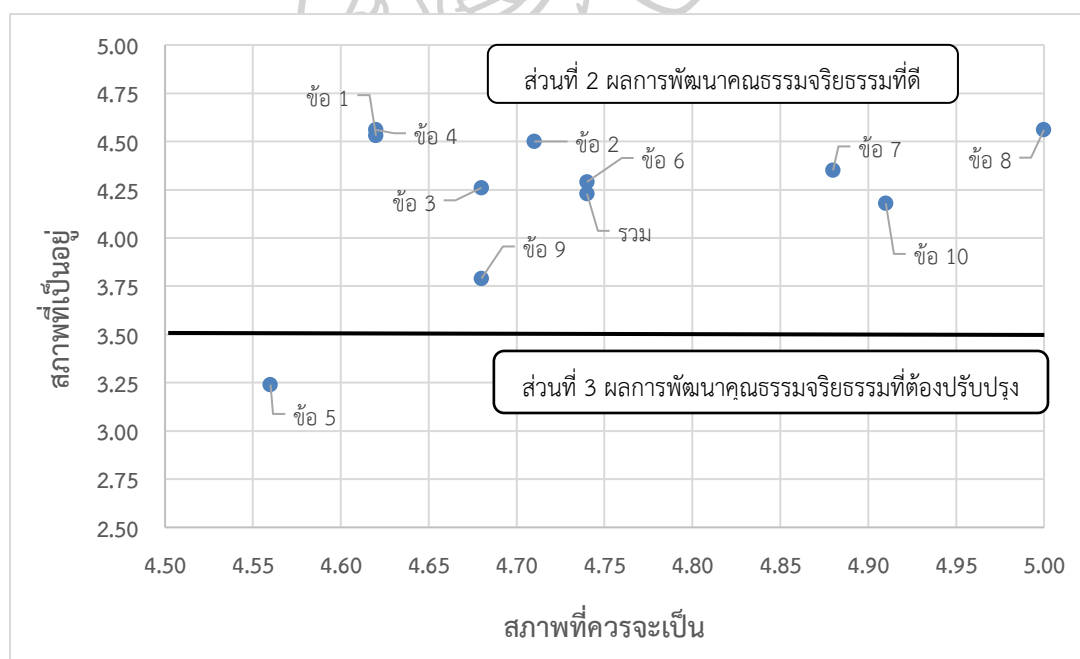
ด้านความมีวินัย	สภาพที่เป็นอยู่				สภาพที่ควรจะเป็น				PNI _{modified}	ลำดับ
	\bar{x}	S.D	ระดับ	ลำดับ	\bar{x}	S.D	ระดับ	ลำดับ		
5.1 ท่านรู้จักและปฏิบัติตามสิทธิและหน้าที่ของตนเอง	4.53	.56	มากที่สุด	3	4.62	.60	มากที่สุด	8	0.02	9
5.2 ท่านเคารพและปฏิบัติตามกฎหมาย	4.50	.66	มากที่สุด	4	4.71	.46	มากที่สุด	5	0.05	8
5.3 ท่านปฏิบัติตามสิทธิหน้าที่และไม่ใช้อิทธิบาทเสมอ	4.26	.75	มาก	7	4.68	.54	มากที่สุด	6	0.10	5
5.4 ท่านช่วยรักษาและไม่ทำลายสาธารณสมบัติ	4.56	.61	มากที่สุด	1	4.62	.60	มากที่สุด	8	0.01	10
5.5 ต้องออกกฎบังคับท่านจึงจะปฏิบัติตาม	3.24	1.37	ปานกลาง	10	4.56	.50	มากที่สุด	10	0.41	1
5.6 ท่านส่งเสริมให้คนรอบข้างปฏิบัติตามกฎหมาย	4.29	.87	มาก	6	4.74	.45	มากที่สุด	4	0.10	5
5.7 ท่านทิ้งขยะลงในถังเสมอ	4.35	.69	มาก	5	4.88	.33	มากที่สุด	3	0.12	4
5.8 ท่านไม่แฉงคิวขณะรอซื้ออาหาร	4.56	.66	มากที่สุด	1	5.00	.00	มากที่สุด	1	0.10	5
5.9 ท่านคอยเตือนเพื่อนไม่ให้ผิดกฎระเบียบของโรงเรียน	3.79	1.12	มาก	9	4.68	.48	มากที่สุด	6	0.23	2
5.10 ท่านไม่เดินลัดสนามที่ติดป้ายห้าม	4.18	1.11	มาก	8	4.91	.29	มากที่สุด	2	0.17	3
เฉลี่ย	4.23	.84	มาก	-	4.74	.43	มากที่สุด	-	0.13	-

จากตารางที่ 14 พบว่า สภาพที่เป็นอยู่ ในการพัฒนาคุณธรรมจริยธรรมของนักเรียนระดับมัธยมศึกษาตอนปลายในจังหวัดสุพรรณบุรี ของโรงเรียนขนาดเล็ก ด้านความมีวินัย โดยรวม อยู่ในระดับมาก ($\bar{x} = 4.23$, S.D. = .84) เมื่อพิจารณาเป็นรายข้อพบว่า ช่วยรักษาและไม่ทำลายสาธารณสมบัติและไม่แฉงคิวขณะรอซื้ออาหาร มีสภาพเป็นอยู่ มากที่สุด ($\bar{x} = 4.56$, S.D. = .61) รองลงมา

คือ รู้จักและปฏิบัติตามสิทธิและหน้าที่ของตนเอง ($\bar{x} = 4.53$, S.D. = .56) และสุดท้ายคือ ต้องออกกฎบังคับท่านจึงจะปฏิบัติตาม ($\bar{x} = 3.24$, S.D. = 1.37)

เมื่อพิจารณาสภาพที่ควรจะเป็น ในการพัฒนาคุณธรรมจริยธรรมของนักเรียนระดับมัธยมศึกษาตอนปลายในจังหวัดสุพรรณบุรี ของโรงเรียนขนาดเล็ก ด้านความมีวินัย อยู่ในระดับมากที่สุด ($\bar{x} = 4.74$, S.D. = .43) เมื่อพิจารณาเป็นรายข้อพบว่า ไม่แข่งคิวขณะรอซื้ออาหาร มีสภาพที่ควรจะเป็น มากที่สุด ($\bar{x} = 5.00$, S.D. = .00) รองลงมา คือ ไม่เดินลัดสนามที่ติดป้ายห้าม ($\bar{x} = 4.91$, S.D. = .29) และสุดท้ายคือ ต้องออกกฎบังคับท่านจึงจะปฏิบัติตาม ($\bar{x} = 4.56$, S.D. = .50)

เมื่อพิจารณาค่าดัชนีลำดับความสำคัญของความต้องการจำเป็น (Priority Need Index : PNI) ในการพัฒนาคุณธรรมจริยธรรมของนักเรียนระดับมัธยมศึกษาตอนปลายในจังหวัดสุพรรณบุรี ของโรงเรียนขนาดเล็ก ด้านความมีวินัยโดยรวม มีค่า $PNI_{\text{modified}} = 0.13$ เมื่อพิจารณาเป็นรายข้อพบว่า ต้องออกกฎบังคับท่านจึงจะปฏิบัติตาม ค่าดัชนีลำดับความสำคัญของความต้องการจำเป็นมากที่สุด ($PNI_{\text{modified}} = 0.27$) รองลงมา คือ คอยเตือนเพื่อนไม่ให้ผิดกฎระเบียบของโรงเรียน ($PNI_{\text{modified}} = 0.23$) และสุดท้าย คือ ช่วยรักษาและไม่ทำลายสาธารณสมบัติ ($PNI_{\text{modified}} = 0.01$)

ภาพที่ 17 ผลการวิเคราะห์เมทริกซ์การประเมินความต้องการจำเป็นในการพัฒนาคุณธรรมจริยธรรมของนักเรียนระดับมัธยมศึกษาตอนปลายในจังหวัดสุพรรณบุรี ของโรงเรียนขนาดเล็ก ด้านความมีวินัย

จากภาพที่ 17 พบว่า การประเมินความต้องการจำเป็นในการพัฒนาคุณธรรมจริยธรรมของนักเรียนระดับมัธยมศึกษาตอนปลายในจังหวัดสุพรรณบุรี ของโรงเรียนขนาดกลาง ด้านความมีวินัย อยู่ในส่วนที่ 2 คือ การพัฒนาคุณธรรมจริยธรรมที่ดี นอกจากนี้ยังพบว่ารายการข้อคำถามจำนวน 10 ข้อ คือ ข้อ 1,2,3,4,5,6,7,8,9 และ 10 ก็อยู่ในส่วนที่กล่าวได้ว่าผลการพัฒนาคุณธรรมจริยธรรมที่ดี

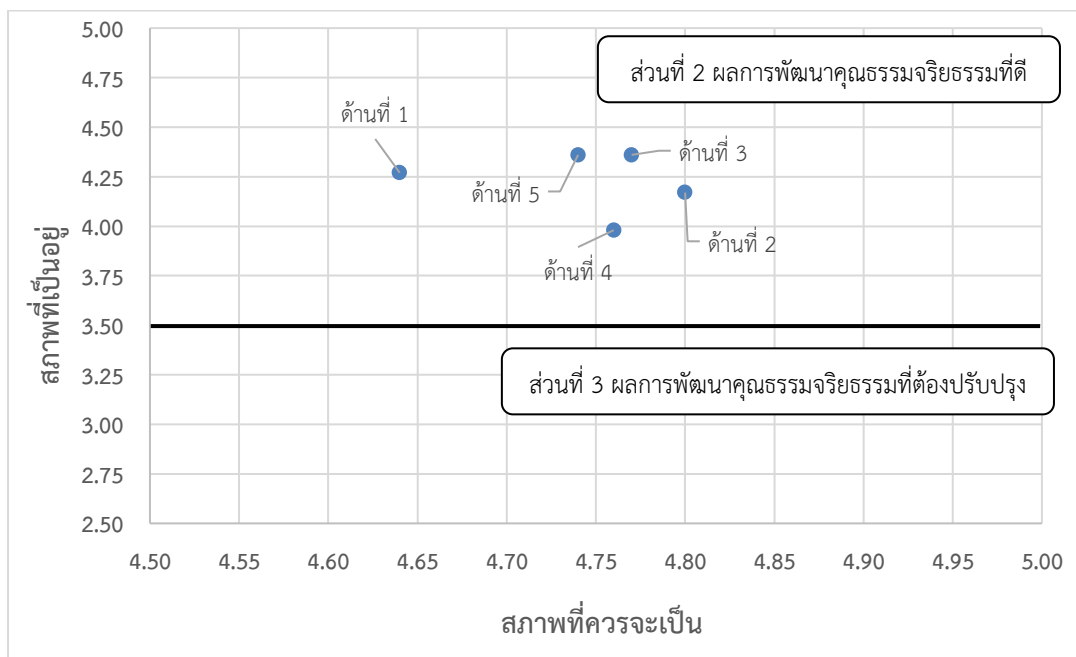
ตารางที่ 15 สรุปผลการประเมินความต้องการจำเป็นในการพัฒนาคุณธรรมจริยธรรมของนักเรียนระดับมัธยมศึกษาตอนปลายในจังหวัดสุพรรณบุรี ของโรงเรียนขนาดกลาง

ด้านที่	รายละเอียด	สภาพที่เป็นอยู่			สภาพที่ควรจะเป็น			PNI _{Modified}	ลำดับ
		\bar{x}	S.D	ระดับ	\bar{x}	S.D	ระดับ		
1	ด้านความซื่อสัตย์สุจริต	4.27	.82	มาก	4.64	.54	มากที่สุด	0.09	4
2	ด้านความมีสติสัมปชัญญะ	4.17	.79	มาก	4.80	.44	มากที่สุด	0.16	2
3	ด้านความรับผิดชอบ	4.36	.76	มาก	4.77	.45	มากที่สุด	0.10	3
4	ด้านความขยันหมั่นเพียร	3.98	.94	มาก	4.76	.46	มากที่สุด	0.21	1
5	ด้านความมีวินัย	4.36	.82	มาก	4.74	.47	มากที่สุด	0.09	4
รวม		4.23	.83	มาก	4.74	.47	มากที่สุด	0.13	

จากตารางที่ 15 พบว่า สภาพที่เป็นอยู่ ในการพัฒนาคุณธรรมจริยธรรมของนักเรียนระดับมัธยมศึกษาตอนปลายในจังหวัดสุพรรณบุรี ของโรงเรียนขนาดกลาง เมื่อพิจารณาเป็นรายข้อ ด้านความรับผิดชอบ อยู่ในระดับมาก ($\bar{x} = 4.36$, S.D. = .76) และด้านความมีวินัย อยู่ในระดับมาก ($\bar{x} = 4.36$, S.D. = .82) ด้านความซื่อสัตย์สุจริต ($\bar{x} = 4.27$, S.D. = .82) ด้านความมีสติสัมปชัญญะ ($\bar{x} = 4.17$, S.D. = .79) และสุดท้ายคือ ด้านความขยันหมั่นเพียร ($\bar{x} = 3.98$, S.D. = .94)

สภาพที่ควรจะเป็น ในการพัฒนาคุณธรรมจริยธรรมของนักเรียนระดับมัธยมศึกษาตอนปลายในจังหวัดสุพรรณบุรี ของโรงเรียนขนาดกลาง เมื่อพิจารณาเป็นรายข้อ ด้านความมีสติสัมปชัญญะ อยู่ในระดับมากที่สุด ($\bar{x} = 4.80$, S.D. = .44) รองลงมา คือ ด้านความรับผิดชอบ ($\bar{x} = 4.77$, S.D. = .45) ด้านความขยันหมั่นเพียร ($\bar{x} = 4.76$, S.D. = .46) ด้านความมีวินัย ($\bar{x} = 4.74$, S.D. = .47) และสุดท้าย คือ ด้านความขยันหมั่นเพียร ($\bar{x} = 4.76$, S.D. = .46)

เมื่อพิจารณาค่าดัชนีลำดับความสำคัญของความต้องการจำเป็น (Priority Need Index : PNI) ในการพัฒนาคุณธรรมจริยธรรมของนักเรียนระดับมัธยมศึกษาตอนปลายในจังหวัดสุพรรณบุรี ของโรงเรียนขนาดกลาง โดยรวมพบว่า ด้านความขยันหมั่นเพียร มีค่าดัชนีลำดับความสำคัญของความต้องการจำเป็น มากที่สุด (PNI_{modified} = 0.21) รองลงมา คือ ด้านความมีสติสัมปชัญญะ (PNI_{modified} = 0.16) ด้านความรับผิดชอบ (มีค่า PNI_{modified} = 0.10) และสุดท้าย คือ ด้านความซื่อสัตย์สุจริตและด้านความมีวินัย (PNI_{modified} = 0.09)

ภาพที่ 18 ผลการวิเคราะห์เมทริกซ์การประเมินความต้องการจำเป็นในการพัฒนาคุณธรรมจริยธรรม
 ของนักเรียนระดับมัธยมศึกษาตอนปลายในจังหวัดสุพรรณบุรี ของโรงเรียนขนาดกลาง
 จากภาพที่ 18 พบว่า การประเมินความต้องการจำเป็นในการพัฒนาคุณธรรมจริยธรรมของ
 นักเรียนระดับมัธยมศึกษาตอนปลายในจังหวัดสุพรรณบุรี ของโรงเรียนขนาดกลาง ทั้ง 5 ด้าน อยู่ใน
 ส่วนที่ 2 คือ การพัฒนาคุณธรรมจริยธรรมที่ดี

ตารางที่ 16 แสดงผลการประเมินความต้องการจำเป็นในการพัฒนาคุณธรรมจริยธรรมของนักเรียนระดับมัธยมศึกษาตอนปลายในจังหวัดสุพรรณบุรี ของโรงเรียนขนาดกลาง ด้านความซื่อสัตย์สุจริต

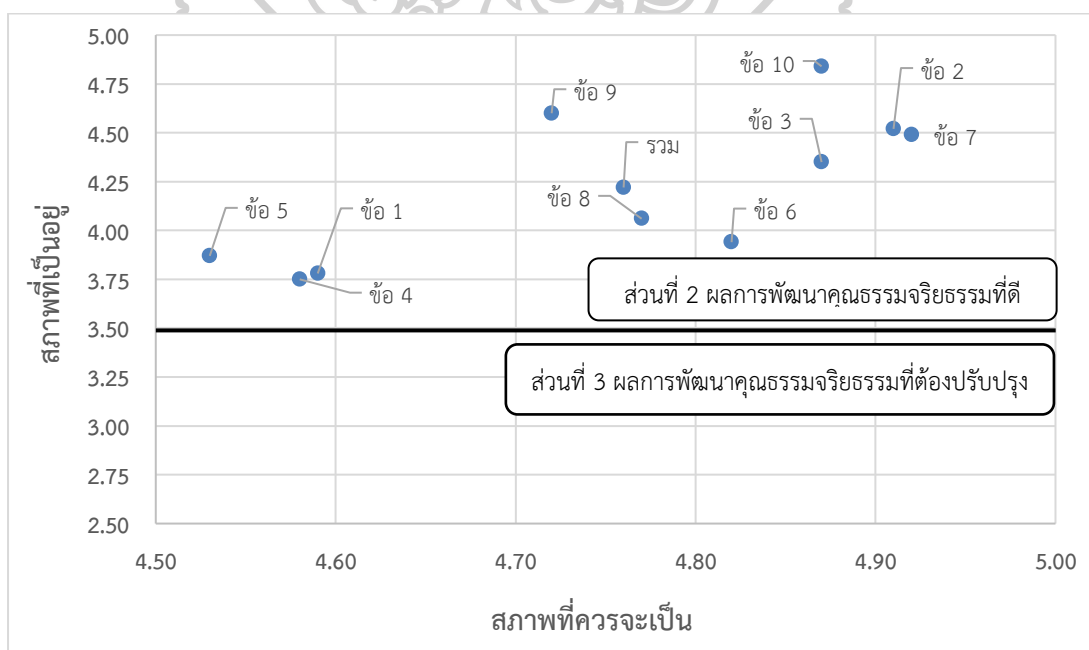
ด้านความซื่อสัตย์สุจริต	สภาพที่เป็นอยู่				สภาพที่ควรจะเป็น				PNI _{modified}	ลำดับ
	\bar{x}	S.D	ระดับ	ลำดับ	\bar{x}	S.D	ระดับ	ลำดับ		
1.1 ท่านไม่ทุจริตต่อหน้าที่ทำอะไรตรงไปตรงมา	3.78	1.12	มาก	9	4.59	.49	มากที่สุด	9	0.21	3
1.2 ท่านเคยว่าจ้างเพื่อนให้ทำการบ้านเพื่อช่วยให้งานสำเร็จลุล่วง	4.52	.77	มากที่สุด	3	4.91	.29	มากที่สุด	2	0.09	8
1.3 ท่านโกหกหรือปกปิดข้อเท็จจริงเพื่อความอยู่รอดของตนเอง	4.35	.78	มาก	5	4.87	.33	มากที่สุด	3	0.12	6
1.4 ท่านรู้สึกไม่สบายใจเมื่อพูดโกหก	3.75	1.20	มาก	10	4.58	.50	มากที่สุด	8	0.22	1
1.5 ท่านไม่รับเงินส่วนที่แม่ค้าทอนเกิน	3.87	1.60	มาก	8	4.53	.50	มากที่สุด	10	0.17	4
1.6 ท่านไม่ทำอะไรที่ทำให้เกิดความเสียหายต่อองค์กร	3.94	1.41	มาก	7	4.82	.39	มากที่สุด	5	0.22	1
1.7 ท่านไม่ช่วยเหลือเพื่อน/คนในครอบครัวท่านที่ขโมยของจากร้านค้า	4.49	.81	มาก	4	4.92	.28	มากที่สุด	1	0.10	7
1.8 ท่านคอยเตือนเพื่อนไม่ให้คิดโกงคนอื่นเสมอ	4.06	1.00	มาก	6	4.77	.42	มากที่สุด	6	0.17	4
1.9 ท่านรู้สึกไม่สบายใจเมื่อเห็นนักการเมืองโกงประเทศชาติ	4.60	.88	มากที่สุด	2	4.72	.45	มากที่สุด	7	0.03	9
1.10 ท่านคิดว่าสังคมจะสงบสุขได้ ถ้าทุกคนมีความซื่อสัตย์สุจริต	4.84	.47	มากที่สุด	1	4.87	.34	มากที่สุด	3	0.01	10
เฉลี่ย	4.22	1.00	มาก	--	4.76	.40	มากที่สุด	-	0.13	-

จากตารางที่ 16 พบว่า สภาพที่เป็นอยู่ ในการพัฒนาคุณธรรมจริยธรรมของนักเรียนระดับมัธยมศึกษาตอนปลายในจังหวัดสุพรรณบุรี ของโรงเรียนขนาดกลาง ด้านความซื่อสัตย์สุจริต โดยรวม

อยู่ในระดับมาก ($\bar{x} = 4.22$, S.D. = 1.00) เมื่อพิจารณาเป็นรายข้อพบว่า คิดว่าสังคมจะสงบสุขได้ ถ้าทุกคนมีความซื่อสัตย์สุจริต มีสภาพเป็นอยู่ มากที่สุด ($\bar{x} = 4.84$, S.D. = .47) รองลงมา คือ รู้สึกไม่สบายใจ เมื่อเห็นนักรบเมืองโกงประเทศชาติ ($\bar{x} = 4.60$, S.D. = .88) และสุดท้ายคือ รู้สึกไม่สบายใจเมื่อพูดโกหก ($\bar{x} = 3.75$, S.D. = 1.20)

เมื่อพิจารณาสภาพที่ควรจะเป็น ในการพัฒนาคุณธรรมจริยธรรมของนักเรียนระดับมัธยมศึกษาตอนปลายในจังหวัดสุพรรณบุรี ของโรงเรียนขนาดกลาง ด้านความซื่อสัตย์สุจริต อยู่ในระดับมากที่สุด ($\bar{x} = 4.76$, S.D. = .40) เมื่อพิจารณาเป็นรายข้อพบว่า ไม่ช่วยเหลือเพื่อน/คนในครอบครัวท่านที่ขโมยของจากร้านค้า มีสภาพที่ควรจะเป็น มากที่สุด ($\bar{x} = 4.92$, S.D. = .28) รองลงมา คือ เคยว่าจ้างเพื่อนให้ทำการบ้าน เพื่อช่วยให้งานสำเร็จลุล่วง ($\bar{x} = 4.91$, S.D. = .29) และสุดท้ายคือ ไม่รับเงินส่วนที่แม่ค้าทอนเกิน ($\bar{x} = 4.53$, S.D. = .50)

เมื่อพิจารณาค่าดัชนีลำดับความสำคัญของความต้องการจำเป็น (Priority Need Index : PNI) ในการพัฒนาคุณธรรมจริยธรรมของนักเรียนระดับมัธยมศึกษาตอนปลายในจังหวัดสุพรรณบุรี ของโรงเรียนขนาดกลาง ด้านความซื่อสัตย์สุจริตโดยรวม มีค่า $PNI_{\text{modified}} = 0.13$ เมื่อพิจารณาเป็นรายข้อพบว่า รู้สึกไม่สบายใจเมื่อพูดโกหกและไม่ทำอะไรที่ทำให้เกิดความเสียหายต่อองค์กร ค่าดัชนีลำดับความสำคัญของความต้องการจำเป็น มากที่สุด ($PNI_{\text{modified}} = 0.22$) รองลงมา คือ ไม่ทุจริตต่อหน้าที่ ทำอะไรตรงไปตรงมา ($PNI_{\text{modified}} = 0.21$) และสุดท้าย คือ คิดว่าสังคมจะสงบสุขได้ ถ้าทุกคนมีความซื่อสัตย์สุจริต ($PNI_{\text{modified}} = 0.01$)

ภาพที่ 19 ผลการวิเคราะห์เมทริกซ์การประเมินความต้องการจำเป็นในการพัฒนาคุณธรรมจริยธรรม
ของนักเรียนระดับมัธยมศึกษาตอนปลายในจังหวัดสุพรรณบุรี ของโรงเรียนขนาดกลาง
ด้านความซื่อสัตย์สุจริต

จากภาพที่ 19 พบว่า การประเมินความต้องการจำเป็นในการพัฒนาคุณธรรมจริยธรรมของ
นักเรียนระดับมัธยมศึกษาตอนปลายในจังหวัดสุพรรณบุรี ของโรงเรียนขนาดกลาง ด้านความซื่อสัตย์
สุจริต อยู่ในส่วนที่ 2 คือ การพัฒนาคุณธรรมจริยธรรมที่ดี นอกจากนี้ยังพบว่ารายการข้อคำถาม
จำนวน 10 ข้อ คือ ข้อ 1,2,3,4,5,6,7,8,9 และ 10 ก็อยู่ในส่วนที่กล่าวได้ว่าผลการพัฒนาคุณธรรม
จริยธรรมที่ดี

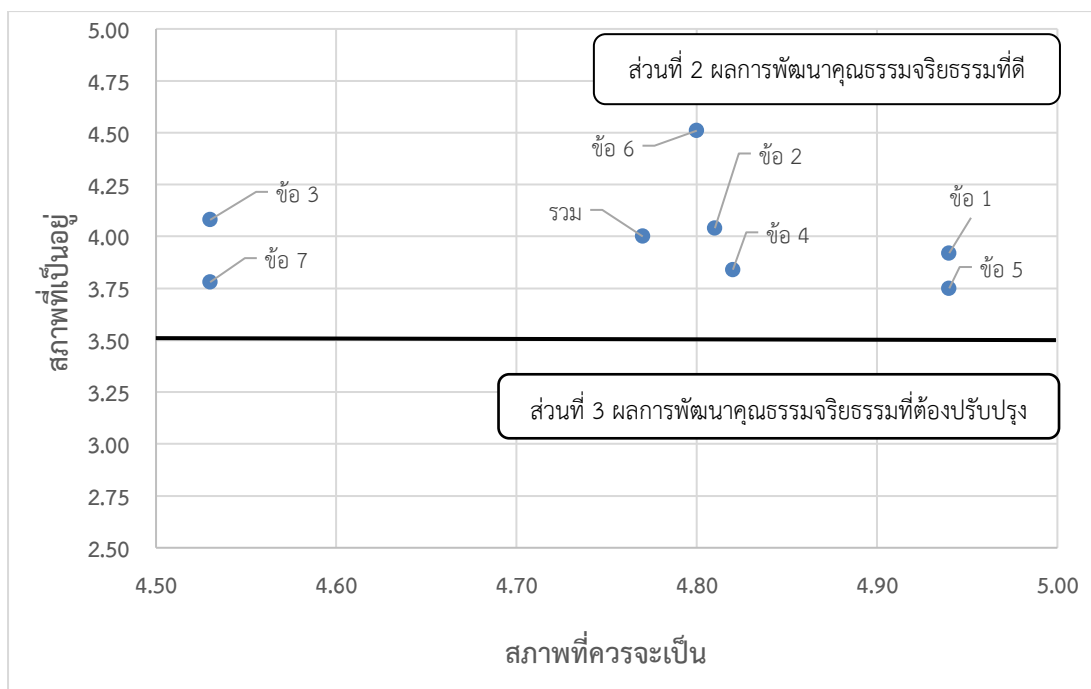
ตารางที่ 17 แสดงผลการประเมินความต้องการจำเป็นในการพัฒนาคุณธรรมจริยธรรมของนักเรียน
ระดับมัธยมศึกษาตอนปลายในจังหวัดสุพรรณบุรี ของโรงเรียนขนาดกลาง ด้านความมี
สติสัมปชัญญะ

ด้านความมีสติสัมปชัญญะ	สภาพที่เป็นอยู่				สภาพที่ควรจะเป็น				PNI _{modified}	ลำดับ
	\bar{x}	S.D	ระดับ	ลำดับ	\bar{x}	S.D	ระดับ	ลำดับ		
2.1 ท่านไม่หลงมัวเมาไป กับสิ่งชั่ว	3.92	1.25	มาก	4	4.94	.17	มากที่สุด	1	0.27	2
2.2 ท่านใช้อารมณ์มากกว่า เหตุผลในการตัดสินใจ	4.04	.86	มาก	3	4.81	.91	มากที่สุด	4	0.19	5
2.3 ท่านคิดว่ากันไว้ดีกว่า แก้ ถ้าแยแล้วแก้ไม่ทัน	4.08	1.03	มาก	2	4.53	.50	มากที่สุด	6	0.11	6
2.4 ท่านไตร่ตรองให้ รอบคอบก่อนการตัดสินใจ ทุกครั้ง	3.84	.97	มาก	5	4.82	.39	มากที่สุด	3	0.26	3
2.5 ท่านสามารถแก้ปัญหา ที่เกิดขึ้นเฉพาะหน้าได้ดี	3.75	.84	มาก	7	4.94	.17	มากที่สุด	1	0.33	1
2.6 แม้ว่าจะข้ามถนนที่ ทางม้าลาย ท่านจะเหลียว ซ้ายแลขวาให้ปลอดภัย ก่อนข้ามถนน	4.51	.84	มาก ที่สุด	1	4.80	.42	มากที่สุด	5	0.06	7
2.7 ท่านสามารถควบคุม สติได้ แม้จะเกิดเหตุการณ์ ร้ายแรงขึ้น	3.78	.95	มาก	6	4.53	.50	มากที่สุด	6	0.20	4
เฉลี่ย	4.00	.96	มาก	-	4.77	.51	มากที่สุด	-	0.20	-

จากตารางที่ 17 พบว่า สภาพที่เป็นอยู่ ในการพัฒนาคุณธรรมจริยธรรมของนักเรียนระดับมัธยมศึกษาตอนปลายในจังหวัดสุพรรณบุรี ของโรงเรียนขนาดกลาง ด้านความมีสติสัมปชัญญะ โดยรวม อยู่ในระดับมาก ($\bar{x} = 4.00$, S.D. = .96) เมื่อพิจารณาเป็นรายข้อพบว่า แม้ว่าจะข้ามถนนที่ทางม้าลาย ท่านจะเหลียวซ้ายแลขวาให้ปลอดภัยก่อนข้ามถนน มีสภาพเป็นอยู่ มากที่สุด ($\bar{x} = 4.51$, S.D. = .84) รองลงมา คือ คิดว่ากันไว้ดีกว่าแก้ ถ้าแยแล้วแก้ไม่ทัน ($\bar{x} = 4.08$, S.D. = 1.03) และสุดท้ายคือ สามารถแก้ปัญหาที่เกิดขึ้นเฉพาะหน้าได้ดี ($\bar{x} = 3.75$, S.D. = .84)

เมื่อพิจารณาสภาพที่ควรจะเป็น ในการพัฒนาคุณธรรมจริยธรรมของนักเรียนระดับมัธยมศึกษาตอนปลายในจังหวัดสุพรรณบุรี ของโรงเรียนขนาดกลาง ด้านความมีสติสัมปชัญญะ อยู่ในระดับมากที่สุด ($\bar{x} = 4.77$, S.D. = .51) เมื่อพิจารณาเป็นรายข้อพบว่า สามารถแก้ปัญหาที่เกิดขึ้นเฉพาะหน้าได้ดีและไม่หลงมัวเมาไปกับสิ่งชั่ว มีสภาพที่ควรจะเป็น มากที่สุด ($\bar{x} = 4.9$, S.D. = .17) รองลงมา คือ ไตร่ตรองให้รอบคอบก่อนการตัดสินใจทุกครั้ง ($\bar{x} = 4.82$, S.D. = .39) และสุดท้ายคือ คิดว่ากันไว้ดีกว่าแก้ ถ้าแยแล้วแก้ไม่ทันและสามารถควบคุมสติได้ แม้จะเกิดเหตุการณ์ร้ายแรงขึ้น ($\bar{x} = 4.53$, S.D. = .50)

เมื่อพิจารณาค่าดัชนีลำดับความสำคัญของความต้องการจำเป็น (Priority Need Index : PNI) ในการพัฒนาคุณธรรมจริยธรรมของนักเรียนระดับมัธยมศึกษาตอนปลายในจังหวัดสุพรรณบุรี ของโรงเรียนขนาดกลาง ด้านความมีสติสัมปชัญญะ โดยรวม มีค่า $PNI_{\text{modified}} = 0.20$ เมื่อพิจารณาเป็นรายข้อพบว่า สามารถแก้ปัญหาที่เกิดขึ้นเฉพาะหน้าได้ดี ค่าดัชนีลำดับความสำคัญของความต้องการจำเป็น มากที่สุด ($PNI_{\text{modified}} = 0.33$) รองลงมา คือ ไม่หลงมัวเมาไปกับสิ่งชั่ว ($PNI_{\text{modified}} = 0.27$) และสุดท้าย คือ แม้ว่าจะข้ามถนนที่ทางม้าลาย ท่านจะเหลียวซ้ายแลขวาให้ปลอดภัยก่อนข้ามถนน ($PNI = 0.06$)

ภาพที่ 20 ผลการวิเคราะห์ห้เมทริกซ์การประเมินความต้องการจำเป็นในการพัฒนาคุณธรรมจริยธรรม
ของนักเรียนระดับมัธยมศึกษาตอนปลายในจังหวัดสุพรรณบุรี ของโรงเรียนขนาดกลาง
ด้านความมีสติสัมปชัญญะ

จากภาพที่ 20 พบว่า การประเมินความต้องการจำเป็นในการพัฒนาคุณธรรมจริยธรรมของ
นักเรียนระดับมัธยมศึกษาตอนปลายในจังหวัดสุพรรณบุรี ของโรงเรียนขนาดกลาง ด้านความมี
สติสัมปชัญญะ อยู่ในส่วนที่ 2 คือ การพัฒนาคุณธรรมจริยธรรมที่ดี นอกจากนี้ยังพบว่ารายการข้อ
คำถามจำนวน 7 ข้อ คือ ข้อ 1,2,3,4,5,6 และ 7 ก็อยู่ในส่วนที่กล่าวได้ว่าผลการพัฒนาคุณธรรม
จริยธรรมที่ดี

ตารางที่ 18 แสดงผลการประเมินความต้องการจำเป็นในการพัฒนาคุณธรรมจริยธรรมของนักเรียนระดับมัธยมศึกษาตอนปลายในจังหวัดสุพรรณบุรี ของโรงเรียนขนาดกลาง ด้านความรับผิดชอบ

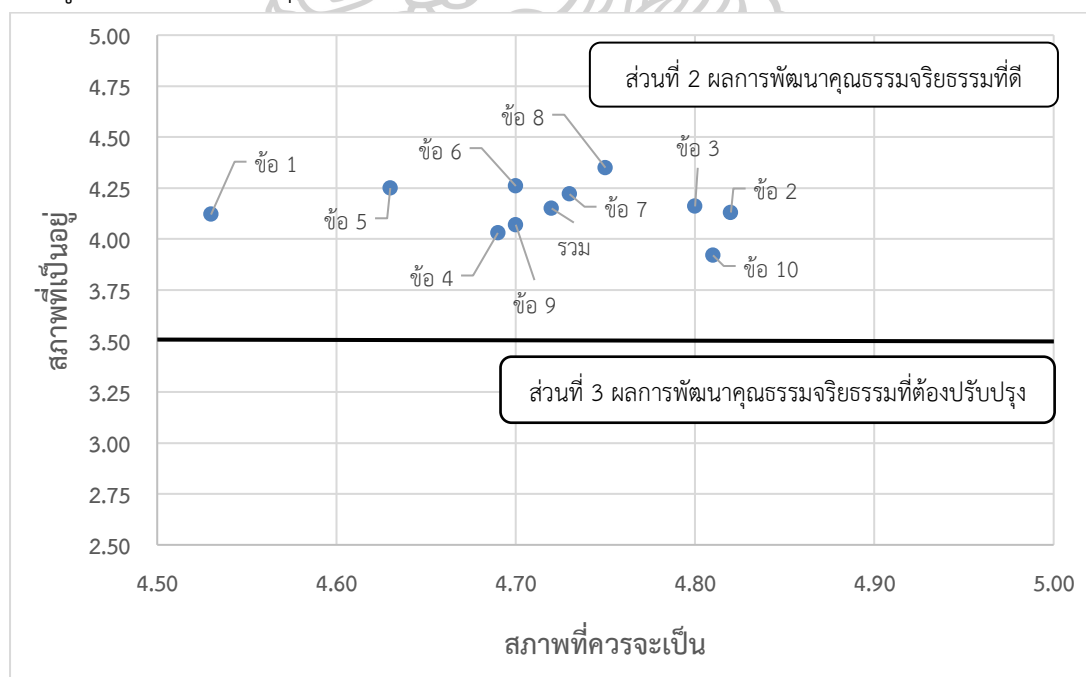
ด้านความรับผิดชอบ	สภาพที่เป็นอยู่				สภาพที่ควรจะเป็น				PNI _{modified}	ลำดับ
	\bar{x}	S.D	ระดับ	ลำดับ	\bar{x}	S.D	ระดับ	ลำดับ		
3.1 ท่านปฏิบัติหน้าที่ของตนเองอย่างถูกต้องครบถ้วน	4.12	.80	มาก	7	4.53	.50	มากที่สุด	10	0.10	6
3.2 ท่านมุ่งมั่นที่จะทำงานในส่วนของตนให้ดีที่สุด ลุล่วงตรงเวลา	4.13	.84	มาก	6	4.82	.39	มากที่สุด	1	0.17	2
3.3 ท่านยอมรับผลกระทำ ของตนเอง และปรับปรุง แก้ไขให้ดีขึ้น	4.16	.83	มาก	5	4.80	.40	มากที่สุด	3	0.15	4
3.4 ท่านยินดีกับงานที่ได้รับ มอบหมาย	4.03	.83	มาก	9	4.69	.47	มากที่สุด	8	0.16	3
3.5 ท่านร่วมมือในการ ทำงานของกลุ่มอย่างเต็มที่	4.25	.76	มาก	3	4.63	.57	มากที่สุด	9	0.09	9
3.6 ท่านทำงานในส่วนที่ ท่านได้รับมอบหมายอย่างดี ที่สุด	4.26	.78	มาก	2	4.70	.46	มากที่สุด	6	0.10	8
3.7 ท่านปฏิบัติหน้าที่ที่ได้รับ มอบหมายจากครอบครัว	4.22	.83	มาก	4	4.73	.49	มากที่สุด	5	0.12	6
3.8 ท่านดูแลเอาใจใส่สมาชิก ทุกคนในครอบครัวเมื่อเจ็บป่วย	4.35	.77	มาก	1	4.75	.43	มากที่สุด	4	0.09	9
3.9 ท่านยอมนอนดึกเพื่อ ทำงานส่งให้ทันตามกำหนด	4.07	1.01	มาก	8	4.70	.54	มากที่สุด	6	0.15	4
3.10 ท่านคอยเตือนคนรอบ ข้างให้ช่วยกันรับผิดชอบต่อ สังคม	3.92	.82	มาก	10	4.81	.57	มากที่สุด	2	0.23	1
เฉลี่ย	4.15	.83	มาก	-	4.72	.48	มากที่สุด	-	0.14	-

จากตารางที่ 18 พบว่า สภาพที่เป็นอยู่ ในการพัฒนาคุณธรรมจริยธรรมของนักเรียนระดับมัธยมศึกษาตอนปลายในจังหวัดสุพรรณบุรี ของโรงเรียนขนาดกลาง ด้านความรับผิดชอบ โดยรวมอยู่ในระดับมาก ($\bar{x} = 4.15$, S.D. = .83) เมื่อพิจารณาเป็นรายข้อพบว่า ดูแลเอาใจใส่สมาชิกทุกคนในครอบครัวเมื่อเจ็บป่วย มีสภาพเป็นอยู่ มาก ($\bar{x} = 4.35$, S.D. = .77) รองลงมา คือ ทำงานในส่วน

ที่ท่านได้รับมอบหมายอย่างดีที่สุด ($\bar{x} = 4.26$, S.D. = .78) และสุดท้ายคือ คอยเตือนคนรอบข้างให้ช่วยกันรับผิดชอบต่อสังคม ($\bar{x} = 3.92$, S.D. = .82)

เมื่อพิจารณาสภาพที่ควรจะเป็น ในการพัฒนาคุณธรรมจริยธรรมของนักเรียนระดับมัธยมศึกษาตอนปลายในจังหวัดสุพรรณบุรี ของโรงเรียนขนาดกลาง ด้านความรับผิดชอบ อยู่ในระดับมากที่สุด ($\bar{x} = 4.72$, S.D. = .48) เมื่อพิจารณาเป็นรายข้อพบว่า มุ่งมั่นที่จะทำงานในส่วนของตนให้ดีสำเร็จลุล่วงตรงเวลา มีสภาพที่ควรจะเป็น มากที่สุด ($\bar{x} = 4.82$, S.D. = .39) รองลงมา คือ คอยเตือนคนรอบข้างให้ช่วยกันรับผิดชอบต่อสังคม ($\bar{x} = 4.81$, S.D. = .57) และสุดท้ายคือ ปฏิบัติหน้าที่ของตนเองอย่างถูกต้องครบถ้วน ($\bar{x} = 4.53$, S.D. = .50)

เมื่อพิจารณาค่าดัชนีลำดับความสำคัญของความต้องการจำเป็น (Priority Need Index : PNI) ในการพัฒนาคุณธรรมจริยธรรมของนักเรียนระดับมัธยมศึกษาตอนปลายในจังหวัดสุพรรณบุรี ของโรงเรียนขนาดกลาง ด้านความรับผิดชอบ โดยรวม มีค่า $PNI_{\text{modified}} = 0.14$ เมื่อพิจารณาเป็นรายข้อพบว่า คอยเตือนคนรอบข้างให้ช่วยกันรับผิดชอบต่อสังคม ค่าดัชนีลำดับความสำคัญของความต้องการจำเป็น มากที่สุด ($PNI_{\text{modified}} = 0.23$) รองลงมา คือ มุ่งมั่นที่จะทำงานในส่วนของตนให้ดีสำเร็จลุล่วงตรงเวลา ($PNI_{\text{modified}} = 0.17$) และสุดท้าย คือ ร่วมมือในการทำงานของกลุ่มอย่างเต็มที่ และดูแลเอาใจใส่สมาชิกทุกคนในครอบครัวเมื่อเจ็บป่วย ($PNI_{\text{modified}} = 0.09$)

ภาพที่ 21 ผลการวิเคราะห์เมทริกซ์การประเมินความต้องการจำเป็นในการพัฒนาคุณธรรมจริยธรรมของนักเรียนระดับมัธยมศึกษาตอนปลายในจังหวัดสุพรรณบุรี ของโรงเรียนขนาดกลาง ด้านความรับผิดชอบ

จากภาพที่ 21 พบว่า การประเมินความต้องการจำเป็นในการพัฒนาคุณธรรมจริยธรรมของนักเรียนระดับมัธยมศึกษาตอนปลายในจังหวัดสุพรรณบุรี ของโรงเรียนขนาดกลาง ด้านความรับผิดชอบ อยู่ในส่วนที่ 2 คือ การพัฒนาคุณธรรมจริยธรรมที่ดี นอกจากนี้ยังพบว่ารายการข้อความจำนวน 10 ข้อ คือ ข้อ 1,2,3,4,5,6,7,8,9 และ 10 ก็อยู่ในส่วนที่กล่าวได้ว่าผลการพัฒนาคุณธรรมจริยธรรมที่ดี

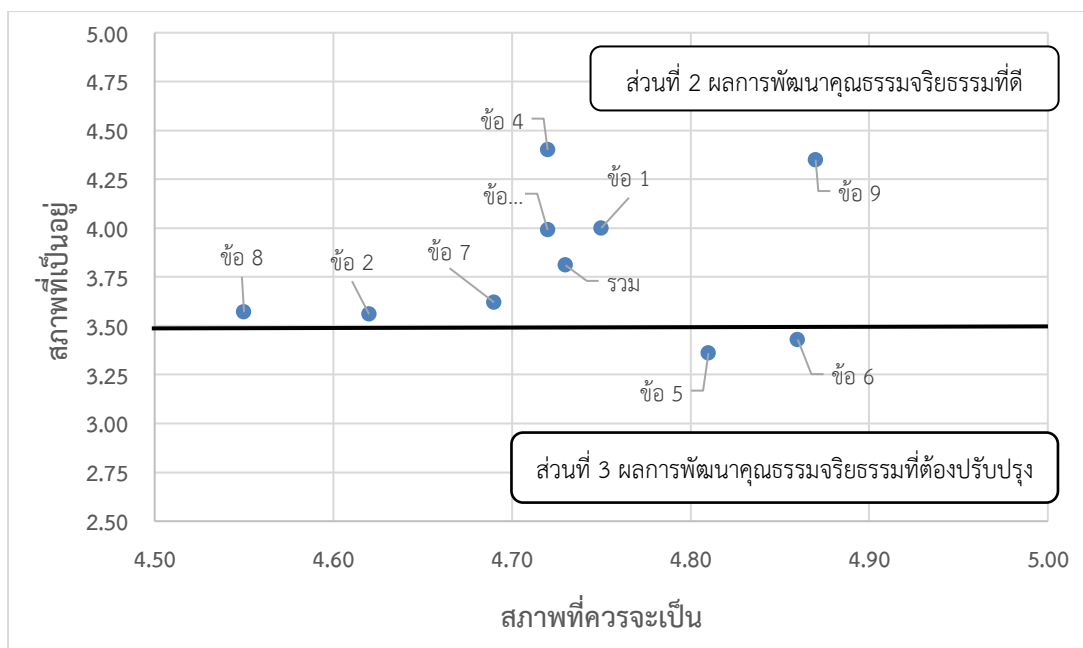
ตารางที่ 19 แสดงผลการประเมินความต้องการจำเป็นในการพัฒนาคุณธรรมจริยธรรมของนักเรียนระดับมัธยมศึกษาตอนปลายในจังหวัดสุพรรณบุรี ของโรงเรียนขนาดกลาง ด้านความขยันหมั่นเพียร

ด้านความขยันหมั่นเพียร	สภาพที่เป็นอยู่				สภาพที่ควรจะเป็น				PNI _{modified}	ลำดับ
	\bar{x}	S.D	ระดับ	ลำดับ	\bar{x}	S.D	ระดับ	ลำดับ		
4.1 ท่านไม่ย่อท้อต่ออุปสรรคที่ผ่านเข้ามาในชีวิต	4.00	.83	มาก	3	4.75	.44	มากที่สุด	4	0.19	6
4.2 ท่านตั้งใจอ่านหนังสือให้มากกว่าที่ผ่านมา	3.56	1.00	มาก	7	4.62	.52	มากที่สุด	8	0.30	3
4.3 ท่านรู้สึกไม่เห็นด้วยที่เพื่อนบ้านของท่านไม่ทำงานรื้อที่จะถูกรางวัลสลากกินแบ่งรัฐบาล	3.99	1.11	มาก	4	4.72	.45	มากที่สุด	5	0.18	7
4.4 ท่านคิดว่าสังคมจะเจริญก้าวหน้าได้ ถ้าทุกคนขยันมากขึ้น	4.40	.88	มาก	1	4.72	.45	มากที่สุด	5	0.07	9
4.5 หากมีเวลว่าง ท่านทำงานพิเศษเพิ่มเสมอ	3.36	1.14	ปานกลาง	9	4.81	.39	มากที่สุด	3	0.43	1
4.6 ท่านอาสาทำงานเมื่อมีเวลว่างเสมอ	3.43	.98	ปานกลาง	8	4.86	.45	มากที่สุด	2	0.42	2
4.7 ท่านไม่เคยปล่อยให้เวลว่างหมดไปอย่างไรประโยชน์	3.62	.96	มาก	5	4.69	.52	มากที่สุด	7	0.30	3
4.8 ท่านใช้เวลาว่างในแต่ละวันให้เกิดประโยชน์สูงสุดเสมอ	3.57	.95	มาก	6	4.55	.54	มากที่สุด	9	0.27	5
4.9 ท่านเชื่อว่าความสำเร็จในชีวิต ต้องมาจากการทำงาน ไม่ใช่โชคกลาง	4.35	.84	มาก	2	4.87	.36	มากที่สุด	1	0.12	8
เฉลี่ย	3.81	.97	มาก	-	4.73	.46	มากที่สุด	-	0.25	-

จากตารางที่ 19 พบว่า สภาพที่เป็นอยู่ ในการพัฒนาคุณธรรมจริยธรรมของนักเรียนระดับมัธยมศึกษาตอนปลายในจังหวัดสุพรรณบุรี ของโรงเรียนขนาดกลาง ด้านความขยันหมั่นเพียรโดยรวม อยู่ในระดับมาก ($\bar{x} = 3.81$, S.D. = .97) เมื่อพิจารณาเป็นรายข้อพบว่า คิดว่าสังคมจะเจริญก้าวหน้าได้ ถ้าทุกคนขยันมากขึ้น มีสภาพเป็นอยู่ มาก ($\bar{x} = 4.40$, S.D. = .88) รองลงมา คือ เชื่อว่าความสำเร็จในชีวิต ต้องมาจากการทำงาน ไม่ใช่โชคกลาง ($\bar{x} = 4.35$, S.D. = .84) และสุดท้ายคือ หากมีเวลาว่าง ทานทำงานพิเศษเพิ่มเสมอ ($\bar{x} = 3.36$, S.D. = 1.14)

เมื่อพิจารณาสภาพที่ควรจะเป็น ในการพัฒนาคุณธรรมจริยธรรมของนักเรียนระดับมัธยมศึกษาตอนปลายในจังหวัดสุพรรณบุรี ของโรงเรียนขนาดกลาง ด้านความขยันหมั่นเพียร อยู่ในระดับมากที่สุด ($\bar{x} = 4.73$, S.D. = .46) เมื่อพิจารณาเป็นรายข้อพบว่า เชื่อว่าความสำเร็จในชีวิต ต้องมาจากการทำงาน ไม่ใช่โชคกลาง มีสภาพที่ควรจะเป็น มากที่สุด ($\bar{x} = 4.87$, S.D. = .46) รองลงมา คือ อาสาทำงานเมื่อมีเวลาว่างเสมอ ($\bar{x} = 4.86$, S.D. = .45) และสุดท้ายคือ ใช้เวลาว่างในแต่ละวันให้เกิดประโยชน์สูงสุดเสมอ ($\bar{x} = 4.55$, S.D. = .54)

เมื่อพิจารณาค่าดัชนีลำดับความสำคัญของความต้องการจำเป็น (Priority Need Index : PNI) ในการพัฒนาคุณธรรมจริยธรรมของนักเรียนระดับมัธยมศึกษาตอนปลายในจังหวัดสุพรรณบุรี ของโรงเรียนขนาดกลาง ด้านความขยันหมั่นเพียรโดยรวม มีค่า $PNI_{\text{modified}} = 0.25$ เมื่อพิจารณาเป็นรายข้อพบว่า หากมีเวลาว่าง ทานทำงานพิเศษเพิ่มเสมอ ค่าดัชนีลำดับความสำคัญของความต้องการจำเป็น มากที่สุด ($PNI_{\text{modified}} = 0.43$) รองลงมา คือ อาสาทำงานเมื่อมีเวลาว่างเสมอ ($PNI_{\text{modified}} = 0.42$) และสุดท้าย คือ คิดว่าสังคมจะเจริญก้าวหน้าได้ ถ้าทุกคนขยันมากขึ้น ($PNI_{\text{modified}} = 0.07$)

ภาพที่ 22 ผลการวิเคราะห์เมทริกซ์การประเมินความต้องการจำเป็นในการพัฒนาคุณธรรมจริยธรรม
ของนักเรียนระดับมัธยมศึกษาตอนปลายในจังหวัดสุพรรณบุรี ของโรงเรียนขนาดกลาง
ด้านความขยันหมั่นเพียร

จากภาพที่ 22 พบว่า การประเมินความต้องการจำเป็นในการพัฒนาคุณธรรมจริยธรรมของ
นักเรียนระดับมัธยมศึกษาตอนปลายในจังหวัดสุพรรณบุรี ของโรงเรียนขนาดกลาง ด้านความ
ขยันหมั่นเพียร อยู่ในส่วนที่ 2 คือ การพัฒนาคุณธรรมจริยธรรมที่ดี นอกจากนี้ยังพบว่ารายการข้อ
คำถามจำนวน 7 ข้อ คือ ข้อ 1,2,3,4,7,8 และ 9 ก็อยู่ในส่วนที่กล่าวได้ว่าผลการพัฒนาคุณธรรม
จริยธรรมที่ดี แต่พบว่ามีข้อคำถามจำนวน 2 ข้อ ได้แก่ ข้อ 5 และ 6 ที่อยู่ในส่วนที่ 3 ผลการพัฒนา
คุณธรรมจริยธรรมที่ต้องปรับปรุง

ตารางที่ 20 แสดงผลการประเมินความต้องการจำเป็นในการพัฒนาคุณธรรมจริยธรรมของนักเรียนระดับมัธยมศึกษาตอนปลายในจังหวัดสุพรรณบุรี ของโรงเรียนขนาดกลาง ด้านความมีวินัย

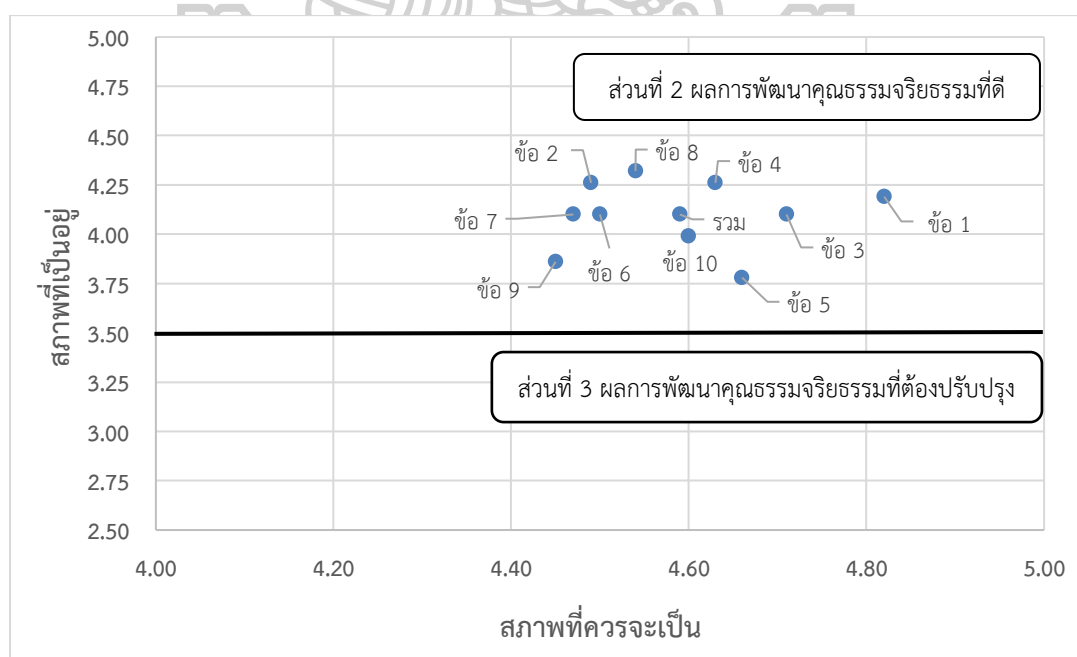
ด้านความมีวินัย	สภาพที่เป็นอยู่				สภาพที่ควรจะเป็น				PNI _{modified}	ลำดับ
	\bar{x}	S.D	ระดับ	ลำดับ	\bar{x}	S.D	ระดับ	ลำดับ		
5.1 ท่านรู้จักและปฏิบัติตามสิทธิและหน้าที่ของตนเอง	4.19	.82	มาก	4	4.82	.40	มากที่สุด	1	0.15	2
5.2 ท่านเคารพและปฏิบัติตามกฎหมาย	4.26	.81	มาก	2	4.49	.59	มาก	8	0.05	9
5.3 ท่านปฏิบัติตามสิทธิหน้าที่และไม่ใช้อิทธิบาท	4.10	.85	มาก	5	4.71	.53	มากที่สุด	2	0.15	2
5.4 ท่านช่วยรักษาและไม่ทำลายสาธารณสมบัติ	4.26	.87	มาก	2	4.63	.76	มากที่สุด	4	0.09	2
5.5 ต้องออกกฎบังคับท่านจึงจะปฏิบัติตาม	3.78	.87	มาก	10	4.66	.56	มากที่สุด	3	0.23	1
5.6 ท่านส่งเสริมให้คนรอบข้างปฏิบัติตามกฎหมาย	4.10	.85	มาก	5	4.50	.61	มากที่สุด	7	0.10	7
5.7 ท่านทิ้งขยะลงในถังเสมอ	4.10	.85	มาก	5	4.47	.68	มาก	9	0.09	8
5.8 ท่านไม่แฉงคิวขณะรอซื้ออาหาร	4.32	.82	มาก	1	4.54	.60	มากที่สุด	6	0.05	9
5.9 ท่านคอยเตือนเพื่อนไม่ให้ผิดกฎระเบียบของโรงเรียน	3.86	.95	มาก	9	4.45	.67	มาก	10	0.15	2
5.10 ท่านไม่เดินลัดสนามที่ติดป้ายห้าม	3.99	1.10	มาก	8	4.60	.80	มากที่สุด	5	0.15	2
เฉลี่ย	4.10	.88	มาก	-	4.59	.62	มากที่สุด	-	0.12	-

จากตารางที่ 20 พบว่า สภาพที่เป็นอยู่ ในการพัฒนาคุณธรรมจริยธรรมของนักเรียนระดับมัธยมศึกษาตอนปลายในจังหวัดสุพรรณบุรี ของโรงเรียนขนาดกลาง ด้านความมีวินัย โดยรวม อยู่ในระดับมาก ($\bar{x} = 4.10$, S.D. = .88) เมื่อพิจารณาเป็นรายข้อพบว่า ไม่แฉงคิวขณะรอซื้ออาหาร มีสภาพเป็นอยู่ มาก ($\bar{x} = 4.32$, S.D. = .82) รองลงมา คือ เคารพและปฏิบัติตามกฎหมายและช่วย

รักษาและไม่ทำลายสารอาหารสมบัติ ($\bar{x} = 4.26$, S.D. = .81) และสุดท้ายคือ ต้องออกกฎบังคับท่าน จึงจะปฏิบัติตาม ($\bar{x} = 3.78$, S.D. = .87)

เมื่อพิจารณาสภาพที่ควรจะเป็น ในการพัฒนาคุณธรรมจริยธรรมของนักเรียนระดับมัธยมศึกษาตอนปลายในจังหวัดสุพรรณบุรี ของโรงเรียนขนาดกลาง ด้านความมีวินัย อยู่ในระดับมากที่สุด ($\bar{x} = 4.59$, S.D. = .62) เมื่อพิจารณาเป็นรายข้อพบว่า รู้จักและปฏิบัติตามสิทธิและหน้าที่ของตนเอง มีสภาพที่ควรจะเป็น มากที่สุด ($\bar{x} = 4.82$, S.D. = .40) รองลงมา คือ ปฏิบัติตามสิทธิหน้าที่และไม่ใช้อิทธิสิทธิ์เสมอ ($\bar{x} = 4.71$, S.D. = .53) และสุดท้ายคือ คอยเตือนเพื่อนไม่ให้ผิดกฎระเบียบของโรงเรียน ($\bar{x} = 4.45$, S.D. = .67)

เมื่อพิจารณาค่าดัชนีลำดับความสำคัญของความต้องการจำเป็น (Priority Need Index : PNI) ในการพัฒนาคุณธรรมจริยธรรมของนักเรียนระดับมัธยมศึกษาตอนปลายในจังหวัดสุพรรณบุรี ของโรงเรียนขนาดกลาง ด้านความมีวินัย โดยรวม มีค่า $PNI_{\text{modified}} = 0.12$ เมื่อพิจารณาเป็นรายข้อพบว่า ต้องออกกฎบังคับท่านจึงจะปฏิบัติตาม ค่าดัชนีลำดับความสำคัญของความต้องการจำเป็น มากที่สุด ($PNI_{\text{modified}} = 0.23$) รองลงมา คือ รู้จักและปฏิบัติตามสิทธิและหน้าที่ของตนเองและปฏิบัติตามสิทธิหน้าที่และไม่ใช้อิทธิสิทธิ์เสมอและช่วยรักษาและไม่ทำลายสารอาหารสมบัติและคอยเตือนเพื่อนไม่ให้ผิดกฎระเบียบของโรงเรียนและไม่เดินลัดสนามที่ติดป้ายห้าม ($PNI_{\text{modified}} = 0.15$) และสุดท้าย คือ เคารพและปฏิบัติตามกฎหมายและไม่แข่งคิวขณะรอซื้ออาหาร ($PNI_{\text{modified}} = 0.05$)

ภาพที่ 23 ผลการวิเคราะห์เมทริกซ์การประเมินความต้องการจำเป็นในการพัฒนาคุณธรรมจริยธรรม
ของนักเรียนระดับมัธยมศึกษาตอนปลายในจังหวัดสุพรรณบุรี ของโรงเรียนขนาดกลาง
ด้านความมีวินัย

จากภาพที่ 23 พบว่า การประเมินความต้องการจำเป็นในการพัฒนาคุณธรรมจริยธรรมของ
นักเรียนระดับมัธยมศึกษาตอนปลายในจังหวัดสุพรรณบุรี ของโรงเรียนขนาดใหญ่และใหญ่พิเศษ
ด้านความมีวินัย อยู่ในส่วนที่ 2 คือ การพัฒนาคุณธรรมจริยธรรมที่ดี นอกจากนี้ยังพบว่ารายการข้อ
คำถามจำนวน 10 ข้อ คือ ข้อ 1,2,3,4,5,6,7,8,9 และ 10 ก็อยู่ในส่วนที่กล่าวได้ว่าผลการพัฒนา
คุณธรรมจริยธรรมที่ดี

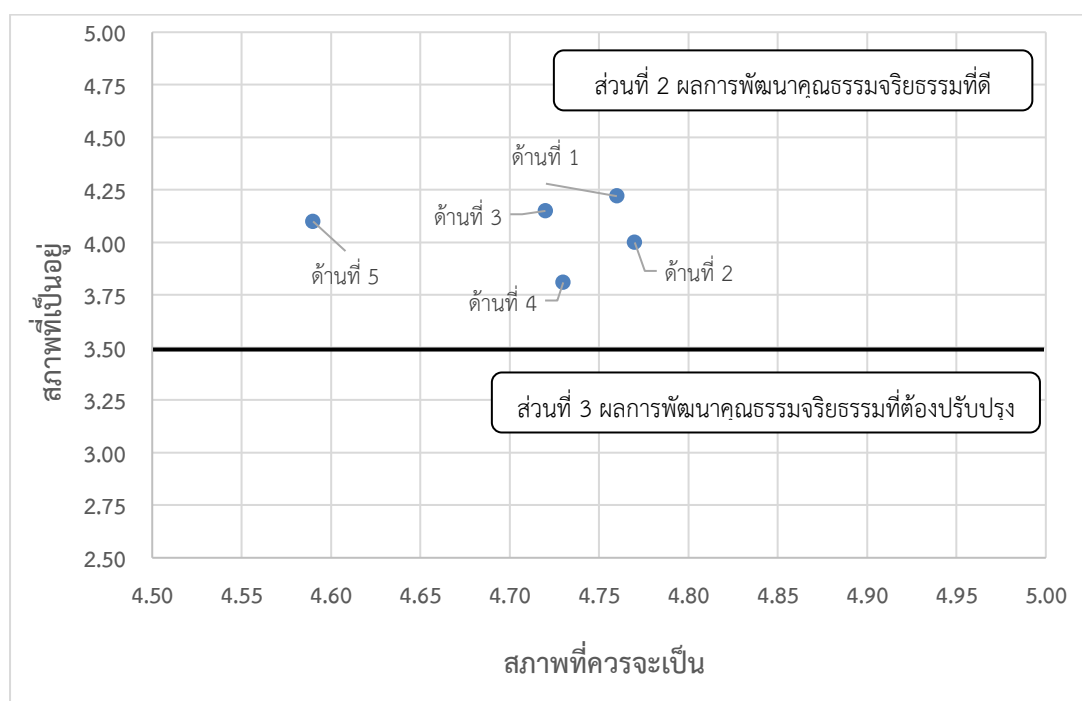
ตารางที่ 21 สรุปผลการประเมินความต้องการจำเป็นในการพัฒนาคุณธรรมจริยธรรมของนักเรียน
ระดับมัธยมศึกษาตอนปลายในจังหวัดสุพรรณบุรี ของโรงเรียนขนาดใหญ่และใหญ่พิเศษ

ด้าน ที่	รายละเอียด	สภาพที่เป็นอยู่			สภาพที่ควรจะเป็น			PNI _{modified}	ลำดับ
		\bar{x}	S.D	ระดับ	\bar{x}	S.D	ระดับ		
1	ด้านความซื่อสัตย์สุจริต	4.22	1.00	มาก	4.76	.40	มากที่สุด	0.13	4
2	ด้านความมีสติสัมปชัญญะ	4.00	.96	มาก	4.77	.51	มากที่สุด	0.20	2
3	ด้านความรับผิดชอบ	4.15	.83	มาก	4.72	.48	มากที่สุด	0.14	3
4	ด้านความขยันหมั่นเพียร	3.81	.97	มาก	4.73	.46	มากที่สุด	0.25	1
5	ด้านความมีวินัย	4.10	.88	มาก	4.59	.62	มากที่สุด	0.12	5
รวม		4.06	.93	มาก	4.71	.49	มากที่สุด	0.17	

จากตารางที่ 21 พบว่า สภาพที่เป็นอยู่ ในการพัฒนาคุณธรรมจริยธรรมของนักเรียนระดับ
มัธยมศึกษาตอนปลายในจังหวัดสุพรรณบุรี ของโรงเรียนขนาดใหญ่และใหญ่พิเศษ เมื่อพิจารณาเป็น
รายข้อ ด้านความซื่อสัตย์สุจริต อยู่ในระดับมาก ($\bar{x} = 4.22$, S.D. = 1.00) รองลงมา คือ ด้านความ
รับผิดชอบ อยู่ในระดับมาก ($\bar{x} = 4.15$, S.D. = .83) ด้านความมีวินัย ($\bar{x} = 4.10$, S.D. = .88) ด้าน
ความมีสติสัมปชัญญะ ($\bar{x} = 4.00$, S.D. = .96) และสุดท้ายคือ ด้านความขยันหมั่นเพียร ($\bar{x} = 3.81$
 , S.D. = .97)

สภาพที่ควรจะเป็น ในการพัฒนาคุณธรรมจริยธรรมของนักเรียนระดับมัธยมศึกษาตอน
ปลายในจังหวัดสุพรรณบุรี ของโรงเรียนขนาดใหญ่และใหญ่พิเศษ เมื่อพิจารณาเป็นรายข้อ ด้าน
ความมีสติสัมปชัญญะ อยู่ในระดับมากที่สุด ($\bar{x} = 4.77$, S.D. = .51) รองลงมา คือ ด้านความซื่อสัตย์
สุจริต ($\bar{x} = 4.76$, S.D. = .40) ด้านความขยันหมั่นเพียร ($\bar{x} = 4.73$, S.D. = .46) ด้านความ
รับผิดชอบ ($\bar{x} = 4.72$, S.D. = .48) และสุดท้ายคือ ด้านความมีวินัย ($\bar{x} = 4.59$, S.D. = .49)

เมื่อพิจารณาค่าดัชนีลำดับความสำคัญของความต้องการจำเป็น (Priority Need Index : PNI) ในการพัฒนาคุณธรรมจริยธรรมของนักเรียนระดับมัธยมศึกษาตอนปลายในจังหวัดสุพรรณบุรี ของโรงเรียนขนาดใหญ่และใหญ่พิเศษ พบว่า ด้านความขยันหมั่นเพียร มีค่าดัชนีลำดับความสำคัญของความต้องการจำเป็น มากที่สุด ($PNI_{\text{modified}} = 0.25$) รองลงมา คือ ด้านความมีสติสัมปชัญญะ ($PNI_{\text{modified}} = 0.20$) ด้านความรับผิดชอบ ($PNI_{\text{modified}} = 0.14$) ด้านความซื่อสัตย์สุจริต ($PNI_{\text{modified}} = 0.13$) และสุดท้าย คือ ด้านความมีความวินัย (มีค่า PNI_{modified} เท่ากัน = 0.12)

ภาพที่ 24 ผลการวิเคราะห์เมทริกซ์การประเมินความต้องการจำเป็นในการพัฒนาคุณธรรมจริยธรรมของนักเรียนระดับมัธยมศึกษาตอนปลายในจังหวัดสุพรรณบุรี ของโรงเรียนขนาดใหญ่และใหญ่พิเศษ

จากภาพที่ 24 พบว่า การประเมินความต้องการจำเป็นในการพัฒนาคุณธรรมจริยธรรมของนักเรียนระดับมัธยมศึกษาตอนปลายในจังหวัดสุพรรณบุรี ของโรงเรียนขนาดใหญ่และใหญ่พิเศษ ทั้ง 5 ด้าน อยู่ในส่วนที่ 2 คือ การพัฒนาคุณธรรมจริยธรรมที่ดี

ตารางที่ 22 แสดงผลการประเมินความต้องการจำเป็นในการพัฒนาคุณธรรมจริยธรรมของนักเรียนระดับมัธยมศึกษาตอนปลายในจังหวัดสุพรรณบุรี ของโรงเรียนขนาดใหญ่และใหญ่พิเศษ ด้านความซื่อสัตย์สุจริต

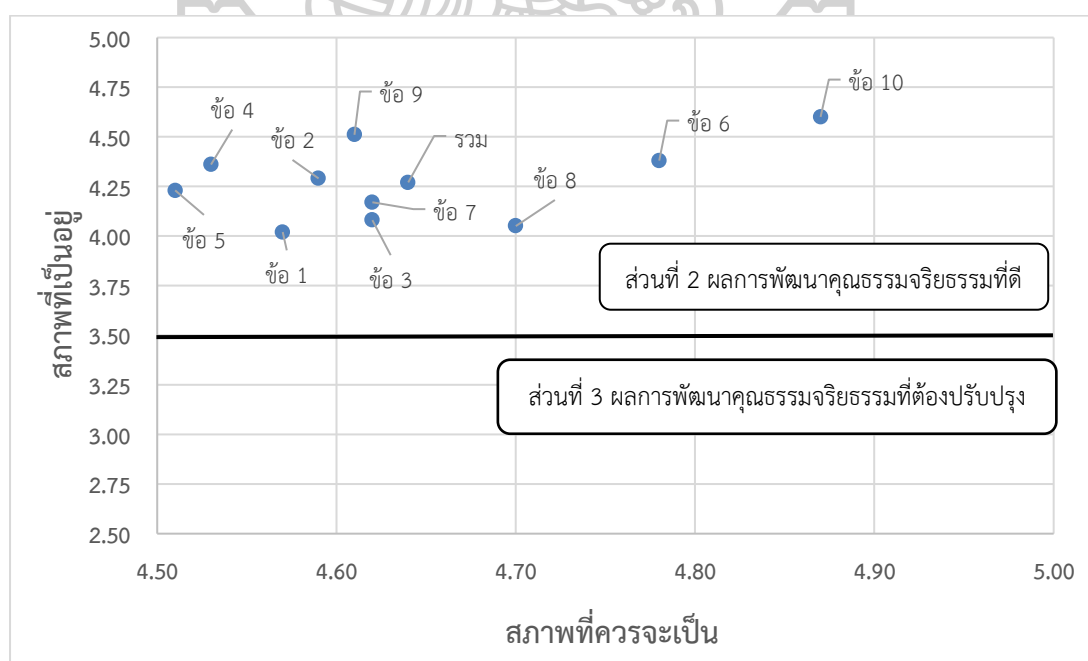
ด้านความซื่อสัตย์สุจริต	สภาพที่เป็นอยู่				สภาพที่ควรจะเป็น				PNI _{modified}	ลำดับ
	\bar{x}	S.D	ระดับ	ลำดับ	\bar{x}	S.D	ระดับ	ลำดับ		
1.1 ท่านไม่ทุจริตต่อหน้าที่ทำอะไรตรงไปตรงมา	4.02	1.02	มาก	10	4.57	.51	มากที่สุด	8	0.14	2
1.2 ท่านเคยว่าจ้างเพื่อนให้ทำการบ้านเพื่อช่วยให้งานสำเร็จลุล่วง	4.29	.74	มาก	5	4.59	.58	มากที่สุด	7	0.07	6
1.3 ท่านโกหกหรือปกปิดข้อเท็จจริงเพื่อความอยู่รอดของตนเอง	4.08	.70	มาก	8	4.62	.58	มากที่สุด	4	0.13	3
1.4 ท่านรู้สึกไม่สบายใจเมื่อพูดโกหก	4.36	.91	มาก	4	4.53	.64	มากที่สุด	9	0.04	9
1.5 ท่านไม่รับเงินส่วนที่แม่ค้าทอนเกิน	4.23	1.36	มาก	6	4.51	.74	มากที่สุด	10	0.07	6
1.6 ท่านไม่ทำอะไรที่ทำให้เกิดความเสียหายต่อองค์กร	4.38	1.21	มาก	3	4.78	.49	มากที่สุด	2	0.09	5
1.7 ท่านไม่ช่วยเหลือเพื่อน/คนในครอบครัวท่านที่ขโมยของจากร้านค้า	4.17	.73	มาก	7	4.62	.49	มากที่สุด	4	0.11	4
1.8 ท่านคอยเตือนเพื่อนไม่ให้คิดโกงคนอื่นเสมอ	4.05	.10	มาก	9	4.70	.50	มากที่สุด	3	0.16	1
1.9 ท่านรู้สึกไม่สบายใจเมื่อเห็นนักการเมืองโกงประเทศชาติ	4.51	.77	มากที่สุด	2	4.61	.50	มากที่สุด	6	0.02	10
1.10 ท่านคิดว่าสังคมจะสงบสุขได้ ถ้าทุกคนมีความซื่อสัตย์สุจริต	4.60	.70	มากที่สุด	1	4.87	.35	มากที่สุด	1	0.06	8
เฉลี่ย	4.27	.82	มาก	-	4.64	.54	มากที่สุด	-	0.09	-

จากตารางที่ 22 พบว่า สภาพที่เป็นอยู่ ในการพัฒนาคุณธรรมจริยธรรมของนักเรียนระดับมัธยมศึกษาตอนปลายในจังหวัดสุพรรณบุรี ของโรงเรียนขนาดใหญ่และใหญ่พิเศษ ด้านความซื่อสัตย์

สุจริต โดยรวม อยู่ในระดับมาก ($\bar{x} = 4.27$, S.D. = .82) เมื่อพิจารณาเป็นรายข้อพบว่า คิดว่าสังคมจะสงบสุขได้ ถ้าทุกคนมีความซื่อสัตย์สุจริต มีสภาพเป็นอยู่ มากที่สุด ($\bar{x} = 4.60$, S.D. = .70) รองลงมา คือ รู้สึกไม่สบายใจ เมื่อเห็นนักรการเมืองโกงประเทศชาติ ($\bar{x} = 4.51$, S.D. = .77) และสุดท้ายคือ ไม่ทุจริตต่อหน้าที่ ทำอะไรตรงไปตรงมา ($\bar{x} = 4.02$, S.D. = 1.02)

เมื่อพิจารณาสภาพที่ควรจะเป็น ในการพัฒนาคุณธรรมจริยธรรมของนักเรียนระดับมัธยมศึกษาตอนปลายในจังหวัดสุพรรณบุรี ของโรงเรียนขนาดใหญ่และใหญ่พิเศษ ด้านความซื่อสัตย์สุจริต อยู่ในระดับมากที่สุด ($\bar{x} = 4.64$, S.D. = .54) เมื่อพิจารณาเป็นรายข้อพบว่า คิดว่าสังคมจะสงบสุขได้ ถ้าทุกคนมีความซื่อสัตย์สุจริต มีสภาพที่ควรจะเป็น มากที่สุด ($\bar{x} = 4.87$, S.D. = .35) รองลงมา คือ ไม่ทำอะไรที่ทำให้เกิดความเสียหายต่อองค์กร ($\bar{x} = 4.78$, S.D. = .49) และสุดท้ายคือ ไม่รับเงินส่วนที่แม่ค้าทอนเกิน ($\bar{x} = 4.51$, S.D. = .74)

เมื่อพิจารณาค่าดัชนีลำดับความสำคัญของความต้องการจำเป็น (Priority Need Index : PNI) ในการพัฒนาคุณธรรมจริยธรรมของนักเรียนระดับมัธยมศึกษาตอนปลายในจังหวัดสุพรรณบุรี ของโรงเรียนขนาดใหญ่และใหญ่พิเศษ ด้านความซื่อสัตย์สุจริต โดยรวม มีค่า $PNI_{\text{modified}} = 0.09$ เมื่อพิจารณาเป็นรายข้อพบว่า คอยเตือนเพื่อนไม่ให้คดโกงคนอื่นเสมอ ค่าดัชนีลำดับความสำคัญของความต้องการจำเป็น มากที่สุด ($PNI_{\text{modified}} = 0.16$) รองลงมา คือ ไม่ทุจริตต่อหน้าที่ ทำอะไรตรงไปตรงมา ($PNI_{\text{modified}} = 0.14$) และสุดท้าย คือ รู้สึกไม่สบายใจ เมื่อเห็นนักรการเมืองโกงประเทศชาติ ($PNI_{\text{modified}} = 0.07$)

ภาพที่ 25 ผลการวิเคราะห์เมทริกซ์การประเมินความต้องการจำเป็นในการพัฒนาคุณธรรมจริยธรรม
ของนักเรียนระดับมัธยมศึกษาตอนปลายในจังหวัดสุพรรณบุรี ของโรงเรียนขนาดใหญ่และ
ใหญ่พิเศษ ด้านความซื่อสัตย์สุจริต

จากภาพที่ 25 พบว่า การประเมินความต้องการจำเป็นในการพัฒนาคุณธรรมจริยธรรมของ
นักเรียนระดับมัธยมศึกษาตอนปลายในจังหวัดสุพรรณบุรี ของโรงเรียนขนาดใหญ่และใหญ่พิเศษ
ด้านความซื่อสัตย์สุจริต อยู่ในส่วนที่ 2 คือ การพัฒนาคุณธรรมจริยธรรมที่ดี นอกจากนี้ยังพบว่า
รายการข้อคำถามจำนวน 10 ข้อ คือ ข้อ 1,2,3,4,5,6,7,8,9 และ 10 ก็อยู่ในส่วนที่กล่าวได้ว่าผลการ
พัฒนาคุณธรรมจริยธรรมที่ดี

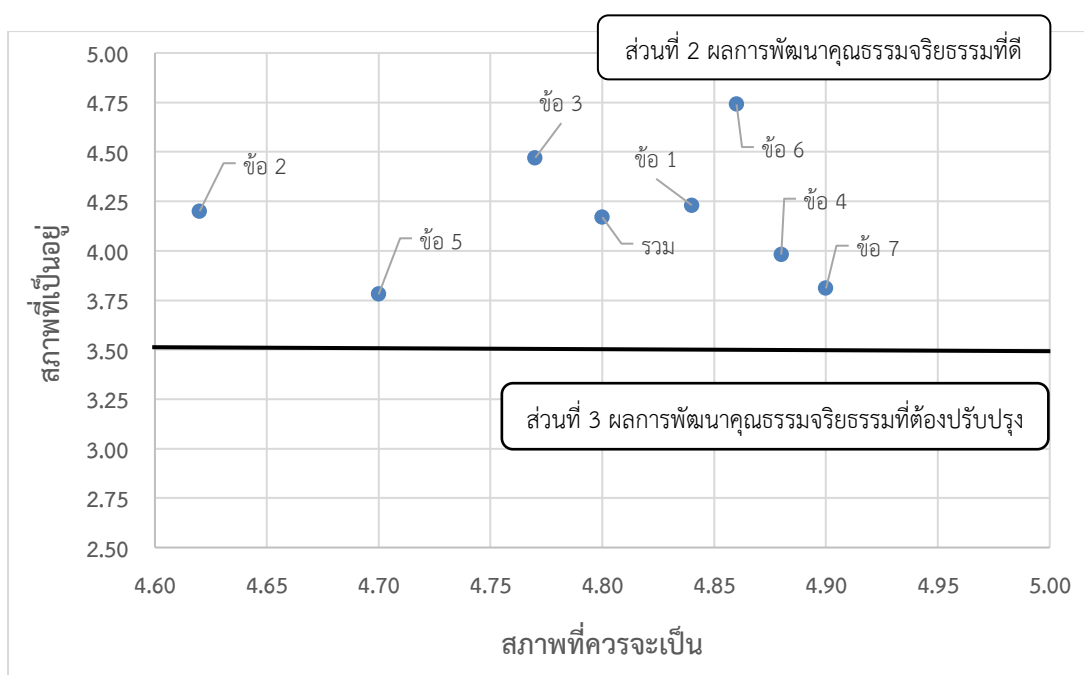
ตารางที่ 23 แสดงผลการประเมินความต้องการจำเป็นในการพัฒนาคุณธรรมจริยธรรมของนักเรียน
ระดับมัธยมศึกษาตอนปลายในจังหวัดสุพรรณบุรี ของโรงเรียนขนาดใหญ่และใหญ่พิเศษ
ด้านความมีสติสัมปชัญญะ

ด้านความมีสติสัมปชัญญะ	สภาพที่เป็นอยู่				สภาพที่ควรจะเป็น				PNI _{modified}	ลำดับ
	\bar{x}	S.D	ระดับ	ลำดับ	\bar{x}	S.D	ระดับ	ลำดับ		
2.1 ท่านไม่หลงมัวเมาไป กับสิ่งชั่ว	4.23	1.01	มาก	4	4.84	.38	มากที่สุด	4	0.14	4
2.2 ท่านใช้อารมณ์มากกว่า เหตุผลในการตัดสินใจ	4.20	.68	มาก	3	4.62	.58	มากที่สุด	7	0.10	5
2.3 ท่านคิดว่ากันไว้ดีกว่า แก้ ถ้าแยแล้วแก้ไม่ทัน	4.47	.78	มาก	2	4.77	.53	มากที่สุด	5	0.07	6
2.4 ท่านไตร่ตรองให้ รอบคอบก่อนการตัดสินใจ ทุกครั้ง	3.98	.76	มาก	5	4.88	.43	มากที่สุด	2	0.22	3
2.5 ท่านสามารถแก้ปัญหา ที่เกิดขึ้นเฉพาะหน้าได้ดี	3.78	.86	มาก	7	4.70	.50	มากที่สุด	6	0.24	2
2.6 แม้ว่าจะข้ามถนนที่ ทางม้าลาย ท่านจะเหลียว ซ้ายแลขวาให้ปลอดภัย ก่อนข้ามถนน	4.74	.54	มาก ที่สุด	1	4.86	.37	มากที่สุด	3	0.03	7
2.7 ท่านสามารถควบคุม สติได้ แม้จะเกิดเหตุการณ์ ร้ายแรงขึ้น	3.81	.87	มาก	6	4.90	.31	มากที่สุด	1	0.29	1
เฉลี่ย	4.17	.79	มาก	-	4.80	.44	มากที่สุด	-	0.16	-

จากตารางที่ 23 พบว่า สภาพที่เป็นอยู่ ในการพัฒนาคุณธรรมจริยธรรมของนักเรียนระดับมัธยมศึกษาตอนปลายในจังหวัดสุพรรณบุรี ของโรงเรียนขนาดใหญ่และใหญ่พิเศษ ด้านความมีสติสัมปชัญญะ โดยรวม อยู่ในระดับมาก ($\bar{x} = 4.17$, S.D. = .79) เมื่อพิจารณาเป็นรายข้อพบว่า แม้ว่าจะข้ามถนนที่ทางม้าลาย ท่านจะเหลียวซ้ายแลขวาให้ปลอดภัยก่อนข้ามถนน มีสภาพเป็นอยู่มากที่สุด ($\bar{x} = 4.74$, S.D. = .54) รองลงมา คือ คิดว่ากันไว้ดีกว่าแก้ ถ้าแยแล้วแก้ไม่ทัน ($\bar{x} = 4.47$, S.D. = .78) และสุดท้ายคือ สามารถแก้ปัญหาที่เกิดขึ้นเฉพาะหน้าได้ดี ($\bar{x} = 3.78$, S.D. = .86)

เมื่อพิจารณาสภาพที่ควรจะเป็น ในการพัฒนาคุณธรรมจริยธรรมของนักเรียนระดับมัธยมศึกษาตอนปลายในจังหวัดสุพรรณบุรี ของโรงเรียนขนาดใหญ่และใหญ่พิเศษ ด้านความมีสติสัมปชัญญะ อยู่ในระดับมากที่สุด ($\bar{x} = 4.80$, S.D. = .44) เมื่อพิจารณาเป็นรายข้อพบว่า สามารถควบคุมสติได้แม้จะเกิดเหตุการณ์ร้ายแรงขึ้น มีสภาพที่ควรจะเป็น มากที่สุด ($\bar{x} = 4.90$, S.D. = .31) รองลงมา คือ ไตรตรองให้รอบคอบก่อนการตัดสินใจทุกครั้ง ($\bar{x} = 4.88$, S.D. = .43) และสุดท้ายคือ ใช้อารมณ์มากกว่าเหตุผลในการตัดสินใจ ($\bar{x} = 4.62$, S.D. = .58)

เมื่อพิจารณาค่าดัชนีลำดับความสำคัญของความต้องการจำเป็น (Priority Need Index : PNI) ในการพัฒนาคุณธรรมจริยธรรมของนักเรียนระดับมัธยมศึกษาตอนปลายในจังหวัดสุพรรณบุรี ของโรงเรียนขนาดใหญ่และใหญ่พิเศษ ด้านความมีสติสัมปชัญญะ โดยรวม มีค่า $PNI_{\text{modified}} = 0.16$ เมื่อพิจารณาเป็นรายข้อพบว่า สามารถควบคุมสติได้ แม้จะเกิดเหตุการณ์ร้ายแรงขึ้น ค่าดัชนีลำดับความสำคัญของความต้องการจำเป็น มากที่สุด ($PNI_{\text{modified}} = 0.29$) รองลงมา คือ สามารถแก้ปัญหาที่เกิดขึ้นเฉพาะหน้าได้ดี ($PNI_{\text{modified}} = 0.24$) และสุดท้าย คือ แม้ว่าจะข้ามถนนที่ทางม้าลาย ท่านจะเหลียวซ้ายแลขวาให้ปลอดภัยก่อนข้ามถนน ($PNI_{\text{modified}} = 0.03$)

ภาพที่ 26 ผลการวิเคราะห์เมทริกซ์การประเมินความต้องการจำเป็นในการพัฒนาคุณธรรมจริยธรรม
ของนักเรียนระดับมัธยมศึกษาตอนปลายในจังหวัดสุพรรณบุรี ของโรงเรียนขนาดใหญ่และ
ใหญ่พิเศษ ด้านความมีสติสัมปชัญญะ

จากภาพที่ 26 พบว่า การประเมินความต้องการจำเป็นในการพัฒนาคุณธรรมจริยธรรมของ
นักเรียนระดับมัธยมศึกษาตอนปลายในจังหวัดสุพรรณบุรี ของโรงเรียนขนาดใหญ่และใหญ่พิเศษ
ด้านความมีสติสัมปชัญญะ อยู่ในส่วนที่ 2 คือ การพัฒนาคุณธรรมจริยธรรมที่ดี นอกจากนี้ยังพบว่า
รายการข้อคำถามจำนวน 7 ข้อ คือ ข้อ 1,2,3,4,5,6 และ 7 ก็อยู่ในส่วนที่กล่าวได้ว่าผลการพัฒนา
คุณธรรมจริยธรรมที่ดี

ตารางที่ 24 แสดงผลการประเมินความต้องการจำเป็นในการพัฒนาคุณธรรมจริยธรรมของนักเรียนระดับมัธยมศึกษาตอนปลายในจังหวัดสุพรรณบุรี ของโรงเรียนขนาดใหญ่และใหญ่พิเศษ ด้านความรับผิดชอบ

ด้านความรับผิดชอบ	สภาพที่เป็นอยู่				สภาพที่ควรจะเป็น				PNI _{modified}	ลำดับ
	\bar{x}	S.D	ระดับ	ลำดับ	\bar{x}	S.D	ระดับ	ลำดับ		
3.1 ท่านปฏิบัติหน้าที่ของตนเองอย่างถูกต้องครบถ้วน	4.18	.79	มาก	9	4.89	.38	มากที่สุด	1	0.17	1
3.2 ท่านมุ่งมั่นที่จะทำงานในส่วนของตนให้ดีที่สุด ล่วงตรงเวลา	4.29	.83	มาก	7	4.70	.50	มากที่สุด	7	0.10	5
3.3 ท่านยอมรับผลกระทำของตนเอง และปรับปรุงแก้ไขให้ดีขึ้น	4.40	.70	มาก	4	4.61	.51	มากที่สุด	9	0.05	7
3.4 ท่านยินดีกับงานที่ได้รับมอบหมาย	4.20	.79	มาก	8	4.84	.38	มากที่สุด	3	0.15	3
3.5 ท่านร่วมมือในการทำงานของกลุ่มอย่างเต็มที่	4.42	.69	มาก	3	4.84	.39	มากที่สุด	3	0.09	6
3.6 ท่านทำงานในส่วนที่ท่านได้รับมอบหมายอย่างดีที่สุด	4.60	.65	มากที่สุด	1	4.77	.53	มากที่สุด	6	0.04	9
3.7 ท่านปฏิบัติหน้าที่ที่ได้รับมอบหมายจากครอบครัว	4.40	.70	มาก	4	4.88	.43	มากที่สุด	2	0.11	4
3.8 ท่านดูแลเอาใจใส่สมาชิกทุกคนในครอบครัวเมื่อเจ็บป่วย	4.53	.70	มากที่สุด	2	4.70	.50	มากที่สุด	7	0.04	9
3.9 ท่านยอมนอนดึกเพื่อทำงานส่งให้ทันตามกำหนด	4.39	.89	มาก	6	4.61	.51	มากที่สุด	9	0.05	7
3.10 ท่านคอยเตือนคนรอบข้างให้ช่วยกันรับผิดชอบต่อสังคม	4.16	.85	มาก	10	4.84	.38	มากที่สุด	3	0.16	2
เฉลี่ย	4.36	.76	มาก	-	4.77	.45	มากที่สุด	-	0.10	-

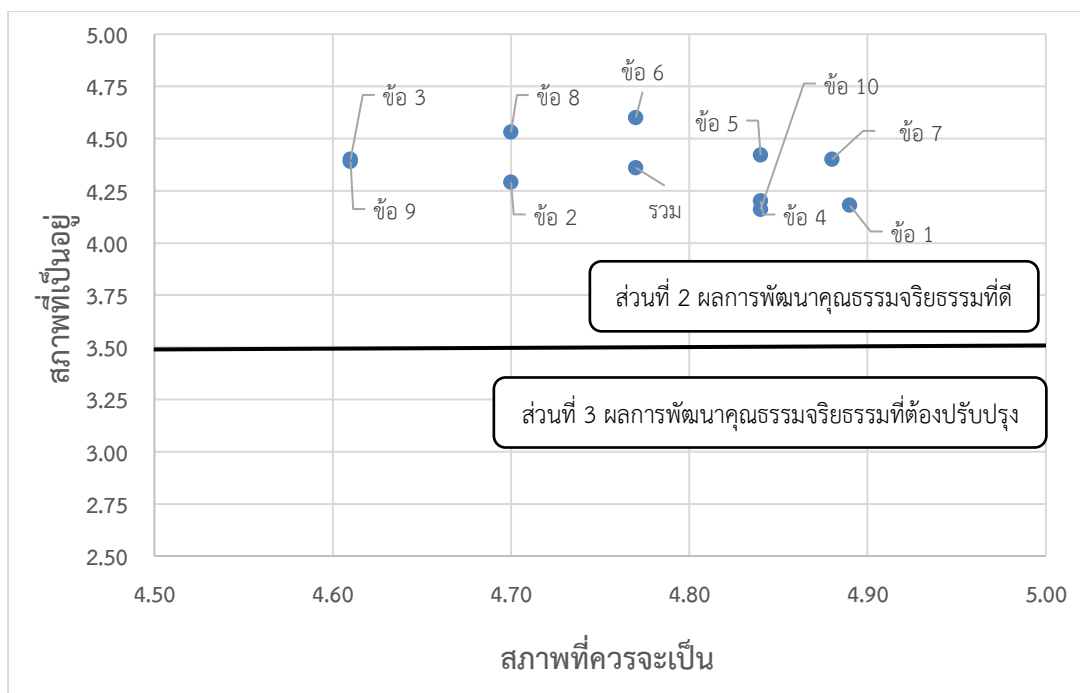
จากตารางที่ 24 พบว่า สภาพที่เป็นอยู่ ในการพัฒนาคุณธรรมจริยธรรมของนักเรียนระดับมัธยมศึกษาตอนปลายในจังหวัดสุพรรณบุรี ของโรงเรียนขนาดใหญ่และใหญ่พิเศษ ด้านความรับผิดชอบ โดยรวม อยู่ในระดับมาก ($\bar{x} = 4.36$, S.D. = .76) เมื่อพิจารณาเป็นรายข้อพบว่า ทำงานในส่วนที่ท่านได้รับมอบหมายอย่างดีที่สุด มีสภาพเป็นอยู่ มากที่สุด ($\bar{x} = 4.60$, S.D. = .65)

รองลงมา คือ ดูแลเอาใจใส่สมาชิกทุกคนในครอบครัวเมื่อเจ็บป่วย ($\bar{x} = 4.53$, S.D. = .70) และสุดท้ายคือ คอยเตือนคนรอบข้างให้ช่วยกันรับผิดชอบต่อสังคม ($\bar{x} = 4.16$, S.D. = .85)

เมื่อพิจารณาสภาพที่ควรจะเป็น ในการพัฒนาคุณธรรมจริยธรรมของนักเรียนระดับมัธยมศึกษาตอนปลายในจังหวัดสุพรรณบุรี ของโรงเรียนขนาดใหญ่และใหญ่พิเศษ ด้านความรับผิดชอบต่อ อยู่ในระดับมากที่สุด ($\bar{x} = 4.77$, S.D. = .45) เมื่อพิจารณาเป็นรายข้อพบว่า ปฏิบัติหน้าที่ของตนเองอย่างถูกต้องครบถ้วน มีสภาพที่ควรจะเป็น มากที่สุด ($\bar{x} = 4.89$, S.D. = .38) รองลงมา คือ ปฏิบัติหน้าที่ที่ได้รับมอบหมายจากครอบครัว ($\bar{x} = 4.88$, S.D. = .43) และสุดท้ายคือ ยอมรับผลกระทำของตนเอง และปรับปรุงแก้ไขให้ดีขึ้นและยอมอดทนอดกลั้นเพื่อทำงานส่งให้ทันตามกำหนด ($\bar{x} = 4.61$, S.D. = .51)

เมื่อพิจารณาค่าดัชนีลำดับความสำคัญของความต้องการจำเป็น (Priority Need Index : PNI) ในการพัฒนาคุณธรรมจริยธรรมของนักเรียนระดับมัธยมศึกษาตอนปลายในจังหวัดสุพรรณบุรี ของโรงเรียนขนาดใหญ่และใหญ่พิเศษ ด้านความรับผิดชอบต่อ โดยรวม มีค่า $PNI_{\text{modified}} = 0.10$ เมื่อพิจารณาเป็นรายข้อพบว่า ปฏิบัติหน้าที่ของตนเองอย่างถูกต้องครบถ้วน ค่าดัชนีลำดับความสำคัญของความต้องการจำเป็น มากที่สุด ($PNI_{\text{modified}} = 0.17$) รองลงมา คือ คอยเตือนคนรอบข้างให้ช่วยกันรับผิดชอบต่อสังคม ($PNI_{\text{modified}} = 0.16$) และสุดท้าย คือ ทำงานในส่วนที่ท่านได้รับมอบหมายอย่างดีที่สุดและดูแลเอาใจใส่สมาชิกทุกคนในครอบครัวเมื่อเจ็บป่วย ($PNI_{\text{modified}} = 0.04$)

ภาพที่ 27 ผลการวิเคราะห์เมทริกซ์การประเมินความต้องการจำเป็นในการพัฒนาคุณธรรมจริยธรรม
ของนักเรียนระดับมัธยมศึกษาตอนปลายในจังหวัดสุพรรณบุรี ของโรงเรียนขนาดใหญ่และ
ใหญ่พิเศษ ด้านความรับผิดชอบ

จากภาพที่ 27 พบว่า การประเมินความต้องการจำเป็นในการพัฒนาคุณธรรมจริยธรรมของ
นักเรียนระดับมัธยมศึกษาตอนปลายในจังหวัดสุพรรณบุรี ของโรงเรียนขนาดใหญ่และใหญ่พิเศษ
ด้านความรับผิดชอบ อยู่ในส่วนที่ 2 คือ การพัฒนาคุณธรรมจริยธรรมที่ดี นอกจากนี้ยังพบว่า
รายการข้อคำถามจำนวน 10 ข้อ คือ ข้อ 1,2,3,4,5,6,7,8,9 และ 10 ก็อยู่ในส่วนที่กล่าวได้ว่าผลการ
พัฒนาคุณธรรมจริยธรรมที่ดี

ตารางที่ 25 แสดงผลการประเมินความต้องการจำเป็นในการพัฒนาคุณธรรมจริยธรรมของนักเรียน
ระดับมัธยมศึกษาตอนปลายในจังหวัดสุพรรณบุรี ของโรงเรียนขนาดใหญ่และใหญ่พิเศษ
ด้านความขยันหมั่นเพียร

ด้านความขยันหมั่นเพียร	สภาพที่เป็นอยู่				สภาพที่ควรจะเป็น				PNI _{modified}	ลำดับ
	\bar{x}	S.D	ระดับ	ลำดับ	\bar{x}	S.D	ระดับ	ลำดับ		
4.1 ท่านไม่ย่อท้อต่ออุปสรรค ที่ผ่านเข้ามาในชีวิต	4.10	.76	มาก	4	4.89	.38	มากที่สุด	1	0.19	6
4.2 ท่านตั้งใจอ่านหนังสือให้ มากกว่าที่ผ่านมา	3.75	1.01	มาก	6	4.70	.50	มากที่สุด	6	0.25	5
4.3 ท่านรู้สึกไม่เห็นด้วยที่ เพื่อนบ้านของท่านไม่ทำงาน รอที่จะถูกรางวัลสลากกิน แบ่งรัฐบาล	4.34	.99	มาก	3	4.61	.51	มากที่สุด	8	0.06	7
4.4 ท่านคิดว่าสังคมจะ เจริญก้าวหน้าได้ ถ้าทุกคน ขยันมากขึ้น	4.62	.66	มาก ที่สุด	1	4.84	.38	มากที่สุด	3	0.05	8
4.5 หากมีเวลว่าง ท่าน ทำงานพิเศษเพิ่มเสมอ	3.77	1.21	มาก	5	4.84	.38	มากที่สุด	3	0.28	4
4.6 ท่านอาสาทำงานเมื่อมี เวลว่างเสมอ	3.60	1.05	มาก	8	4.77	.53	มากที่สุด	5	0.33	3
4.7 ท่านไม่เคยปล่อยให้ เวลว่างหมดไปอย่างไร ประโยชน์	3.64	1.05	มาก	7	4.88	.43	มากที่สุด	2	0.34	1
4.8 ท่านใช้เวลาว่างในแต่ละ วันให้เกิดประโยชน์สูงสุด เสมอ	3.52	.96	มาก	9	4.70	.50	มากที่สุด	6	0.34	1
4.9 ท่านเชื่อว่าความสำเร็จ ในชีวิต ต้องมาจากการ ทำงาน ไม่ใช่โชคกลาง	4.48	.73	มาก ที่สุด	2	4.61	.51	มากที่สุด	8	0.03	9
เฉลี่ย	3.98	.94	มาก	-	4.76	.46	มากที่สุด	-	0.21	-

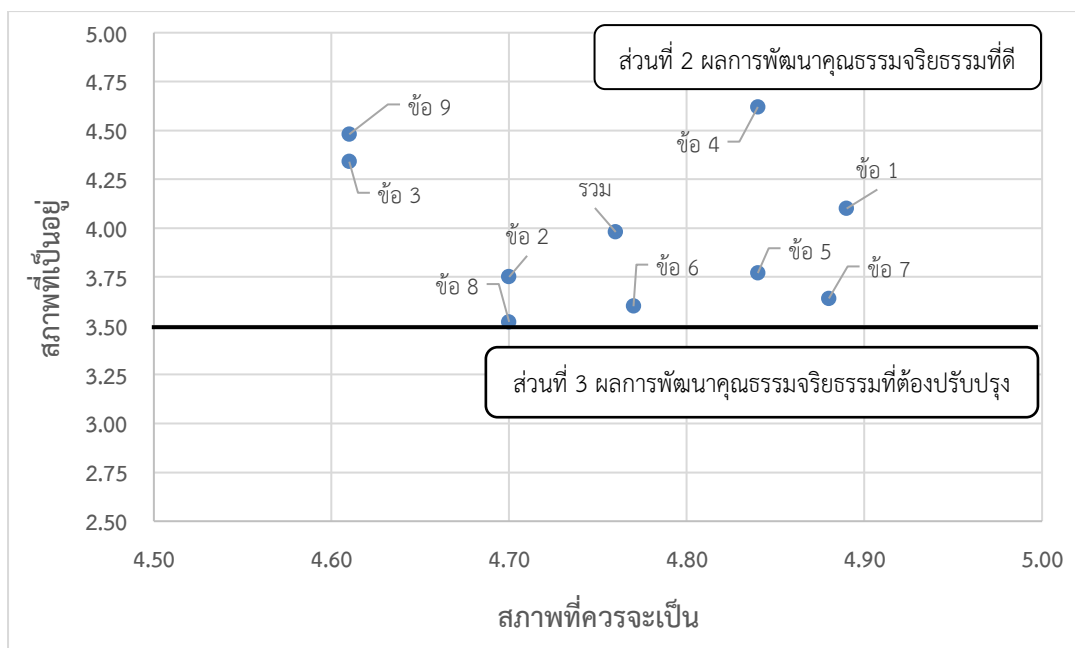
จากตารางที่ 25 พบว่า สภาพที่เป็นอยู่ ในการพัฒนาคุณธรรมจริยธรรมของนักเรียน
ระดับมัธยมศึกษาตอนปลายในจังหวัดสุพรรณบุรี ของโรงเรียนขนาดใหญ่และใหญ่พิเศษ ด้านความ
ขยันหมั่นเพียร โดยรวม อยู่ในระดับมาก ($\bar{x} = 3.98$, S.D. = .94) เมื่อพิจารณาเป็นรายข้อพบว่า คิด
ว่าสังคมจะเจริญก้าวหน้าได้ ถ้าทุกคนขยันมากขึ้น มีสภาพเป็นอยู่ มากที่สุด ($\bar{x} = 4.62$, S.D. = .66)

รองลงมา คือ เชื่อว่าความสำเร็จในชีวิตต้องมาจากการทำงาน ไม่ใช่โชคกลาง ($\bar{x} = 4.48$, S.D. = .73) และสุดท้ายคือ ใช้เวลาว่างในแต่ละวันให้เกิดประโยชน์สูงสุดเสมอ ($\bar{x} = 3.52$, S.D. = .96)

เมื่อพิจารณาสภาพที่ควรจะเป็น ในการพัฒนาคุณธรรมจริยธรรมของนักเรียนระดับมัธยมศึกษาตอนปลายในจังหวัดสุพรรณบุรี ของโรงเรียนขนาดใหญ่และใหญ่พิเศษ ด้านความขยันหมั่นเพียร อยู่ในระดับมากที่สุด ($\bar{x} = 4.76$, S.D. = .46) เมื่อพิจารณาเป็นรายข้อพบว่า ไม่ย่อท้อต่ออุปสรรคที่ผ่านเข้ามาในชีวิต มีสภาพที่ควรจะเป็นมากที่สุด ($\bar{x} = 4.89$, S.D. = .38) รองลงมา คือ ไม่เคยปล่อยให้เวลาว่างหมดไปอย่างไร้ประโยชน์ ($\bar{x} = 4.88$, S.D. = .43) และสุดท้ายคือ รู้สึกไม่เห็นด้วยที่เพื่อนบ้านของท่านไม่ทำงานรอที่จะถูกรางวัลสลากกินแบ่งรัฐบาลและเชื่อว่าความสำเร็จในชีวิต ต้องมาจากการทำงาน ไม่ใช่โชคกลาง ($\bar{x} = 4.61$, S.D. = .51)

เมื่อพิจารณาค่าดัชนีลำดับความสำคัญของความต้องการจำเป็น (Priority Need Index : PNI) ในการพัฒนาคุณธรรมจริยธรรมของนักเรียนระดับมัธยมศึกษาตอนปลายในจังหวัดสุพรรณบุรี ของโรงเรียนขนาดใหญ่และใหญ่พิเศษ ด้านความขยันหมั่นเพียร โดยรวม มีค่า $PNI_{\text{modified}} = 0.21$ เมื่อพิจารณาเป็นรายข้อพบว่า ไม่เคยปล่อยให้เวลาว่างหมดไปอย่างไร้ประโยชน์และใช้เวลาว่างในแต่ละวันให้เกิดประโยชน์สูงสุดเสมอ ค่าดัชนีลำดับความสำคัญของความต้องการจำเป็น มากที่สุด ($PNI_{\text{modified}} = 0.34$) รองลงมา คือ อาสาทำงานเมื่อมีเวลาว่างเสมอ ($PNI_{\text{modified}} = 0.33$) และสุดท้าย คือ เชื่อว่าความสำเร็จในชีวิต ต้องมาจากการทำงาน ไม่ใช่โชคกลาง ($PNI_{\text{modified}} = 0.03$)

ภาพที่ 28 ผลการวิเคราะห์เมทริกซ์การประเมินความต้องการจำเป็นในการพัฒนาคุณธรรมจริยธรรม
ของนักเรียนระดับมัธยมศึกษาตอนปลายในจังหวัดสุพรรณบุรี ของโรงเรียนขนาดใหญ่และ
ใหญ่พิเศษ ด้านความขยันหมั่นเพียร

จากภาพที่ 28 พบว่า การประเมินความต้องการจำเป็นในการพัฒนาคุณธรรมจริยธรรมของ
นักเรียนระดับมัธยมศึกษาตอนปลายในจังหวัดสุพรรณบุรี ของโรงเรียนขนาดใหญ่และใหญ่พิเศษ
ด้านความขยันหมั่นเพียร อยู่ในส่วนที่ 2 คือ การพัฒนาคุณธรรมจริยธรรมที่ดี นอกจากนี้ยังพบว่า
รายการข้อคำถามจำนวน 9 ข้อ คือ ข้อ 1,2,3,4,5,6,7,8 และ 9 ก็อยู่ในส่วนที่กล่าวได้ว่าผลการ
พัฒนาคุณธรรมจริยธรรมที่ดี

ตารางที่ 26 แสดงผลการประเมินความต้องการจำเป็นในการพัฒนาคุณธรรมจริยธรรมของนักเรียน
ระดับมัธยมศึกษาตอนปลายในจังหวัดสุพรรณบุรี ของโรงเรียนขนาดใหญ่และใหญ่พิเศษ
ด้านความมีวินัย

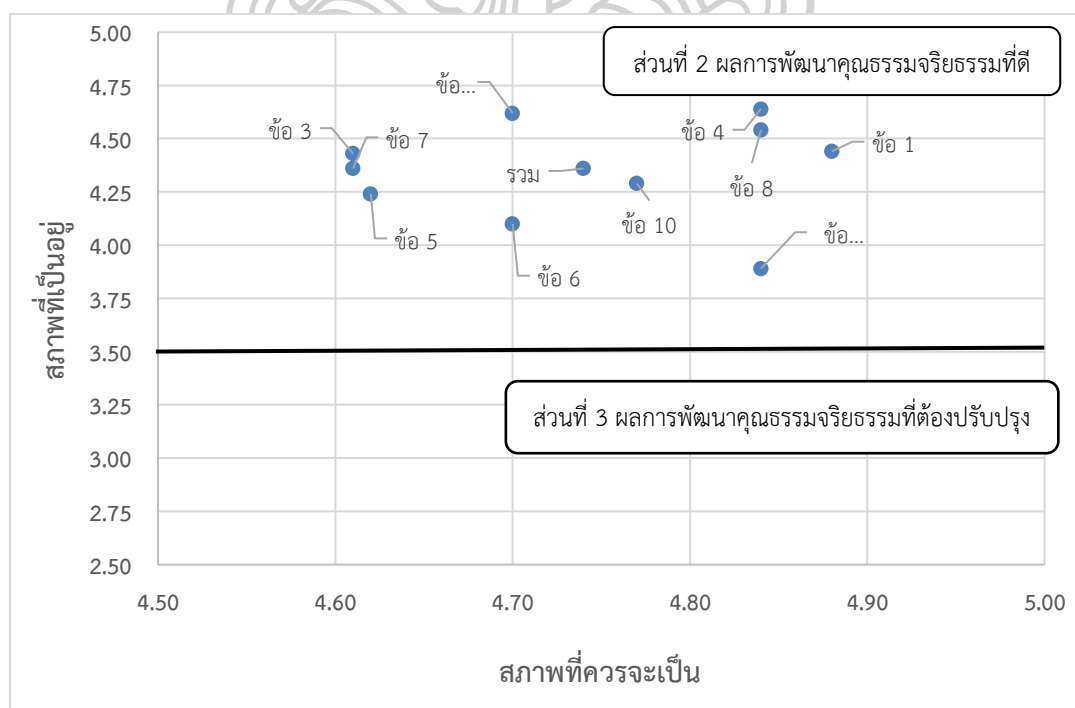
ด้านความมีวินัย	สภาพที่เป็นอยู่				สภาพที่ควรจะเป็น				PNI _{modified}	ลำดับ
	\bar{x}	S.D	ระดับ	ลำดับ	\bar{x}	S.D	ระดับ	ลำดับ		
5.1 ท่านรู้จักและปฏิบัติ ตามสิทธิและหน้าที่ของ ตนเอง	4.44	.68	มาก	4	4.88	.43	มากที่สุด	1	0.10	4
5.2 ท่านเคารพและปฏิบัติ ตามกฎหมาย	4.62	.58	มากที่สุด	2	4.70	.50	มากที่สุด	6	0.02	10
5.3 ท่านปฏิบัติตามสิทธิ หน้าที่และไม่ใช้อิทธิพล เสมอ	4.43	.71	มาก	5	4.61	.51	มากที่สุด	10	0.04	8
5.4 ท่านช่วยรักษาและไม่ ทำลายสาธารณสมบัติ	4.64	.58	มากที่สุด	1	4.84	.38	มากที่สุด	2	0.04	8
5.5 ต้องออกกฎบังคับ ท่านจึงจะปฏิบัติตาม	4.24	1.32	มาก	8	4.62	.58	มากที่สุด	8	0.09	5
5.6 ท่านส่งเสริมให้คน รอบข้างปฏิบัติตาม กฎหมาย	4.10	.92	มาก	9	4.70	.50	มากที่สุด	6	0.15	2
5.7 ท่านทิ้งขยะลงในถัง เสมอ	4.36	.78	มาก	6	4.61	.51	มากที่สุด	9	0.06	7
5.8 ท่านไม่แฉงคิวขณะรอ ซื้ออาหาร	4.54	.68	มากที่สุด	3	4.84	.38	มากที่สุด	2	0.07	6
5.9 ท่านคอยเตือนเพื่อน ไม่ให้ผิดกฎระเบียบของ โรงเรียน	3.89	1.05	มาก	10	4.84	.38	มากที่สุด	2	0.24	1
5.10 ท่านไม่เดินลัดสนาม ที่ติดป้ายห้าม	4.29	.91	มาก	7	4.77	.53	มากที่สุด	5	0.11	3
เฉลี่ย	4.36	.82	มาก	-	4.74	.47	มากที่สุด	-	0.09	-

จากตารางที่ 26 พบว่า สภาพที่เป็นอยู่ ในการพัฒนาคุณธรรมจริยธรรมของนักเรียนระดับ
มัธยมศึกษาตอนปลายในจังหวัดสุพรรณบุรี ของโรงเรียนขนาดใหญ่และใหญ่พิเศษ ด้านความมีวินัย
โดยรวม อยู่ในระดับมาก ($\bar{x} = 4.36$, S.D. = .82) เมื่อพิจารณาเป็นรายข้อพบว่า ช่วยรักษาและไม่
ทำลายสาธารณสมบัติ มีสภาพเป็นอยู่ มากที่สุด ($\bar{x} = 4.64$, S.D. = .58) รองลงมา คือ เคารพและ

ปฏิบัติตามกฎหมาย ($\bar{x} = 4.62$, S.D. = .58) และสุดท้ายคือ คอยเตือนเพื่อนไม่ให้ผิดกฎระเบียบของโรงเรียน ($\bar{x} = 3.89$, S.D. = 1.05)

เมื่อพิจารณาสภาพที่ควรจะเป็น ในการพัฒนาคุณธรรมจริยธรรมของนักเรียนระดับมัธยมศึกษาตอนปลายในจังหวัดสุพรรณบุรี ของโรงเรียนขนาดใหญ่และใหญ่พิเศษ ด้านความมีวินัย อยู่ในระดับมากที่สุด ($\bar{x} = 4.74$, S.D. = .47) เมื่อพิจารณาเป็นรายข้อพบว่า รู้จักและปฏิบัติตามสิทธิและหน้าที่ของตนเอง มีสภาพที่ควรจะเป็น มากที่สุด ($\bar{x} = 4.88$, S.D. = .43) รองลงมา คือ ช่วยรักษาและไม่ทำลายสาธารณสมบัติ ($\bar{x} = 4.84$, S.D. = .38) และสุดท้ายคือ ปฏิบัติตามสิทธิหน้าที่และไม่ใช้อิทธิสิทธิ์เสมอ ($\bar{x} = 4.61$, S.D. = .51)

เมื่อพิจารณาค่าดัชนีลำดับความสำคัญของความต้องการจำเป็น (Priority Need Index : PNI) ในการพัฒนาคุณธรรมจริยธรรมของนักเรียนระดับมัธยมศึกษาตอนปลายในจังหวัดสุพรรณบุรี ของโรงเรียนขนาดใหญ่และใหญ่พิเศษ ด้านความมีวินัย โดยรวม มีค่า $PNI_{\text{modified}} = 0.09$ เมื่อพิจารณาเป็นรายข้อพบว่า คอยเตือนเพื่อนไม่ให้ผิดกฎระเบียบของโรงเรียน ค่าดัชนีลำดับความสำคัญของความต้องการจำเป็น มากที่สุด ($PNI_{\text{modified}} = 0.24$) รองลงมา คือ ส่งเสริมให้คนรอบข้างปฏิบัติตามกฎหมาย ($PNI_{\text{modified}} = 0.15$) และสุดท้าย คือ เคารพและปฏิบัติตามกฎหมาย ($PNI_{\text{modified}} = 0.02$)

ภาพที่ 29 ผลการวิเคราะห์เมทริกซ์การประเมินความต้องการจำเป็นในการพัฒนาคุณธรรมจริยธรรม
ของนักเรียนระดับมัธยมศึกษาตอนปลายในจังหวัดสุพรรณบุรี ของโรงเรียนขนาดใหญ่และ
ใหญ่พิเศษ ด้านความมีวินัย

จากภาพที่ 29 พบว่า การประเมินความต้องการจำเป็นในการพัฒนาคุณธรรมจริยธรรมของ
นักเรียนระดับมัธยมศึกษาตอนปลายในจังหวัดสุพรรณบุรี ของโรงเรียนขนาดใหญ่และใหญ่พิเศษ
ด้านความมีวินัย อยู่ในส่วนที่ 2 คือ การพัฒนาคุณธรรมจริยธรรมที่ดี นอกจากนี้ยังพบว่ารายการข้อ
คำถามจำนวน 10 ข้อ คือ ข้อ 1,2,3,4,5,6,7,8,9 และ 10 ก็อยู่ในส่วนที่กล่าวได้ว่าผลการพัฒนา
คุณธรรมจริยธรรมที่ดี

ตารางที่ 27 ภาพรวมการประเมินความต้องการจำเป็นทั้ง 5 ด้าน ของโรงเรียนขนาดเล็ก โรงเรียน
ขนาดกลาง และโรงเรียนขนาดใหญ่และใหญ่พิเศษ

ด้านที่	รายละเอียด	โรงเรียน ขนาดเล็ก	โรงเรียน ขนาดกลาง	โรงเรียนขนาดใหญ่ และใหญ่พิเศษ
		PNI _{modified}	PNI _{modified}	PNI _{modified}
1	ด้านความซื่อสัตย์สุจริต	0.18	0.09	0.13
2	ด้านความมีสติสัมปชัญญะ	0.18	0.16	0.20
3	ด้านความรับผิดชอบ	0.11	0.10	0.14
4	ด้านความขยันหมั่นเพียร	0.16	0.21	0.25
5	ด้านความมีวินัย	0.13	0.09	0.12

จากตารางที่ 27 ภาพรวมการประเมินความต้องการจำเป็นทั้ง 5 ด้าน ของโรงเรียน
ขนาดเล็ก โรงเรียนขนาดกลาง และโรงเรียนขนาดใหญ่และใหญ่พิเศษ พบว่า

1. ด้านความซื่อสัตย์สุจริต พบว่า โรงเรียนขนาดเล็ก (PNI_{modified} = 0.18) ซึ่งมีความ
ต้องการอยู่ในระดับมากที่สุด รองลงมา คือ โรงเรียนขนาดใหญ่และใหญ่พิเศษ (PNI_{modified} = 0.13)
และโรงเรียนขนาดกลาง (PNI_{modified} = 0.09)
2. ด้านความมีสติสัมปชัญญะ โรงเรียนขนาดใหญ่และใหญ่พิเศษ (PNI_{modified} = 0.20) ซึ่งมี
ความต้องการอยู่ในระดับมากที่สุด รองลงมา คือ โรงเรียนขนาดเล็ก (PNI_{modified} = 0.13) และ
โรงเรียนขนาดกลาง (PNI_{modified} = 0.16)
3. ด้านความรับผิดชอบ โรงเรียนขนาดใหญ่และใหญ่พิเศษ (PNI_{modified} = 0.14) ซึ่งมีความ

ต้องการอยู่ในระดับมากที่สุด รองลงมา คือ โรงเรียนขนาดเล็ก ($PNI_{\text{modified}} = 0.11$) และโรงเรียนขนาดกลาง ($PNI_{\text{modified}} = 0.10$)

4. ด้านความขยันหมั่นเพียร โรงเรียนขนาดใหญ่และใหญ่พิเศษ ($PNI_{\text{modified}} = 0.25$) ซึ่งมีความต้องการอยู่ในระดับมากที่สุด รองลงมา คือ โรงเรียนขนาดกลาง ($PNI_{\text{modified}} = 0.21$) และโรงเรียนขนาดเล็ก ($PNI_{\text{modified}} = 0.16$)

5. ด้านความมีวินัย โรงเรียนขนาดเล็ก ($PNI_{\text{modified}} = 0.13$) ซึ่งมีความต้องการอยู่ในระดับมากที่สุด รองลงมา คือ โรงเรียนขนาดใหญ่และใหญ่พิเศษ ($PNI_{\text{modified}} = 0.12$) และโรงเรียนขนาดกลาง ($PNI_{\text{modified}} = 0.09$)

ตอนที่ 2 ผลการวิเคราะห์แนวทางพัฒนาคุณธรรมจริยธรรมของนักเรียนระดับมัธยมศึกษาตอนปลายในจังหวัดสุพรรณบุรี : การประเมินความต้องการจำเป็น

ผู้วิจัยใช้ผลการสังเคราะห์องค์ประกอบจากการศึกษาเอกสาร งานวิจัยที่เกี่ยวข้อง และจากการสัมภาษณ์ผู้เชี่ยวชาญและใช้ผลการศึกษาแนวทางพัฒนาคุณธรรมจริยธรรมของนักเรียนระดับมัธยมศึกษาตอนปลายในจังหวัดสุพรรณบุรี : การประเมินความต้องการจำเป็น โดยมีแนวคิดมาจากทฤษฎีต้นไม้อัจฉริยะธรรม ของ ศ.ดร.ดวงเดือน พันธุมนาวิน และทฤษฎีการเรียนรู้ทางสังคมเชิงพุทธิปัญญา (Social Cognitive Learning Theory) ทั้งสองแนวคิดทฤษฎีสามารถนำมาร่วมกันจัดกลุ่มวิเคราะห์จิตลักษณะเปรียบเทียบพฤติกรรมด้านคุณธรรมจริยธรรมของมนุษย์ และคุณธรรมจริยธรรมที่เกิดจากพฤติกรรมภายในตัวบุคคล และสิ่งแวดล้อม พบว่าทฤษฎีมีแนวทางพัฒนาคุณธรรมจริยธรรมของนักเรียนระดับมัธยมศึกษาตอนปลายในจังหวัดสุพรรณบุรี : การประเมินความต้องการจำเป็น หลังจากการศึกษา มีความสอดคล้องกันกับข้อมูล

การดำเนินการศึกษาและเก็บรวบรวมข้อมูลในขั้นตอนนี้มีวัตถุประสงค์เพื่อศึกษาแนวทางพัฒนาคุณธรรมจริยธรรมของนักเรียนระดับมัธยมศึกษาตอนปลายในจังหวัดสุพรรณบุรี : การประเมินความต้องการจำเป็น โดยเป็นการวิจัยเชิงคุณภาพ โดยใช้วิธีการสนทนากลุ่ม (Focus Group Discussion) แหล่งข้อมูลที่ใช้ในการวิจัย คือ บุคคลที่เกี่ยวข้องกับการพัฒนาคุณธรรมของนักเรียนระดับมัธยมศึกษาตอนปลายที่กำลังศึกษาอยู่ในสถานศึกษาจังหวัดสุพรรณบุรี จำนวน 9 คน ประกอบด้วย ผู้บริหารสถานศึกษา จำนวน 2 คน ครูผู้สอน จำนวน 3 คน พระภิกษุ จำนวน 1 รูป ตัวแทนผู้ปกครอง จำนวน 1 คน ผู้นำท้องถิ่น จำนวน 1 คน ศึกษานิเทศก์ จำนวน 1 คน จากนั้นจัดสนทนากลุ่ม (Focus Group Discussion) ซึ่งใช้ข้อมูลเชิงคุณภาพจากการสนทนา เพื่อหาแนวทางการพัฒนาคุณธรรมจริยธรรมของนักเรียน ดังนี้

1. ด้านการจัดการเรียนการสอน
2. ด้านการจัดกิจกรรมนักเรียน
3. ด้านสภาพแวดล้อมในสถานศึกษา

โดยได้ทำการจดบันทึก และบันทึกเสียง จากนั้นนำข้อมูลที่ได้นำมาวิเคราะห์เนื้อหา สังเคราะห์ และสร้างข้อสรุปเพื่อให้ได้ข้อมูลที่ชัดเจนยิ่งขึ้น ผู้วิจัยจึงนำเสนอแนวทางพัฒนาคุณธรรมจริยธรรม

ของนักเรียนระดับมัธยมศึกษาตอนปลายในจังหวัดสุพรรณบุรี : การประเมินความต้องการจำเป็น
ดังรายละเอียดต่อไปนี้

ด้านการจัดการเรียนการสอน

1. ควรส่งเสริมให้นักเรียนได้ปฏิบัติกิจกรรมที่เกี่ยวข้องกับคุณธรรมจริยธรรม เช่น การทำสมาธิก่อนเรียน การท่องสูตรคูณ การฝึกงานฝีมือ การเล่นเกมก่อนเรียน เป็นต้น และมีการสอดแทรกหรือบูรณาการเข้าไปในกิจกรรมการเรียนการสอนทุกกลุ่มสาระการเรียนรู้ ควรจัดกิจกรรมที่สร้างสมาธิเน้นให้นักเรียนจดจ่อกับสิ่งที่ทำ รู้ตัวอยู่เสมอว่าตัวเองกำลังทำ กำลังคิด กำลังพูด ในสิ่งนั้นๆ และมีความมุ่งมั่นในการเรียน การทำงานให้เกิดผลสำเร็จ และสร้างนิสัยใฝ่เรียนรู้ให้นักเรียนมีความรับผิดชอบมากขึ้น และนำความรู้ที่ได้ไปปรับใช้ในชีวิตประจำวัน ดังตัวอย่างจากการสนทนากลุ่ม

“การจัดการเรียนการสอน อย่งไรอันนี้จะเป็นแนวทางที่เราต้อง ศึกษา รายละเอียดให้ไปสู่การปฏิบัติ พุทธศักราช 2561 เราจะเห็นว่าคุณธรรมจริยธรรมได้ กำหนดไว้ของกระทรวงก็จะมีคุณธรรมพื้นฐาน 8 ประการ ต้องพัฒนาเรื่อง สติสัมปชัญญะ จะเห็นว่าตอนนี้มีสื่อเทคโนโลยีที่นักเรียนสามารถเข้าถึงได้ง่าย จนทำให้นักเรียนมีความสนใจกับสื่อเหล่านั้น ซึ่งในการจัดการเรียนการสอนควรจัดกิจกรรมที่สร้างสมาธิเน้นให้นักเรียนจดจ่อกับสิ่งที่ทำ รู้ตัวอยู่เสมอว่าตัวเองกำลังทำ กำลังคิด กำลังพูด ในสิ่งนั้นๆ”

(ผู้ให้ข้อมูลคนที่ 1)

“จากผลการประเมินของโรงเรียนขนาดเล็ก คือ ความซื่อสัตย์ มีความต้องการพัฒนาเป็นอย่างมาก ดังนั้นผมมองว่าควรจัดการเรียนการสอนที่มีกิจกรรมเพื่อส่งเสริมเรื่องความประพฤติอย่างเหมาะสมและการมีความซื่อสัตย์ เช่น กิจกรรมเกมฝึก สติและกิจกรรมเกมบิงโก เป็นต้น ปฏิบัติโดยตรงไปตรงมาอย่างเหมาะสมทั้งต่อหน้า และลับหลัง จึงเป็นคุณลักษณะอันพึงประสงค์ที่ต้องการให้เกิดแก่นักเรียน เพื่อให้เกิดความเจริญรุ่งเรืองทั้งแก่ตนเองและบุคคลอื่นในสังคม ส่วนโรงเรียนขนาดกลางและโรงเรียนขนาดใหญ่และใหญ่พิเศษ จากผลการประเมินความต้องการ คือ ด้านความขยันหมั่นเพียร และความมีสติสัมปชัญญะ เนื่องจากมีจำนวนนักเรียนจำนวนมากทำให้เกิดการแข่งขันสูง ดังนั้นควรส่งเสริมให้นักเรียนได้พัฒนาศักยภาพรอบด้านในเรื่องต่างๆ เช่น กิจกรรมการทำสมาธิก่อนเรียน กิจกรรมเรียนการสอนแบบเพื่อนช่วยเพื่อน และกิจกรรมสืบค้นข้อมูล เป็นต้น

(ผู้ให้ข้อมูลคนที่ 2)

“การจัดการเรียนการสอน ผู้บริหารจะต้องให้ความสำคัญกับการจัดการเรียน การสอน โดยการนิเทศกำกับติดตามของครู เพื่อให้กิจกรรมการจัดการเรียน การสอนเป็นแนวทางเดียวกัน และบรรลุตามวัตถุประสงค์ ”

(ผู้ให้ข้อมูลคนที่ 9)

ทั้งนี้จากการศึกษาความต้องการจำเป็น พบว่าโรงเรียนขนาดเล็ก มีประเด็นที่น่าสนใจ ในด้านความซื่อสัตย์สุจริตและความมีสติสัมปชัญญะ เนื่องจากมีความต้องการจำเป็นสูงกว่าด้านอื่นๆ ดังนั้นในการพัฒนาด้านความซื่อสัตย์สุจริตและความมีสติสัมปชัญญะ จึงควรมีกิจกรรม ซึ่งสอดคล้องกับ

“การจัดการเรียนการสอนจัดการเรียนการสอนที่มีกิจกรรมเพื่อส่งเสริม เรื่องความประพฤติอย่างเหมาะสมและการมีความซื่อสัตย์ เช่น กิจกรรมเกมฝึกสติและ กิจกรรมเกมบิงโก เป็นต้น”

(ผู้ให้ข้อมูลคนที่ 2)

ในขณะเดียวกันพบว่าโรงเรียนขนาดกลางและโรงเรียนขนาดใหญ่และใหญ่พิเศษ มีด้านที่ยัง ต้องพัฒนาเพิ่มอีกก็คือ ด้านความมีสติสัมปชัญญะและด้านความขยันหมั่นเพียร จึงควรจัดกิจกรรม ส่งเสริม เช่น กิจกรรมการทำสมาธิก่อนเรียน กิจกรรมเรียนการสอนแบบเพื่อนช่วยเพื่อน และ กิจกรรมสืบค้นข้อมูลเป็นต้น เพื่อสร้างศักยภาพของนักเรียนให้มีคุณภาพมากขึ้น ซึ่งสอดคล้องกับ

“ควรส่งเสริมให้นักเรียนได้พัฒนาศักยภาพรอบด้านในเรื่องต่างๆ เช่น กิจกรรมการทำสมาธิก่อนเรียน กิจกรรมเรียนการสอนแบบเพื่อนช่วยเพื่อน และ กิจกรรมสืบค้นข้อมูล เป็นต้น”

(ผู้ให้ข้อมูลคนที่ 2)

2. การจัดการเรียนการสอนแบบบูรณาการ สู่แผนการสอนทุกกลุ่มสาระการเรียนรู้ โดย บูรณาการหลักไตรสิกขา(ศีล สมาธิ ปัญญา) กับหลักปรัชญาของเศรษฐกิจพอเพียง เนื่องจาก ไตรสิกขา(ศีล สมาธิ ปัญญา) กับหลักปรัชญาของเศรษฐกิจพอเพียง เป็นปัจจัยที่ทำให้เกิดปัญญา ซึ่ง ปัญญานั้น จะเกิดได้จากการเรียนรู้ของนักเรียน ซึ่งสอดคล้องกับ

“สิ่งที่เกิดขึ้นจากคุณธรรม ในด้านการเรียนการสอน ครูทุกท่านจะมี แผนการสอนในทุกวิชาทุกชั่วโมง ซึ่งในการสอนแต่ละชั่วโมงจะสอดแทรกคุณธรรม จริยธรรม ไม่ว่าจะเป็นวิชาอะไรก็ตามท้ายชั่วโมงครูจะต้องสอดแทรกคุณธรรมว่าจาก การเรียนในชั่วโมงนอกจากจะได้ความรู้เราได้อะไรบ้าง ก่อนเรียนแต่ละชั่วโมง นักเรียน ต้องนั่งสมาธิ ต้องปลูกฝังตั้งแต่เข้ามา ม.1 เพื่อให้นักเรียนได้ตระหนักและรู้ตัวอยู่เสมอ สามารถควบคุมตนเองในด้านพฤติกรรมและนำไปใช้ในชีวิตประจำวันได้อย่างมี ความสุข”

(ผู้ให้ข้อมูลคนที่ 2)

“ ในด้านการเรียนการสอนมีการบูรณาการ ไตรสิกขาแล้วก็เศรษฐกิจพอเพียง เข้าไปในการจัดกิจกรรมการเรียนการสอน ในแผนการเรียนการสอน ทุกกิจกรรมจัดให้มีเวทีในการจัดกิจกรรม แสดงออกของนักเรียน สามารถนำไปปฏิบัติจริง”

(ผู้ให้ข้อมูลคนที่ 9)

“การจัดการเรียนการสอนแบบบูรณาการ สู่แผนการสอนทุกกลุ่มสาระ โดยบูรณาการหลักไตรสิกขา ศีล สมาธิ ปัญญา การเรียนการสอนในทุกๆกิจกรรมปัญหาที่เราพบกันในทุกวันนี้ก็คือ เรื่องของบริบทโรงเรียน เด็กแต่ละปีที่เข้ามาจะมีพฤติกรรมที่หลากหลาย ซึ่งก็ต้องปรับปรุงกลยุทธ์กันอยู่ตลอดเวลา”

(ผู้ให้ข้อมูลคนที่ 3)

“มีการจัดการเรียนการสอนบูรณาการในทุกๆ สาระการเรียนรู้ ในด้านคุณธรรมเรามีการสอดแทรกคุณธรรมที่เน้นหลักไตรสิกขา และเราได้สอดแทรกคุณธรรมซึ่งเป็นคุณลักษณะที่พึงประสงค์ หากจะมองตามขนาดโรงเรียนแล้ว จะเห็นว่าโรงเรียนขนาดเล็ก ดิฉันคิดว่าการจัดการเรียนการสอนควรให้นักเรียนได้เรียนรู้เกี่ยวกับการอยู่ร่วมกันในสังคม การทำงานร่วมกันเป็นหมู่คณะ เช่น กิจกรรมฐานความรู้ และกิจกรรมความคิดรวบยอดหลักไตรสิกขากับหลักปรัชญาของเศรษฐกิจพอเพียง เป็นต้น เพื่อพัฒนาคุณธรรมด้านความซื่อสัตย์สุจริต และสร้างควมมีสติสัมปชัญญะให้กับนักเรียน ส่วนการพัฒนาคุณธรรมของโรงเรียนขนาดกลางและโรงเรียนขนาดใหญ่และใหญ่พิเศษนั้น มองว่าจะมีการแข่งขันสูงซึ่งควรพัฒนาด้านสติสัมปชัญญะ ความขยันหมั่นเพียร ความรับผิดชอบด้วยกิจกรรมที่หลากหลาย เช่น กิจกรรมการสืบค้นข้อมูลด้วยตนเอง กิจกรรมโครงงานในรายวิชาต่างๆนักเรียน และกิจกรรมการแสวงหาความรู้ใหม่ๆด้วยตนเอง เป็นต้น หรือการสร้างประสบการณ์จริงแก่นักเรียน

(ผู้ให้ข้อมูลคนที่ 4)

“สภาพปัจจุบัน นักเรียนขาดความรับผิดชอบ การเรียนรู้น้อยลง เพราะสื่อเทคโนโลยี เข้ามามากมายทำให้เกิดปัญหาทางสังคมมากมาย เช่น ยาเสพติด ทะเลาะวิวาท เนื่องจากการขาดความยั้งคิด อะไรควร ไม่ควรมันเป็นปัญหาใหญ่ที่ต้องเร่งแก้ไข โดยด่วน ดังนั้น แนวทางการพัฒนาคือควรที่จะมีการเรียนการสอนที่ปลูกจิตสำนึกให้เขาเป็นคนดี ดังนั้นการสร้างควมดีขั้นแรก คือทำอย่างไรให้เขาได้เป็นคนดีมีศีลธรรมก่อนเป็นอันดับแรก”

(ผู้ให้ข้อมูลคนที่ 6)

ทั้งนี้จากการศึกษาความต้องการจำเป็น พบว่าโรงเรียนขนาดเล็ก มีประเด็นที่น่าสนใจ ในด้านความซื่อสัตย์สุจริตและความมีสติสัมปชัญญะ เนื่องจากมีความต้องการจำเป็นสูงกว่าด้านอื่นๆ ดังนั้นในการพัฒนาด้านความซื่อสัตย์สุจริตและความมีสติสัมปชัญญะ จึงควรจัดการเรียนการสอนแบบบูรณาการ สู่แผนการสอนทุกกลุ่มสาระ โดยบูรณาการหลักไตรสิกขา(ศีล สมาธิ ปัญญา) กับหลักปรัชญาของเศรษฐกิจพอเพียง เช่น กิจกรรมฐานความรู้ กิจกรรมความคิดรวบยอดหลักไตรสิกขา กับหลักปรัชญาของเศรษฐกิจพอเพียง เป็นต้น ซึ่งสอดคล้องกับ

“จะเห็นว่าโรงเรียนขนาดเล็ก ดิฉันคิดว่าการจัดการเรียนการสอนควรให้นักเรียนได้เรียนรู้เกี่ยวกับการอยู่ร่วมกันในสังคม การทำงานร่วมกันเป็นหมู่คณะ เช่น กิจกรรมฐานความรู้ และกิจกรรมความคิดรวบยอดหลักไตรสิกขา กับหลักปรัชญาของเศรษฐกิจพอเพียง เป็นต้น”

(ผู้ให้ข้อมูลคนที่ 4)

ในขณะที่เดียวกันพบว่าโรงเรียนขนาดกลางและโรงเรียนขนาดใหญ่และใหญ่พิเศษ มีด้านที่ยังต้องพัฒนาเพิ่มอีกก็คือ ด้านความมีสติสัมปชัญญะและด้านความขยันหมั่นเพียร จึงควรจัดกิจกรรมส่งเสริม เช่น กิจกรรมการสืบค้นข้อมูลด้วยตนเอง กิจกรรมโครงงานในรายวิชาต่างๆ กิจกรรมการแสวงหาความรู้ใหม่ๆด้วยตนเอง เป็นต้น ซึ่งสอดคล้องกับ

“การพัฒนาคุณธรรมของโรงเรียนขนาดกลางและโรงเรียนขนาดใหญ่และใหญ่พิเศษนั้น มองว่าจะมีการแข่งขันสูงซึ่งควรพัฒนาด้านสติสัมปชัญญะ ความขยันหมั่นเพียร ความรับผิดชอบด้วยกิจกรรมที่หลากหลาย เช่น กิจกรรมการสืบค้นข้อมูลด้วยตนเอง กิจกรรมโครงงานในรายวิชาต่างๆนักเรียน และกิจกรรมการแสวงหาความรู้ใหม่ๆด้วยตนเอง เป็นต้น”

(ผู้ให้ข้อมูลคนที่ 4)

ด้านการจัดกิจกรรมนักเรียน

3. ผู้บริหารการศึกษา และผู้มีส่วนเกี่ยวข้องควรส่งเสริมให้มีการจัดกิจกรรมที่เอื้อต่อการพัฒนาคุณธรรมจริยธรรมนักเรียนทั้ง 5 ด้าน อาทิเช่น โครงการโรงเรียนวิถีพุทธ โครงการโรงเรียนคุณธรรม โครงการโรงเรียนรักษาศีล 5 โครงการค่ายพุทธบุตร โครงการธนาคารโรงเรียน โรงเรียนเศรษฐกิจพอเพียง โครงการคนดีศรีสุพรรณ และกิจกรรมจิตอาสาและบำเพ็ญประโยชน์ต่อส่วนรวม เป็นต้น การเสียสละแก่ประโยชน์ส่วนรวม อันเป็นการสร้างคุณลักษณะอันพึงประสงค์ที่ดีแก่นักเรียน อีกทั้งด้านการบริหาร ต้องจัดสรรงบประมาณการดำเนินการโครงการประจำปีให้พอเพียง และเหมาะสม”ดังตัวอย่างจากการสนทนาดังนี้

“จัดกิจกรรมพัฒนาให้นักเรียน และเรื่องของคุณลักษณะอันพึงประสงค์ เช่น โครงการคนดีศรีสุพรรณ ก็จะนำมาทำประโยชน์การกำหนดเป็นนโยบายในกิจกรรม นำไปสู่การปฏิบัติให้เด็กปฏิบัติกันอย่างจริงจัง ก็จะเป็นแนวทางแล้วก็มีการประเมินผลอย่างจริงจัง การจัดกิจกรรมนักเรียนควรทำให้เป็นในทิศทางเดียวกัน

โรงเรียนต้องมีอุดมการณ์การจัดกิจกรรมต่างๆ ให้นักเรียนและฝึกปฏิบัติให้เขาแสดงออกได้มากที่สุดอีกทั้งด้านการบริหาร ต้องจัดสรรงบประมาณการดำเนินการโครงการประจำปีให้พอเพียง และเหมาะสม”

(ผู้ให้ข้อมูลคนที่ 1)

“ด้านการจัดกิจกรรมของนักเรียน ก็คือโรงเรียนจะต้องมีโครงการ แล้วก็มีกิจกรรมที่มีความหลากหลาย ให้ครอบคลุมเนื้อหา ให้นักเรียนปฏิบัติจริงแล้วก็ได้ ฝึกปฏิบัติได้บ่อย ๆ โดยการกำกับ และได้รับความร่วมมือต่างๆจากผู้ที่มีส่วนเกี่ยวข้อง”

(ผู้ให้ข้อมูลคนที่ 2)

“จัดให้มีกิจกรรมที่หลากหลาย และนักเรียนต้องมีส่วนร่วมในทุกขั้นตอนของกระบวนการจัดกิจกรรม ต้องมีแผนงาน โครงการเกี่ยวกับกิจกรรมพัฒนาคุณธรรม จริยธรรมที่เหมาะสม ชัดเจนและปฏิบัติตามแผนที่วางไว้ หน่วยงานภายนอก ชุมชน และผู้ปกครอง ควรให้การสนับสนุนงบประมาณและเข้ามามีส่วนร่วมในการทำกิจกรรมของโรงเรียนด้านต่างๆ โดยเฉพาะเรื่องของค่ายคุณธรรม การจัดอบรมในเรื่องของการทำโครงการ และอื่นๆ ซึ่งเราจะเห็นว่าโรงเรียนขนาดเล็กก็เน้นเรื่องของความซื่อสัตย์ สุจริตและความมีสติสัมปชัญญะ จัดกิจกรรมต่างๆเพิ่มเติม เช่น การปลูกฝังการทำงานอย่างเป็นระบบเพื่อให้ผลงานมีคุณภาพ มีความสมบูรณ์ที่สุด ก็จะช่วยพัฒนาได้ดี สำหรับโรงเรียนขนาดกลาง ควรมุ่งเน้นการพัฒนาคุณธรรมจริยธรรมการทำงานร่วมกับผู้ร่วมกับผู้อื่น ส่วนโรงเรียนขนาดใหญ่และใหญ่พิเศษเราก็สามารถเพิ่มจุดเน้นความต้องการจำเป็นเข้าไปในกิจกรรมมุ่งเน้นคุณธรรมจริยธรรมในลักษณะสังคมพหุปัญญา การยอมรับและการแลกเปลี่ยนความรู้ เช่น โครงการโรงเรียนวิถีพุทธ โครงการโรงเรียนคุณธรรม โรงเรียนเศรษฐกิจพอเพียง โครงการคนดีศรีสุพรรณ กิจกรรมจิตอาสา และกิจกรรมบำเพ็ญประโยชน์ต่อส่วนรวม เป็นต้น เพื่อนำไปปรับปรุงและพัฒนาให้บรรลุจุดมุ่งหมายก็จะเกิดคุณภาพมากขึ้นได้”

(ผู้ให้ข้อมูลคนที่ 4)

“สภาพคุณธรรมจริยธรรม นักเรียนขาดสติไม่เชื่อมั่นในตัวเอง ก็ควรจะจัดกิจกรรมที่ปลูกฝังคุณธรรมจริยธรรม เช่น โครงการค่ายพุทธบุตร โรงเรียนคุณธรรมและกิจกรรมอื่นๆที่สร้างสมาธิ เป็นต้น หากนักเรียนได้ทำกิจกรรมที่หลากหลาย เป็นการส่งเสริมให้นักเรียนแสดงออกอย่างสร้างสรรค์”

(ผู้ให้ข้อมูลคนที่ 8)

“หากเราจะกล่าวถึง ด้านการจัดกิจกรรมนักเรียนเพื่อส่งเสริมคุณธรรม จริยธรรมนั้น การศึกษาตามบริบทของโรงเรียนขนาดเล็ก ขนาดกลาง และขนาดใหญ่

และใหญ่พิเศษบริบทก็จะต่างกันไป ดังนั้นด้านการบริหารเป็นสิ่งสำคัญมาก โรงเรียนควรมีแผนและการนิเทศโครงการที่จะส่งเสริมคุณธรรมจริยธรรม โดยการกำหนดเป็นนโยบายของทางโรงเรียนกำหนดคุณลักษณะที่พึงประสงค์ของนักเรียน ให้ผู้บริหาร ครู ผู้ปกครอง และตัวแทนชุมชนเข้ามามีส่วนร่วมรับรู้และวางแนวทางการดำเนินงาน และการตรวจสอบร่วมกัน เพื่อที่จะนำผลนั้นปรับปรุงพัฒนาการจัดกิจกรรมนักเรียนให้ตรงกับคุณธรรมเป้าหมาย ซึ่งเราจะเห็นว่าโรงเรียนแต่ละขนาดมีความต้องการพัฒนาคุณธรรมซึ่งมีจุดเน้นและบริบทที่ต่างกัน โรงเรียนก็นำกิจกรรมไปปรับใช้ให้ตรงกับสิ่งที่เราจะพัฒนาก็จะทำให้บรรลุวัตถุประสงค์ได้”

(ผู้ให้ข้อมูลคนที่ 9)

ทั้งนี้จากการศึกษาความต้องการจำเป็น พบว่าด้านการจัดกิจกรรมนักเรียนเป็นปัจจัยในการพัฒนาคุณธรรมจริยธรรมที่จะสร้างคุณลักษณะที่พึงประสงค์ที่ดีแก่นักเรียน ในโรงเรียนขนาดเล็ก ต้องพัฒนาด้านความซื่อสัตย์สุจริตและความมีสติสัมปชัญญะ โดยให้นักเรียนเข้าร่วมกิจกรรมโครงการ ซึ่งสอดคล้องกับ

“จัดกิจกรรมพัฒนาให้นักเรียน และเรื่องของคุณลักษณะอันพึงประสงค์ เช่น โครงการคนดีศรีสุพรรณ”

(ผู้ให้ข้อมูลคนที่ 1)

“ควรจัดกิจกรรมที่ปลูกฝังคุณธรรมจริยธรรม เช่น โครงการค่ายพุทธบุตร โรงเรียนคุณธรรม และกิจกรรมอื่นๆที่สร้างสมาธิ เป็นต้น”

(ผู้ให้ข้อมูลคนที่ 8)

เนื่องจากโรงเรียนขนาดเล็ก มีงบประมาณไม่เพียงพอต่อจัดกิจกรรม จึงควรได้รับการสนับสนุนจากหน่วยงานภายนอก ซึ่งเป็นการเพิ่มโอกาสการเรียนรู้จากกิจกรรมที่หลากหลาย อีกทั้งนักเรียนต้องมีส่วนร่วมเพื่อเป็นการสร้างประสบการณ์ตรง ส่วนในโรงเรียนขนาดกลาง และโรงเรียนขนาดใหญ่และใหญ่พิเศษ พบว่าต้องพัฒนาด้านความมีสติสัมปชัญญะและด้านความขยันหมั่นเพียรควรมีกิจกรรม โครงการเกี่ยวกับกิจกรรมพัฒนาคุณธรรมจริยธรรมที่เหมาะสม ชัดเจนและปฏิบัติตามแผนที่วางไว้ เปิดโอกาสให้นักเรียนมีส่วนร่วมทุกขั้นตอน ซึ่งสอดคล้องกับ

“กิจกรรมมุ่งเน้นคุณธรรมจริยธรรมในลักษณะสังคมพหุปัญญา การยอมรับและการแลกเปลี่ยนความรู้ เช่น โครงการโรงเรียนวิถีพุทธ โครงการโรงเรียนคุณธรรม โรงเรียนเศรษฐกิจพอเพียง โครงการคนดีศรีสุพรรณ กิจกรรมจิตอาสา และกิจกรรมบำเพ็ญประโยชน์ต่อส่วนรวม เป็นต้น”

(ผู้ให้ข้อมูลคนที่ 4)

อีกทั้งหน่วยงานภายนอก ชุมชน และผู้ปกครอง ควรให้การสนับสนุนงบประมาณและเข้ามา มีส่วนร่วมในการทำกิจกรรมของโรงเรียนด้านต่าง ๆ

ด้านสภาพแวดล้อมในสถานศึกษา

4. ควรส่งเสริมให้มีการจัดสภาพแวดล้อมของสถานศึกษา อาทิเช่น อาคารเรียน พื้นที่ต่างๆ ให้ มีสภาพแวดล้อมที่เป็นธรรมชาติ สะอาด สงบ ร่มรื่น และมีความเป็นระเบียบเรียบร้อย ตลอดจนจัด พื้นที่ให้เอื้อต่อการเรียนรู้ โดยจัดทำป้ายยกย่องคนทำความดี ป้ายคำขวัญ ป้ายนิเทศ คำสุภาพิต คำพังเพย พุทธสุภาพิต เป็นต้น อีกทั้งควรส่งเสริมการจัดการเรียนนอกลานที่ด้วย ทั้งนี้เพื่เป็นการ สร้างเสริมประสบการณ์ และเวทีการเรียนรู้ที่เอื้อต่อการส่งเสริมปลูกฝังการพัฒนาคุณธรรมจริยธรรม ของนักเรียน ดังตัวอย่างการสนทนา

“ควรจัดให้มีทั้งในและนอกลานศึกษา เพื่อให้นักเรียนได้พัฒนา จาก สภาพแวดล้อมของสถานศึกษา มีสภาพแวดล้อมที่นักเรียนได้มีส่วนร่วม มีเวทีในการจัด กิจกรรม ให้นักเรียนแนะนำเสนอ มีคุณครูเป็นผู้กำกับ แล้วก็เริ่มต้นแบบที่ดีให้กับ นักเรียน ให้ผู้บริหาร และครูเข้าหาชาวบ้าน และทำให้ชาวบ้านให้ความร่วมมือกับ โรงเรียน โดยโรงเรียนขนาดเล็ก ควรมีการจัดป้ายนิเทศภูมิปัญญาชุมชนหรือภูมิปัญญา ชาวบ้าน เป็นต้น ”

(ผู้ให้ข้อมูลคนที่ 1)

“สถานศึกษา จัดสภาพแวดล้อมภายในโรงเรียนให้เอื้อต่อการพัฒนา คุณธรรมจริยธรรมนักเรียนอีกทั้งการพัฒนาหลักสูตรในกระบวนการเรียนการสอนควรมี การปรับปรุงแก้ไขให้เหมาะสมกับการพัฒนาคุณธรรมจริยธรรมของเด็กในระดับ มัธยมศึกษา ควรเปิดโอกาสให้นักเรียนมีส่วนร่วม และแสดงความคิดเห็นในการจัด กิจกรรมร่วมกัน”

(ผู้ให้ข้อมูลคนที่ 2)

“ควรมีการจัดให้สถานศึกษามีการเรียนรู้อะอาดแล้วก็ร่มรื่น ผู้ปกครองก็ ควรเป็นต้นแบบที่ดี ชุมชนได้มีกิจกรรมร่วมกับนักเรียน ในทุกๆเรื่อง เพื่อสร้างปฏิบัติ สัมพันธ์ระหว่าง บ้าน วัด โรงเรียน”

(ผู้ให้ข้อมูลคนที่ 6)

“ด้านการจัดสภาพแวดล้อม ควรจัดสิ่งแวดลอม บริเวณโรงเรียน อาคาร เรียน และห้องเรียนจะต้องสะอาด เป็นระเบียบเรียบร้อยมีวินัยอยู่เสมอ และมี เปลี่ยนแปลงเพิ่มเติมสิ่งแวดลอมบางอย่างที่น่าสนใจและชวนติดตามเกี่ยวกับคุณธรรม จริยธรรมอยู่เสมอ ให้เพิ่มป้ายนิเทศ ป้ายคำสุภาพิต คำ พังเพย พุทธสุภาพิต และคำ

ขวัญที่บ่งบอกถึงการมีคุณธรรม จริยธรรมที่ดั่งงามมาติดให้นักเรียนได้เห็น และอ่าน มีการยกย่องนักเรียนที่ทำความดี โดยการมอบเกียรติบัตร โล่ และรางวัล”

(ผู้ให้ข้อมูลคนที่ 5)

“การจัดบรรยากาศและสิ่งแวดล้อมที่ดีของโรงเรียนจะมีส่วนในการเสริมสร้างความคิด จิตใจ และคุณธรรมต่างๆ อันพึงประสงค์ได้ โรงเรียนที่สะอาด สดชื่น ร่มรื่น เรียบง่าย สงบ แจ่มใส มีชีวิตชีวา วัสดุอาคารสถานที่ที่ได้รับการดูแลมีความเป็นปัจจุบันพร้อมที่จะให้ครูและนักเรียนได้ใช้ตลอดเวลา ซึ่งในโรงเรียนขนาดกลางและโรงเรียนขนาดใหญ่และใหญ่พิเศษ ควรมีการจัดการศูนย์การเรียนรู้ภูมิปัญญาท้องถิ่น รากเหง้าความเป็นไทย(ไทยทรงดำ) เป็นต้น อีกทั้งการจัดสภาพแวดล้อมทางวิชาการที่ส่งเสริมให้เกิดบรรยากาศดังกล่าว ได้แก่ การจัดกิจกรรมการเรียนการสอนที่ตรงตามจุดประสงค์การเรียนรู้ ส่งเสริมความสามารถของนักเรียนแต่ละบุคคล สภาพแวดล้อมเช่นนี้จะทำให้ทุกคนมีความสุขมีความมั่นใจ และตระหนักในคุณค่าของตนเอง”

(ผู้ให้ข้อมูลคนที่ 9)

ทั้งนี้จากการศึกษาความต้องการจำเป็น พบว่าด้านสภาพแวดล้อมในสถานศึกษา เป็นปัจจัยในการพัฒนาคุณธรรมจริยธรรมที่จะสร้างคุณลักษณะที่พึงประสงค์ที่ดีแก่นักเรียน โดยการส่งเสริมการเรียนรู้ทั้งภายในและภายนอกโรงเรียน การจัดบรรยากาศและสิ่งแวดล้อมที่ดีของโรงเรียนจะมีส่วนในการเสริมสร้างความคิด จิตใจ และคุณธรรมต่างๆ อันพึงประสงค์ได้ ซึ่งโรงเรียนควรมีความสะอาด สดชื่น ร่มรื่น มีชีวิตชีวา วัสดุอาคารสถานที่ ได้รับการดูแลมีความเป็นปัจจุบัน พร้อมที่จะให้ครูและนักเรียนได้ใช้ตลอดเวลา อีกทั้งการจัดสภาพแวดล้อมทางวิชาการที่ส่งเสริมให้เกิดบรรยากาศดังกล่าว ซึ่งสอดคล้องกับ

“ป้ายนิเทศ ป้ายคำสุภาพ คำพังเพย พุทธสุภาษิต และคำขวัญที่บ่งบอกถึงการมีคุณธรรมจริยธรรมที่ดั่งงาม มาติดให้นักเรียนได้เห็น และมีการยกย่องนักเรียนที่ทำความดี โดยการมอบเกียรติบัตร โล่ และรางวัล”

(ผู้ให้ข้อมูลคนที่ 4)

ในโรงเรียนขนาดเล็ก ถือได้ว่ามีความใกล้ชิดกับชุมชน ดังนั้นควรจัดกิจกรรมการพัฒนาคุณธรรมจริยธรรมของนักเรียนให้สอดคล้องกับท้องถิ่นเพื่อปลูกฝังความเป็นชุมชน ตัวตน รักและหวงแหนในชุมชนถิ่นเกิด เช่น การจัดป้ายนิเทศภูมิปัญญาชุมชนหรือภูมิปัญญาชาวบ้าน เป็นต้น ซึ่งสอดคล้องกับ

“โดยโรงเรียนขนาดเล็ก ควรมีการจัดป้ายนิเทศภูมิปัญญาชุมชนหรือภูมิปัญญาชาวบ้าน เป็นต้น ”

(ผู้ให้ข้อมูลคนที่ 1)

ส่วนโรงเรียนขนาดกลางและโรงเรียนขนาดใหญ่และใหญ่พิเศษ ควรส่งเสริมความสามารถของนักเรียนแต่ละบุคคล จัดสภาพแวดล้อมการเรียนรู้ที่หลากหลาย เช่น การจัดศูนย์การเรียนรู้ภูมิปัญญาท้องถิ่น รากเหง้าความเป็นไทย(ไทยทรงดำ) เพื่อเป็นศูนย์การเรียนรู้ และเข้าใจในวัฒนธรรมของตนเอง และนำไปความรู้ประยุกต์ใช้ในการดำเนินชีวิตได้อย่างมีประสิทธิภาพ ซึ่งสอดคล้องกับ

“ซึ่งในโรงเรียนขนาดกลางและโรงเรียนขนาดใหญ่และใหญ่พิเศษ ควรมีการการจัดศูนย์การเรียนรู้ภูมิปัญญาท้องถิ่น รากเหง้าความเป็นไทย(ไทยทรงดำ) เป็นต้น”

(ผู้ให้ข้อมูลคนที่ 9)

ตารางที่ 28 สรุปผลการวิเคราะห์แนวทางพัฒนาคุณธรรมจริยธรรมของนักเรียนระดับมัธยมศึกษา
ตอนปลายในจังหวัดสุพรรณบุรี : การประเมินความต้องการจำเป็น

ด้าน	ขนาดของโรงเรียน		
	โรงเรียนขนาดเล็ก	โรงเรียนขนาดกลาง	โรงเรียนขนาดใหญ่และใหญ่พิเศษ
<p>ด้านการจัดการเรียนการสอน</p> <p>1. ควรส่งเสริมให้นักเรียนได้ปฏิบัติกิจกรรมที่เกี่ยวข้องกับคุณธรรมจริยธรรม เช่น การทำสมาธิก่อนเรียน การท่องสูตรคูณ การฝึกงานฝีมือ การเล่นเกมก่อนเรียน เป็นต้น และมีการสอดแทรกหรือบูรณาการเข้าไปในกิจกรรมการเรียนการสอนทุกกลุ่มสาระฯ</p>	<ul style="list-style-type: none"> - กิจกรรมเกมฝึกสติ - กิจกรรมเกมบิงโก เป็นต้น 	<ul style="list-style-type: none"> - กิจกรรมการทำสมาธิก่อนเรียน - กิจกรรมเรียนการสอนแบบเพื่อนช่วยเพื่อน - กิจกรรมสืบค้นข้อมูล เป็นต้น 	<ul style="list-style-type: none"> - กิจกรรมการทำสมาธิก่อนเรียน - กิจกรรมเรียนการสอนแบบเพื่อนช่วยเพื่อน - กิจกรรมสืบค้นข้อมูล เป็นต้น
<p>2. การจัดการเรียนการสอนแบบบูรณาการ สู่แผนการสอนทุกกลุ่มสาระการเรียนรู้ โดยบูรณาการ หลักไตรสิกขา(ศีล สมาธิ ปัญญา) กับหลักปรัชญาของเศรษฐกิจพอเพียง</p>	<ul style="list-style-type: none"> - กิจกรรมฐานความรู้ - กิจกรรมความคิดรวบยอดหลักไตรสิกขากับหลักปรัชญาของเศรษฐกิจพอเพียง เป็นต้น 	<ul style="list-style-type: none"> - กิจกรรมการสืบค้นข้อมูลด้วยตนเอง - กิจกรรมโครงการในรายวิชาต่างๆนักเรียน - กิจกรรมการแสวงหาความรู้ใหม่ๆด้วยตนเอง เป็นต้น 	<ul style="list-style-type: none"> - กิจกรรมการสืบค้นข้อมูลด้วยตนเอง - กิจกรรมโครงการในรายวิชาต่างๆนักเรียน - กิจกรรมการแสวงหาความรู้ใหม่ๆด้วยตนเอง เป็นต้น
<p>ด้านการจัดกิจกรรมนักเรียน</p> <p>3. การจัดกิจกรรมที่เอื้อต่อการพัฒนาคุณธรรมจริยธรรมนักเรียนทั้ง 5 ด้าน อาทิเช่น โครงการโรงเรียนวิถีพุทธ โครงการโรงเรียนคุณธรรม โครงการโรงเรียนรักษาศีล 5 โครงการค่ายพุทธบุตร โครงการธนาคารโรงเรียนโรงเรียนเศรษฐกิจพอเพียง โครงการเยาวชนคนดีศรีสุพรรณและกิจกรรมจิตอาสาและบำเพ็ญประโยชน์ต่อส่วนรวม เป็นต้น</p>	<ul style="list-style-type: none"> - โครงการคนดีศรีสุพรรณ - โครงการค่ายพุทธบุตร - โรงเรียนคุณธรรมและกิจกรรมอื่นๆที่สร้างสมาธิ เป็นต้น” 	<ul style="list-style-type: none"> - โครงการโรงเรียนวิถีพุทธ - โครงการโรงเรียนคุณธรรม - โรงเรียนเศรษฐกิจพอเพียง - โครงการคนดีศรีสุพรรณ - กิจกรรมจิตอาสา - กิจกรรมบำเพ็ญประโยชน์ต่อส่วนรวม เป็นต้น อีกทั้งหน่วยงานภายนอก ชุมชน และผู้ปกครอง ควรให้การสนับสนุนงบประมาณและเข้ามามีส่วนร่วมในการทำกิจกรรมของโรงเรียนด้านต่าง ๆ 	<ul style="list-style-type: none"> - โครงการโรงเรียนวิถีพุทธ - โครงการโรงเรียนคุณธรรม - โรงเรียนเศรษฐกิจพอเพียง - โครงการคนดีศรีสุพรรณ - กิจกรรมจิตอาสา - กิจกรรมบำเพ็ญประโยชน์ต่อส่วนรวม เป็นต้น อีกทั้งหน่วยงานภายนอก ชุมชน และผู้ปกครอง ควรให้การสนับสนุนงบประมาณและเข้ามามีส่วนร่วมในการทำกิจกรรมของโรงเรียนด้านต่าง ๆ

ด้าน	ขนาดของโรงเรียน		
	โรงเรียนขนาดเล็ก	โรงเรียนขนาดกลาง	โรงเรียนขนาดใหญ่และใหญ่พิเศษ
<p>ด้านสภาพแวดล้อมในสถานศึกษา</p> <p>4. ควรส่งเสริมให้มีการจัดสภาพแวดล้อมของสถานศึกษา อาทิเช่น อาคารเรียน พื้นที่ต่างๆ ให้มีสภาพแวดล้อมที่เป็นธรรมชาติ สะอาด สงบ ร่มรื่น และมีความเป็นระเบียบเรียบร้อย ตลอดจนจัดพื้นที่ให้เอื้อต่อการเรียนรู้ โดยจัดทำป้ายยกย่องคนทำความดี ป้ายคำขวัญ ป้ายนิเทศ คำสุภาพ คำพังเพย พุทธสุภาษิต เป็นต้น</p>	<p>การจัดป้ายนิเทศภูมิปัญญาชุมชนหรือภูมิปัญญาชาวบ้าน เป็นต้น</p>	<p>การจัดศูนย์การเรียนรู้ภูมิปัญญาท้องถิ่น รากเหง้าความเป็นไทย(ไทยทรงดำ) เป็นต้น</p>	<p>การจัดศูนย์การเรียนรู้ภูมิปัญญาท้องถิ่น รากเหง้าความเป็นไทย(ไทยทรงดำ) เป็นต้น</p>

บทที่ 5

สรุปผลการวิจัย อภิปรายผล และข้อเสนอแนะ

การวิจัยเรื่อง การศึกษาแนวทางการพัฒนาคุณธรรมจริยธรรมของนักเรียนระดับมัธยมศึกษาตอนปลายในจังหวัดสุพรรณบุรี : การประเมินความต้องการจำเป็น มีวัตถุประสงค์ 1) เพื่อศึกษาความต้องการจำเป็นในการพัฒนาคุณธรรมจริยธรรมของนักเรียนระดับชั้นมัธยมศึกษาตอนปลายในจังหวัดสุพรรณบุรี 2) เพื่อวิเคราะห์สาเหตุที่ส่งผลต่อความต้องการจำเป็นด้านคุณธรรมจริยธรรมของนักเรียนระดับชั้นมัธยมศึกษาตอนปลายในจังหวัดสุพรรณบุรี 3) เพื่อศึกษาแนวทางการพัฒนาคุณธรรมจริยธรรมของนักเรียนระดับชั้นมัธยมศึกษาตอนปลายในจังหวัดสุพรรณบุรี ประชากรคือนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาตอนปลายในจังหวัดสุพรรณบุรี ปีการศึกษา 2561 รวมทั้งสิ้น 32 โรงเรียน จำนวนนักเรียนทั้งสิ้น 13,540 คน กลุ่มตัวอย่าง คือ นักเรียนระดับมัธยมศึกษาตอนปลายที่กำลังศึกษาอยู่ในสถานศึกษาจังหวัดสุพรรณบุรี ปีการศึกษา 2561 จำนวนโรงเรียน 32 แห่ง จำนวนนักเรียนทั้งสิ้น 500 คน โดยวิธีการสุ่มอย่างง่าย (Simple random sampling) ผู้ให้ข้อมูลในการสนทนากลุ่ม (Focus Group Discussion) คือ บุคคลที่เกี่ยวข้องกับการพัฒนาคุณธรรม จำนวน 9 คน ประกอบด้วย ผู้บริหารสถานศึกษา จำนวน 2 คน ครูผู้สอน จำนวน 3 คน พระภิกษุ จำนวน 1 รูป ตัวแทนผู้ปกครอง จำนวน 1 คน ผู้นำท้องถิ่น จำนวน 1 คน ศึกษานิเทศก์ จำนวน 1 คน ตัวแปรที่ศึกษา ประกอบด้วย 1) สภาพความต้องการจำเป็นในการพัฒนาคุณธรรมจริยธรรมของนักเรียนระดับชั้นมัธยมศึกษาตอนปลายในจังหวัดสุพรรณบุรี 2) ผลการวิเคราะห์สาเหตุที่ส่งผลต่อความต้องการจำเป็นด้านคุณธรรมจริยธรรมของนักเรียนระดับชั้นมัธยมศึกษาตอนปลายในจังหวัดสุพรรณบุรี 3) ผลการศึกษาแนวทางการพัฒนาคุณธรรมจริยธรรมของนักเรียนระดับชั้นมัธยมศึกษาตอนปลายในจังหวัดสุพรรณบุรี เครื่องมือที่ใช้ในการวิจัย คือ แบบสอบถาม (Questionnaire) และประเด็นคำถามการสนทนากลุ่ม สถิติที่ใช้ในการวิเคราะห์ข้อมูล คือ ค่าร้อยละ (Percentage) ค่าเฉลี่ย (Mean) การหาค่าดัชนีลำดับความสำคัญของความต้องการจำเป็น (PNI) การวิเคราะห์เมทริกซ์ (Matrix Analysis) และวิเคราะห์เนื้อหา (Content Analysis)

สรุปผลการวิจัย

การวิจัยเรื่อง การศึกษาแนวทางการพัฒนาคุณธรรมจริยธรรมของนักเรียนระดับมัธยมศึกษาตอนปลายในจังหวัดสุพรรณบุรี : การประเมินความต้องการจำเป็น มีผลการวิจัย 3 ส่วน คือ 1) ผลการประเมินความต้องการจำเป็นในการพัฒนาคุณธรรมจริยธรรมของนักเรียนระดับชั้นมัธยมศึกษาตอนปลายในจังหวัดสุพรรณบุรี 2) ผลการวิเคราะห์สาเหตุที่ส่งผลต่อความต้องการจำเป็นด้าน

คุณธรรมจริยธรรมของนักเรียนระดับชั้นมัธยมศึกษาตอนปลายในจังหวัดสุพรรณบุรี 3) ผลการศึกษา
แนวทางการพัฒนาคุณธรรมจริยธรรมของนักเรียนระดับชั้นมัธยมศึกษาตอนปลายในจังหวัด
สุพรรณบุรี

1. ผลการประเมินความต้องการจำเป็นด้านคุณธรรมจริยธรรมของนักเรียนระดับ มัธยมศึกษาตอนปลายในจังหวัดสุพรรณบุรี มีดังนี้

1.1 ผลการประเมินความต้องการจำเป็นด้านคุณธรรมจริยธรรมของนักเรียนระดับ
มัธยมศึกษาตอนปลายในจังหวัดสุพรรณบุรีในภาพรวม

ค่าดัชนีลำดับความสำคัญของความต้องการจำเป็น (Priority Need Index : PNI) ในการ
พัฒนาคุณธรรมจริยธรรมของนักเรียนระดับมัธยมศึกษาตอนปลายในจังหวัดสุพรรณบุรีในภาพรวม
พบว่า มีค่ามีค่าดัชนีลำดับความสำคัญของความต้องการจำเป็น ($PNI_{\text{modified}} = 0.15$) เมื่อพิจารณา
เป็นรายข้อพบว่า ด้านความขยันหมั่นเพียร มีค่าดัชนีลำดับความสำคัญของความต้องการจำเป็น มาก
ที่สุด ($PNI_{\text{modified}} = 0.21$) รองลงมา คือ ด้านความมีสติสัมปชัญญะ ($PNI_{\text{modified}} = 0.18$) และ
สุดท้าย คือ ด้านความมีวินัย (มีค่า $PNI_{\text{modified}} = 0.11$)

1.1.1 ผลการประเมินความต้องการจำเป็นด้านคุณธรรมจริยธรรมของนักเรียน
ระดับมัธยมศึกษาตอนปลายในจังหวัดสุพรรณบุรีของโรงเรียนขนาดเล็ก

ค่าดัชนีลำดับความสำคัญของความต้องการจำเป็น (Priority Need Index : PNI) ในการ
พัฒนาคุณธรรมจริยธรรมของนักเรียนระดับมัธยมศึกษาตอนปลายในจังหวัดสุพรรณบุรี ของโรงเรียน
ขนาดเล็ก โดยรวมพบว่ามีค่าดัชนีลำดับความสำคัญของความต้องการจำเป็น ($PNI_{\text{modified}} = 0.15$)
เมื่อพิจารณาเป็นรายข้อพบว่า ด้านความซื่อสัตย์สุจริตและด้านความมีสติสัมปชัญญะ มีค่าดัชนีลำดับ
ความสำคัญของความต้องการจำเป็นมากที่สุด ($PNI_{\text{modified}} = 0.18$) รองลงมา คือ ด้านความ
ขยันหมั่นเพียร ($PNI_{\text{modified}} = 0.16$) และสุดท้าย คือ ด้านความรับผิดชอบ (มีค่า $PNI_{\text{modified}} = 0.11$)

1.1.2 ผลการประเมินความต้องการจำเป็นด้านคุณธรรมจริยธรรมของนักเรียน
ระดับมัธยมศึกษาตอนปลายในจังหวัดสุพรรณบุรีของโรงเรียนขนาดกลาง

ค่าดัชนีลำดับความสำคัญของความต้องการจำเป็น (Priority Need Index : PNI) ในการ
พัฒนาคุณธรรมจริยธรรมของนักเรียนระดับมัธยมศึกษาตอนปลายในจังหวัดสุพรรณบุรี ของโรงเรียน
ขนาดกลาง โดยรวมพบว่ามีค่าดัชนีลำดับความสำคัญของความต้องการจำเป็น ($PNI_{\text{modified}} = 0.13$)
เมื่อพิจารณาเป็นรายข้อพบว่า ด้านความขยันหมั่นเพียร มีค่าดัชนีลำดับความสำคัญของความ
ต้องการจำเป็นมากที่สุด ($PNI_{\text{modified}} = 0.21$) รองลงมา คือ ด้านความมีสติสัมปชัญญะ ($PNI = 0.16$)
และสุดท้าย คือ ด้านความรับผิดชอบ (PNI เท่ากัน = 0.10)

1.1.3 ผลการประเมินความต้องการจำเป็นด้านคุณธรรมจริยธรรมของนักเรียนระดับมัธยมศึกษาตอนปลายในจังหวัดสุพรรณบุรี ของโรงเรียนขนาดใหญ่และใหญ่พิเศษ

ค่าดัชนีลำดับความสำคัญของความต้องการจำเป็น (Priority Need Index : PNI) ในการพัฒนาคุณธรรมจริยธรรมของนักเรียนระดับมัธยมศึกษาตอนปลายในจังหวัดสุพรรณบุรีของโรงเรียน

ขนาดใหญ่และใหญ่พิเศษ โดยรวมพบว่ามีค่าดัชนีลำดับความสำคัญของความต้องการจำเป็น ($PNI_{\text{modified}} = 0.17$) เมื่อพิจารณาเป็นรายข้อพบว่า พบว่า ด้านความขยันหมั่นเพียร มีค่าดัชนีลำดับความสำคัญของความต้องการจำเป็นมากที่สุด ($PNI_{\text{modified}} = 0.25$) รองลงมา คือ ด้านความมีสติสัมปชัญญะ ($PNI_{\text{modified}} = 0.20$) และสุดท้าย คือ ด้านความมีความวินัย (มีค่า PNI เท่ากัน $= 0.12$)

2. ผลการวิเคราะห์สาเหตุที่ส่งผลต่อความต้องการจำเป็นด้านคุณธรรมจริยธรรมของนักเรียนระดับชั้นมัธยมศึกษาตอนปลายในจังหวัดสุพรรณบุรี มีดังนี้

2.1 ผลการวิเคราะห์สาเหตุที่ส่งผลต่อความต้องการจำเป็นด้านคุณธรรมจริยธรรมของนักเรียนระดับชั้นมัธยมศึกษาตอนปลายในจังหวัดสุพรรณบุรีในภาพรวม ดังนี้

การวิเคราะห์เมทริกซ์ ระหว่างสภาพที่เป็นอยู่กับสภาพที่ควรจะเป็นในการพัฒนาคุณธรรมจริยธรรมของนักเรียนระดับมัธยมศึกษาตอนปลายในจังหวัดสุพรรณบุรี ในภาพรวมทั้ง 5 ด้าน อยู่ในส่วนที่ 2 คือ การพัฒนาคุณธรรมจริยธรรมอยู่ในระดับดี

2.1.1 ผลการวิเคราะห์สาเหตุที่ส่งผลต่อความต้องการจำเป็นด้านคุณธรรมจริยธรรมของนักเรียนระดับชั้นมัธยมศึกษาตอนปลายในจังหวัดสุพรรณบุรีของโรงเรียนขนาดเล็ก ดังนี้

การวิเคราะห์เมทริกซ์ ระหว่างสภาพที่เป็นอยู่กับสภาพที่ควรจะเป็นในการพัฒนาคุณธรรมจริยธรรมของนักเรียนระดับมัธยมศึกษาตอนปลายในจังหวัดสุพรรณบุรี ของโรงเรียนขนาดเล็ก พบว่า ความต้องการจำเป็นด้านคุณธรรมจริยธรรมทั้ง 5 ด้าน อยู่ในส่วนที่ 2 คือ การพัฒนาคุณธรรมจริยธรรมอยู่ในระดับดี แต่ด้านความซื่อสัตย์สุจริต พบว่ามีข้อคำถามจำนวน 1 ข้อ ได้แก่ ข้อ 7 ด้านความขยันหมั่นเพียร พบว่ามีข้อคำถามจำนวน 2 ข้อ ได้แก่ ข้อ 2 และข้อ 5 และด้านความมีวินัย พบว่ามีข้อคำถามจำนวน 1 ข้อ ได้แก่ ข้อ 5 อยู่ในส่วนที่ 3 มีผลการพัฒนาคุณธรรมจริยธรรมที่ต้องปรับปรุง

2.1.2 ผลการวิเคราะห์สาเหตุที่ส่งผลต่อความต้องการจำเป็นด้านคุณธรรมจริยธรรมของนักเรียนระดับชั้นมัธยมศึกษาตอนปลายในจังหวัดสุพรรณบุรีของโรงเรียนขนาดกลาง ดังนี้

การวิเคราะห์เมทริกซ์ ระหว่างสภาพที่เป็นอยู่กับสภาพที่ควรจะเป็นในการพัฒนาคุณธรรมจริยธรรมของนักเรียนระดับมัธยมศึกษาตอนปลายในจังหวัดสุพรรณบุรี ของโรงเรียนขนาดกลาง พบว่า ความต้องการจำเป็นด้านคุณธรรมจริยธรรมทั้ง 5 ด้าน อยู่ในส่วนที่ 2 คือ การพัฒนาคุณธรรมจริยธรรมอยู่ในระดับดี แต่ด้านความขยันหมั่นเพียร พบว่ามีข้อคำถามจำนวน 2 ข้อ ได้แก่ ข้อ 5 และ ข้อ 6 อยู่ในส่วนที่ 3 มีผลการพัฒนาคุณธรรมจริยธรรมที่ต้องปรับปรุง

2.1.3 ผลการวิเคราะห์สาเหตุที่ส่งผลต่อความต้องการจำเป็นด้านคุณธรรมจริยธรรมของนักเรียนระดับชั้นมัธยมศึกษาตอนปลายในจังหวัดสุพรรณบุรีของโรงเรียนขนาดใหญ่และใหญ่พิเศษ ดังนี้

การวิเคราะห์เมทริกซ์ ระหว่างสภาพที่เป็นอยู่กับสภาพที่ควรจะเป็นในการพัฒนาคุณธรรมจริยธรรมของนักเรียนระดับมัธยมศึกษาตอนปลายในจังหวัดสุพรรณบุรี ของโรงเรียนขนาดใหญ่และใหญ่พิเศษ พบว่า ความต้องการจำเป็นด้านคุณธรรมจริยธรรมทั้ง 5 ด้าน อยู่ในส่วนที่ 2 คือ การพัฒนาคุณธรรมจริยธรรมอยู่ในระดับดี

3. ผลการศึกษาแนวทางพัฒนาคุณธรรมจริยธรรมของนักเรียนระดับมัธยมศึกษาตอนปลายในสถานศึกษาจังหวัดสุพรรณบุรี มีดังนี้

3.1 ด้านการจัดการเรียนการสอน

ควรส่งเสริมให้นักเรียนได้ปฏิบัติกิจกรรมที่เกี่ยวข้องกับคุณธรรมจริยธรรม โดยการจัดการเรียนการสอนแบบบูรณาการ สู่แผนการสอนทุกกลุ่มสาระการเรียนรู้ โดยบูรณาการหลักไตรสิกขา (ศีล สมาธิ ปัญญา) กับหลักปรัชญาของเศรษฐกิจพอเพียง ทั้งนี้เมื่อพิจารณาตามขนาดของโรงเรียนพบว่า โรงเรียนขนาดเล็ก ควรเน้นด้านความซื่อสัตย์สุจริตและความมีสติสัมปชัญญะ โรงเรียนขนาดกลางและโรงเรียนขนาดใหญ่และใหญ่พิเศษ ควรเน้นด้านความมีสติสัมปชัญญะและด้านความขยันหมั่นเพียร จึงควรจัดกิจกรรมส่งเสริมเพื่อสร้างศักยภาพของนักเรียนให้มีคุณภาพมากขึ้น

3.2 ด้านการจัดกิจกรรมนักเรียน

ควรส่งเสริมให้มีการจัดกิจกรรมที่เอื้อต่อการพัฒนาคุณธรรมจริยธรรมนักเรียนทั้ง 5 ด้าน อันเป็นการสร้างคุณลักษณะอันพึงประสงค์ที่ดีแก่นักเรียน อีกทั้งด้านการบริหาร ต้องจัดสรรงบประมาณการดำเนินการโครงการประจำปีให้พอเพียง ทั้งนี้เมื่อพิจารณาตามขนาดของโรงเรียนพบว่า โรงเรียนขนาดเล็ก ควรมีงบประมาณไม่เพียงพอต่อการจัดกิจกรรม โรงเรียนขนาดกลางและโรงเรียนขนาดใหญ่และพิเศษ ควรเน้นให้มีกิจกรรม โครงการเกี่ยวกับกิจกรรมพัฒนาคุณธรรมจริยธรรมที่เหมาะสม ชัดเจนและปฏิบัติตามแผนที่วางไว้ เปิดโอกาสให้นักเรียนมีส่วนร่วมทุกชั้นตอน

3.3 ด้านสภาพแวดล้อมในสถานศึกษา

ควรส่งเสริมให้มีการจัดสภาพแวดล้อมของสถานศึกษา ที่สร้างคุณลักษณะที่พึงประสงค์ที่ดีแก่นักเรียน โดยการส่งเสริมการเรียนรู้ทั้งภายในและภายนอกโรงเรียน การจัดบรรยากาศและสภาพแวดล้อมที่ดี เพื่อเสริมสร้างความคิด จิตใจ และคุณธรรมต่างๆ อันพึงประสงค์ได้ ซึ่งโรงเรียนควรมีความสะอาด สดชื่น ร่มรื่น มีชีวิตชีวา วัสดุอาคาร ความเป็นระเบียบเรียบร้อย ตลอดจนจัดพื้นที่ให้เอื้อต่อการเรียนรู้ โดยจัดทำป้ายยกย่องคนทำความดี ป้ายคำขวัญ ป้ายนิเทศ คำสุภาพิต คำพังเพย พุทธสุภาษิต เป็นต้น ทั้งนี้เมื่อพิจารณาตามขนาดของโรงเรียน พบว่า โรงเรียนขนาดเล็กควรจัดกิจกรรมการพัฒนาคุณธรรมจริยธรรมของนักเรียนให้สอดคล้องกับท้องถิ่นเพื่อปลูกฝังความเป็นชุมชน ตัวตน รักและห่วงใยในชุมชนถิ่นเกิด ส่วนโรงเรียนขนาดกลางและโรงเรียนขนาดใหญ่และใหญ่พิเศษ ควรส่งเสริมความสามารถของนักเรียนแต่ละบุคคล จัดสภาพแวดล้อมการเรียนรู้ที่หลากหลาย และนำไปความรู้ประยุกต์ใช้ในการดำเนินชีวิตได้อย่างมีประสิทธิภาพ

อภิปรายผล

ผลการวิจัยครั้งนี้ มีประเด็นเกี่ยวกับการประเมินความต้องการจำเป็นในการพัฒนาคุณธรรมจริยธรรมของนักเรียนระดับมัธยมศึกษาตอนปลายในจังหวัดสุพรรณบุรี ที่สามารถนำมาเป็นประเด็นในการอภิปรายผล 3 ประเด็น คือ 1) ผลการประเมินความต้องการจำเป็นในการพัฒนาคุณธรรมจริยธรรมของนักเรียนระดับชั้นมัธยมศึกษาตอนปลายในจังหวัดสุพรรณบุรี 2) ผลการวิเคราะห์สาเหตุที่ส่งผลต่อความต้องการจำเป็นด้านคุณธรรมจริยธรรมของนักเรียนระดับชั้นมัธยมศึกษาตอนปลายในจังหวัดสุพรรณบุรี 3) ผลการศึกษาแนวทางการพัฒนาคุณธรรมจริยธรรมของนักเรียนระดับชั้นมัธยมศึกษาตอนปลายในจังหวัดสุพรรณบุรี ซึ่งมีรายละเอียดดังนี้

1. ผลการประเมินความต้องการจำเป็นในการพัฒนาคุณธรรมจริยธรรมของนักเรียนระดับชั้นมัธยมศึกษาตอนปลายในจังหวัดสุพรรณบุรี

ผลที่ได้จากการวิจัย พบว่า ค่าดัชนีลำดับความสำคัญของความต้องการจำเป็นในการพัฒนาคุณธรรมจริยธรรมของนักเรียนระดับชั้นมัธยมศึกษาตอนปลายในจังหวัดสุพรรณบุรีในภาพรวม $PNI_{\text{modified}} = 0.15$ โดยด้านความขยันหมั่นเพียรมีความต้องการจำเป็นในการพัฒนาคุณธรรมจริยธรรมมากที่สุด รองลงมาเป็นด้านความมีสติสัมปชัญญะ ด้านความซื่อสัตย์สุจริต ด้านความรับผิดชอบ และด้านความมีวินัย ตามลำดับ ทั้งนี้สามารถอธิบายได้ว่า สภาพที่เป็นอยู่และสภาพที่ควรจะเป็นมีความต้องการจำเป็นในการพัฒนาคุณธรรมจริยธรรม ทั้ง 5 ด้าน อยู่ในระดับมากที่สุด เนื่องจากโรงเรียนในจังหวัดสุพรรณบุรีมีการพัฒนาคุณธรรมจริยธรรม โดยการเข้าร่วมโครงการและทำกิจกรรมต่างๆอย่างต่อเนื่อง เพื่อให้ให้นักเรียนได้ปฏิบัติแล้วบรรลุวัตถุประสงค์ตามเป้าหมายตามที่ต้องการ เช่น โครงการโรงเรียนวิถีพุทธ โรงเรียนคุณธรรม โครงการเยาวชนคนดีศรีสุพรรณ เป็นต้น

อย่างไรก็ตามยังมีความคาดหวังที่จะเห็นผลของการพัฒนาด้านคุณธรรมจริยธรรมทั้ง 5 ด้าน ให้ดีมากขึ้นกว่าที่เป็นอยู่ โดยอาศัยโครงการ กิจกรรมและกระบวนการต่างๆ ดังกล่าวที่สามารถช่วยให้เกิดการพัฒนาดังข้างต้นต่อไป ซึ่งเป็นไปตามสำนักงานรับรองมาตรฐานและประเมินคุณภาพการศึกษา (2550 : 20) ได้กำหนดคุณลักษณะของคนไทยที่พึงประสงค์เป็นคนเก่ง คนดีและมีความสุข โดยมีการพัฒนาที่เหมาะสมกับวัยซึ่งในมาตรฐานการจัดการศึกษาขั้นพื้นฐานได้กำหนดคุณธรรมจริยธรรมและค่านิยมที่พึงประสงค์ของผู้เรียนไว้ 6 ประการ คือ 1) ผู้เรียนมีวินัยมีความรับผิดชอบ 2) ผู้เรียนมีความซื่อสัตย์สุจริต 3) ผู้เรียนมีความกตัญญูกตเวทิตา 4) ผู้เรียนมีเมตตากรุณาโอบอ้อมอารีเอื้อเฟื้อเผื่อแผ่ไม่เห็นแก่ตัว 5) ผู้เรียนมีความประหยัดและใช้ทรัพยากรอย่างคุ้มค่า 6) ผู้เรียนปฏิบัติตนเป็นประโยชน์ต่อส่วนรวม สอดคล้องกับสำนักงานสภาการศึกษา (2553 : 14-15) และกระทรวงศึกษาธิการ (2551 : 5) ได้กำหนดคุณลักษณะที่พึงประสงค์นักเรียนระดับประถมศึกษาไว้ในหลักสูตรแกนกลางการศึกษาขั้นพื้นฐาน พุทธศักราช 2551 ได้แก่ คุณลักษณะ รักชาติ ศาสน์ กษัตริย์ คุณลักษณะซื่อสัตย์ สุจริต คุณลักษณะมีวินัย คุณลักษณะใฝ่เรียนรู้ คุณลักษณะอยู่อย่างพอเพียง คุณลักษณะมุ่งมั่นในการทำงาน คุณลักษณะรักความเป็นไทย และ คุณลักษณะ ผู้มีจิตสาธารณะ สอดคล้องกับสำนักงานเลขาธิการสภาการศึกษา (2550 : 4) ได้กล่าวว่าคุณลักษณะทางจริยธรรม ความประหยัด ความซื่อสัตย์ ความมีวินัย และความสามัคคี สอดคล้องกับดุจเดือน พันธุมนาวิ (2550) ที่กล่าวว่าคุณธรรม หมายถึง คุณงามความดีที่เป็นธรรมชาติก่อให้เกิดประโยชน์ต่อตนเองและสังคมเป็นสิ่งที่บุคคลเห็นว่าดีงามมากมีประโยชน์มาก และเลวน้อยมีประโยชน์น้อยในกาลเทศะหนึ่ง ๆ เช่น ความเอื้อเฟื้อ ความอดทน ความขยันขันแข็ง ความซื่อสัตย์ ความรับผิดชอบต่อหน้าที่ การมีระเบียบ วินัย เป็นต้น สิ่งที่เป็นคุณธรรมในแต่ละสังคมอาจจะแตกต่างกัน การที่บุคคลในสังคมจะเห็นว่าสิ่งใด สิ่งหนึ่งเป็นสิ่งที่ดีหรือไม่ขึ้นขึ้นอยู่กับวัฒนธรรม เศรษฐกิจ ศาสนาและการศึกษาของสังคม นักวิชาการจึงเห็นว่า การนำเอาคุณธรรมในสังคมหนึ่งไปยึดเยียด ตัดสินคุณธรรมอีกสังคมหนึ่งย่อมไม่เหมาะสม ซึ่งโดยส่วนมากแล้วคุณธรรมก็มีความเกี่ยวข้องกับศาสนา อย่างไรก็ตาม ลักษณะบางด้านอาจเป็นได้ทั้งคุณธรรมและค่านิยมในเวลาเดียวกันเนื่องจากสังคมเห็นว่าลักษณะด้านนั้นเป็นสิ่งที่ดีงามและมีความสำคัญมากด้วย เช่น “ผู้รักสามัคคี” เป็นเพียงแค่นามคุณธรรมที่ทุกคนยอมรับว่าเป็นสิ่งที่ดีงามต่อมาพระบาทสมเด็จพระเจ้าอยู่หัวรัชกาลที่ 9 ได้ทรงตระหนักถึงความสำคัญของคุณธรรมและค่านิยมตัวนี้ ดังนั้นในปัจจุบันจึงอาจกล่าวได้ว่า “ผู้รักสามัคคี” เป็นทั้งคุณธรรมและค่านิยม ซึ่งสอดคล้องกับแนวคิดของสัญญา สัญญาวิวัฒน์ กล่าวว่า คนที่มีคุณธรรม คือ คนดีคนดีจะมองเห็นคนอื่นเป็นคนเหมือนเขาจะไม่เอารัดเอาเปรียบดูถูกเหยียดหยาม และเมตตากรุณาต่อกัน คุณ สอดคล้องกับจุมพล พูลภัทรชีวิน (2549) ได้ทำการวิจัยและพัฒนาระบบการสร้างคุณธรรม ผลการวิจัยพบว่า กระบวนการส่งเสริมคุณธรรมที่มีคุณธรรมในระดับบุคคล คือ การพัฒนาตนเองตามแนวไตรสิกขา คือ ศีล สมาธิ ปัญญา ตัวเราเป็นตัวอย่างที่ดี

พ่อแม่ทำตนเป็นต้นแบบที่ดีให้การอบรมเลี้ยงดูที่ถูกต้อง สร้างครอบครัวให้อบอุ่น เข้มแข็ง เอื้อเพื่อต่อกันการอบรมเด็กและเยาวชนให้เป็นคนดีพัฒนาเมื่อเติบโตใหญ่ปลูกฝัง ให้เด็กรู้จักเข้าวัดฟังธรรม ทำบุญเพื่อให้เด็กซึมซับความดีงาม ครูเป็นแบบอย่างและสอนคุณธรรมจริยธรรมร่วมมือส่งเสริมและพัฒนาคนดี เช่น การยกย่องเชิดชูเกียรติคนดีมีคุณธรรมนำมาเป็นต้นแบบของชุมชน สังคมให้กำลังใจคนทำดีทั้งรายบุคคลและรายกลุ่มโรงเรียนสอนวิชาศีลธรรม ที่เน้นการปฏิบัติจริงร่วมกิจกรรมกับวัด เพิ่มชั่วโมงสอนจริยธรรมฝึกให้เด็ก นั่งสมาธิจัดหาสมุดบันทึกความดีให้เด็กบันทึกแข่งขันตอบปัญหาธรรมะมีกิจกรรมที่เชื่อมโยงระหว่างบ้าน วัด โรงเรียน ใช้วัดเป็นศูนย์การพัฒนาคุณธรรมความดีใช้กิจกรรมทางศาสนาช่วยสอน ใช้ขนบธรรมเนียมประเพณีดั้งเดิมช่วยกล่อมเกลาจากวิถีชีวิตจัดกิจกรรมที่ดีมารองรับโดยมีฐานจากวัฒนธรรมท้องถิ่นในระดับครอบครัวพ่อแม่เป็นแบบอย่างที่ดีทำให้ครอบครัวอบอุ่นเข้าใจกัน เข้าใจถึงความแตกต่างรู้จักปรับตัวเข้าหากันมีความอดทนในการเลี้ยงลูกให้เป็นคนดีส่งเสริมลูกทั้งด้านการศึกษาและการเป็นคนดีมีกิจกรรมที่สมาชิกทั้งครอบครัวทำร่วมกันเข้าร่วมประเพณีท้องถิ่นสังคมมีการประกาศยกย่องครอบครัวที่ปฏิบัติได้เหมาะสม เช่น แม่ดีเด่น พ่อดีเด่นลูกกตัญญูระดับชุมชนคนในชุมชนทุกระดับต้องเป็นแบบอย่างที่ดีสร้างความร่วมมือในการสร้างคนดี สังคมดี จากบ้าน วัด โรงเรียน ยกย่องคนดีให้เป็นแบบอย่างของชุมชนสร้างศักยภาพและความเข้มแข็งของชุมชน สร้างครอบครัวที่ดีสร้างอาชีพที่มั่นคง ในชุมชนสร้างการมีส่วนร่วมของชุมชน นำเทคโนโลยีที่เหมาะสมเข้ามาใช้ดูแลสิ่งแวดล้อมภายในชุมชนและ ทุกฝ่ายที่เกี่ยวข้องต้องส่งเสริมการสร้างคนดีชุมชนดีสังคมให้เพิ่มมากขึ้น สอดคล้องกับบงลักษณ์ วิรัชชัย และรุ่งนภา ตั้งจิตตเจริญกุล (2550) ศึกษาวิจัยเรื่อง การวิเคราะห์การเปลี่ยนแปลงคุณธรรมจริยธรรมของคนไทย พบว่า คุณธรรมจริยธรรมที่ควรเฝ้าระวัง 7 ตัวแปร อันได้แก่ ความซื่อสัตย์สุจริต ความมีสติสัมปชัญญะ ความรับผิดชอบ ความยุติธรรม ความขยันหมั่นเพียร ความมีวินัย และความอดทน สอดคล้องกับโอภาส อินโสม (2552) ใดทำวิจัยเรื่อง คุณธรรมจริยธรรมของนักเรียน ในกลุ่มเครือข่ายการเรียนรูพนา อำเภอพนา สำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษาตอนปลาย ผลการวิจัยพบว่า 1) ความคิดเห็นของ ครูผู้สอน และผู้ปกครองนักเรียนต่อคุณธรรมจริยธรรมของนักเรียน ในกลุ่มเครือข่ายการเรียนรูพนา อำเภอพนา สำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษาตอนปลายโดยรวมและรายด้าน 6 ด้าน คือ ด้านการพึ่งตนเอง ด้านความเสียสละ ด้านความรับผิดชอบ ด้านความมีวินัย ในตนเอง ด้านความซื่อสัตย์ และด้านความขยันหมั่นเพียร อยู่ในระดับมาก 2) การเปรียบเทียบความคิดเห็นของครูผู้สอนและผู้ปกครองนักเรียนต่อคุณธรรมจริยธรรมของนักเรียนในกลุ่มเครือข่ายการเรียนรูพนา อำเภอพนา สำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษาตอนปลาย จำแนกตามตำแหน่งและระดับชั้น พบว่า (1) ครูผู้สอนและผู้ปกครองนักเรียนที่มีตำแหน่งต่างกัน มีความคิดเห็นต่อคุณธรรมจริยธรรมของนักเรียนในกลุ่มเครือข่ายการเรียนรูพนา อำเภอพนา สำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษาตอนปลาย โดยรวมไม่แตกต่างกัน (2) ครูผู้สอนและผู้ปกครองนักเรียนที่มีช่วงชั้นแตกต่างกันมีความคิดเห็นต่อคุณธรรม

และด้านความซื่อสัตย์สุจริต โดยภาพรวม พบว่า นักเรียนมีการปฏิบัติไม่แตกต่าง อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ 0.05 สอดคล้องกับพระครูสมุห์ศรัณย์ปญญาวิโร (ทำนุ) (2556) ได้ทำวิจัยเรื่อง การส่งเสริมคุณธรรมนักเรียนระดับประถมศึกษาโรงเรียน วัดเปาโรหิตย์ เขตบางพลัด กรุงเทพมหานคร ผลการวิจัยพบว่า นักเรียนมีความคิดเห็นต่อการจัดกิจกรรมส่งเสริมคุณธรรมระดับประถมศึกษา ภาพรวม 4 ด้าน อยู่ในระดับมาก เรียงลำดับจากมากไปหาน้อย และข้อที่มีลักษณะเด่น คือ การส่งเสริมด้านความมีวินัย นักเรียนเข้าแถวตามระเบียบปฏิบัติตนตามข้อบังคับของโรงเรียน ทุกคนช่วยกันทำความสะอาดห้องเรียนด้วยความเรียบร้อย และเข้าแถวซื้ออาหารกลางวันด้วยความเป็นระเบียบ การส่งเสริมด้านความรับผิดชอบ โรงเรียนมีการส่งเสริมให้นักเรียนแสดงความเคารพธงชาติก่อนเข้าเรียนทุกวัน กล่าวรับผิดชอบเมื่อตนเองกระทำผิดกฎ ส่งเสริมให้นักเรียนแต่งกายถูกต้องตามวัฒนธรรมไทย รู้จักแก้ไขปรับปรุงตนเองเมื่อปฏิบัติผิดระเบียบของโรงเรียน การส่งเสริมด้านความซื่อสัตย์สุจริต โรงเรียนมีการส่งเสริมให้นักเรียนมีความซื่อสัตย์สุจริต ยอมรับผิดในสิ่งที่ตนเองกระทำลงไป มีความ ซื่อสัตย์ต่อพ่อแม่และครูอาจารย์ทั้งต่อหน้าและลับหลัง และสิ่งของผู้อื่นได้แล้วนำไปมอบให้ครูส่งคืน เจ้าของ , การส่งเสริมด้านความกตัญญูกตเวทีโรงเรียนมีการเสริมให้นักเรียนให้ความเคารพ พ่อแม่ ครูอาจารย์ นำชื่อเสียงมาสู่ครอบครัวด้วยการทำความดี ตอบแทนผู้มีพระคุณด้วยการตั้งใจเรียน หอสมุดกลาง มหาวิทยาลัย มหาจุฬาลงกรณราชวิทยาลัย และทำหน้าที่ของตนให้ดี นำข้อคิดของพ่อแม่ ครูอาจารย์ มาเตือนตนเองเสมอ และทำให้พ่อแม่ ครู อาจารย์ ได้ภาคภูมิใจตามลำดับ และผลการเปรียบเทียบความคิดเห็นของนักเรียนระดับประถมศึกษาที่มีต่อการจัดกิจกรรมส่งเสริมคุณธรรมแต่ละด้าน โดยภาพรวม พบว่า นักเรียนมีความคิดเห็นต่อการจัดกิจกรรมส่งเสริมคุณธรรมที่ไม่แตกต่างกันอย่างมีระดับนัยสำคัญที่ .05

2. ผลการวิเคราะห์สาเหตุที่ส่งผลต่อความต้องการจำเป็นด้านคุณธรรมจริยธรรมของนักเรียนระดับชั้นมัธยมศึกษาตอนปลายในจังหวัดสุพรรณบุรี

ผลที่ได้จากการวิจัย พบว่า ผลการวิเคราะห์เมทริกซ์ในภาพรวม อยู่ในส่วนที่ 2 คือ การพัฒนาคุณธรรมจริยธรรมอยู่ในระดับดี ทั้งนี้สามารถอธิบายได้ว่า นักเรียนระดับมัธยมศึกษาตอนปลายในจังหวัดสุพรรณบุรีนั้น ได้ผ่านการเข้าร่วมโครงการ กิจกรรมด้านคุณธรรมจริยธรรม อันเป็นกระบวนการพัฒนาและการเปลี่ยนแปลงพฤติกรรมนักเรียนไปสู่กระบวนการเรียนรู้ ที่มุ่งพัฒนาผู้เรียนให้มีความสมบูรณ์พร้อมทั้งร่างกาย จิตใจ สติปัญญา ความรู้คุณธรรมจริยธรรม สามารถอยู่ร่วมกับผู้อื่น และสิ่งแวดล้อมได้ดีมีความสุข เนื่องจากมีโครงการต่อเนื่อง มีทิศทางการพัฒนาคุณธรรมจริยธรรมของนักเรียน เป็นไปตามสำนักงานรับรองมาตรฐานและประเมินคุณภาพการศึกษา (2550 : 20) ได้กำหนดคุณลักษณะของคนไทยที่พึงประสงค์เป็นคนเก่ง คนดีและมีความสุข โดยมีการพัฒนาที่เหมาะสมกับวัยซึ่งในมาตรฐานการจัดการศึกษาขั้นพื้นฐานได้กำหนดคุณธรรมจริยธรรมและค่านิยมที่พึงประสงค์ของผู้เรียนไว้ 6 ประการ คือ 1) ผู้เรียนมีวินัยมีความรับผิดชอบ 2) ผู้เรียนมี

ความซื่อสัตย์สุจริต 3) ผู้เรียนมีความกตัญญูกตเวทิตา 4) ผู้เรียนมีเมตตากรุณาโอบอ้อมอารีเอื้อเฟื้อเผื่อแผ่ไม่เห็นแก่ตัว 5) ผู้เรียนมีความประหยัดและใช้ทรัพยากรอย่างคุ้มค่า 6) ผู้เรียนปฏิบัติตนเป็นประโยชน์ต่อส่วนรวม สอดคล้องกับสำนักงานสภาการศึกษา (2553 : 14-15) และกระทรวงศึกษาธิการ (2551 : 5) ได้กำหนดคุณลักษณะที่พึงประสงค์นักเรียนระดับประถมศึกษาไว้ในหลักสูตร แกนกลางการศึกษาขั้นพื้นฐาน พุทธศักราช 2551 ได้แก่ คุณลักษณะ รักชาติ ศาสน์ กษัตริย์ คุณลักษณะซื่อสัตย์ สุจริต คุณลักษณะมีวินัย คุณลักษณะใฝ่เรียนรู้ คุณลักษณะอยู่อย่างพอเพียง คุณลักษณะมุ่งมั่นในการทำงาน คุณลักษณะรักความเป็นไทย และคุณลักษณะ ผู้มีจิตสาธารณะ

ส่วนของโรงเรียนขนาดเล็ก อยู่ในส่วนที่ 2 คือ การพัฒนาคุณธรรมจริยธรรมอยู่ในระดับดี แต่ยังมีประเด็นที่น่าสนใจคือ ด้านความซื่อสัตย์ ข้อที่ 7 ความขยันหมั่นเพียร ข้อที่ 2 และข้อที่ 5 และความมีวินัย ข้อที่ 5 อยู่ในส่วนที่ 3 คือ ผลงานไม่ดี ต้องปรับปรุงโดยเฉพาะประเด็นท่านไม่ช่วยเหลือเพื่อน/คนในครอบครัวท่านที่ขโมยของจากร้านค้า หากเมื่อมองย้อนไปด้านความซื่อสัตย์นั้น สามารถใช้วิธีการอื่นๆมาช่วยได้ เช่น อบรมความซื่อสัตย์ ค่ายคุณธรรม เป็นต้น ด้านความขยันหมั่นเพียรประเด็นท่านตั้งใจอ่านหนังสือให้มากกว่าที่ผ่านมา และหากมีเวลาว่าง ท่านทำงานพิเศษเพิ่มเสมอ สามารถใช้วิธีการอื่นๆมาช่วยได้ เช่น กิจกรรมรักการอ่าน กิจกรรมยอตนักอ่าน กิจกรรมพี่สอนน้อง กิจกรรมหารายได้ระหว่างเรียน เป็นต้น และความมีวินัยในประเด็นต้องออกกฎบังคับท่านจึงจะปฏิบัติตามก็สามารถใช้วิธีการอื่นๆ มาช่วย เช่น กิจกรรมจิตอาสา กิจกรรมพี่สอนน้อง กิจกรรมสานฝันปันน้ำใจ กิจกรรมบริการอาสาสมัคร เป็นต้น หากจะมุ่งเน้นให้มีการปรับปรุงพัฒนาตามประเด็นที่ขาดนั้น ก็จะช่วยให้ได้ผลการพัฒนาคุณธรรมจริยธรรมทั้ง 5 ด้าน ดีขึ้นกว่าเดิม สอดคล้องกับไชยยศ ไพวิทยศิริธรรม และคณะ (2559) ทำการวิจัยเรื่องการประเมินความต้องการจำเป็นในการพัฒนาบัณฑิตวิทยาลัย มหาวิทยาลัยศิลปากร ผลการวิเคราะห์เมทริกซ์พบว่า บทบาทของบัณฑิตวิทยาลัยในภาพรวมตามการประเมินของอาจารย์ อยู่ในส่วนที่ 3 คือ ผลงานไม่ดี ต้องปรับปรุง และเมื่อพิจารณาเป็นรายด้านพบว่า เกือบทุกด้านอยู่ในส่วนที่ 3 คือ ผลงานไม่ดี ต้องปรับปรุง ยกเว้นด้านการเรียนการสอน อยู่ในส่วนที่ 2 คือ ผลงานประสบความสำเร็จดี ในส่วนบทบาทของบัณฑิตวิทยาลัยในภาพรวมตามการประเมินของนักศึกษาพบว่า ผลงานไม่ดี ต้องปรับปรุง และเมื่อพิจารณาเป็นรายด้านพบว่า เกือบทุกด้านอยู่ในส่วนที่ 3 คือ ผลงานไม่ดี ต้องปรับปรุง ยกเว้นด้านการบริหารจัดการของบัณฑิตวิทยาลัย อยู่ในส่วนที่ 2 คือ ผลงานประสบความสำเร็จดี และ 3) ผลการศึกษาแนวทางการพัฒนาบัณฑิตวิทยาลัย มหาวิทยาลัยศิลปากร มีจำนวน 19 ประเด็นซึ่งครอบคลุม 5 ด้าน อาทิ พัฒนาหลักสูตรในลักษณะบูรณาการหรือพหุวิทยาการ มีระบบ และกลไกในการพัฒนาคุณภาพนักศึกษา มีการสร้างเครือข่ายความร่วมมือทางวิชาการกับสถาบันการศึกษาระดับนานาชาติ เป็นต้น ส่วนของโรงเรียนขนาดกลาง อยู่ในส่วนที่ 2 คือ

การพัฒนาคุณธรรมจริยธรรมอยู่ในระดับดี แต่ยังมีประเด็นที่น่าสนใจคือ ความขยันหมั่นเพียรข้อที่ 5 และข้อที่ 6 อยู่ในส่วนที่ 3 คือ ผลงานไม่ดี ต้องปรับปรุง โดยเฉพาะประเด็นหากมีเวลาว่าง ท่านทำงานพิเศษเพิ่มเสมอ และท่านอาสาทำงานเมื่อมีเวลาว่างเสมอสามารถใช้วิธีการอื่นๆมาช่วยได้ เช่น กิจกรรมจิตอาสา กิจกรรมหารายได้ระหว่างเรียน เป็นต้น สอดคล้องกับวีระพงศ์ ถิ่นแสนดี (2550) ได้ศึกษาการพัฒนาคุณธรรมจริยธรรมนักเรียนโดยกระบวนการเรียนการสอนแบบบูรณาการการโรงเรียนสิงห์สะอาด อำเภอสหชัย จังหวัดกาฬสินธุ์ พบว่า นักเรียนขาดคุณธรรมเป็นจำนวนมาก กลุ่มผู้ร่วมวิจัยได้วิเคราะห์ปัญหา และกำหนดกรอบการพัฒนา คือ การสร้างความตระหนักในปัญหา และสร้างความรู้ความเข้าใจเกี่ยวกับการจัดกิจกรรมการเรียนการสอนแบบบูรณาการแก่ครูผู้ปฏิบัติการสอน โดยการประชุมและการอบรมเชิงปฏิบัติการและการพัฒนาคุณธรรมจริยธรรมนักเรียน 4 ด้าน คือ ความซื่อสัตย์สุจริต ความประหยัดความกตัญญู และความรับผิดชอบ โดยกระบวนการเรียนการสอนแบบบูรณาการและการนิเทศ กำกับ ติดตาม ผลการดำเนินงานพบว่า การประชุมและการอบรมเชิงปฏิบัติการทำให้ครูผู้ปฏิบัติการสอนส่วนมากเกิดความตระหนักในปัญหา ด้านคุณธรรมจริยธรรม และเกิดความรู้ความเข้าใจ เกี่ยวกับแนวทางในการจัดการเรียนการสอนแบบบูรณาการเพื่อปลูกฝังคุณธรรมจริยธรรมของนักเรียนมากขึ้น มีความกระตือรือร้นในการบริหารจัดการเรียนการสอน และมีความต้องการในการพัฒนาคุณธรรมจริยธรรมนักเรียนอย่างต่อเนื่อง สามารถดำเนินกิจกรรมการเรียนการสอนแบบบูรณาการได้เหมาะสมกับบริบท ซึ่งทำให้ พฤติกรรม ความมีคุณธรรม จริยธรรมของนักเรียนพัฒนาอยู่ในระดับพึงพอใจในทุกด้าน โดยภาพรวมนักเรียน แสดงออกถึงความมีคุณธรรม จริยธรรมดีขึ้น จากผลการวิจัยชี้ให้เห็นว่าการแก้ปัญหาการขาดคุณธรรมจริยธรรมของนักเรียน จะประสบผลสำเร็จอย่างแท้จริงต้องอาศัยความรู้ความเข้าใจซึ่งเป็นศาสตร์ และเทคนิค วิธีการที่หลากหลายซึ่งเป็นศิลป์ในการฝึกฝนพัฒนา ทั้งนี้โดยให้ทุกฝ่ายที่เกี่ยวข้องได้ร่วมกันดำเนินการและเอาใจใส่อย่างจริงจัง สอดคล้องกับ พระวัชระ ส่วโร (กสิวัฒน์) (2558) ได้ทำการวิจัยเรื่อง การพัฒนาคุณธรรมและจริยธรรมนักเรียนโรงเรียนวัดรังสิต สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาปทุมธานี เขต 1 จังหวัดปทุมธานี ผลการวิจัยพบว่า การพัฒนาคุณธรรมและจริยธรรมนักเรียนโรงเรียนวัดรังสิต สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาปทุมธานี เขต 1 จังหวัดปทุมธานีทั้ง 5 ด้านอยู่ในระดับ มาก เมื่อพิจารณาเป็นรายด้าน นักเรียนชั้นประถมศึกษาที่ 4-6 ทางโรงเรียนให้ความสำคัญกับการพัฒนาคุณธรรมและจริยธรรม ด้านความซื่อสัตย์สุจริตอยู่ในระดับต่ำสุด และโรงเรียนขนาดใหญ่และพิเศษ อยู่ในส่วนที่ 2 คือ การพัฒนาคุณธรรมจริยธรรมอยู่ในระดับดี เนื่องจากนักเรียนได้ผ่านกระบวนการพัฒนาและการเปลี่ยนแปลงพฤติกรรมนักเรียนไปสู่กระบวนการเรียนรู้ ที่มุ่งพัฒนาผู้เรียนให้มีความสมบูรณ์พร้อมทั้ง ร่างกาย จิตใจ สติปัญญา ความรู้คุณธรรมจริยธรรม สอดคล้องกับโอภาส อินโสม (2552) ได้ทำวิจัยเรื่อง คุณธรรมจริยธรรมของนักเรียน ในกลุ่มเครือข่ายการเรียนรูพนา อำเภอพนา สำนักงานเขต

พื้นที่การศึกษาอำนาจเจริญ ผลการวิจัยพบว่า 1) ความคิดเห็นของ ครูผู้สอน และผู้ปกครองนักเรียน ต่อคุณธรรมจริยธรรมของนักเรียน ในกลุ่มเครือข่ายการเรียนรู้รพนา อำเภอรพนา สำนักงานเขตพื้นที่ การศึกษาอำนาจเจริญโดยรวมและรายด้าน 6 ด้าน คือ ด้านการพึ่งตนเอง ด้านความเสียสละ ด้าน ความรับผิดชอบ ด้านความมีวินัย ในตนเอง ด้านความซื่อสัตย์ และด้านความขยันหมั่นเพียร อยู่ใน ระดับมาก 2) การเปรียบเทียบความคิดเห็นของครูผู้สอนและผู้ปกครองนักเรียนต่อคุณธรรม จริยธรรมของนักเรียนในกลุ่มเครือข่ายการเรียนรู้รพนา อำเภอรพนา สำนักงานเขตพื้นที่การศึกษา อำนาจเจริญ จำแนกตามตำแหน่งและระดับชั้น พบว่า (1) ครูผู้สอนและผู้ปกครองนักเรียนที่มี ตำแหน่งต่างกัน มีความคิดเห็นต่อคุณธรรมจริยธรรมของนักเรียนในกลุ่มเครือข่ายการเรียนรู้รพนา อำเภอรพนา สำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาอำนาจเจริญ โดยรวมไม่แตกต่างกัน (2) ครูผู้สอนและผู้ปกครองนักเรียนที่มีช่วงชั้นแตกต่างกันมีความคิดเห็นต่อคุณธรรมจริยธรรมของนักเรียนในกลุ่ม เครือข่ายการเรียนรู้รพนา อำเภอรพนา สำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาอำนาจเจริญโดยรวมไม่แตกต่าง กัน สอดคล้องสมพิศ เกิดนวล พงษ์พิพล พงษ์พิกุล และชัยรัตน์ บุนี (2558) ได้ทำการวิจัยเรื่อง แนวทางการพัฒนาคุณธรรมจริยธรรมของนักเรียนในโรงเรียนชุมชนบ้านไม้งาม สังกัดสำนักงานเขต พื้นที่การศึกษาประถมศึกษาตาก เขต 1 ผลการวิจัยพบว่า สภาพคุณธรรมของนักเรียนโรงเรียน ชุมชนบ้านไม้งาม สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาตาก เขต 1 คือ ด้านการมีจิตสำนึก ดี ประพฤติดี โดยรวมสภาพการปฏิบัติอยู่ในระดับมากที่สุด เมื่อพิจารณาเป็นรายข้อพบว่า ข้อที่มี สภาพการปฏิบัติมากที่สุด คือ นักเรียนมีความขยัน อดทน มานะ อุทิศตนในการเรียน การทำ กิจกรรมต่างๆ

3. ผลการศึกษาแนวทางการพัฒนาคุณธรรมจริยธรรมของนักเรียนระดับชั้นมัธยมศึกษา ตอนปลายในจังหวัดสุพรรณบุรี

จากการสนทนากลุ่มโดยบุคคลที่เกี่ยวข้องกับการพัฒนาคุณธรรมของนักเรียน ประกอบด้วย ตัวแทนผู้บริหารสถานศึกษา ตัวแทนครูผู้สอน ตัวแทนพระภิกษุ ตัวแทนผู้ปกครอง ตัวแทนผู้นำท้องถิ่น และศึกษานิเทศก์ มีแนวทางการพัฒนาคุณธรรมจริยธรรมของนักเรียนระดับ มัธยมศึกษาตอนปลายในสถานศึกษาจังหวัดสุพรรณบุรี ดังนี้

ด้านการจัดการเรียนการสอน พบว่า ควรส่งเสริมให้นักเรียนได้ปฏิบัติกิจกรรมที่เกี่ยวข้อง กับคุณธรรมจริยธรรมทั้งนี้เนื่องจากคุณธรรมควรจะถูกฝังในชั้นเรียน จึงต้องบูรณาการเข้าไปในทุก รายวิชา โดยบูรณาการหลักไตรสิกขา(ศีล สมาธิ ปัญญา) กับหลักปรัชญาของเศรษฐกิจพอเพียง เนื่องจากหลักไตรสิกขา(ศีล สมาธิ ปัญญา) เป็นหลักทางพระพุทธศาสนาที่ควรส่งเสริมให้นักเรียนได้รู้ และนำไปปฏิบัติ สอดคล้องกับสายฤดี วรกิจโภคาทร และคณะ (2552) ได้ศึกษารูปแบบและ กระบวนการปลูกฝังคุณธรรมจริยธรรมในสังคมไทย พบว่ารูปแบบและกระบวนการปลูกฝังคุณธรรม จริยธรรมในสังคมไทยที่สถาบันทางสังคมไทยทุกสถาบันใช้เป็นหลัก คือ การสอนด้วยวาจา และการ

จัดสภาพแวดล้อม จากผลการศึกษาเอกสาร งานวิจัยเชิงปริมาณและงานวิจัยเชิงคุณภาพชี้ให้เห็นตรงกันว่า การประพจน์ปฏิบัติให้ดูเป็นแบบอย่าง และการสอนด้วยการนำเสนอ ผ่านสื่อมวลชนในรูปแบบต่างๆ ซึ่งเป็นวิธีที่ได้รับความสนใจทำให้เกิดการจดจำสร้างความประทับใจและให้แบบอย่างที่ดี แม้ว่าการสอนดังกล่าวจะมีขั้นตอนยุ่งยากและต้นทุนสูง และขาดบุคลากรในทุกขั้นตอนการดำเนินการขาดทั้งความรู้เชิงวิชาการ ความรู้ในการผลิตความสนใจของผู้สนับสนุน และที่สำคัญขาดแรงสนับสนุนจากภาครัฐ นอกจากนี้ยังพบว่าผู้นำที่มีคุณธรรม จริยธรรมมีความสำคัญอย่างยิ่ง และเป็นส่วนสำคัญในการผลักดันให้มีมิติต่างๆ ของสังคมดำเนินงานโดยมีคุณธรรมจริยธรรมกำกับตลอดจนริเริ่มสร้างสรรค์โครงการ/กิจกรรม เพื่อการปลูกฝังคุณธรรมจริยธรรมในสังคมเอื้อให้เกิดการสร้างกฎระเบียบ และมาตรฐานด้านคุณธรรมในหน่วยงานที่บุคคลนั้น ๆ สังกัดอยู่ สอดคล้องกับงานวิจัยของวีระพงศ์ ถิ่นแสนดี (2550) ได้ศึกษาการพัฒนาคุณธรรมจริยธรรมนักเรียนโดยกระบวนการเรียนการสอนแบบบูรณาการ โรงเรียนสิงห์สะอาด อำเภอเสถียร จังหวัดกาฬสินธุ์ พบว่า นักเรียนขาดคุณธรรมเป็นจำนวนมาก กลุ่มผู้ร่วมวิจัยได้วิเคราะห์ปัญหา และกำหนดกรอบการพัฒนา คือ การสร้างความตระหนักในปัญหาและสร้างความรู้ความเข้าใจเกี่ยวกับการจัดกิจกรรมการเรียนการสอนแบบบูรณาการแก่ครูผู้ปฏิบัติการสอน โดยการประชุมและการอบรมเชิงปฏิบัติการและการพัฒนาคุณธรรม จริยธรรมนักเรียน 4 ด้าน คือ ความซื่อสัตย์สุจริต ความประหยัดความกตัญญู และความรับผิดชอบ โดยกระบวนการเรียนการสอนแบบบูรณาการและการนิเทศ กำกับ ติดตาม ผลการดำเนินงานพบว่า การประชุมและการอบรมเชิงปฏิบัติการทำให้ครูผู้ปฏิบัติการสอนส่วนมากเกิดความตระหนักในปัญหาด้านคุณธรรมจริยธรรม และเกิดความรู้ความเข้าใจ เกี่ยวกับแนวทางในการจัดการเรียนการสอนแบบบูรณาการเพื่อปลูกฝังคุณธรรม จริยธรรมของนักเรียนมากขึ้น มีความกระตือรือร้นในการบริหารจัดการเรียนการสอน และมีความต้องการในการพัฒนาคุณธรรมจริยธรรมนักเรียนอย่างต่อเนื่องสามารถดำเนินกิจกรรมการเรียนการสอนแบบบูรณาการได้เหมาะสมกับบริบทซึ่งทำให้ พฤติกรรมความมีคุณธรรม จริยธรรมของนักเรียนพัฒนาอยู่ในระดับพึงพอใจในทุกด้าน โดยภาพรวมนักเรียนแสดงออกถึงความมีคุณธรรม จริยธรรมดีขึ้น จากผลการวิจัยชี้ให้เห็นว่าการแก้ปัญหาการขาดคุณธรรมจริยธรรมของนักเรียน จะประสบผลสำเร็จอย่างแท้จริงต้องอาศัยความรู้ความเข้าใจซึ่งเป็นศาสตร์ และเทคนิค วิธีการที่หลากหลายซึ่งเป็นศิลป์ในการฝึกฝนพัฒนา ทั้งนี้โดยให้ทุกฝ่ายที่เกี่ยวข้องได้ร่วมกันดำเนินการและเอาใจใส่อย่างจริงจัง

ด้านการจัดกิจกรรมนักเรียน ควรจัดกิจกรรมที่เอื้อต่อการพัฒนาคุณธรรมจริยธรรมนักเรียนทั้ง 5 ด้าน เนื่องจากกิจกรรมนักเรียนเป็นปัจจัยในการพัฒนาคุณธรรมจริยธรรมที่จะสร้างคุณลักษณะที่พึงประสงค์ที่ดีแก่นักเรียน ซึ่งเป็นการเพิ่มโอกาสการเรียนรู้จากกิจกรรมที่หลากหลาย อีกทั้งนักเรียนต้องมีส่วนร่วมในการทำกิจกรรมเพื่อเป็นการสร้างประสบการณ์ตรงให้กับตนเอง ซึ่งสอดคล้องกับสมพิศ เกิดนวล พงษ์พิพัฒน์ และชัยรัตน์ บุนมี (2558) ได้ทำการวิจัยเรื่อง แนวทางการ

พัฒนาคุณธรรม จริยธรรมของนักเรียนในโรงเรียนชุมชนบ้านไม้งาม สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาตาก เขต 1 พบว่า แนวทางพัฒนาคุณธรรมของนักเรียนโรงเรียนชุมชนบ้านไม้งาม สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาตาก เขต 1 ได้แก่ ควรจัดกิจกรรมกีฬา และดนตรีเพื่อต้านยาเสพติดให้นักเรียน ควรจัดกิจกรรมในส่วนงานอนามัยนักเรียนให้นักเรียนมีนิสัยรักความสะอาด ดูแลร่างกาย ดูแลห้องเรียน ควรจัดอบรมให้ความรู้กับ นักเรียนเกี่ยวกับสุขอนามัย เป็นต้น สอดคล้องกับพระวัชร ส่วโร (กสิวัฒน์) (2558) ได้ทำการวิจัยเรื่อง การพัฒนาคุณธรรมและจริยธรรมนักเรียนโรงเรียนวัดรังสิต สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาปทุมธานี เขต 1 จังหวัดปทุมธานี มี ผลการวิจัย พบว่า แนวทางการพัฒนาคุณธรรมและจริยธรรมนักเรียนโรงเรียนวัดรังสิต สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาปทุมธานี เขต 1 จังหวัดปทุมธานีพบว่า ด้านการมีวินัยและรับผิดชอบ ควรมีการจัดกิจกรรมให้นักเรียนปฏิบัติตามกฎระเบียบของโรงเรียน การเข้าร่วมกิจกรรมการแต่งกาย และให้โรงเรียนมีการจัดกิจกรรมพัฒนาด้านการมีวินัยและรับผิดชอบต่อด้านความซื่อสัตย์ ควรมีการจัดกิจกรรมปลูกฝังด้านความซื่อสัตย์สุจริต และเห็นคุณค่าของความซื่อสัตย์สุจริตต่อตนเอง ผู้ปกครอง เพื่อน ๆ ด้านการมีเมตตา อยากให้มีการพัฒนาการเรียนรู้อะไร การช่วยเหลือผู้อื่นด้วยจิตเมตตาโดยไม่หวังผลตอบแทน ด้านความประหยัด ทางโรงเรียนควรจัดกิจกรรมพัฒนาด้านความประหยัดด้วยวิธีการที่หลากหลาย เช่น การหยอดกระปุกออมสิน และด้านกตัญญู กตเวทิตะความมีการ จัดกิจกรรมส่งเสริมเกี่ยวกับความรักต่อผู้มีพระคุณ และ พระครูสมุห์ศรีธัญญ์ ปญญาวิโร (ท่านุ) (2556) ได้ทำวิจัยเรื่อง การส่งเสริมคุณธรรมนักเรียนระดับประถมศึกษาโรงเรียนวัดเปาโรหิตย์ เขตบางพลัด กรุงเทพมหานคร ผลการวิจัย พบว่า นักเรียนมีความคิดเห็นต่อการจัดกิจกรรมส่งเสริมคุณธรรมระดับประถมศึกษา ภาพรวม 4 ด้าน อยู่ในระดับมาก เรียงลำดับจากมากไปหาน้อย และข้อที่มีลักษณะเด่น คือ การส่งเสริมด้านความมีวินัย การส่งเสริมด้านความรับผิดชอบต่อสังคม การส่งเสริมด้านความซื่อสัตย์สุจริต การส่งเสริมด้านความกตัญญูกตเวทิตะ แนวทางการส่งเสริมคุณธรรมทั้ง 4 ด้าน คือ การส่งเสริมด้านความมีวินัยควรจัดนิทรรศการในด้านความมีวินัยให้มากขึ้น เพื่อเสริมสร้างคุณธรรมการมีวินัยให้เกิดขึ้นในตัว of นักเรียนเองอย่างน้อยภาคการศึกษา , การส่งเสริมด้านความรับผิดชอบต่อสังคมที่ได้รับ มอบหมายส่งเสริมให้นักเรียนแต่งกายถูกต้องตามวัฒนธรรมไทย กล้ารับผิดชอบเมื่อตนเองกระทำผิด ประพฤติตนเป็นคนตรงต่อเวลา รู้จักแก้ไขปรับปรุงตนเอง, การส่งเสริมด้านความซื่อสัตย์สุจริตควรปลูกฝังนักเรียนให้เห็นถึงประโยชน์ของคุณธรรมเพื่อเป็นการปลูกจิตสำนึกแก่นักเรียน และการส่งเสริมด้านความกตัญญูกตเวทิตะควรปลูกฝังให้นักเรียนได้รับรู้ถึงความกตัญญูกตเวทิตะต่อผู้มีพระคุณพบว่า โรงเรียนจะต้องมีโครงการ แล้วก็กิจกรรมที่มีความหลากหลายให้ครอบคลุมเนื้อหา ให้นักเรียนปฏิบัติจริงแล้วก็ได้ฝึกปฏิบัติได้บ่อยๆ โดยการกำกับ และได้รับความร่วมมือต่างๆจากผู้ที่มีส่วนเกี่ยวข้อง สภาพคุณธรรมจริยธรรม นักเรียนขาดสติไม่เชื่อมั่นในตัวเอง ควรจะจัดกิจกรรมการปรับเปลี่ยนพฤติกรรมเช่น โครงการค่ายพุทธบุตร โครงการ To Be

Numberone และกิจกรรมอื่นๆที่สร้างสมาธิเป็นต้น นักเรียนได้ทำกิจกรรมที่หลากหลาย เป็นการส่งเสริมให้นักเรียนแสดงออกอย่างสร้างสรรค์ ดังนั้น หน่วยงานภายนอก ชุมชน และผู้ปกครอง ควรให้การสนับสนุนและเข้ามามีส่วนร่วมในการทำกิจกรรมของโรงเรียนด้านต่างๆโดยเฉพาะเรื่องของ ค่ายคุณธรรม การจัดอบรมในเรื่องของการทำโครงการ และจัดให้มีกิจกรรมที่หลากหลาย เป็นไปตาม แก้วเวียง นานาผล (2555 : 33 - 35) ได้ศึกษาดูงานการพัฒนาคุณธรรมจริยธรรมที่ประเทศไต้หวัน มูลนิธิพุทธฉือจี้ร่วมกับศูนย์คุณธรรม (องค์กรมมหาชน) พบว่า มีผู้นำที่เป็นต้นแบบในการทำ ความดี (ธรรมจารย์เจิ้งเหยียน) มีหลักในการปฏิบัติตน ปฏิบัติโดยอย่างสม่ำเสมอ เป็นกิจวัตร และมีกิจกรรม ที่ให้แสดงออกซึ่งจริยธรรม คุณธรรม เช่น การทำงานด้านสาธารณะประโยชน์ ความเสียสละ ออม ทรัพย์เพื่อบุคคลอื่น การคัดแยกขยะ และทำโรงงานแยกขยะ และการริ่ไซเคิลในรูปแบบต่างๆ กิจกรรมทำสมาธิโดยวิธีซงซา การมุ่งเน้นทำเอกสารสื่อประชาสัมพันธ์ เผยแพร่โดยมีสำนักพิมพ์ เพื่อให้สามารถ เผยแพร่ทั่วถึงบุคคลต่างๆ และมีสถานีโทรทัศน์เป็นของตนเองทำให้เกิดการ แลกเปลี่ยนความดี กิจกรรมต่างๆ ที่ ส่งเสริมคนดีทุกวัน เป็นการพัฒนาคนให้ทำดีทั้งระบบ นอกจากนี้ยังมีทุนให้นักเรียน ทำดีและ ส่งเสริมการพัฒนาต่อทำให้มองเห็นภาพตลอดชีวิตในการทำ ความดี นอกจากนี้การช่วยเหลือชุมชนจะขยายผลไปทั่ว สอดคล้องกับงานวิจัยของอภิญา ทราวา นิชและคณะ(2559 : บทคัดย่อ) ได้ศึกษาวิจัยเรื่อง แนวทางการพัฒนาคุณธรรมจริยธรรมของนิสิต นักศึกษา Generation Y มหาวิทยาลัยราชภัฏในกรุงเทพมหานคร พบว่า บทบาทของสถานศึกษา บทบาทของครูอาจารย์ บทบาทของกลุ่มเพื่อน บทบาทของสภาพสังคมภายในและภายนอก สถานศึกษา และบทบาทของสื่อมวลชน มีความสัมพันธ์กับแนวทางการพัฒนาคุณธรรมจริยธรรมของ นิสิตนักศึกษาไม่แตกต่างกัน คือ บทบาทของสถานศึกษา ควรจะมีระบบสนับสนุนให้นิสิตนักศึกษาเข้า ร่วมกิจกรรมด้านคุณธรรมจริยธรรมตามฐานทุกชั้นปี ตามลักษณะบัณฑิตที่พึงประสงค์ มี คณะกรรมการนิสิตนักศึกษาในการดำเนินกิจกรรมส่งเสริมคุณธรรมจริยธรรมให้เป็นไปตามทักษะ การเรียนรู้ในศตวรรษที่ 21 กรอบมาตรฐานคุณวุฒิระดับอุดมศึกษา TQF และเกณฑ์ประกันคุณภาพ สถานศึกษา และบทบาทของครูอาจารย์ ควรเป็นแบบอย่างที่ดีแก่นิสิตนักศึกษามีมาตรฐานเดียวกัน ในการอบรม สั่งสอน ลงโทษ นิสิตนักศึกษาเพื่อไม่ให้นิสิตนักศึกษาเกิดความสับสน โดยนิสิตนักศึกษา ต้องการครูอาจารย์ที่เข้าใจ รับฟัง คอยอบรมสั่งสอน ตักเตือนให้เป็นคนดี มีความน่าเคารพ และ สอดแทรกเรื่องคุณธรรมจริยธรรมที่เกี่ยวกับชีวิตประจำวันอยู่เสมอไม่เฉพาะแต่ในเวลาเรียน ซึ่ง สอดคล้องกับสมพิศ เกิดนวล พงุฑพิพล และชัยรัตน์ บุมี (2558 : บทคัดย่อ) ได้ทำการวิจัยเรื่อง แนว ทางการพัฒนาคุณธรรม จริยธรรมของนักเรียนในโรงเรียนชุมชนบ้านไม้งาม สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่ การศึกษาประถมศึกษาตาก เขต 1 พบว่า แนวทางพัฒนาคุณธรรมของนักเรียนโรงเรียนชุมชนบ้านไม้ งาม สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาตาก เขต 1 ได้แก่ ควรจัดกิจกรรมกีฬา และ ดนตรีเพื่อต้านยาเสพติดให้นักเรียน ควรจัดกิจกรรมในส่วนงานอนามัยนักเรียนให้นักเรียนมีนิสัยรัก

ความสะอาด ดูแลร่างกาย ดูแลห้องเรียน ควรจัดอบรมให้ความรู้กับ นักเรียนเกี่ยวกับสุขอนามัย เป็นต้น สอดคล้องกับพระวัชระ สัมโธ (กสิวัฒน์) (2558 : บทคัดย่อ) ได้ทำการวิจัยเรื่อง การพัฒนาคุณธรรมและจริยธรรมนักเรียนโรงเรียนวัดรังสิต สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาปทุมธานี เขต 1 จังหวัดปทุมธานี มี ผลการวิจัย พบว่า แนวทางการพัฒนาคุณธรรมและจริยธรรมนักเรียนโรงเรียนวัดรังสิต สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาปทุมธานี เขต 1 จังหวัดปทุมธานีพบว่า ด้านการมีวินัยและรับผิดชอบ ควรมีการจัดกิจกรรมให้นักเรียนปฏิบัติตามกฎระเบียบของโรงเรียน การเข้าร่วมกิจกรรมการแต่งกาย และให้โรงเรียนมีการจัดกิจกรรมพัฒนาด้านการมีวินัยและรับผิดชอบ ด้านความซื่อสัตย์ ควรมีการกิจกรรมปลูกฝังด้านความซื่อสัตย์สุจริต และเห็นคุณค่าของความซื่อสัตย์สุจริตต่อตนเอง ผู้ปกครอง เพื่อน ๆ ด้านการมีเมตตา อยากรให้มีการพัฒนาการเรียนรู้อีกเรื่องการช่วยเหลือผู้อื่นด้วยจิตเมตตาโดยไม่หวังผลตอบแทน ด้านความประหยัด ทางโรงเรียนควรจัดกิจกรรมพัฒนาด้านความประหยัดด้วยวิธีการที่หลากหลาย เช่น การหยอดกระปุกออมสิน และด้านกตัญญูกตเวทิตะความมีการ จัดกิจกรรมส่งเสริมเกี่ยวกับความรักต่อผู้มีพระคุณ และพระครูสมุห์ศรัณย์ ปญญาวิโร (ท่านุ) (2556 : บทคัดย่อ) ได้ทำวิจัยเรื่อง การส่งเสริมคุณธรรมนักเรียนระดับประถมศึกษาโรงเรียน วัดเปาโรหิตย์ เขตบางพลัด กรุงเทพมหานคร ผลการวิจัย พบว่า นักเรียนมีความคิดเห็นต่อการจัดกิจกรรมส่งเสริมคุณธรรมระดับประถมศึกษา ภาพรวม 4 ด้าน อยู่ในระดับมาก เรียงลำดับจากมากไปหาน้อย และข้อที่มีลักษณะเด่น คือ การส่งเสริมด้านความมีวินัย การส่งเสริมด้านความรับผิดชอบต่อสังคม การส่งเสริมด้านความซื่อสัตย์สุจริต การส่งเสริมด้านความกตัญญูกตเวทิตะ แนวทางการส่งเสริมคุณธรรม ทั้ง 4 ด้าน คือ การส่งเสริมด้านความมีวินัยควรจัดนิทรรศการในด้านความมีวินัยให้มากขึ้น เพื่อเสริมสร้างคุณธรรมการมีวินัยให้เกิดขึ้นในตัวของคุณเรียนเองอย่างน้อยภาคการศึกษา , การส่งเสริมด้านความรับผิดชอบต่อสังคมที่ที่ได้รับ มอบหมายส่งเสริมให้นักเรียนแต่งกายถูกต้องตามวัฒนธรรมไทย ถ้ารับผิดชอบเมื่อตนเองกระทำผิด ประพฤติตนเป็นคนตรงต่อเวลา รู้จักแก้ไขปรับปรุงตนเอง, การส่งเสริมด้านความซื่อสัตย์สุจริตควรปลูกฝังนักเรียนให้เห็นถึงประโยชน์ของคุณธรรมเพื่อเป็นการปลูกจิตสำนึกแก่นักเรียน และการส่งเสริมด้านความกตัญญูกตเวทิตะควรปลูกฝังให้นักเรียนได้รับรู้ถึงความกตัญญูกตเวทิตะต่อผู้มีพระคุณ

ด้านสภาพแวดล้อมในสถานศึกษา ควรส่งเสริมให้มีการจัดสภาพแวดล้อมของสถานศึกษาให้เป็นธรรมชาติ สะอาด ร่มรื่น และมีความเป็นระเบียบเรียบร้อย ตลอดจนจัดพื้นที่ให้เอื้อต่อการเรียนรู้ ทั้งนี้เนื่องจากการจัดบรรยากาศและสิ่งแวดล้อมที่ดีของสถานศึกษาจะมีส่วนในการเสริมสร้างความคิด จิตใจ และคุณธรรมต่างๆ อันพึงประสงค์ได้ อีกทั้งการจัดสภาพแวดล้อมทางวิชาการที่ส่งเสริมให้เกิดบรรยากาศดังกล่าว ซึ่งสภาพแวดล้อมเช่นนี้จะทำให้ทุกคนมีความสุขมีความมั่นใจ และตระหนักในคุณค่าของตนเอง สอดคล้องกับอภิญา ทราวานิชและคณะ(2559 : บทคัดย่อ) ได้ศึกษาวิจัยเรื่อง แนวทางการพัฒนาคุณธรรมจริยธรรมของนิสิตนักศึกษา Generation Y

มหาวิทยาลัยราชภัฏในกรุงเทพมหานคร พบว่าผลการเปรียบเทียบ ความคิดเห็นของนิสิตนักศึกษา จำแนกตามสถานภาพ พบว่า เพศอาชีพผู้ปกครอง และประสบการณ์เข้าร่วมกิจกรรมที่เกี่ยวข้อง คุณธรรมจริยธรรมไม่แตกต่างกัน สำหรับปัจจุบันศึกษาและสถานศึกษาที่ท่านกำลังศึกษามีความคิดเห็นของนิสิตนักศึกษาแตกต่างกัน และจำแนกตามบทบาทของผู้มีส่วนเกี่ยวข้อง พบว่า บทบาทของสถานศึกษา บทบาทของครูอาจารย์ บทบาทของกลุ่มเพื่อน บทบาทของสภาพสังคมภายในและภายนอกสถานศึกษา และบทบาทของสื่อมวลชน มีความสัมพันธ์กับแนวทางการพัฒนาคุณธรรมจริยธรรมของนิสิตนักศึกษาไม่แตกต่างกันแนวทางการพัฒนาคุณธรรมจริยธรรมของนิสิตนักศึกษา มีดังต่อไปนี้ 1) บทบาทของสถานศึกษา ควรมีระบบสนับสนุนให้นิสิตนักศึกษาเข้าร่วมกิจกรรมด้านคุณธรรมจริยธรรมตามฐานทุกชั้นปี ตามลักษณะบัณฑิตที่พึงประสงค์ มีคณะกรรมการนิสิตนักศึกษาในการดำเนินกิจกรรมส่งเสริมคุณธรรมจริยธรรมให้เป็นไปตามทักษะการเรียนรู้ในศตวรรษที่ 21 กรอบมาตรฐานคุณวุฒิระดับอุดมศึกษา TQF และเกณฑ์ประกันคุณภาพสถานศึกษา 2) บทบาทของครูอาจารย์ ควรเป็นแบบอย่างที่ดีแก่นิสิตนักศึกษามีมาตรฐานเดียวกันในการอบรม สั่งสอน ลงโทษ นิสิตนักศึกษาเพื่อไม่ให้นิสิตนักศึกษาเกิดความสับสน โดยนิสิตนักศึกษาต้องการครูอาจารย์ที่เข้าใจ รับฟัง คอยอบรมสั่งสอน ตักเตือนให้เป็นคนดี มีความน่าเคารพ และสอดแทรกเรื่องคุณธรรมจริยธรรมที่เกี่ยวกับชีวิตประจำวันอยู่เสมอไม่เฉพาะแต่ในเวลาเรียน 3) บทบาทของกลุ่มเพื่อน กลุ่มเพื่อนมีบทบาทต่อการพัฒนาคุณธรรมจริยธรรมของนิสิตนักศึกษามากที่สุด เนื่องจากนิสิตนักศึกษามีความสัมพันธ์กับเพื่อนมากกว่าครูอาจารย์หรือผู้ปกครองเนื่องจากกลัวเพื่อนไม่รัก ไม่ให้อยู่ในกลุ่ม ทำให้นิสิตนักศึกษามีพฤติกรรมเลียนแบบทั้งด้านบวกและด้านลบ เช่น การแต่งชุดนิสิตนักศึกษาหากเพื่อนในกลุ่มแต่งถูกระเบียบเพื่อนในกลุ่มก็จะแต่งตามเพื่อนในกลุ่ม เข้าชั้นเรียนสายก็จะเข้าชั้นเรียนสายตาม โดยส่วนมากนิสิตนักศึกษาจะมีการเลียนแบบพฤติกรรมด้านลบมากกว่าด้านดีโดยนิสิตนักศึกษาจะเลียนแบบทั้งที่รู้ว่าเป็นสิ่งที่ไม่ดีเนื่องจากมีความทำท่าย เพื่อน ๆ ในกลุ่มชอบ เป็นต้น ซึ่งเพศของเพื่อนไม่มีอิทธิพลต่อนิสิตนักศึกษาหากนิสิตนักศึกษาคุยด้วยแล้วรู้สึกสบายใจ เข้าใจกัน เพื่อนเพศนั้นไม่ว่าจะเป็นชายหรือหญิงก็จะมีอิทธิพลต่อตนเอง 4) บทบาทของสภาพสังคมภายในและภายนอกสถานศึกษา สถานศึกษาควรมีบรรยากาศของคุณธรรมจริยธรรมที่เป็นแบบอย่าง และสังคมภายนอกชุมชนรอบ ๆ สถานศึกษาควรมีส่วนช่วยในการสั่งสอนอบรมคุณธรรมจริยธรรม และควรทำกิจกรรมร่วมกับชุมชนรอบสถานศึกษาก็ยิ่งส่งผลดีต่อการพัฒนาคุณธรรมจริยธรรมของนิสิตนักศึกษา 5) บทบาทของสื่อมวลชน การนำเสนอข่าวสารของสื่อมวลชนไม่ควรคำนึงถึงการขายข่าวมากเกินไปจนขาดจรรยาบรรณ โดยเฉพาะการนำเสนอข้อมูลข่าวสารด้านลบมากกว่าด้านบวก และนิสิตนักศึกษาควรพิจารณาถ่วงน้ำหนักข้อมูลข่าวสารไม่ให้หลงเชื่อและมีการส่งต่อข้อมูลที่ผิดกฎหมาย 6) อุปสรรคในการพัฒนาคุณธรรมจริยธรรมของนิสิตนักศึกษาในปัจจุบัน ผู้ปกครองขาดการดูแลอบรมสั่งสอน นิสิตนักศึกษาปัจจุบันมีความคิดเป็นของตนเองและตัดสินใจว่าจะปฏิบัติตนเช่นไรติดเพื่อน เชื่อเพื่อน

ถ้าเพื่อนในกลุ่มมีพฤติกรรมอย่างไรก็จะมีพฤติกรรมเลียนแบบ โดยที่ครูอาจารย์ไม่มีมาตรฐานในการอบรมสั่งสอนหรือลงโทษนิสิตนักศึกษา อีกทั้งการนำเสนอข่าวของสื่อมวลชนและสื่อสังคมออนไลน์ (Social Network) ยังขาดจรรยาบรรณ 7) แนวทางการพัฒนาคุณธรรมจริยธรรมของนิสิตนักศึกษา ในปัจจุบัน บุคลากรในสถานศึกษาไม่เฉพาะแต่ครูอาจารย์ต้องช่วยกันปลูกฝังคุณธรรมจริยธรรมของนิสิตนักศึกษาทั้งในห้องเรียนและนอกห้องเรียน ทั้งเรื่องการเรียนและเรื่องส่วนตัว ควรจัดกิจกรรมส่งเสริมคุณธรรมจริยธรรมตามที่นักศึกษามีความสนใจและนำไปใช้ในชีวิตประจำวันได้หรือกิจกรรมที่นิสิตนักศึกษาได้ลงมือปฏิบัติ นอกเหนือจากการสอดแทรกคุณธรรมจริยธรรมในรายวิชาที่สอน บุคลากรในสถานศึกษาควรเป็นแบบอย่างที่ดีกับนิสิตนักศึกษา และมีมาตรฐานเดียวกันในการพัฒนาคุณธรรมจริยธรรมของนิสิตนักศึกษา และการปลูกฝังเรื่องคุณธรรมจริยธรรมควรเริ่มตั้งแต่ครอบครัว เนื่องจากนิสิตนักศึกษาเป็นช่วงวัยที่มีความคิดเป็นของตนเอง

ข้อเสนอแนะ

เพื่อให้การพัฒนาคุณธรรมจริยธรรมของนักเรียนระดับมัธยมศึกษาตอนปลายในจังหวัดสุพรรณบุรี มีการพัฒนาอย่างต่อเนื่อง ผู้วิจัยขอเสนอแนะดังนี้

ข้อเสนอแนะเพื่อนำผลการวิจัยไปใช้

1. จากการสำรวจที่พบว่า การประเมินความต้องการจำเป็นของนักเรียนมัธยมศึกษาตอนปลายในจังหวัดสุพรรณบุรี ในด้านต่างๆ อยู่ในระดับมากที่สุด แต่ยังมีปัญหาบางด้านที่ต้องพัฒนาคุณธรรมจริยธรรม ดังนั้นควรหาแนวทางในการพัฒนาคุณธรรมที่มีกิจกรรมให้หลากหลาย
2. จากการประเมินความต้องการจำเป็น พบว่า โรงเรียนขนาดกลางและโรงเรียนขนาดใหญ่และพิเศษ มีผลอยู่ในระดับดี เนื่องจากมีกิจกรรมและโครงการที่ปฏิบัติอย่างต่อเนื่อง ดังนั้นโรงเรียนขนาดเล็กสามารถนำกิจกรรมและโครงการไปใช้ได้

ข้อเสนอแนะสำหรับการวิจัยครั้งต่อไป

1. ควรมีการศึกษาหาแนวทางในการพัฒนาคุณธรรมจริยธรรมของนักเรียนโดยใช้หลักไตรสิกขาบูรณาการกับนักเรียนทุกระดับชั้น
2. ควรมีการศึกษาวิจัยเพื่อพัฒนารูปแบบการจัดกิจกรรมเพื่อเสริมสร้างคุณธรรมจริยธรรมของนักเรียนในด้านอื่นๆ
3. ควรมีการศึกษาวิจัยเปรียบเทียบความต้องการจำเป็นในการสภาพปัญหาคุณธรรมจริยธรรมของนักเรียนในสถานศึกษาของรัฐและสถานศึกษาเอกชน

รายการอ้างอิง

ภาษาไทย

- กระทรวงศึกษาธิการ. (2551). *หลักสูตรแกนกลางการศึกษาขั้นพื้นฐานพุทธศักราช 2551*. กรุงเทพมหานคร : กระทรวงศึกษาธิการ.
- ข้าราชการพลเรือน, สำนักงานคณะกรรมการ. (2542). *รายงานการศึกษาวิจัยการศึกษารูปแบบและวิธีการพัฒนาคุณธรรมและจริยธรรม*. กรุงเทพฯ: สำนักงานคณะกรรมการข้าราชการพลเรือน.
- คณะกรรมการพัฒนาระบบข้าราชการ, สำนักงาน. (ม.ป.ป.). *การจัดการความรู้: จากทฤษฎีสู่การปฏิบัติ*.
เข้าถึงเมื่อ 12 มิถุนายน 2561. เข้าถึงได้จาก
<http://www.dss.go.th/dssweb/psd/pdf/KM-imp-49.pdf>.
- จุมพล พุฒิกัทรชิวิน. (2549). *การพัฒนากระบวนการสร้างควมดีมีคุณธรรม*. วิทยานิพนธ์ปริญญา มหาบัณฑิต สาขาวิจัยการศึกษา : บัณฑิตวิทยาลัย มหาวิทยาลัยมหาสารคาม.
- ชัยพัฒนา, มูลนิธิ. (ม.ป.ป.) *เศรษฐกิจพอเพียง* [Online]. Available:<http://www.chaipat.or.th/chaipat/content/porpeing/porpeing>. [2561, พฤษภาคม 5]
- ชำเรือง วุฒิจันทร์. (2524). *คุณธรรมจริยธรรม*. กรุงเทพมหานคร : กรมพระศาสนา.
- ดวงเดือน พันธมนาวิน. (2544). *ทฤษฎีต้นไม้อจริยธรรม: การวิจัยและการพัฒนาบุคคล*. กรุงเทพฯ: สำนักงานกิจการโรมพิมพ์ องค์การสงเคราะห์ทหารผ่านศึก.
- ดวงเดือน พันธมนาวิน. (2548). *ทฤษฎีต้นไม้อจริยธรรมสำหรับคนไทย: อดีต ปัจจุบัน และอนาคต*. กรุงเทพฯ: สำนักงานคณะกรรมการวิจัยแห่งชาติ.
- ทิพย์ หาสาสน์ศรี. (2553). *การพัฒนาคุณธรรมจริยธรรมนักเรียนโรงเรียนสาธิต มหาวิทยาลัยรามคำแหง*
- ทิตนา แคมมณี. (2547). *ศาสตร์การสอนองค์ความรู้เพื่อการจัดกระบวนการเรียนรู้ที่มีประสิทธิภาพ*. (พิมพ์ครั้งที่ 2). กรุงเทพมหานคร : โรงพิมพ์จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย.
- นงลักษณ์ วิรัชชัย. (2542). *การวิเคราะห์ทอภิมาน (Meta-Analysis)*. กรุงเทพมหานคร: นิชินแอดเวอร์
- ไทซึ่งกรูฟ.
- นงลักษณ์ วิรัชชัย และรุ่งนภา ตังจิตรเจริญกุล. (2550). *การวิเคราะห์แนวโน้มการเปลี่ยนแปลงคุณธรรมจริยธรรม ของคนไทย*. กรุงเทพมหานคร: ศูนย์ส่งเสริมและพัฒนาพลังแผ่นดินเชิงคุณธรรม (ศูนย์ คุณธรรม).
- นงลักษณ์ วิรัชชัย, ศจีมาศ ณ วิเชียร และ พิศสมัย อรทัย. (2551). *การสำรวจและสังเคราะห์ตัวบ่งชี้คุณธรรมจริยธรรม*. กรุงเทพฯ: พริกหวานกราฟฟิค.

เนตร์พัฒนา ยาวีราช. (2552). *ภาวะผู้นำและผู้นำเชิงกลยุทธ์*. (พิมพ์ครั้งที่ 7). กรุงเทพฯ: ทริปเพิ้ลกรุ๊ป.

เปรมวราพร พิณจิรวิทย์.(2558 : บทคัดย่อ) *การพัฒนาคุณธรรมจริยธรรมของนักเรียนอนุบาล 1 โดยการประยุกต์ใช้การวิจัยเป็นฐาน โรงเรียนบ้านสามหลัง อำเภอศรีสวัสดิ์ จังหวัดกาญจนบุรี*
ปริญญาครุศาสตรมหาบัณฑิต สาขาวิชาวิจัยและประเมินผลการศึกษา มหาวิทยาลัยราช

ภัฏ

กาญจนบุรี.

พระครูประโชติจันทวิมล(นาม จนทโชโต) 2555) *วิทยานิพนธ์นี้เป็นส่วนหนึ่งของการศึกษาตาม*
หลักสูตร

ปริญญาพุทธศาสตรมหาบัณฑิต สาขาวิชาการบริหารการศึกษา บัณฑิตวิทยาลัย
มหาวิทยาลัยมหาจุฬาลงกรณราชวิทยาลัย.

พระครูสมุห์ศรีธัญญ์ปญญาชีโร (ทำนุ) (2556 : บทคัดย่อ) *วิทยานิพนธ์นี้เป็นส่วนหนึ่งของการศึกษา*
ตามหลักสูตรปริญญาพุทธศาสตรมหาบัณฑิต สาขาวิชาการบริหารการศึกษา บัณฑิต
วิทยาลัย

มหาวิทยาลัยมหาจุฬาลงกรณราชวิทยาลัย.

พระบำรุง ปญญาโณ (โพธิ์ศรี). (2555). *ปัจจัยที่มีผลต่อการปลูกฝังคุณธรรมและจริยธรรมของ*
นักศึกษา

วิทยาลัยเทคโนโลยีสยาม เขตบางกอกใหม่ กรุงเทพมหานคร.ปริญญาพุทธศาสตร
มหาบัณฑิต

(การบริหารการศึกษา)มหาวิทยาลัยมหาจุฬาลงกรณราชวิทยาลัย.

พระบุญทัน จารุณโณ (กมลลักษณ์). (2553) *การศึกษาพฤติกรรมเชิงจริยธรรมกับความมีวินัยของ*
นักเรียนมัธยมศึกษาโรงเรียนสิรินธรวิทยานุสรณ์ เทศบาลตำบลนิคมลำโดมน้อย อำเภอลิน
ธ

จังหวัดอุบลราชธานี. ปริญญาพุทธศาสตรมหาบัณฑิต สาขาวิชาพระพุทธศาสนา บัณฑิต
วิทยาลัยมหาจุฬาลงกรณราชวิทยาลัย.

พระมหาอาจารย์พงษ์ คำตัน. (2554). *การปฏิบัติตนด้านคุณธรรมจริยธรรมและค่านิยมที่พึงประสงค์*
ของ

นักเรียนโรงเรียนมัธยมศึกษาในเขตจังหวัดนครปฐม. ปริญญาศึกษาศาสตรมหาบัณฑิต
มหาวิทยาลัยศิลปากร.

วิลาสลักษณ์ ชั่ววัลลี. (2552) .*จริยธรรมในเด็กและเยาวชน. วารสารพฤติกรรมศาสตร์, 15(1),16-27.*

พระวัชระ ส่วโร (กลสิวัฒน์) (2558 : บทคัดย่อ) .*การพัฒนาคุณธรรมและจริยธรรมนักเรียนโรงเรียน*
วัดรังสิต สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาปทุมธานี เขต 1 จังหวัดปทุมธานี.
วิทยานิพนธ์นี้เป็นส่วนหนึ่งของการศึกษา ตามหลักสูตรปริญญาพุทธศาสตรมหาบัณฑิต
สาขาวิชาการบริหารการศึกษา บัณฑิตวิทยาลัย มหาวิทยาลัยมหาจุฬาลงกรณราชวิทยาลัย
พุทธศักราช 2558.

พระปกเกล้า, สถาบัน. (2554). *ธรรมาภิบาลและการบริหารจัดการบ้านเมืองที่ดี*. [Online].

Available:

<http://www.kpi.ac.wiki/index.php> [2561 มิถุนายน 5]

เพ็ญแข แสงแก้ว. (2541). *การวิจัยทางสังคมศาสตร์*. พิมพ์ครั้งที่ 3. กรุงเทพมหานคร :

มหาวิทยาลัยธรรมศาสตร์.

ยนต์ ชุ่มจิต. (2546). *การศึกษาและความเป็นครูไทย*. กรุงเทพฯ : โอเดียนสโตร์

รัตนกร วงศ์ศรี นันทกา โกมลเสน และรุ่งฤดี พรหมแก้วงาม. (2550). *การพัฒนาคุณธรรม*

จริยธรรม

นักเรียน นักศึกษาโรงเรียนลำปางพณิชยการและเทคโนโลยี จังหวัดลำปาง. โรงเรียน

ลำปาง

พณิชยการและเทคโนโลยี จังหวัดลำปาง.

ฤกษ์ชัย คุณูปการ. 2553. *ผลการฝึกอบรมทางจิตพฤติกรรมศาสตร์ที่มีต่อพฤติกรรมประชาธิปไตย*

และ

หน้าที่ของนักศึกษามหาวิทยาลัย. กรุงเทพฯ : การวิจัยและพัฒนาพฤติกรรมไทยสำนักงาน

การ

วิจัยแห่งชาติ

ลิขิต ธีรเวคิน. (2548). *คนไทยในอุดมคติ*. กรุงเทพฯ: แม็ค.

วิจิตร ศรีสะอ้าน.(2550). *การศึกษาแห่งชาติในอุดมคติ*. กรุงเทพมหานคร : วิญญูชน

วิชาการ.กรม.กระทรวงศึกษาธิการ. (2541). *แนวทางการพัฒนาคุณลักษณะของเยาวชนในด้าน*

จริยธรรม. กรุงเทพมหานคร : กรมการศาสนา.

วิลาสลักษณ์ ชั่ววัลลี. (2552). *จริยธรรมในเด็กและเยาวชน*. วารสารพฤติกรรมศาสตร์, 15(1),16-27

วีระพงษ์ ถิ่นแสนดี. (2550). *การพัฒนาคุณธรรม จริยธรรมนักเรียนโดยกระบวนการเรียนการสอน*

แบบบูรณาการ โรงเรียนสิงห์สะอาด อำเภอสหชัยสิทธิ์ จังหวัดกาฬสินธุ์. วิทยานิพนธ์

ปริญญาครุศาสตรมหาบัณฑิต สาขาการบริหารการศึกษา มหาวิทยาลัยราชภัฏ

มหาสารคาม.

สมพิศ เกิดนวล พงุฑพิพล พงุฑพิกุล, ชัยรัตน์ บุนี .(2557).*วิทยานิพนธ์ครุศาสตรมหาบัณฑิต*

สาขาวิชา

การบริหารการศึกษา มหาวิทยาลัยราชภัฏกำแพงเพชร, พ.ศ. 2557 นักศึกษาหลักสูตร

ครุศาสตรมหาบัณฑิต สาขาวิชาการบริหารการศึกษา มหาวิทยาลัยราชภัฏกำแพงเพชร.

สมโภชน์ เอี่ยมสุภาชาติ. (2553). *ทฤษฎีและเทคนิคการปรับพฤติกรรม*. พิมพ์ครั้งที่ 7. กรุงเทพฯ: โรง

พิมพ์

แห่งจุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย

สายฤดี วรจิโรคาพร และคณะ. (2552). *คู่มือการปลูกฝังคุณธรรมจริยธรรมในสถาบันการศึกษา*.

ศูนย์ส่งเสริมและพัฒนาพลังแผ่นดินเชิงคุณธรรม. กรุงเทพฯ: ธรรมสาร.

สำนักงานคณะกรรมการข้าราชการพลเรือน. (2551). *พระราชบัญญัติระเบียบข้าราชการพลเรือน พ.ศ. ๒๕๕๑*.

[Online]. Available: <http://www.ocsc.go.th/ocsc/th/index.php?option=com>

- _content&view=article&id=433&Itemid=209. [2561, มิถุนายน 10]
- สำนักงานคณะกรรมการพัฒนาการเศรษฐกิจและสังคมแห่งชาติ, สำนักนายกรัฐมนตรื. (2558) (ร่าง) *แผนพัฒนาเศรษฐกิจและสังคมแห่งชาติ ฉบับที่ 12 พ.ศ.2560-2564*. Online]. Available: <http://www.nesdb.go.th> หรือ e-mail : deco@nesdb.go.th. [2561, มิถุนายน 10]
- สำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษาเขต 9, *แผนปฏิบัติการประจำปี 2561 : 1-25* Online]. Available: <http://www.mathayom9.go.th/webspm9/index.php>. [2561, มิถุนายน 10]
- สำนักงานเลขาธิการสภาการศึกษา. (2550). *รูปแบบการปลูกฝังคุณธรรม จริยธรรม ค่านิยม และคุณลักษณะที่พึงประสงค์*. Online]. Available: <http://www.onec.go.th>. [2561, มิถุนายน 10]
- สำนักงานคณะกรรมการการอุดมศึกษา. (2558ก). *คู่มือการประกันคุณภาพการศึกษากายใน ระดับอุดมศึกษา พ.ศ. 2557*. นนทบุรี: ห้างหุ้นส่วนจำกัด ภาพพิมพ์.
- สำนักเลขาธิการสภาการศึกษา, *รายงานเบื้องต้นการเสริมสร้างคุณธรรมในระบบการศึกษาไทย* (กรุงเทพฯ : วี.ที. ซี. คอมมิวนิเคชั่น, 2550).
- สำนักงานเลขาธิการสภาการศึกษา. (2553). *ข้อเสนอการปฏิรูปการศึกษาในทศวรรษที่สอง (พ.ศ. 2552-2561)*. กรุงเทพมหานคร : พริกหวานกราฟฟิคจำกัด.
- สำนักงานรับรองมาตรฐานและประเมินคุณภาพการศึกษา(องค์การมหาชน). ม.ป.ป.(ข) *การปลูกฝังคุณธรรมจริยธรรมให้แก่ นักศึกษา. ศูนย์ศิลปวัฒนธรรม : มหาวิทยาลัยศรีปทุม*. เกี่ยวข้องกับสมศ. Online]. Available: <http://www.onesqa.or.th/th/about/onesqa.php> [10 มิถุนายน 2561] สุกัญญา กุลบุตร. 2550.
- สุภาพร สุขสวัสดิ์. (2552). *การพัฒนาคุณธรรมจริยธรรมของนักเรียนโรงเรียนสตรีรัตนบุรี*. ปรินญา การศึกษาศาสตรมหาบัณฑิต. สาขาสาขาวิชาการบริหารการศึกษา. มหาวิทยาลัยศิลปากร.
- สุลักษณ์ ศิวรักษ์. (2550). *คุณธรรมจริยธรรมของนักสารนิเทศในเอกสารการสอนชุดวิชา ประสพการณ์ วิชาชีพรณิเทศศาสตร์*. นนทบุรี : สาขาวิชาศิลปศาสตร์ มหาวิทยาลัยสุโขทัยธรรมธิราช.
- สุวิทย์ เมษินทรีย์.(2555). *แนวทางการพัฒนา การศึกษาไทย กับการเตรียมความพร้อมสู่ศตวรรษที่ 21* Online]. Available: www.onec.go.th. [2561, มิถุนายน 10]
- อนิวัช แก้วจันงค์. (2555). *จริยธรรมทางธุรกิจ*. กรุงเทพฯ: นำศิลป์โฆษณา.
- อภิญา ทหารวานิช. (2559). *แนวทางการพัฒนาคุณธรรมจริยธรรมของนิสิตนักศึกษา Generation*. มหาวิทยาลัยราชภัฏในกรุงเทพมหานคร. คณะวิทยาการจัดการ มหาวิทยาลัยสวนดุสิต.
- อารมณ ฉนวนจิตร. (2547). *การสอนเพื่อพัฒนา ค่านิยมและจริยธรรม*. (พิมพ์ครั้งที่ 2). กรุงเทพฯ: มหาวิทยาลัยรามคำแหง.

- อินถา ศิริวรรณ. (2548). *ครูต้องอยู่ด้วยธรรม*. พุทธจักร, 59(11) : 47.
- โอภาส อินโสม. (2552). *การศึกษาคุณธรรมจริยธรรมของนักเรียนในกลุ่มเครือข่าย การเรียนรู้พัฒนาอำเภอพนา สำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาอำนาจเจริญ*. วิทยานิพนธ์ปริญญาโทมหาบัณฑิต มหาวิทยาลัยราชภัฏอุบลราชธานี.

ภาษาอังกฤษ

- Bandura, A. (1969). *Social learning of moral judgments*. Journal of Personality and Social Psychology, 11, 275-279.
- Bandura, A. (1969). *Social-learning theory of identificatory processes*. In D. A. Goslin (Ed.), Handbook of socialization theory and research (pp. 213-262). Chicago: Rand McNally.
- Biskin, Donald, Hosdinson Kcncth. (1997). *An Experimental test of the Effect of Structured Discassions of Moral Dilemmas Found in Children's Literatures on Moral Reasoning*. The Elementary Scool Journal.
- Good, Carter V. (1973). *Dictionary of Education*. New York : McGraw – Hill Book Company.
- Kohlberg, L. (1976). *Moral Stage and Moralization: The Cognitive Development Approach*. *Moral Development and Behavior*. Ed. by Thomas Lickona, New York : Holt Rinehart and Winston.
- Lanier, S. P. (1993). *Promotion moral and conceptual development in rural adolescents*, London: Routledge and Kegan Paul.
- Naumann, J.L. (1983) *Relationsshis of secondary school discipline to school climate*. Dissertation Abstracts International, 44(1), 354 – A.
- Taro Yamane (1973). *Statistics: An Introductory Analysis*. 3rd Ed. New York. Harper and Row Publications.

ภาคผนวก

ภาคผนวก ก

1. รายชื่อผู้เชี่ยวชาญตรวจเครื่องมือ
2. ผู้เชี่ยวชาญให้ข้อมูลการสนทนากลุ่ม (Focus Group Discussion)

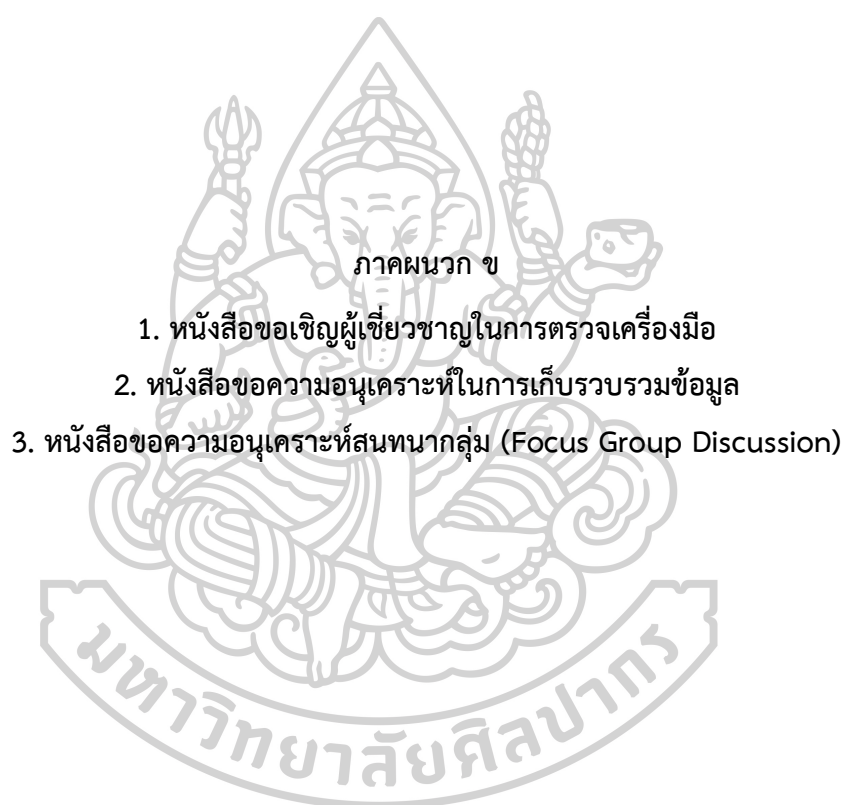
รายชื่อผู้เชี่ยวชาญตรวจเครื่องมือ

1. รองศาสตราจารย์ พระครูสุนทรธรรมโสภณ เจ้าคณะอำเภอบางเลน ผู้ช่วยเจ้าอาวาส
วัดเสนาหาพระอารามหลวง จังหวัดนครปฐม
2. รองศาสตราจารย์ ดร.ไชยยศ ไพวิทยศิริธรรม อาจารย์ประจำภาควิชาพื้นฐานทางการศึกษา
คณะศึกษาศาสตร์ มหาวิทยาลัยศิลปากร
3. ผู้ช่วยศาสตราจารย์สาธิต จันทรวินิจ อดีตอาจารย์ประจำภาควิชาพื้นฐานทาง
การศึกษา คณะศึกษาศาสตร์ มหาวิทยาลัย
ศิลปากร
4. อาจารย์ ดร.วรรณิ์ เจิมสุวรรณค์ อาจารย์ประจำภาควิชาพื้นฐานทางการศึกษา
คณะศึกษาศาสตร์ มหาวิทยาลัยศิลปากร
5. ดร. สุริยะ รูปหมอก ผู้อำนวยการโรงเรียนวัดสระยายโสม
อำเภออุททอง จังหวัดสุพรรณบุรี

ผู้เชี่ยวชาญให้ข้อมูลการสนทนากลุ่ม (Focus Group Discussion)

1. นายสุรสิทธิ์ ชำนาญอักษร
ผู้อำนวยการโรงเรียนบ่อสุพรรณวิทยา
สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษา
เขต 9
2. นายจักรวัฒน์ อ่ำพุทธา
รองผู้อำนวยการโรงเรียนศรีประจันต์ เมธีประมุข
สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษา
เขต 9
3. นางสาววิมลฉัตรนิชา ล้ำเลิศธนกุล
ศึกษานิเทศก์ ด้านคุณธรรมจริยธรรม
สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษา
เขต 9
4. นายมนตรี อนุสาร
ครูชำนาญการพิเศษ โรงเรียนสระยายโสมวิทยา
สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษา
เขต 9
5. นางสาวหทัยฉัตร แก้วบัวดี
ครูชำนาญการพิเศษ โรงเรียนสระยายโสมวิทยา
สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษา
เขต 9
6. นายธนาภรณ์ อยู่หลาบ
ครูชำนาญการพิเศษ โรงเรียนอุ้มทอง
สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษา
เขต 9
7. พระอธิการประวิทย์ ฐานิสฺสโร
เจ้าอาวาสวัดปทุมสรวาส (นาลาว)
อำเภ่อู้มทอง จังหวัดสุพรรณบุรี
8. นายสุนทร เลี่ยมใจดี
ผู้นำชุมชน ต.สระยายโสม
อ.อุ้มทอง จังหวัดสุพรรณบุรี
9. นางสาวปราง อินทร์พุทธ
ตัวแทนผู้ปกครอง คณะกรรมการสถานศึกษา
โรงเรียนสระยายโสมวิทยา สังกัดสำนักงานเขต
พื้นที่การศึกษามัธยมศึกษา เขต 9

ที่ ศธ 6806(๒๖๖) / ๘๕
๒

บัณฑิตวิทยาลัย มหาวิทยาลัยศิลปากร
พระราชวังสนามจันทร์
อ.เมือง จ.นครปฐม 73000

18 ตุลาคม 2561

เรื่อง ขอนิมนต์เป็นผู้ตรวจคุณภาพเครื่องมือวิจัย

นมัสการ รองศาสตราจารย์ พระครูสุนทรธรรมโสภณ

ด้วย นางสาวกมลทิพย์ ใจดีจจะ รหัสประจำตัว 59264303 นักศึกษาระดับปริญญาโท บัณฑิต
สาขาวิชา ศึกษาศาสตร์ วิทยาลัย มหาวิทยาลัยศิลปากร กำลังทำวิทยานิพนธ์ เรื่อง "แนว
ทางการพัฒนาคุณธรรมจริยธรรมของนักเรียนระดับมัธยมศึกษาตอนปลายในจังหวัดสุพรรณบุรี : การประเมิน
ความต้องการจำเป็น "

ในการนี้ บัณฑิตวิทยาลัย มหาวิทยาลัยศิลปากร มีความประสงค์ ขอนิมนต์พระคุณเจ้าในฐานะ
ผู้เชี่ยวชาญเป็นผู้ตรวจคุณภาพเครื่องมือวิจัยให้กับนักศึกษาดังกล่าว เพื่อประกอบการทำวิทยานิพนธ์

จึงน้อมสการมาเพื่อ โปรดให้ความอนุเคราะห์

ขอนมัสการด้วยความเคารพ

(อาจารย์ ดร. อธิคมส มาภักดิ์)

รองคณบดีบัณฑิตวิทยาลัย ฝ่ายวิชาการและวิจัย

รักษาการแทน คณบดีบัณฑิตวิทยาลัย

สำนักงานบัณฑิตวิทยาลัย
นครปฐม โทร.034-218790

สำเนา บันทึกข้อความ

ส่วนงาน บัณฑิตวิทยาลัย มหาวิทยาลัยศิลปากร

โทร.034-218790

ที่ ศธ 6806.1661/จ751

วันที่ 18 ตุลาคม 2561

เรื่อง ขอเชิญเป็นผู้ตรวจคุณภาพเครื่องมือวิจัย

เรียน รองศาสตราจารย์ ดร.ไชยยศ ไพวิทยศิริธรรม

ด้วย นางสาวกมลทิพย์ ใจตั้งจะ รหัสประจำตัว 59264303 นักศึกษาระดับปริญญาโทมหาบัณฑิต สาขาวิชา วิศวกรรมศาสตรบัณฑิต สาขาวิชา บัณฑิตวิทยาลัย มหาวิทยาลัยศิลปากร กำลังทำวิทยานิพนธ์ เรื่อง "แนวทางการพัฒนาคุณธรรมจริยธรรมของนักเรียนระดับมัธยมศึกษาตอนปลายในจังหวัดสุพรรณบุรี : การประเมินความต้องการจำเป็น "

ในการนี้ บัณฑิตวิทยาลัย มหาวิทยาลัยศิลปากร มีความประสงค์ ขอเรียนเชิญท่านในฐานะผู้เชี่ยวชาญ เป็นผู้ตรวจคุณภาพเครื่องมือวิจัยให้กับนักศึกษาดังกล่าว เพื่อประกอบการทำวิทยานิพนธ์

จึงเรียนมาเพื่อโปรดให้ความอนุเคราะห์ จักขอบพระคุณยิ่ง

(อาจารย์ ดร.อริกมาศ มากจักษ์)

รองคณบดีบัณฑิตวิทยาลัย ฝ่ายวิชาการและวิจัย

รักษาการแทน คณบดีบัณฑิตวิทยาลัย

สำเนา

บันทึกข้อความ

ส่วนงาน บัณฑิตวิทยาลัย มหาวิทยาลัยศิลปากร

โทร.034-218790

ที่ ศร 6806/๒๕๖๓ /๔๖๕๖

วันที่ 18 ตุลาคม 2561

เรื่อง ขอเชิญเป็นผู้ตรวจคุณภาพเครื่องมือวิจัย

เรียน อาจารย์ ดร.วรรณิ์ เจิมสุรวงศ์

ด้วย นางสาวกมลทิพย์ ใจดีจจะ รหัสประจำตัว 59264303 นักศึกษาระดับปริญญาโท บัณฑิตวิทยาลัย สาขาวิชา วิชาวิเทศการวิจัยทางการศึกษา บัณฑิตวิทยาลัย มหาวิทยาลัยศิลปากร ก่อตั้งทำวิทยานิพนธ์ เรื่อง "แนวทางการพัฒนาคุณธรรมจริยธรรมของนักเรียนระดับมัธยมศึกษาตอนปลายในจังหวัดสุพรรณบุรี : การประเมินความต้องการจำเป็น "

ในการนี้ บัณฑิตวิทยาลัย มหาวิทยาลัยศิลปากร มีความประสงค์ ขอเรียนเชิญท่านในฐานะผู้เชี่ยวชาญ เป็นผู้ตรวจคุณภาพเครื่องมือวิจัยให้กับนักศึกษาดังกล่าว เพื่อประกอบการทำวิทยานิพนธ์

จึงเรียนมาเพื่อ โปรดให้ความอนุเคราะห์ จักขอบพระคุณยิ่ง

มหาวิทยาลัยศิลปากร

(อาจารย์ ดร.อริกมาส มากจู้)

รองคณบดีบัณฑิตวิทยาลัย ฝ่ายวิชาการและวิจัย

รักษาการแทน คณบดีบัณฑิตวิทยาลัย

ที่ ศธ 6806 (หน้า) / 8754
๗

บัณฑิตวิทยาลัย มหาวิทยาลัยศิลปากร
พระราชวังสนามจันทร์
อ.เมือง จ.นครปฐม 73000

18 ตุลาคม 2561

เรื่อง ขอเชิญเป็นผู้ตรวจคุณภาพเครื่องมือวิจัย

เรียน ดร.สุริยะ รูปหมอก

ด้วย นางสาวกมลทิพย์ ใจสังจะ รหัสประจำตัว 59264303 นักศึกษาระดับปริญญาโทมหาบัณฑิต สาขาวิชา วิชาวิทยาการวิจัยทางการศึกษา บัณฑิตวิทยาลัย มหาวิทยาลัยศิลปากร กำลังทำวิทยานิพนธ์ เรื่อง "แนวทางการพัฒนาคุณธรรมจริยธรรมของนักเรียนระดับมัธยมศึกษาตอนปลายในจังหวัดสุพรรณบุรี : การประเมินความต้องการจำเป็น "

ในการนี้ บัณฑิตวิทยาลัย มหาวิทยาลัยศิลปากร มีความประสงค์ ขอเรียนเชิญท่านในฐานะผู้เชี่ยวชาญ เป็นผู้ตรวจคุณภาพเครื่องมือวิจัยให้กับนักศึกษาดังกล่าว เพื่อประกอบการทำวิทยานิพนธ์

จึงเรียนมาเพื่อโปรดให้ความอนุเคราะห์ จักขอบพระคุณยิ่ง

ขอแสดงความนับถือ

(อาจารย์ ดร.อชิภัส มากชัย)

รองคณบดีบัณฑิตวิทยาลัย ฝ่ายวิชาการและวิจัย
รักษาการแทน คณบดีบัณฑิตวิทยาลัย

สำนักงานบัณฑิตวิทยาลัย
นครปฐม โทร.034-218790

ที่ อว 8606 (นศ.)/พิเศษ

บัณฑิตวิทยาลัย มหาวิทยาลัยศิลปากร
พระราชวังสนามจันทร์
อ.เมือง จ.นครปฐม 73000

26 พฤษภาคม 2563

เรื่อง ขอความอนุเคราะห์ในการเก็บรวบรวมข้อมูล

เรียน ผู้อำนวยการ โรงเรียน

ด้วย นางสาวกมลทิพย์ ใจดีจจะ รหัสประจำตัว 59264303 นักศึกษาระดับปริญญาโท บัณฑิตวิทยาลัย สาขาวิชาวิธีวิทยาการวิจัยทางการศึกษา บัณฑิตวิทยาลัย มหาวิทยาลัยศิลปากร กำลังทำวิทยานิพนธ์ เรื่อง " แนวทางการพัฒนาคุณธรรมจริยธรรมของนักเรียนระดับมัธยมศึกษาตอนปลายในจังหวัดสุพรรณบุรี : การประเมินความต้องการจำเป็น " มีความประสงค์จะขอเก็บรวบรวมข้อมูลจากนักเรียน ในโรงเรียนของท่าน เพื่อประกอบการทำวิทยานิพนธ์

ในการนี้ บัณฑิตวิทยาลัย มหาวิทยาลัยศิลปากร จึงขอความอนุเคราะห์จากท่าน โปรดแจ้งผู้ที่เกี่ยวข้องทราบ เพื่อขอความร่วมมือในการเก็บรวบรวมข้อมูลให้แก่ศึกษาค้นคว้าด้วย

จึงเรียนมาเพื่อโปรดให้ความอนุเคราะห์ จักขอบพระคุณยิ่ง

ขอแสดงความนับถือ

(อาจารย์ ดร.อชิตมาศ มากชัย)

รองคณบดีบัณฑิตวิทยาลัย ฝ่ายวิชาการและวิจัย

รักษาการแทน คณบดีบัณฑิตวิทยาลัย

สำนักงานบัณฑิตวิทยาลัย
นครปฐม โทร.034-218790

ที่ อว 8606 (ม.จ.) / พิเศษ

บัณฑิตวิทยาลัย มหาวิทยาลัยศิลปากร
พระราชวังสนามจันทร์
อ.เมือง จ.นครปฐม 73000

2 ธันวาคม 2563

เรื่อง ขอเชิญเข้าร่วมสนทนากลุ่ม

เรียน

ด้วย นางสาวกมลทิพย์ ใจดีจจะ รหัสประจำตัว 59264303 นักศึกษาระดับปริญญาโท บัณฑิตวิทยาลัย สาขาวิชาวิธีวิทยาการวิจัยทางการศึกษา บัณฑิตวิทยาลัย มหาวิทยาลัยศิลปากร กำลังทำวิทยานิพนธ์ เรื่อง " แนวทางการพัฒนาคุณธรรมจริยธรรมของนักเรียนระดับมัธยมศึกษาตอนปลายในจังหวัดสุพรรณบุรี : การประเมินความต้องการจำเป็น " มีความประสงค์ขอเชิญท่าน เข้าร่วมสนทนากลุ่ม ในวันที่ 12 ธันวาคม 2563 เวลา 09.00-12.00 น. ณ ห้องประชุมเฉลิมพระเกียรติ โรงเรียนสระยาไสยวิทยา เพื่อประกอบการทำวิทยานิพนธ์

ในการนี้ บัณฑิตวิทยาลัย มหาวิทยาลัยศิลปากร จึงขอความอนุเคราะห์จากท่าน โปรดเข้าร่วมสนทนากลุ่มตามวันเวลาและสถานที่ดังกล่าวด้วย

จึงเรียนมาเพื่อ โปรดให้ความอนุเคราะห์ จักขอบพระคุณยิ่ง

ขอแสดงความนับถือ

(อาจารย์ ดร.อริกมาส มากจู้)

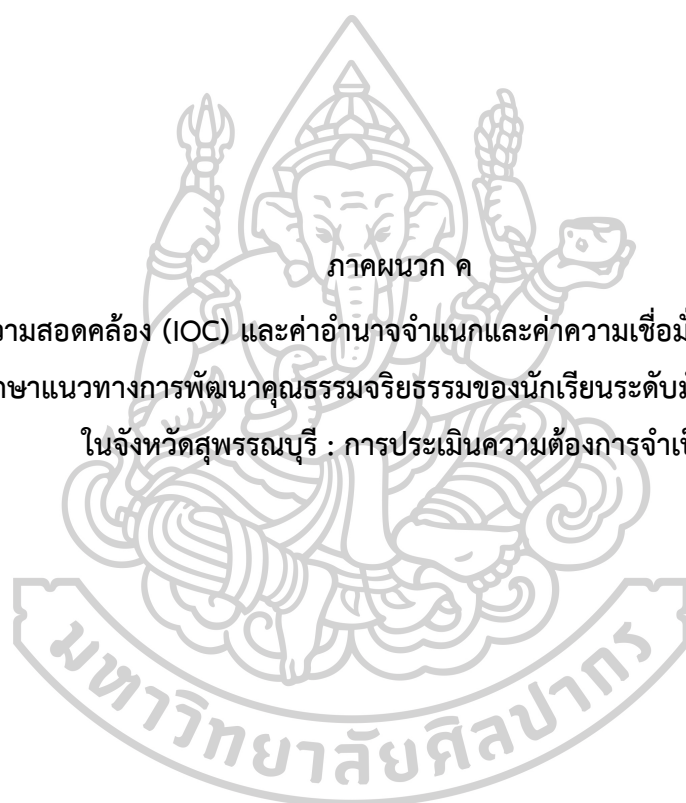
รองคณบดีบัณฑิตวิทยาลัย ฝ่ายวิชาการและวิจัย

รักษาการแทน คณบดีบัณฑิตวิทยาลัย

สำนักงานบัณฑิตวิทยาลัย
นครปฐม โทร.034-218790

ภาคผนวก ค

ค่าดัชนีความสอดคล้อง (IOC) และค่าอำนาจจำแนกและค่าความเชื่อมั่นของแบบสอบถาม
เรื่อง การศึกษาแนวทางการพัฒนาคุณธรรมจริยธรรมของนักเรียนระดับมัธยมศึกษาตอนปลาย
ในจังหวัดสุพรรณบุรี : การประเมินความต้องการจำเป็น

ตารางที่ 1 ค่าดัชนีความสอดคล้องของแบบสอบถามการศึกษาแนวทางการพัฒนาคุณธรรมจริยธรรม
ของนักเรียนระดับมัธยมศึกษาตอนปลายในจังหวัดสุพรรณบุรี : การประเมินความต้องการ
จำเป็น

ข้อคำถาม	ผลการประเมินของผู้เชี่ยวชาญ (คนที่)					รวม	IOC 0.50 ขึ้นไป	ผลการ พิจารณา
	1	2	3	4	5			
1. ความซื่อสัตย์สุจริต หมายถึง การประพฤติปฏิบัติอย่างเหมาะสม และตรงต่อความเป็นจริงประพฤติปฏิบัติ อย่างตรงไปตรงมาทั้งกาย วาจา ใจ ต่อตนเองและต่อผู้อื่น								
1. ท่านไม่ทุจริตต่อหน้าที่ ทำอะไร ตรงไปตรงมา	+1	+1	+1	0	+1	4	0.80	สอดคล้อง
2. ท่านรักษาความลับได้ และเป็นที่ ไว้วางใจของผู้อื่น	0	+1	0	+1	0	2	0.40	ไม่สอดคล้อง
3. ท่านเคยว่าจ้างเพื่อนให้ทำ การบ้าน เพื่อช่วยให้งานสำเร็จลุล่วง	+1	+1	+1	+1	+1	5	1.00	สอดคล้อง
4. ท่านโกหกหรือปกปิดข้อเท็จจริง เพื่อความอยู่รอดของตนเอง	+1	+1	+1	+1	+1	5	1.00	สอดคล้อง
5. ท่านรู้สึกไม่สบายใจเมื่อพูดโกหก	+1	+1	+1	+1	+1	5	1.00	สอดคล้อง
6. ท่านไม่รับเงินส่วนที่แม่ค้าทอนเกิน	+1	+1	+1	+1	+1	5	1.00	สอดคล้อง
7. ท่านเก็บของที่ตกมาเป็นของ ตนเอง หากไม่เห็นเจ้าของ	0	0	+1	+1	0	2	0.40	ไม่สอดคล้อง
8. ท่านทำตามที่พูดเสมอ	+1	0	+1	0	0	2	0.40	ไม่สอดคล้อง
9. ท่านไม่ทำอะไรที่ทำให้เกิดความ เสียหายต่อองค์กร	+1	+1	+1	+1	+1	5	1.00	สอดคล้อง
10. ท่านไม่ช่วยเหลือเพื่อน/คนใน ครอบครัวท่านที่ขโมยของจากร้านค้า	+1	+1	+1	+1	+1	5	1.00	สอดคล้อง
11. ท่านคอยเตือนเพื่อนไม่ให้คิดโกง คนอื่นเสมอ	+1	+1	+1	+1	+1	5	1.00	สอดคล้อง
12. ท่านรู้สึกไม่สบายใจ เมื่อเห็น นักการเมืองโกงประเทศชาติ	+1	+1	+1	+1	+1	5	1.00	สอดคล้อง
13. ท่านคิดว่าสังคมจะสงบสุขได้ ถ้า ทุกคนมีความซื่อสัตย์สุจริต	+1	+1	+1	+1	+1	5	1.00	สอดคล้อง

ข้อคำถาม	ผลการประเมินของผู้เชี่ยวชาญ (คนที่)					รวม	IOC 0.50 ขึ้นไป	ผลการ พิจารณา
	1	2	3	4	5			
2. ความมีสติสัมปชัญญะ หมายถึง ความระลึกได้และความรู้ตัว ความรู้สึกตัวด้วยความรอบคอบ								
14. ท่านไม่หลงมัวเมาไปกับสิ่งชั่วร้าย	+1	+1	+1	+1	+1	5	1.00	สอดคล้อง
15. ท่านใช้อารมณ์มากกว่าเหตุผลในการตัดสินใจ	+1	+1	+1	+1	0	4	0.80	สอดคล้อง
16. ท่านคิดว่ากันไว้ดีกว่าแก้ ถ้าแยแล้วแก้ไม่ทัน	+1	+1	+1	+1	0	4	0.80	สอดคล้อง
17. ท่านชอบลืปากกาไว้ที่โต๊ะ	+1	0	0	0	+1	2	0.40	ไม่สอดคล้อง
18. ท่านมักเกิดอาการไม่แน่ใจว่าปิดไฟแล้วหรือยัง	0	+1	0	+1	0	2	0.40	ไม่สอดคล้อง
19. ท่านไตร่ตรองให้รอบคอบก่อนการตัดสินใจทุกครั้ง	+1	+1	+1	+1	+1	5	1.00	สอดคล้อง
20. ท่านสามารถแก้ปัญหาที่เกิดขึ้นเฉพาะหน้าได้ดีขึ้น	+1	+1	+1	+1	+1	5	1.00	สอดคล้อง
21. แม้ว่าจะข้ามถนนที่ทางม้าลาย ท่านจะเหลียวซ้ายแลขวาให้ปลอดภัยก่อนข้ามถนน	+1	+1	+1	+1	+1	5	1.00	สอดคล้อง
22. ท่านสามารถควบคุมสติได้ แม้จะเกิดเหตุการณ์ร้ายแรงขึ้น	+1	+1	+1	+1	+1	5	1.00	สอดคล้อง
3. ความรับผิดชอบ หมายถึง ความมุ่งมั่นตั้งใจที่จะทำการปฏิบัติหน้าที่ด้วยความพากเพียรและความละเอียดรอบคอบ ยอมรับผลการกระทำในการปฏิบัติหน้าที่เพื่อให้บรรลุผลสำเร็จความมุ่งหมาย ทั้งความพยายามที่จะปรับปรุงการปฏิบัติหน้าที่ให้ดียิ่งขึ้น								
23. ท่านปฏิบัติหน้าที่ของตนเองอย่างถูกต้องครบถ้วน	+1	+1	+1	+1	+1	5	1.00	สอดคล้อง
24. ท่านมุ่งมั่นที่จะทำงานในส่วนของตนให้ดีสำเร็จลุล่วงตรงเวลา	+1	+1	+1	+1	+1	5	1.00	สอดคล้อง
25. ท่านยอมรับผลกระทำของตนเอง และปรับปรุงแก้ไขให้ดีขึ้น	+1	+1	+1	+1	+1	5	1.00	สอดคล้อง
26. ท่านยินดีกับงานที่ได้รับมอบหมาย	+1	+1	+1	+1	+1	5	1.00	สอดคล้อง
27. ท่านร่วมมือในการทำงานของกลุ่มอย่างเต็มที่	+1	+1	+1	+1	+1	5	1.00	สอดคล้อง

ข้อคำถาม	ผลการประเมินของผู้เชี่ยวชาญ (คนที่)					รวม	IOC 0.50 ขึ้นไป	ผลการ พิจารณา
	1	2	3	4	5			
28. ท่านทำงานในส่วนที่ท่านได้รับมอบหมายอย่างดีที่สุด	+1	+1	+1	+1	+1	5	1.00	สอดคล้อง
29. ท่านปฏิบัติหน้าที่ที่ได้รับมอบหมายจากครอบครัว	+1	+1	+1	+1	+1	5	1.00	สอดคล้อง
30. ท่านดูแลเอาใจใส่สมาชิกทุกคนในครอบครัวเมื่อเจ็บป่วย	+1	+1	+1	+1	+1	5	1.00	สอดคล้อง
31. ท่านรักษาสภาพแวดล้อมให้ดี	+1	0	0	0	+1	2	0.40	ไม่สอดคล้อง
32. ท่านบอกคนรอบข้างให้ช่วยกันอนุรักษ์ทรัพยากรธรรมชาติ	0	+1	0	0	+1	2	0.40	ไม่สอดคล้อง
33. ท่านยอมนอนดึกเพื่อทำงานส่งให้ทันตามกำหนด	+1	+1	+1	+1	+1	5	1.00	สอดคล้อง
34. ท่านคอยเตือนคนรอบข้างให้ช่วยกันรับผิดชอบต่อสังคม	+1	+1	+1	+1	+1	5	1.00	สอดคล้อง
4. ความขยันหมั่นเพียร หมายถึง การทำที่หน้าการทำงานด้วยความพยายาม เข้มแข็ง อดทน ไม่ท้อถอย เป็นคุณธรรมจริยธรรมที่นำไปสู่ความสำเร็จ								
35. ท่านไม่ย่อท้อต่ออุปสรรคที่ผ่านเข้ามาในชีวิต	+1	+1	+1	+1	+1	5	1.00	สอดคล้อง
36. ท่านตั้งใจอ่านหนังสือให้มากกว่าที่ผ่านมา	+1	+1	+1	+1	0	4	0.80	สอดคล้อง
37. ท่านรู้สึกไม่เห็นด้วยที่เพื่อนบ้านของท่านไม่ทำงานรอที่จะถูกรางวัลสลากกินแบ่งรัฐบาล	+1	+1	+1	+1	+1	5	1.00	สอดคล้อง
38. ท่านคิดว่าสังคมจะเจริญก้าวหน้าได้ ถ้าทุกคนขยันมากขึ้น	+1	+1	+1	+1	+1	5	1.00	สอดคล้อง
39. หากมีเวลาว่าง ท่านทำงานพิเศษเพิ่มเสมอ	+1	+1	+1	+1	+1	5	1.00	สอดคล้อง
40. ท่านอาสาทำงานเมื่อมีเวลาว่าง	+1	+1	+1	+1	+1	5	1.00	สอดคล้อง
41. ท่านไม่เคยปล่อยให้เวลาว่างหมดไปอย่างไร้ประโยชน์	+1	+1	+1	+1	+1	5	1.00	สอดคล้อง
42. ท่านใช้เวลาว่างในแต่ละวันให้เกิดประโยชน์สูงสุดเสมอ	+1	+1	+1	+1	+1	5	1.00	สอดคล้อง

ข้อคำถาม	ผลการประเมินของผู้เชี่ยวชาญ (คนที่)					รวม	IOC 0.50 ขึ้นไป	ผลการ พิจารณา
	1	2	3	4	5			
43. ท่านเชื่อว่าความสำเร็จในชีวิต ต้องมาจากการทำงาน ไม่ใช่โชคกลาง	+1	+1	+1	+1	+1	5	1.00	สอดคล้อง
5. ความมีวินัย หมายถึง ระเบียบ กฎเกณฑ์ ข้อบังคับ สำหรับควบคุมความประพฤติทางกาย วาจา ของคนใน สังคมให้เรียบร้อยดีงาม เป็นแบบแผน อันหนึ่งอันเดียวกัน								
44. ท่านละเอียดข้อห้ามเล็กๆน้อย เมื่อมีโอกาส	0	0	+1	0	+1	2	0.40	ไม่สอดคล้อง
45. ท่านมักหาเหตุผลเพื่อทำการฝ่า ฝืนกฎระเบียบ	+1	+1	0	0	0	2	0.40	ไม่สอดคล้อง
46. ท่านรู้จักและปฏิบัติตามสิทธิ และหน้าที่ของตนเอง	+1	+1	+1	+1	+1	5	1.00	สอดคล้อง
47. ท่านเคารพและปฏิบัติตาม กฎหมาย	+1	+1	+1	+1	+1	5	1.00	สอดคล้อง
48. ท่านปฏิบัติตามสิทธิหน้าที่และ ไม่ใช้อิทธิทธิ์เสมอ	+1	+1	+1	+1	+1	5	1.00	สอดคล้อง
49. ท่านช่วยรักษาและไม่ทำลายสา ธารณสมบัติ	+1	+1	+1	+1	+1	5	1.00	สอดคล้อง
50. ท่านส่งเสริมให้คนรอบข้าง ปฏิบัติตามกฎหมาย	+1	+1	+1	+1	+1	5	1.00	สอดคล้อง
51. ท่านไม่ทิ้งขยะลงในถังเสมอ	+1	+1	+1	+1	+1	5	1.00	สอดคล้อง
52. ท่านไม่ทำลายสิ่งแวดล้อม	+1	0	+1	0	0	2	0.40	ไม่สอดคล้อง
53. ท่านไม่แยงคิวขณะรอซื้ออาหาร เสมอ	+1	+1	+1	+1	+1	5	1.00	สอดคล้อง
54. ท่านคอยเตือนเพื่อนไม่ให้ผิด กฎระเบียบของโรงเรียน	+1	+1	+1	+1	+1	5	1.00	สอดคล้อง
55. ท่านขับขี่ยานพาหนะเป็นไป ตามกฎหมายจราจรอย่างสม่ำเสมอ	+1	+1	+1	+1	0	4	0.80	สอดคล้อง
56. ท่านไม่เดินลัดสนามที่ติดป้ายห้าม	+1	+1	+1	+1	+1	5	1.00	สอดคล้อง

หมายเหตุ พิจารณาการใช้ดัชนีความสอดคล้องตั้งแต่ 0.50 ขึ้นไป

ข้อคำถาม จำนวน 56 ข้อ

ผ่านเกณฑ์ จำนวน 46 ข้อ

ไม่ผ่านเกณฑ์ จำนวน 10 ข้อ (เนื่องจากไม่สอดคล้องกับนิยาม ได้แก่ ข้อ

คำถาม 2, 7, 8, 17, 18, 31, 32, 44, 45 และ 52

แบบสอบถามการสนทนากลุ่ม(Focus Group Discussion)

เรื่อง การศึกษาแนวทางพัฒนาคุณธรรมจริยธรรมของนักเรียนระดับมัธยมศึกษาตอนปลาย
ในจังหวัดสุพรรณบุรี : การประเมินความต้องการจำเป็น

คำชี้แจง

1. การวิจัยครั้งนี้ เป็นส่วนหนึ่งของการศึกษาหลักสูตรศึกษาศาสตรมหาบัณฑิต สาขาวิชา
วิธีวิทยาการวิจัยทางการศึกษา คณะศึกษาศาสตร์ มหาวิทยาลัยศิลปากร พระราชวังสนามจันทร์

2. แบบสัมภาษณ์ฉบับนี้ ผู้วิจัยจัดทำขึ้นเพื่อเป็นแนวคำถามในการสนทนากลุ่ม(Focus
Group Discussion) ประกอบด้วย 2 ส่วน ดังนี้

ส่วนที่ 1 ข้อมูลทั่วไปของผู้ให้สัมภาษณ์

ส่วนที่ 2 คำถามแนวทางการพัฒนาคุณธรรมจริยธรรมของนักเรียนมัธยมตอนปลายจังหวัด
สุพรรณบุรี

3. ในการสนทนากลุ่ม(Focus Group Discussion) ครั้งนี้ความคิดเห็นของท่านมีค่าและ
ความสำคัญต่อการพัฒนาคุณธรรมจริยธรรมของนักเรียนมัธยมตอนปลายจังหวัดสุพรรณบุรี และ
ผู้วิจัยขอรับรองความคิดเห็นและข้อเสนอแนะต่าง ๆ จากการสนทนากลุ่ม(Focus Group
Discussion) ครั้งนี้จะนำไปใช้ประกอบการศึกษาเท่านั้น ข้อมูลที่ได้รับจากท่านจะถูกเก็บเป็นความลับ
ในรายงานวิจัยและนำเสนอผลการสังเคราะห์ความคิดเห็นของผู้เชี่ยวชาญทุกท่าน ไม่มีการระบุชื่อ
ข้อมูลส่วนตัวของท่าน จึงไม่เกิดผลกระทบต่อท่านแต่ประการใด แต่จะเป็นประโยชน์ต่อ
สถาบันการศึกษาและหน่วยงานที่เกี่ยวข้อง เพื่อพัฒนาคุณธรรมจริยธรรมของนักเรียนมัธยม
ตอนปลายจังหวัดสุพรรณบุรี ดังนั้นจึงขอความกรุณาท่านแสดงความคิดเห็นในทุกประเด็นเพื่อผู้วิจัย
สามารถนำข้อมูลไปใช้ให้เกิดประโยชน์สูงสุดต่อการพัฒนาคุณธรรมจริยธรรมของนักเรียนมัธยม
ตอนปลายจังหวัดสุพรรณบุรี ให้มีคุณภาพและประสิทธิภาพมากยิ่งขึ้น

ขอขอบพระคุณเป็นอย่างสูง

(นางสาวกมลทิพย์ ใจสัจจะ)

นักศึกษาระดับปริญญาโท

คณะศึกษาศาสตร์ มหาวิทยาลัยศิลปากร

หมายเหตุ : สอบถามข้อมูลเพิ่มเติม กรุณาติดต่อเบอร์โทรศัพท์ 0861789283

ตอนที่ 1 ข้อมูลทั่วไป

ชื่อผู้ให้ข้อมูล.....วุฒิการศึกษา.....

ตำแหน่ง.....สถานที่ทำงาน.....

วันที่.....เดือน.....พ.ศ. เวลา สถานที่

ตอนที่ 2 ข้อคำถาม

1. จากการสำรวจการประเมินความต้องการจำเป็น ท่านมีความคิดเห็นอย่างไรกับสภาพคุณธรรมจริยธรรม (นำเสนอผลการประเมินความต้องการจำเป็น) ท่านคิดว่าจะมีแนวทางในการพัฒนาคุณธรรมจริยธรรมของนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาตอนปลายในจังหวัดสุพรรณบุรีอย่างไร

1.1 ด้านการเรียนการสอน

.....

.....

.....

1.2 ด้านการจัดกิจกรรมนักเรียน

.....

.....

.....

1.3 ด้านสภาพแวดล้อมในสถานศึกษา

.....

.....

.....

2. แนวทางการพัฒนาคุณธรรมจริยธรรมของนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาตอนปลายในจังหวัดสุพรรณบุรีจากข้อ 1 เมื่อนำไปสู่การปฏิบัติจริง จะมีปัญหาหรืออุปสรรคหรือไม่ อย่างไร และท่านมีวิธีการแก้ไขอย่างไร

.....

.....

.....

3. ท่านมีข้อคิดเห็นเพิ่มเติมในประเด็นอื่นๆหรือไม่ อย่างไร

.....

.....

.....

แบบสอบถามเพื่อการวิจัย

" เรื่อง การศึกษาแนวทางพัฒนาคุณธรรมจริยธรรมของนักเรียนระดับมัธยมศึกษาตอนปลาย
ในจังหวัดสุพรรณบุรี : การประเมินความต้องการจำเป็น "

คำชี้แจง

1. แบบสอบถามฉบับนี้มีจุดมุ่งหมาย เพื่อศึกษาการพัฒนาคุณธรรมจริยธรรมของนักเรียนระดับมัธยมศึกษาตอนปลายในจังหวัดสุพรรณบุรี
2. แบบสอบถามฉบับนี้ แบ่งออกเป็น 3 ตอน คือ

ตอนที่ 1 แบบสอบถามเกี่ยวกับข้อมูลทั่วไปของผู้ตอบแบบสอบถาม

ตอนที่ 2 เป็นข้อมูลเกี่ยวกับสภาพคุณธรรมของนักเรียนระดับมัธยมศึกษาตอนปลายในจังหวัดสุพรรณบุรี

ตอนที่ 3 ความคิดเห็นและข้อเสนอแนะ

ความคิดของท่านมีค่าและความสำคัญต่อการพัฒนาพัฒนาคุณธรรมจริยธรรมของนักเรียนระดับมัธยมศึกษาตอนปลายในจังหวัดสุพรรณบุรี และผู้วิจัยขอรับรองความคิดเห็นและข้อเสนอแนะต่าง ๆ จากการทำแบบสอบถามครั้งนี้จะนำไปใช้ประกอบการศึกษาเท่านั้น ข้อมูลที่ได้รับจากท่านจะถูกเก็บเป็นความลับ ในรายงานวิจัยและนำเสนอผลการสังเคราะห์ความคิดเห็นของผู้ตอบแบบสอบถามทุกท่าน ไม่มีการระบุชื่อ ข้อมูลส่วนตัวของท่าน จึงไม่เกิดผลกระทบต่อท่านแต่ประการใด แต่จะเป็นประโยชน์ต่อสถาบันการศึกษาและหน่วยงานที่เกี่ยวข้อง เพื่อการพัฒนาพัฒนาคุณธรรมจริยธรรมของนักเรียนระดับมัธยมศึกษาตอนปลายในจังหวัดสุพรรณบุรี ดังนั้นจึงขอความกรุณาท่านแสดงความคิดเห็นในทุกประเด็นเพื่อผู้วิจัยสามารถนำข้อมูลไปใช้ให้เกิดประโยชน์สูงสุดต่อการพัฒนาพัฒนาคุณธรรมจริยธรรมของนักเรียนระดับมัธยมศึกษาตอนปลายในจังหวัดสุพรรณบุรี ให้มีคุณภาพและประสิทธิภาพมากยิ่งขึ้น

กมลทิพย์ ใจสัจจะ
นักศึกษาปริญญาโท สาขาวิธีวิจัยทางการศึกษา
มหาวิทยาลัยศิลปากร

แบบสอบถาม

เรื่อง การศึกษาแนวทางพัฒนาคุณธรรมจริยธรรมของนักเรียนระดับมัธยมศึกษาตอนปลายใน
จังหวัดสุพรรณบุรี : การประเมินความต้องการจำเป็น

คำชี้แจง

1. แบบสอบถามฉบับนี้มีจุดมุ่งหมาย เพื่อศึกษาการพัฒนาคุณธรรมจริยธรรมของนักเรียนระดับมัธยมศึกษาตอนปลายในจังหวัดสุพรรณบุรี

2. แบบสอบถามฉบับนี้ แบ่งออกเป็น 3 ตอน คือ

- 1) แบบสอบถามเกี่ยวกับข้อมูลทั่วไปของผู้ตอบแบบสอบถาม
- 2) แบบสอบถามคุณธรรมจริยธรรมของนักเรียนระดับมัธยมศึกษาตอนปลายในจังหวัดสุพรรณบุรี
- 3) ข้อเสนอแนะเพิ่มเติมเกี่ยวกับการพัฒนาคุณธรรมจริยธรรม

ตอนที่ 1 แบบสอบถามเกี่ยวกับข้อมูลทั่วไปของผู้ตอบแบบสอบถาม

คำชี้แจง โปรดทำเครื่องหมาย ✓ ลงในช่อง ที่ตรงกับสภาพเป็นจริงของท่าน

1. เพศ ชาย หญิง
2. ระดับชั้น มัธยมศึกษาปีที่ 4 มัธยมศึกษาปีที่ 5 มัธยมศึกษาปีที่ 6
3. เกรดเฉลี่ย ต่ำกว่า 2.00 2.00 – 2.50 2.51 – 2.99
 3.00 – 3.50 ตั้งแต่ 3.51 ขึ้นไป
4. ขนาดโรงเรียน ขนาดเล็ก
 ขนาดกลาง
 ขนาดใหญ่และใหญ่พิเศษ
5. อาชีพผู้ปกครอง รับจ้าง ข้าราชการ/รัฐวิสาหกิจ พนักงานเอกชน
 เกษตรกรรม ค้าขาย ธุรกิจส่วนตัว
 อื่นๆ.....
6. ประสบการณ์เข้าร่วมกิจกรรมที่เกี่ยวกับคุณธรรมจริยธรรม
 ไม่เคย
 เคย จำนวนกี่ครั้งต่อปี
 1 -3 ครั้ง
 4 -6 ครั้ง
 7 -10 ครั้ง
 มากกว่า 10 ครั้ง

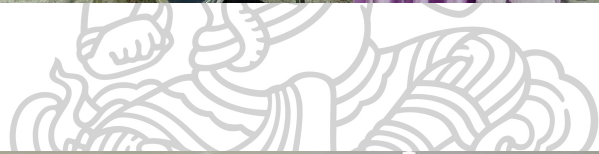
การกระทำหรือความคิดเห็น	สภาพที่เป็นอยู่					สภาพที่ควรจะเป็น				
	5	4	3	2	1	5	4	3	2	1
34. ท่านไม่เคยปล่อยให้เวลาว่างหมดไปอย่างไร้ประโยชน์										
35. ท่านใช้เวลาว่างในแต่ละวันให้เกิดประโยชน์สูงสุดเสมอ										
36. ท่านเชื่อว่าความสำเร็จในชีวิต ต้องมาจากการทำงาน ไม่ใช่โชคกลาง										
ความมีวินัย (discipline)										
37. ท่านรู้จักและปฏิบัติตามสิทธิและหน้าที่ของตนเอง										
38. ท่านเคารพและปฏิบัติตามกฎหมาย										
39. ท่านปฏิบัติตามสิทธิหน้าที่และไม่ใช้อิทธิสิทธิ์เสมอ										
40. ท่านช่วยรักษาและไม่ทำลายสาธารณสมบัติ										
41. ต้องออกกฎบังคับท่านจึงจะปฏิบัติตาม										
42. ท่านส่งเสริมให้คนรอบข้างปฏิบัติตามกฎหมาย										
43. ท่านทิ้งขยะลงในถังเสมอ										
44. ท่านไม่แข่งคิวขณะรอซื้ออาหาร										
45. ท่านคอยเตือนเพื่อนไม่ให้ผิดกฎระเบียบของโรงเรียน										
46. ท่านไม่เดินลัดสนามที่ติดป้ายห้าม										

ตอนที่ 3 ข้อเสนอแนะเพิ่มเติมเกี่ยวกับการพัฒนาคุณธรรมจริยธรรม

ข้อเสนอแนะ.....

การจัดสนทนากลุ่ม (Focus Group Discussion)

รายการอ้างอิง

ประวัติผู้เขียน

ชื่อ-สกุล	นางสาวกมลทิพย์ ใจสัจจะ
วัน เดือน ปี เกิด	1 มีนาคม 2533
สถานที่เกิด	จังหวัดสุพรรณบุรี
วุฒิการศึกษา	ปริญญาครุศาสตรบัณฑิต สาขาคณิตศาสตร์ คณะครุศาสตร์ มหาวิทยาลัยราชภัฏนครปฐม กำลังศึกษาต่อ ปริญญามหาบัณฑิต สาขาวิธีวิทยาการวิจัยทางการศึกษาคณะศึกษาศาสตร์ มหาวิทยาลัยศิลปากร
ที่อยู่ปัจจุบัน	95/1 หมู่ 1 ตำบลอู่ทอง อำเภออู่ทอง จังหวัดสุพรรณบุรี
ผลงานตีพิมพ์	-
รางวัลที่ได้รับ	-

